

การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมคัศจรรย์ชุดเซอร์ลือค โฮล์มส์ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์กับละคร
ดัดแปลงของบีบีซี (พ.ศ. 2553-2555)

นางสาวณัฏฐา ศศิธร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARATIVE STUDY OF SIR ARTHUR CONAN DOYLE'S SELECTED SHERLOCK HOLMES STORIES AND THEIR BBC ADAPTATION (2010-2012)

Miss Nadta Sasithorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Comparative Literature
Department of Comparative Literature
Faculty of Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมคัดสรรชุดเซอร์ลือค
โฮล์มส์ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์กับละครดัดแปลง
ของบีบีซี (พ.ศ. 2553-2555)

โดย

นางสาวณัฏฐา ศศิธร

สาขาวิชา

วรรณคดีเปรียบเทียบ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ถนอมนวล หิรัญเทพ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัครวิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แพรว จิตติพลังศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.ถนอมนวล หิรัญเทพ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทอแสง เขาว์ชุตติ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต จุลวงศ์)

5480132022 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEYWORDS: DETECTIVE FICTION / TELEVISION ADAPTATION

NADTA SASITHORN: A COMPARATIVE STUDY OF SIR ARTHUR CONAN DOYLE'S SELECTED SHERLOCK HOLMES STORIES AND THEIR BBC ADAPTATION (2010-2012). ADVISOR: DR.THANOMNUAL HIRANYATHEB, 130 pp.

Sir Arthur Conan Doyle's *Sherlock Holmes* stories have been one of the most well known series of detective fiction. The series has been adapted to different mediums such as stage plays, films, comics, and television shows. Usually the adaptations attempt to stay faithful to the original series in terms of setting and characters. However, *Sherlock*, the television adaptation by BBC, has transformed the literary masterpiece into a detective tv series set in present London. This thesis is a comparative study of the selected stories of Sir Arthur Conan Doyle's *Sherlock Holmes* and their BBC's television adaptation, *Sherlock*. It discusses three aspects represented as sources of social anxieties - perversion, racial otherness and sexuality - with the change of social context from Victorian era to modern-day Britain. In the original *Sherlock Holmes*, these three aspects are portrayed as threats which cause anxiety and disrupt the order of English society. Sherlock Holmes is needed not only to solve the crimes but also to relieve anxiety and bring back order. However, these three aspects are presented differently in the modern television series. In the modern series perversion, racial otherness, and sexuality are represented as less scandalous and somewhat tolerated, though they are still viewed negatively.

Department: Comparative Literature Student's Signature

Field of Study: Comparative Literature Advisor's Signature

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของอาจารย์ ดร. ถนอม นวล หิรัญเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทอแสง เชาว์ชูติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แพร จิตติพลังศรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสาวณิต จุลวงศ์ กรรมการ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา ประกาศวุฒิสาร ที่ได้ให้คำแนะนำและคอยติดตาม เป็นกำลังใจผลักดันให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จออกมา

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้โดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่าน และเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือและติดตามมาโดยตลอด

ขอบคุณนางสาว สุพัชญา อาริมิตร นางสาวกรรณกาญจน์ อัจฉริยะสุนทร และนางสาว ชยุดา กิจพาณิชย์ เพื่อนจากภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบและเพื่อนๆ พี่ๆ ที่คอยให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือผู้วิจัยจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	8
1.3 แนวเหตุผล ทฤษฎีสำคัญ หรือสมมติฐาน.....	9
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1.6 ขั้นตอนการวิจัย.....	12
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	12
บทที่ 2 อาการทางจิต: จากลักษณะอาชญากรสู่อาการป่วย.....	13
2.1 บริบททางสังคมเกี่ยวกับอาการทางจิตในสังคมอังกฤษจากสมัยวิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน.....	13
2.2 ลักษณะของอาการทางจิตที่ปรากฏในวรรณกรรม.....	17
2.2.1 การถดถอยและบุคลิกภาพแปรปรวน.....	17
2.2.1.1 ทฤษฎีการถดถอยและเรื้อนร่างของสังคม.....	17
2.2.1.2 โรคจิตและบุคลิกภาพแปรปรวน.....	21
2.2.1.3 การเปรียบเทียบวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์.....	23
2.2.2 บาดแผลฝังใจ.....	33
2.2.2.1 แนวคิดเรื่องบาดแผลฝังใจ.....	34

2.2.2.2 การเปรียบเทียบวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์	36
2.2.3 ความเบื่อหน่าย นอกจากอาการทางจิตที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ความเบื่อหน่ายถูก นำเสนอในฐานะของอาการทางจิตรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ตัวละครกระทำสิ่งต่างๆ ที่ อาจก่อให้เกิดความกังวลแก่ผู้คนในสังคมได้	41
2.2.3.1 นิยามของความเบื่อหน่าย	41
2.2.3.2 การเปรียบเทียบวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์	42
2.3 บทสรุป.....	46
บทที่ 3 ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ: จากภัยตะวันออกสู่อาชญากรรมภายในประเทศ	48
3.1 บริบทด้านจักรวรรดินิยมและลัทธิอาณานิคมของประเทศอังกฤษสมัยวิกตอเรียน	48
3.2 บริบทของสังคมเมืองและความหลากหลายทางเชื้อชาติในประเทศอังกฤษยุคร่วมสมัย	53
3.3 ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์.....	55
3.3.1 ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในวรรณกรรมต้นฉบับ	56
3.3.2 ความเป็นอื่นและภัยคุกคามในละครโทรทัศน์	62
3.4 บทสรุป.....	75
บทที่ 4 เพศวิถี: จากการแบ่งแยกสู่การยอมรับความแตกต่าง.....	77
4.1 บทบาททางเพศจากยุควิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน	77
4.1.1 บริบทด้านการแบ่งแยกบทบาททางเพศในยุควิกตอเรียน	78
4.1.2 การเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศในยุคปัจจุบัน	79
4.1.3 การเปรียบเทียบบทบาทของตัวละครหญิงในวรรณกรรมและละครโทรทัศน์	80
4.1.4 ความเป็นชายจากยุควิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน	85
4.1.5 การเปรียบเทียบบทบาทของตัวละครชายในวรรณกรรมและละครโทรทัศน์	88
4.2 รสนิยมทางเพศจากยุควิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน.....	95
4.2.1 บริบทเรื่องรสนิยมทางเพศจากยุควิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน	95
4.2.2 การนำเสนอรสนิยมทางเพศในวรรณกรรมและละครโทรทัศน์	98

4.3 บทสรุป.....	103
บทที่ 5 สรุป.....	105
รายการอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก.....	117
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	130

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนเป็นวรรณกรรมแนวหนึ่งที่มีได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ที่วรรณกรรมแนวดังกล่าวถูกสร้างขึ้น วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนจัดได้ว่าเป็นวรรณกรรมแนวหลักหนีประเภทหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านเป็นอย่างมาก เนื่องจากเนื้อเรื่องที่น่าสนใจและทำให้ผู้อ่านลุ้นระทึกกับการไขปริศนาของนักสืบอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นแล้ว จากลักษณะของวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนที่สร้างตัวละครฝ่ายร้ายให้เป็นอาชญากรและมีตัวเอกเป็นนักสืบที่คอยไขปริศนาและจัดการกับตัวละครฝ่ายร้ายเหล่านี้ ทำให้วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนได้รับการวิเคราะห์ว่าสามารถช่วยผ่อนคลายความกังวลของสังคมที่สะท้อนผ่านตัวละครฝ่ายร้ายในฐานะที่เป็นภัยคุกคามต่อสังคม โดยมีนักสืบเป็นผู้รักษาระบบระเบียบของสังคมไทย (Messent, 2013: 12)

วรรณกรรมชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์ (Sherlock Holmes)* ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) เป็นวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนที่ตีพิมพ์ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1880 ถึงต้นทศวรรษที่ 1890 โดยผลงานแรกที่ได้รับการตีพิมพ์คือ *A Study in Scarlet* (1887) ในนวนิยายเรื่องนี้เล่าถึงเหตุการณ์ที่นายแพทย์จอห์น วัตสัน (Dr. John Watson) ได้พบกับเชอร์ล็อก โฮล์มส์เป็นครั้งแรก นอกจากนวนิยายเรื่องดังกล่าวแล้ว ยังมีนวนิยายอีกสามเรื่อง ได้แก่ *The Sign of the Four* (1890), *The Hound of the Baskervilles* (1902) และ *The Valley of Fear* (1905) รวมถึงเรื่องสั้นอีก 56 ตอนตีพิมพ์ในนิตยสาร *สแตรนด์ (The Strand Magazine)* และได้รับการรวบรวมไว้ในหนังสือรวมเรื่องสั้น 5 เล่ม ได้แก่ *The Adventures of Sherlock Holmes* (1892), *The Memoirs of Sherlock Holmes* (1894), *The Return of Sherlock Holmes* (1905), *His Last Bow* (1917) และ *The Casebook of Sherlock Holmes* (1927) เรื่องราวของเชอร์ล็อก โฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากผู้อ่านตั้งแต่เริ่มตีพิมพ์ในค.ศ. 1887

แม้ว่าเวลาจะผ่านมานั้นนานแต่ความนิยมชมชอบที่ผู้อ่านมีต่อเชอร์ล็อก โฮล์มส์ไม่ได้น้อยลงตามกาลเวลาเลย

นอกจากงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ของดอยล์ที่เป็นงานเขียนต้นแบบแล้ว ยังมีนักเขียนท่านอื่นๆ ที่เขียนเรื่องราวของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ในฐานะงานเขียนเลียนแบบ (Pastiche) หรืองานเขียนล้อเลียน (Parody) เช่น *The Seven-Per-Cent Solution: Being a Reprint from the Reminiscences of John H. Watson, M.D.* (1974) ของนิโคลัส เมเยอร์ (Nicholas Meyer), *The Hound of D'Urbervilles* (2011) ของคิม นิวแมน (Kim Newman) หรือ *The House of Silk* (2011) ของแอนโทนี โฮรวิทซ์ (Anthony Horowitz) นอกจากงานเขียนเลียนแบบและงานเขียนล้อเลียนแล้ว *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ได้รับการดัดแปลงเป็นสื่ออื่นๆ เช่น ละครเวที ละครวิทยุ ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์หลายครั้ง เช่น สถานีโทรทัศน์กรานาดา (Granada) ของประเทศอังกฤษสร้างละครโทรทัศน์ชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* (Sherlock Holmes) ในช่วงค.ศ. 1984 - 1994 โดยมีเจอร์มี เบรทท์ (Jeremy Brett) รับบทเป็นเชอร์ล็อก โฮล์มส์ หรือการดัดแปลงวรรณกรรมต้นฉบับเป็นภาพยนตร์ของผู้กำกับกาย ริชชี (Guy Ritchie) ในค.ศ. 2009 และค.ศ. 2010 นอกจากนี้ วรรณกรรมชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ยังมีอิทธิพลไปทั่วโลก เช่น หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นชุด *ยอดนักสืบจิ๋ว โคนัน* (Meitantei Conan) ของโกโช อาโอยามา (Gosho Aoyama) เป็นหนังสือการ์ตูนแนวสืบสวนสอบสวนที่ได้รับความนิยมมากในญี่ปุ่นโดยผู้ประพันธ์ได้รับอิทธิพลและมีการกล่าวถึงวรรณกรรมชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ในเรื่องบ่อยครั้ง

สถานีโทรทัศน์บีบีซี (BBC) ของประเทศอังกฤษได้ฉายละครโทรทัศน์ที่ดัดแปลงมาจากงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ภายใต้ชื่อ *เชอร์ล็อก* (Sherlock) โดยฉายครั้งแรกในค.ศ. 2010 และภาคต่อในค.ศ. 2012 โดยมีจำนวนทั้งหมด 6 ตอน แต่ละตอนมีความยาวประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที นำแสดงโดยเบเนดิกต์ คัมเบอร์แบทช์ (Benedict Cumberbatch) ที่รับบท เชอร์ล็อก โฮล์มส์ และมาร์ติน ฟรีแมน (Martin Freeman) รับบท จอห์น วัตจากบทสัมภาษณ์ในหนังสือ *Sherlock: The Casebook* ระบุว่าละครโทรทัศน์ชุดดังกล่าวเกิดจากบทสนทนาระหว่างสตีเวน มอฟฟัตต์ (Steven Moffat) และมาร์ค กาทิส (Mark Gatiss) ที่ตั้งคำถามกันว่าหากเรื่องราวของเชอร์ล็อก โฮล์มส์เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษสมัยปัจจุบันจะเป็นเช่นไร โดยทั้งสองได้รับอิทธิพลจากละครโทรทัศน์ฉบับดัดแปลงในช่วงปีค.ศ. 1939 และค.ศ. 1946 ที่นำแสดงโดยเบซิล แรธบอน (Basil Rathbone) ที่นำเรื่องราว

ของเซอร์ลอร์ด โอลด์ส์มาดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัยเช่นกัน และนอกจากจะปรับบริบทของเรื่องให้อยู่ในสังคมประเทศอังกฤษในช่วงศตวรรษที่ 21 แล้ว มอฟแพตและกาดิสยังปรับให้อารมณ์ของเรื่องมีความผ่อนคลายและความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากทั้งสองคนเห็นว่าฉบับดัดแปลงอื่นๆ มักจะสร้างอารมณ์ของเรื่องให้มีความเคร่งเครียดและจริงจัง (Adams, 2012: 2) เรื่องราวในละครโทรทัศน์มักจะลือไปกับเรื่องราวในวรรณกรรมต้นฉบับ เช่น ในตอน “A Study in Pink” มีเนื้อเรื่องที่ดัดแปลงมาจากนวนิยายเรื่อง *A Study in Scarlet* ซึ่งเป็นตอนที่โฮล์มส์และวัตสันได้พบกันและร่วมไขคดีด้วยกันเป็นครั้งแรก ชื่อตอนดังกล่าวเป็นการเล่นคำกับชื่อนวนิยายต้นฉบับ โดยชื่อตอนของละครโทรทัศน์สื่อถึงสิ่งของสีชมพูที่ปรากฏซ้ำๆ ในคดีที่โฮล์มส์และวัตสันเข้าไปสืบสวน หรือตอน “The Hounds of Baskerville” ดัดแปลงนวนิยายเรื่อง *The Hound of the Baskervilles* จากเรื่องราวของคำสาปของสุนัขปีศาจที่ลอบหลอนและคร่าชีวิตคนในตระกูลบาสเกอร์วิลล์ในต้นฉบับสู่เรื่องราวของชายหนุ่มที่เห็นภาพหลอนของสุนัขตัวใหญ่และคิดว่าสุนัขตัวนั้นจะมาทำร้าย เช่นเดียวกับตอน “A Study in Pink” ชื่อตอนดังกล่าว โดยชื่อนวนิยายต้นฉบับนั้นสื่อถึงสุนัขปีศาจที่ลอบหลอนตระกูลบาสเกอร์วิลล์ แต่ในละครโทรทัศน์ บาสเกอร์วิลล์เป็นชื่อฐานทัพแห่งหนึ่งแทน แต่ในขณะเดียวกัน บางตอนไม่ได้ดัดแปลงมาจากเรื่องราวในงานเขียนต้นฉบับแต่หยิบเอาส่วนเล็กๆ มาใช้ เช่น ตอน “The Blind Banker” ที่มีการเขียนเนื้อเรื่องขึ้นมาใหม่และสร้างตัวร้ายที่เป็นชาวต่างชาติที่คล้ายคลึงกับตัวร้ายในนวนิยายเรื่อง *The Sign of the Four*

การศึกษาตัวบทวรรณกรรมเปรียบเทียบกับตัวบทละครโทรทัศน์ฉบับดัดแปลงของปีปีซี เกี่ยวข้องกับการศึกษาการดัดแปลงงานวรรณกรรมสู่ภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมมักจะเป็นการถ่ายโอนสิ่งที่อยู่ในหน้าหนังสือไปสู่สื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงผ่านการตีความงานวรรณกรรมของคนอ่านอย่างน้อยหนึ่งคนที่จะเลือกว่าสิ่งใดในวรรณกรรมที่จะถ่ายทอดออกมา สิ่งใดที่จะตัดออก และสิ่งใดที่จะเพิ่มเข้าไปในภาพยนตร์ (Desmond and Hawkes, 2006: 2) ทำให้ในการศึกษาหรือการวิจารณ์การดัดแปลงงานวรรณกรรมสู่ภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์มักจะมุ่งเน้นไปที่ความซื่อตรง (Fidelity) ของภาพยนตร์ต่อวรรณกรรมต้นฉบับ แม้ว่าองค์ประกอบของวรรณกรรมและภาพยนตร์จะมีความแตกต่างกันก็ตาม (McFarlane, 2007) อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาหรือวิจารณ์ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมในแง่ของความซื่อตรงนั้นยังค่อนข้างมีปัญหาเนื่องจากไม่มีมาตรฐานกฎเกณฑ์ที่ชี้ชัดว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด

ถึงจะนับว่าชื่อตรงกับต้นฉบับ ในการตัดสินว่าภาพยนตร์ฉบับดัดแปลงชื่อตรงต่อวรรณกรรมต้นฉบับหรือไม่จึงเป็นการตัดสินค่าของภาพยนตร์ฉบับดัดแปลงว่าเป็นสิ่งที่แปลงมา (Derivation) จากต้นฉบับเท่านั้น (Desmond and Hawkes: 40-1) (Desmond and Hawkes 2006) ฟรานเชสโก คาเซตตี (Francesco Casetti) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการศึกษาการดัดแปลงวรรณกรรมสู่ภาพยนตร์ ว่าวรรณกรรมและภาพยนตร์นั้นเป็น “Sites of production” ที่เต็มไปด้วยวาทกรรมต่างๆ หมุนเวียนอยู่ภายในและวาทกรรมดังกล่าวเหล่านั้นสัมพันธ์กับวาทกรรมทางสังคมอื่นๆ ที่อยู่ภายนอกตัวบท (Casetti, 2004: 90) เขากล่าวเพิ่มเติมถึง “สถานการณ์ของการสื่อสาร” (“Communitive situation”) อันเป็นสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับตัวบทและสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวบท เช่น องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการสื่อสารกับตัวบท กฎหรือธรรมเนียมต่างๆ วาทกรรม และประสบการณ์ของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับตัวบท และแทนที่จะมุ่งไปที่การวิเคราะห์ความชื่อตรงของภาพยนตร์ฉบับดัดแปลง ควรจะวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ของการสื่อสารเหล่านี้ว่ามีการนำเสนอใหม่หรือไม่อย่างไร (Casetti: 84-6) การศึกษาเปรียบเทียบตัวบททั้งสองจึงมีความน่าสนใจเนื่องจากไม่เพียงแต่เป็นสื่อถ่ายทอดเนื้อหาจากต้นฉบับในรูปแบบมุมมองใหม่ๆ แต่ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและวัฒนธรรมของสังคมด้วย

ละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลอร์ด* แตกต่างจากฉบับดัดแปลงอื่นๆ ที่มักเน้นความชื่อตรงต่อต้นฉบับ โดยเฉพาะในด้านฉากของเรื่องที่เป็นกรุงลอนดอนในช่วงปลายทศวรรษที่ 1880 คดีต่างๆ ที่ปรากฏในฉบับดัดแปลงอื่นๆ นั้นมักจะเป็นคดีที่มีอยู่ในต้นฉบับหรือเป็นการดัดแปลงคดีที่มีอยู่เดิม แล้วนำมาสร้างเป็นคดีใหม่ๆ *เซอร์ลอร์ด* ปรับงานเขียนให้อยู่ในฉากของกรุงลอนดอนประเทศอังกฤษในช่วงศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นบริบทร่วมสมัยกับช่วงเวลาทีละครโทรทัศน์ถูกสร้างขึ้นและมีเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้ากว่าช่วงปลายทศวรรษที่ 1880 เป็นอย่างมาก ในตัวละครในละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลอร์ด* ถูกปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้นแต่ยังคงลักษณะต่างๆ จากต้นฉบับไว้หรือเน้นลักษณะนิสัยต่างๆ ให้เด่นชัดจากในต้นฉบับมากขึ้น คดีต่างๆ ในเรื่องเป็นการนำคดีในวรรณกรรมต้นฉบับมาดัดแปลงให้เข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น อย่างไรก็ตาม นอกจากฉากของเรื่องแล้วยังมีลักษณะต่างๆ ที่ถูกปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยอย่างน่าสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องความกังวลทางด้านต่างๆ เช่น อากาศทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศวิถี เป็นต้น ซึ่งประเด็นเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับประเภทของวรรณกรรมชุดดังกล่าว วนันได้แก่ วรรณกรรมสืบสวนสอบสวน และ

บทบาทของวรรณกรรมประเภทดังกล่าวในด้านการบรรเทาหรือการปิดเปาความกังวลที่มีในสังคมร่วมสมัยกับวรรณกรรมต้นฉบับ

วรรณกรรมชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* แสดงให้เห็นบทบาทในการจัดการและบรรเทาความกังวลของผู้คนในสมัยวิกตอเรียน (Victorian era) และรักษาความเป็นระบบระเบียบของสังคมอย่างชัดเจน บทบาทของเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์ในต้นฉบับจึงสอดคล้องกับบทบาทของนักสืบที่กล่าวถึงไปแล้วข้างต้น คือ การกำจัดหรือบรรเทาความกังวลและการรักษาความสงบของสังคม อเล็กซานเดอร์ เอ็น. ฮาว (Alexander N. Howe) ได้กล่าวไว้ว่าภัยคุกคามที่ปรากฏในงานเขียนมักจะมีที่มาจากภายนอก เช่น ภัยคุกคามจากประเทศอาณานิคม ไข้หวัดหรืออาชญากรรมในวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนมักจะมีลักษณะที่ผิดแผกไปจากชนบ (Norm) โดยอาจจะเป็นบุคคลภายนอกสังคมหรือผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามธรรมเนียมของสังคม ทำให้บุคคลเหล่านี้ถูกสังคมมองว่าเป็นภัยคุกคามและสร้างความกังวลในแก่คนที่ปฏิบัติตามธรรมเนียมของสังคมที่เป็นระเบียบ (Howe, 2008: 21) ลักษณะที่ผิดแผกไปจากชนบของตัวร้ายเหล่านี้อาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นความเป็นอื่นทางเชื้อชาติเพียงอย่างเดียวแต่อาจจะครอบคลุมถึงบุคคลที่มีความแตกต่างจากคนส่วนใหญ่ในสังคมได้ด้วยเช่นกัน คนเหล่านี้ถูกมองว่าเป็นอันตรายเนื่องจากแตกต่างและไม่สามารถเข้ากับสังคมได้ (Messent, 2013: 14) จากการดัดแปลงเรื่องราวของเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์ให้อยู่ในบริบทของสังคมร่วมสมัยทำให้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมจากสมัยวิกตอเรียนเข้ามาสู่ศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่มักถูกนำเสนอว่าเป็นสาเหตุของความกังวลในสังคมหรือเป็นภัยคุกคามต่อสังคม ละครโทรทัศน์ได้นำเสนอประเด็นของอาการทางจิตผ่านตัวละครต่างๆ ที่ถูกปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและทันสมัยมากขึ้น ทั้งยังถูกปรับเปลี่ยนตามความเปลี่ยนแปลงด้านความกังวลที่มีต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และประเด็นของเพศวิถีที่อาจนำไปสู่ความกังวลซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากสมัยศตวรรษที่ 19 ที่เป็นบริบทของวรรณกรรมต้นฉบับ

ในประเด็นของอาการทางจิตนั้น ในงานเขียนต้นฉบับ อาการทางจิตต่างๆ มักจะปรากฏในตัวร้ายของเรื่องและถูกนำเสนอว่าเป็นข้อบ่งชี้ถึงความชั่วร้ายของตัวละครเหล่านั้น บรรดาตัวร้ายมักจะมีลักษณะนิสัยที่โหดเหี้ยมและมักจะชอบใช้ความรุนแรงเป็นอย่างมากจนดูราวกับว่าเป็นสิ่งผิดปกติ อาการทางจิตของตัวร้ายมักแสดงออกให้เห็นด้วยลักษณะทางร่างกายซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงความชั่วร้ายในจิตใจ นอกจากตัวร้ายแล้ว ลักษณะที่ถูกมองว่าเป็นอาการทางจิตสามารถปรากฏได้ในตัวละคร

ฝ่ายดีด้วยเช่นกัน โดยปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกัน ฉบับละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงตัวละครที่ปรากฏอาการผิดปกติทางจิตในด้านต่างๆ หรือมีบาดแผลฝังใจ (Psychological Trauma) ที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันหรือการอยู่ร่วมกับสมาชิกคนอื่นในสังคม เช่นเดียวกับในวรรณกรรมต้นฉบับ แต่อาการดังกล่าวของตัวร้ายในละครโทรทัศน์ถูกทำให้เห็นเด่นชัดมากขึ้น

ในขณะที่เดียวกัน ละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลอร์ด* ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสาเหตุของความกังวลที่เกิดจากคนนอกประเทศที่เป็นผลพวงมาจากลัทธิจักรวรรดินิยมในงานเขียนต้นฉบับสู่ความกังวลต่ออาชญากรรมในสมัยใหม่ที่คนร้ายอาจจะเป็นคนจากต่างชาติหรือชาวอังกฤษก็ได้ ต้นฉบับของ *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* นั้นมีฉากในกรุงลอนดอนในช่วงท้ายศตวรรษที่ 19 ซึ่งในช่วงนั้นประเทศอังกฤษยังคงอยู่ในยุคจักรวรรดินิยม มีการเดินทะเลและล่าดินแดนเพื่อเป็นอาณานิคม มิใช่เพียงคนจากประเทศอังกฤษที่เข้าไปยังประเทศอาณานิคมเท่านั้น แต่คนจากประเทศอาณานิคมก็เข้ามาค้าขายตั้งรกรากในประเทศอังกฤษด้วยเช่นกัน กรุงลอนดอนจึงกลายเป็นพื้นที่ที่มีคนต่างเชื้อชาติต่างภาษา ต่างวัฒนธรรมมาอาศัยอยู่ร่วมกัน ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติสร้างความกังวลต่อสังคมว่ากลุ่มคนเหล่านี้จะเข้ามาทำลายความเป็นระเบียบ (Order) ของสังคม เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์ถูกสร้างขึ้นในฐานะนักสืบเพื่อนำความเป็นระเบียบกลับมาสู่สังคมเมืองที่วุ่นวายและมีอาชญากรรมเกิดขึ้นในทั่วทุกมุมเมือง บ่อยครั้งที่การผจญภัยของโฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันเป็นการคลี่คลายคดีโดยมีตัวร้ายเป็นคนที่มาจากอาณานิคม เช่น ในตอน *The Sign of the Four* ที่มีหนึ่งในคนร้ายเป็นชนพื้นเมือง หรือตอน “The Adventure of the Speckled Band” ที่ตัวร้ายเป็นชาวอังกฤษที่เคยอาศัยอยู่ในอาณานิคมมาก่อน บทบาทของโฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันจึงเป็นการควบคุมและจัดการกับภัยคุกคามที่มาจากอาณานิคม

แต่ในฉบับละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลอร์ด* นั้น ฉากของเรื่องเป็นกรุงลอนดอนร่วมสมัยและนำเสนอในฐานะเมืองที่มีความทันสมัย เต็มไปด้วยเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกมากมาย และเป็นพื้นที่ที่มีความสับสนวุ่นวายแต่มีระเบียบแบบแผนในตัวเอง อีกทั้งกรุงลอนดอนยังคงมีลักษณะเป็น “Cosmopolitan” หรือเมืองใหญ่ที่มีคนหลากหลายพันธุ์และวัฒนธรรมมารวมตัวกัน ดังเช่นที่เห็นได้ในตอน “The Blind Banker” ที่แสดงให้เห็นย่านชุมชนชาวจีนในกรุงลอนดอน ผู้ชมจะได้เห็นสภาพชุมชนและวัฒนธรรมของชาวจีนในกรุงลอนดอน ด้วยลักษณะสังคมที่มีคนจากหลากหลายเชื้อชาติมารวมกัน ความกังวลต่อภัยคุกคามในบริบทสังคมปัจจุบันจึงไม่ใช่ความกังวลต่อภัยคุกคามที่มา

จากภายนอกเพียงอย่างเดียวดังเช่นในสมัยวิกตอเรียน หากแต่เป็นภัยที่เกิดขึ้นภายใน เช่น อาชญากรรม ความกังวลที่มีต่ออันตรายรอบตัว หรือแม้กระทั่งการก่อการร้ายภายในประเทศ เป็นต้น คดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องล้วนมีสาเหตุมาจากบุคคลภายในประเทศอังกฤษแทบทั้งสิ้น

นอกจากอาการทางจิต และความเป็นอื่นทางเชื้อชาติแล้ว ละครโทรทัศน์ได้แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของเพศวิถีที่แตกต่างไปจากบริบททางสังคมสมัยวิกตอเรียน จากการกำหนดให้ผู้หญิงอยู่ใต้อำนาจของผู้ชายเปลี่ยนเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในหน้าที่การงาน ในขณะที่ตัวบทต้นฉบับแสดงให้เห็นถึงลักษณะสังคมชายเป็นใหญ่ที่ผู้หญิงอยู่ใต้อำนาจของเพศชายและเชื่อว่าอาจยังไม่สามารถยอมรับคนรักเพศเดียวกัน (Homosexual) ได้ ในฉบับละครโทรทัศน์นั้นได้แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศและเพศวิถีที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัยโดยผู้หญิงมีอำนาจมากขึ้นและมีความทัดเทียมผู้ชายมากขึ้น นอกจากนี้ รสนิยมทางเพศที่แตกต่างก็ได้รับการยอมรับมากขึ้นด้วย บทบาทของเพศหญิงนั้นไม่ได้ถูกจำกัดว่าต้องเป็นเพียงคนที่มาขอความช่วยเหลือจากโฮล์มส์หรือเป็นเหยื่อในคดีอาชญากรรมต่างๆ อีกต่อไป บทบาทของตัวละครหญิงในเรื่องมีเพิ่มมากขึ้นและบางคนมีบทบาทในการช่วยเหลือนักสืบในการไขคดีด้วย บทบาทของตัวละครหญิงที่เพิ่มมากขึ้นและไม่ได้จำกัดอยู่ในสถานะที่ด้อยกว่าผู้ชายจึงแสดงให้เห็นถึงการยอมรับบทบาทของเพศหญิงในสังคมมากขึ้น

นอกจากนั้น ในฉบับละครโทรทัศน์ยังแสดงให้เห็นถึงการนำเสนอความเป็นชายที่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากต้นฉบับและนำเสนอภาพตัวละครชายที่มีความมั่นคงน้อยลง ความเป็นชายของตัวละครชายในเรื่องไม่ได้เชื่อมโยงกับการใช้เหตุผลและการใช้อำนาจเพศชายในการรักษาความเป็นระเบียบของสังคมดังเช่นในต้นฉบับเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป นอกจากนี้ ละครโทรทัศน์ยังแสดงให้เห็นการยอมรับกลุ่มคนรักเพศเดียวกันที่แพร่หลายมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับยุควิกตอเรียนด้วยความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันไม่ใช่เรื่องที่น่ารังเกียจจนถึงขั้นยอมรับไม่ได้ในสังคมอังกฤษร่วมสมัยอีกต่อไป เช่น ความสัมพันธ์ของโฮล์มส์และวัตสันที่ปรากฏในเรื่องจึงถูกมองอย่างเปิดเผยว่าเป็นความสัมพันธ์แบบคู่รักจากบุคคลภายนอกอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีความพยายามในการยอมรับรสนิยมรักเพศเดียวกันได้แต่บ่อยครั้งก็ยังมี การปฏิบัติความเป็นไปได้ถึงความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันและสนับสนุนรสนิยมทางเพศแบบรักเพศตรงข้าม (Heterosexual) อยู่

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นการศึกษาเปรียบเทียบงานเขียนต้นฉบับและฉบับดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ในประเด็นเรื่องความกังวลเรื่องอาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศวิถีที่สะท้อนให้เห็นในงานทั้งสองฉบับ ภายใต้บริบทของสังคมแต่ละสมัยที่ปรากฏในเรื่อง และมุ่งเน้นวิเคราะห์ตัวละครต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างสังคมสมัยวิกตอเรียนและสังคมร่วมสมัย ลักษณะของสังคมอังกฤษที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยถูกสะท้อนให้เห็นว่าในอดีตนั้นสิ่งที่ถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามมักจะเป็นสิ่งที่มาจากภายนอกหรือมีลักษณะที่แปลกแยกจากสังคม โดยอาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศสถานะเป็นองค์ประกอบที่ช่วยในการตัดสินว่าบุคคลหรือกลุ่มคนนั้นๆ เป็นภัยคุกคามต่อสังคมที่มีระเบียบหรือไม่ แต่ในสังคมปัจจุบันนั้นลักษณะดังกล่าวเหล่านี้ไม่สามารถบ่งบอกได้ว่าบุคคลหรือกลุ่มคนนั้นๆ สามารถเป็นภัยคุกคามได้หรือไม่อีกต่อไปเนื่องจากลักษณะดังกล่าวสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปและได้รับการยอมรับในสังคมมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงมุมมองต่ออาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศสถานะ ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับบทบาทของวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนในเรื่องการบรรเทาหรือปิดเป่าความกังวล ในวรรณกรรมต้นฉบับแสดงให้เห็นบทบาทของนักสืบที่สามารถบรรเทาความกังวลดังกล่าวได้ ส่วนในละครโทรทัศน์ยังแสดงความกังวลต่อประเด็นทั้งสามแต่มีการยอมรับความแตกต่างมากขึ้นอันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบริบทสังคมอังกฤษระหว่างยุควิกตอเรียนในงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์ (Sherlock Holmes)* ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) และสังคมอังกฤษร่วมสมัยในละครโทรทัศน์ชุด *เชอร์ล็อก (Sherlock)* ของบีบีซี (BBC)
2. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการนำเสนออาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศสถานะในตัวละครทั้งสองชุด

1.3 แนวเหตุผล ทฤษฎีสำคัญ หรือสมมติฐาน

ละครโทรทัศน์ชุด *เชอร์ล็อก* ดัดแปลงมาจากงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ของเซอร์ อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ การดัดแปลงนี้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างสังคมอังกฤษในช่วงปลาย ศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 ในต้นฉบับของดอยล์กับสังคมอังกฤษร่วมสมัย ในด้านความ อាកารทางจิต อาการต่างๆ ปรากฏในตัวละครที่เป็นตัวร้าย แต่ในฉบับละครโทรทัศน์ อาการเหล่านี้ ปรากฏในตัวละครอื่นๆ รวมถึงเชอร์ล็อก โฮล์มส์และจอห์น วัตสันด้วย ส่วนในเรื่องความเป็นอื่นทาง เชื้อชาติ จะเห็นได้ว่าตัวร้ายในต้นฉบับเดิมมักถูกสร้างให้เป็นคนที่ซึมซับความชั่วร้ายมาจากอาณานิคม หรือต่างประเทศ ในขณะที่ฉบับละครโทรทัศน์มักนำเสนอตัวร้ายที่เป็นคนอังกฤษเอง แต่กระนั้นยังคง สะท้อนความกังวลที่มีต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติด้วยการนำเสนอตัวละครต่างชาติว่าแปลก ประหลาด (exotic) และลึกลับ ด้านเพศสถานะนั้นวรรณกรรมต้นฉบับของดอยล์เน้นย้ำความเป็นชาย ผ่านตัวละครโฮล์มส์และวัตสัน แต่ละครโทรทัศน์กลับให้ความสำคัญกับตัวละครหญิงมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ตัวบทที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ประกอบด้วยละครโทรทัศน์ชุด *เชอร์ล็อก* ซึ่ง ออกอากาศแล้วทั้งสิ้น 6 ตอน โดยออกอากาศในค.ศ. 2010 เป็นจำนวน 3 ตอน ได้แก่

1. “A Study in Pink”
2. “The Blind Banker”
3. “The Great Game”

และออกอากาศในค.ศ. 2012 อีก 3 ตอน ได้แก่

1. “A Scandal in Belgravia”
2. “The Hounds of Baskerville”
3. “The Reichenbach Falls”

โดยศึกษาเปรียบเทียบกับตัวบทต้นฉบับที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ในตอนต่างๆ ดังกล่าว ได้แก่

1. *A Study in Scarlet* (1887)
2. *The Hound of the Baskervilles* (1902)
3. *The Sign of the Four* (1890)
4. “A Scandal in Bohemia” (1891)
5. “The Adventure of the Final Problem” (1893)

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้า พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบทต้นฉบับและประเด็นที่ต้องการศึกษาอันได้แก่ อารมณ์ทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และ เพศวิถี ดังนี้

วิทยานิพนธ์เรื่อง *Detection, Desire and Contamination: The Strange Case of Sherlock Holmes* ของเอลินี ลาเวน (Eléni Lavēn) ได้วิเคราะห์ถึงลักษณะตัวละครเซอร์ลอร์ดโฮล์มส์ในแง่มุมอื่นที่แตกต่างจากการเป็นผู้ใช้หลักการและเหตุผลในการนำความสงบและระเบียบมาสู่สังคม ลาเวนได้วิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยที่เป็นข้อเสียและเป็นปัญหาของโฮล์มส์ โดยวิเคราะห์ถึงบริบททางสังคมและวาทกรรมในยุควิกตอเรียนผ่านความสัมพันธ์กับคดีต่างๆ ที่เขาเข้าไปไขและการนำความเป็นระบบระเบียบกลับคืนมาสู่สังคม ลาเวนได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่เป็นข้อด้อยของโฮล์มส์ที่มีความกำกวมในแง่จริยธรรมและเพศวิถีซึ่งแตกต่างจากมุมมองอื่นๆ ที่มักมองว่าโฮล์มส์เป็นแบบอย่างของการใช้เหตุผล ลักษณะของโฮล์มส์ เช่น การใช้ชีวิตแบบชายโสดไม่แต่งงาน และการใช้โคเคน ทำให้เขาอยู่ในฐานะที่เป็นคนชายขอบเนื่องจากลักษณะที่กำกวมของโฮล์มส์นั้นเปิดโอกาสให้เขาเข้าใกล้กับลักษณะของอาชญากรมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สารเสพติดของโฮล์มส์ทำให้เขามีความเสี่ยงที่จะปรากฏลักษณะของการถดถอยซึ่งถูกมองว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้คนก่ออาชญากรรม ลักษณะดังกล่าวปรากฏในตัวละครนักสืบในยุคถัดจากโฮล์มส์ด้วยเช่นกัน โดยมีลักษณะที่เป็นขบถมากขึ้น

ในวิทยานิพนธ์เรื่อง *Detecting Masculinity: The Positive Masculine Qualities of Fictional Detectives* เอมี เฮอร์ริง กริสวอลด์ (Amy Herring Griswold) ศึกษาลักษณะของความเป็นชายที่พึงประสงค์ที่ปรากฏในตัวละครนักสืบในยุคสมัยต่างๆ และศึกษาว่าสังคมให้คุณค่าความเป็นชายในแต่ละยุคสมัยอย่างไรผ่านความสัมพันธ์ของนักสืบและอาชญากรรมที่เขาเข้าไปเกี่ยวข้องกับ เซอร์ลีโอ โฮล์มส์และนายแพทย์จอห์น วัตสันสะท้อนถึงความเป็นชายอันพึงประสงค์ในสมัยวิกตอเรียนที่มีหน้าที่ในการปกป้องและรักษาระเบียบของสังคม ตัวละครทั้งสองแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญที่จะเผชิญอันตรายโดยไม่เกรงกลัวหรือกังวลว่าตนเองจะได้รับอันตราย ความกล้าหาญดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการที่สังคมในสมัยวิกตอเรียนให้คุณค่าแก่อาชีพทหารที่สละตนเองเพื่อปกป้องประเทศ นายแพทย์วัตสันนั้นเคยเป็นทหารรบในแนวหน้าก่อนที่จะได้รับบาดเจ็บและกลับมายังกรุงลอนดอน ในขณะที่ความเป็นชายของโฮล์มส์แสดงออกผ่านการพาตัวเองเข้าไปในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายเพื่อไขคดีต่างๆ นอกจากนั้นแล้ว ความรู้ความสามารถของโฮล์มส์ที่มีอย่างกว้างขวางแสดงให้เห็นถึงชุดความรู้ที่สังคมสมัยวิกตอเรียนเห็นว่าผู้ชายจำเป็นต้องมีและโฮล์มส์ได้ใช้ความรู้ดังกล่าว โดยเฉพาะความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ในการอธิบายอาชญากรรมได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล โฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันยังเป็นภาพแทนของลัทธิจักรวรรดินิยมที่แสดงถึงอำนาจที่มีเหนือประเทศอาณานิคมและคนทีมาจากอาณานิคม กริสวอลด์ศึกษาถึงสถานะทางสังคมของโฮล์มส์และพบว่าโฮล์มส์นั้นมีอำนาจทางสังคมที่มากพอที่จะใช้ความรู้ความสามารถของเขาในการไขคดีต่างๆ ได้ โดยไม่มีข้อผูกมัดทางสังคม เช่น ครอบครัวหรือยศถาบรรดาศักดิ์ การที่โฮล์มส์ไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นผู้รักษากฎหมายทำให้เขาสามารถดูถูกความยุติธรรมและรักษาความสงบสุขของสังคมได้โดยไม่มีข้อผูกมัดกฎหมายผูกมัด ความเป็นชายของโฮล์มส์ยังแสดงออกผ่านการไม่แสดงออกถึงอารมณ์และแสดงให้เห็นว่าเหตุผลเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาสำหรับผู้ชาย

จากวิทยานิพนธ์และบทความทางวิชาการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามักจะเป็นงานวิจัยที่มุ่งเน้นไปที่การศึกษาวรรณกรรมชุด *เซอร์ลีโอ โฮล์มส์* ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ในบริบทของสังคมสมัยวิกตอเรียนที่อยู่ภายใต้แนวคิดของจักรวรรดินิยม โดยเป็นการศึกษาอิทธิพลของแนวคิดต่างๆ ในสมัยดังกล่าวที่มีอิทธิพลต่อวรรณกรรม งานวิจัยฉบับนี้ต้องการศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์ฉบับดัดแปลงในด้านของความอาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศวิถี โดยศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของตัวบททั้งสองและลักษณะ

ดังกล่าวที่ปรากฏในฉบับละครโทรทัศน์ที่อยู่ในบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

1.6 ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาตัวบทวรรณกรรมฉบับละครโทรทัศน์
2. ศึกษาเปรียบเทียบตัวบทต้นฉบับและตัวบทฉบับละครโทรทัศน์
3. ศึกษาบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมต้นฉบับและฉบับละครโทรทัศน์ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษาวิเคราะห์ตัวบทควบคู่ไปกับการใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคม และอาการทางจิต
5. สรุปผลการวิจัย
6. นำเสนอผลงานวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบตัวบทวรรณกรรมต้นฉบับกับตัวบทดัดแปลงในสื่ออื่นต่อไป

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

การแปลตัวบทวรรณกรรมและบทสนทนาจากละครโทรทัศน์เป็นการแปลของผู้วิจัยเอง กรณีที่ไม่ใช่จะระบุไว้ในเชิงอรรถ

บทที่ 2

อาการทางจิต: จากลักษณะอาการสู่อาการป่วย

สิ่งที่เรียกกันว่า “ความผิดปกติทางจิต” หรือ “ความวิปริต” ต่างๆ ที่ปรากฏในสังคมมักจะเป็นสิ่งที่นำพาความไม่สบายใจมาสู่ผู้ที่พบเห็น ในอดีต อาการทางจิตมักจะถูกมองในแง่ลบเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความชั่วร้ายในจิตใจของบุคคลที่มีอาการดังกล่าวและผู้ที่ปรากฏอาการมักต้องได้รับการรักษาหรือถูกแยกออกจากสังคม สังเกตได้ว่าบ่อยครั้งที่งานเขียนแนวสืบสวนสอบสวนมักจะใช้ลักษณะของความผิดปกติทางจิตในการสร้างตัวละครที่เป็นอาชญากรของเรื่องและแสดงให้เห็นถึงอาการทางจิตในฐานะความกังวลหนึ่งที่ปรากฏในสังคม ในงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* มีการสร้างตัวร้ายที่มีลักษณะที่โหดเหี้ยมและน่ากลัวกว่าคนทั่วไปโดยมีนิสัยชอบใช้ความรุนแรงและลักษณะที่บ่งชี้ว่าเป็นอาชญากรมักจะปรากฏบนเรือนร่างของตัวร้ายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ในยุคดังกล่าว ในขณะที่ในบริบทของสังคมปัจจุบัน อาการทางจิตต่างๆ มักจะได้รับการอธิบายในทางการแพทย์ในลักษณะที่เป็นที่ยอมรับมากขึ้น อาการทางจิตจึงไม่ใช่ลักษณะโดดเด่นที่ใช้ในการสร้างตัวละครฝ่ายร้ายอีกต่อไป แต่สามารถเกิดขึ้นกับตัวละครใดก็ได้ที่ไม่ใช่ตัวร้าย และเป็นอาการที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมปัจจุบัน แม้ว่าจะมีความแตกต่างในระดับความรุนแรงของอาการทางจิตที่แบ่งแยกตัวละครฝ่ายร้ายกับฝ่ายดีอยู่ก็ตาม

2.1 บริบททางสังคมเกี่ยวกับอาการทางจิตในสังคมอังกฤษจากสมัยวิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน

ในยุควิกตอเรียนซึ่งเป็นยุคร่วมสมัยกับงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ของเซอร์ อาเธอร์ โคนัน ดอยล์เป็นยุคที่วิทยาศาสตร์และการแพทย์กำลังเจริญก้าวหน้า และงานเขียนของดอยล์ก็ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทางการแพทย์ด้วยเช่นกัน เนื่องจากดอยล์เคยประกอบอาชีพเป็นแพทย์มาก่อนที่จะผันตัวเข้าสู่วงการวรรณกรรม ตัวละครเชอร์ล็อก โฮล์มส์ได้รับแรงบันดาลใจมาจากโจเซฟ เบลล์ (Joseph Bell) เพื่อนร่วมงานของดอยล์ที่ใช้หลักการอนุมานซึ่งเป็นการสังเกตรายละเอียดต่างๆ ของบุคคลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปเป็นหนึ่งในการวินิจฉัยโรคและพฤติกรรมด้านอื่นๆ ของคนไข้ (Jann, 1990:686) นอกจากนั้นแล้ว ดอยล์ยังได้รับอิทธิพลจากแนวคิดต่างๆ ที่แพร่หลายในสังคมช่วงนั้น เช่น แนวคิดทางจิตวิทยา หรือ ทฤษฎีการถดถอย ในการสร้างตัวละครในเรื่อง

บาร์บารา ฟอเซตต์ (Barbara Fawcett) ซิตา เวเบอร์ (Zita Weber) และชีลา วิลสัน (Sheila Wilson) ได้กล่าวถึงมุมมองของสังคมที่มีต่ออาการทางจิตไว้ว่า ในช่วงก่อนศตวรรษที่ 16 อาการทางจิตมักจะถูกเชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนา เช่น เป็นการถูกปีศาจเข้าสิง หรือเป็นการประทับร่างทรงจากเทพเจ้า เป็นต้น ความเชื่อดังกล่าวถูกล้มล้างไปและแทนที่ด้วยความเชื่อที่ว่าอาการทางจิตเป็นความอ่อนแอของมนุษย์หรือเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการผิดศีลธรรม ในศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมา เริ่มมีการจัดตั้งสถานรักษาผู้ป่วยทางจิตเพื่อแยกคนเหล่านี้ออกจากสังคม แต่คนที่ถูกนำตัวมากักขังในสถานรักษาผู้ป่วยทางจิตในยุควิกตอเรียนไม่ได้มีเพียงคนที่มีอาการทางจิตเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงขอทาน คนติดสุรา และคนเร่ร่อนด้วย เนื่องจากสังคมมองว่าคนเหล่านี้เป็นบุคคลที่ “ไร้เหตุผล” จึงมีความจำเป็นที่ต้องควบคุมและแยกพวกเขาออกจากสังคม “อาการทางจิต” ที่ปรากฏในยุคดังกล่าวจึงมีความหมายเป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นอื่นและความเป็นชายขอบของคน เช่นเดียวกับความเป็นอื่นแบบอื่นๆ (Fawcett, B. Weber, Z. and Wilson, S., 2012: 16)

เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 19 มุมมองที่มีต่ออาการทางจิตมีความเป็นวิทยาศาสตร์และอยู่บนบรรทัดฐานของการแพทย์มากขึ้น โดยมีแพทย์จำนวนมากที่เข้าไปทำการศึกษาและดูแลผู้ป่วยทางจิตในสถานรักษา (Fawcett, B. Weber, Z. and Wilson, S., 2012: 17) ยุควิกตอเรียนเป็นยุคแรกๆ ที่มีการใช้ “การรักษาทางศีลธรรม” (Moral treatment) ในการบำบัดผู้ที่มีอาการทางจิต ซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนหน้าที่ผู้คนเหล่านี้มักจะถูกทิ้งไว้ในสถานรักษาผู้ป่วยทางจิตโดยไม่ได้ได้รับการรักษา (Vrettos, 2002: 75) การรักษาผู้ที่มีอาการทางจิตจึงสร้างภาพลักษณ์ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยศีลธรรมให้กับอาชีพแพทย์ที่เข้ามาบำบัดผู้ป่วยทางจิตและย้ำมุมมองว่าวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งที่สมเหตุผลเมื่ออยู่ตรงข้ามกับความไร้เหตุผลของอาการทางจิต (Fawcett, B. Weber, Z. and Wilson, S., 2012: 17) (Fawcett, Weber, and Wilson 2012)

อาธินา เวรทอส (Athena Vrettos) กล่าวว่า ในยุควิกตอเรียนนั้นมักมีการวินิจฉัยอาการทางจิตสองกรณีคือ การยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Monomania) และความวิกลจริตทางศีลธรรม (Moral insanity) บุคคลที่มีการยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมักถูกมองว่ามีความบกพร่องทางจิตใจทำให้ไม่สามารถใช้เหตุผลได้และก่อให้เกิดอาการยึดติดกับบางสิ่งบางอย่างอย่างไม่มีเหตุผล ตัวอย่างของพฤติกรรมแบบยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความหลากหลายตั้งแต่ลักษณะนิสัยที่แปลกประหลาดไปจนถึงการใช้ความรุนแรงที่ร้ายแรงถึงตายได้ ในขณะที่ ความวิกลจริตทางศีลธรรมได้รับการนิยามว่ามีความ

วิกลจริตทางอารมณ์และการควบคุมศีลธรรมโดยไม่มีอาการบ่งชี้หรือของจิตใจหรือสติปัญญาบางซึ่ง ทั้งการยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและความวิกลจริตทางศีลธรรมแสดงให้เห็นว่าสภาพจิตใจสามารถ แบ่งเป็นส่วนๆ และบางส่วนอาจจะมีลักษณะที่ใช้เหตุผลได้ ในขณะที่บางส่วนอาจมีความผิดปกติ ได้ นอกจากนั้นแล้ว อาการทั้งสองมักถูกมองว่าเป็นลักษณะที่ตกทอดทางพันธุกรรม จึงมีความ เชื่อมโยงกับความถดถอยที่จะกล่าวต่อไป (Vrettos, 2002: 76-7)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอาการทางจิตจะถูกมองในแง่ของการแพทย์และมองว่าสามารถรักษาให้ หายได้มากขึ้น แต่ในต้นศตวรรษที่ 19 ภาพของสถานรักษาผู้ป่วยทางจิตมักจะยังซ้อนทับกับภาพของ โรงพยาบาลรักษาโรคเรื้อรังหรือโรคระบาดอื่นๆ ทำให้สังคมมักมองว่าผู้มีอาการทางจิตเป็นต้นเหตุของ โรคระบาดต่างๆ ในสมัยนั้นซึ่งทำให้ผู้ป่วยทางจิตมีภาพลักษณ์ที่เป็นลบอยู่มาก (Fawcett, B. Weber, Z. and Wilson, S., 2012: 16-17)

และในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ความสนใจทางด้านสิทธิมนุษยชนและการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิ มนุษยชนมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความสนใจดังกล่าวครอบคลุมถึงผู้มีอาการทางจิตด้วยเช่นกัน โดยในช่วง ทศวรรษ 1970 ได้เริ่มมีการยกเลิกการแยกผู้มีอาการทางจิตไว้ในสถานรักษา ทั้งยังมุ่งสนับสนุนให้ ชุมชนมีส่วนในการช่วยเหลือผู้มีอาการทางจิตเหล่านี้ (Fawcett, B. Weber, Z. and Wilson, S., 2012: 12) การยกเลิกการแยกผู้มีอาการทางจิตไว้ในสถานรักษาจึงมีส่วนช่วยในการช่วยเหลือผู้มี อาการทางจิตให้มีชีวิตอย่างปกติในสังคมได้และช่วยเพิ่มสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้มีอาการทาง จิตด้วย องค์การอนามัยโลก (The World Health Organization, WHO) ได้ออกมากล่าวถึงนโยบาย สุขภาพจิต (Mental health policy) ที่มุ่งเน้นในการมอบสิทธิต่างๆ ให้แก่ผู้มีอาการทางจิตว่า

The mental health policy and programmes should promote the right to equality and non-discrimination; the right to privacy, to individual autonomy, to physical integrity; the right to information and participation; and the right to freedom of religion, assembly and movement (WHO, 2001 qtd. In Fawcett, B. Weber, Z. and Wilson, S.)

ในข้อความข้างต้นไม่เพียงแต่มองว่าผู้มีอาการทางจิตควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและปราศจากอคติเท่านั้น แต่ยังคงได้รับสิทธิต่างๆ ที่พึงได้ เช่น ความเป็นส่วนตัว การมีสิทธิเหนือร่างกายตน เป็นต้น ซึ่งแต่เดิมนั้นผู้ป่วยไม่เคยได้รับสิทธิต่างๆ เหล่านี้เนื่องจากอคติทางสังคม ทำให้สิทธิเหล่านี้มักตกอยู่กับผู้มีอำนาจอื่นๆ เช่น แพทย์หรือผู้ดูแล เป็นต้น

แม้ว่าในสังคมอังกฤษสมัยใหม่จะมีการยอมรับและเข้าใจผู้คนที่มีความผิดปกติทางจิตมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากบทความ “Latest Result from National Study Show Public Attitudes Towards Mental Illness Are Moving in the Right Direction” ของเว็บไซต์ *Time to Change* ที่สำรวจทัศนคติของผู้คนที่มีความผิดปกติทางจิตตั้งแต่ ค.ศ. 1994 เป็นต้นมาและพบว่ามีความก้าวหน้าที่เป็นไปในทางบวกมากขึ้น โดยในการสำรวจได้จัดทำขึ้นในปี ค.ศ. 2012 และพบว่าผู้หญิงและคนวัยหนุ่มสาวมีความโน้มเอียงที่จะยอมรับผู้ป่วยทางจิตในที่ทำงานหรือสถานที่สาธารณะมากกว่าผู้ชายหรือคนที่สูงวัย (2013) อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมบางอย่าง เช่น ความโน้มเอียงที่จะก่อความรุนแรง ยังถูกมองในแง่ลบอยู่ ทั้งนี้ ฟอเซตต์ เวเบอร์และวิลสันได้เสนอว่าวรรณกรรมและสื่ออื่นๆ มีบทบาทเป็นอย่างมากในการนำเสนอภาพของอาการทางจิตและผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางจิต เนื่องจากในวรรณกรรมมักจะแสดงข้อเท็จจริงของ “ความปกติ” และ “ความผิดปกติ” (Fawcett, B. Weber, Z. and Wilson, S., 2012: 29) ในหนังสือ *Madness, Power and the Media* ของสตีเฟน ฮาร์เปอร์ (Stephen Harper) ได้กล่าวว่าความเชื่อในแง่ลบเกี่ยวกับอาการทางจิตมีอิทธิพลต่อสังคมตะวันตกจนถึงช่วงปลายยุคกลางที่มีการพัฒนาทางการแพทย์และองค์การศาสนาออกมาประกาศว่าอาการทางจิตและความชั่วร้ายในจิตใจไม่มีความสัมพันธ์กัน (Harper, 2009: 3) อย่างไรก็ตาม ในสมัยปัจจุบันยังคงมีการนำเสนออาการทางจิตในสื่อต่างๆ ในแง่ลบและถูกเชื่อมโยงเข้ากับการใช้ความรุนแรง ภาพของคนที่มีความผิดปกติทางจิตที่ปรากฏในสื่อตะวันตกจึงยังมีลักษณะของการเชื่อมโยงความผิดปกติทางจิตเข้ากับความชั่วร้ายแบบในยุคสมัยก่อนอยู่ (Harper, 2009: 32)

จากมุมมองที่มีต่อผู้มีอาการทางจิตในแต่ละยุคสมัยมักจะเห็นได้ว่าผู้มีอาการทางจิตมักจะถูกมองว่ามีความเป็นอื่นและต้องถูกแยกตัวออกจากสังคม แต่ในสมัยปัจจุบันผู้มีอาการทางจิตสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้คนที่มีความปกติได้ ทั้งยังได้รับสิทธิต่างๆ มากขึ้น ในตัวบทที่จะศึกษาทั้งสองฉบับมีการกล่าวถึงประเด็นดังกล่าวและนำเสนอรูปแบบของอาการทางจิตที่แตกต่างกัน

2.2 ลักษณะของอาการทางจิตที่ปรากฏในวรรณกรรม

อาการทางจิตถูกนำเสนอทั้งในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* และละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลอร์ด* ในฐานะความกังวลหนึ่งของสังคม หากแต่ด้วยบริบทของสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้ลักษณะของอาการทางจิตที่นำเสนอในเรื่องมีความแตกต่างกันไปด้วย แม้ว่าจะมีการเสนออาการทางจิตบางประการในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยในงานเขียนของดอยล์นั้นได้มีการอ้างอิงถึงทฤษฎีของการถดถอย (Degeneration theory) ในการสร้างตัวละครที่เป็นตัวร้ายและนำเสนอในฐานะความกังวล ในขณะที่ในฉบับดัดแปลงนั้นได้เน้นความสำคัญไปที่อาการทางจิตแบบบุคลิกภาพแปรปรวน (Personality disorder) นอกจากนั้นแล้ว ยังมีการอ้างอิงถึงบาดแผลฝังใจที่ปรากฏในตัวบททั้งสองฉบับด้วย

2.2.1 การถดถอยและบุคลิกภาพแปรปรวน

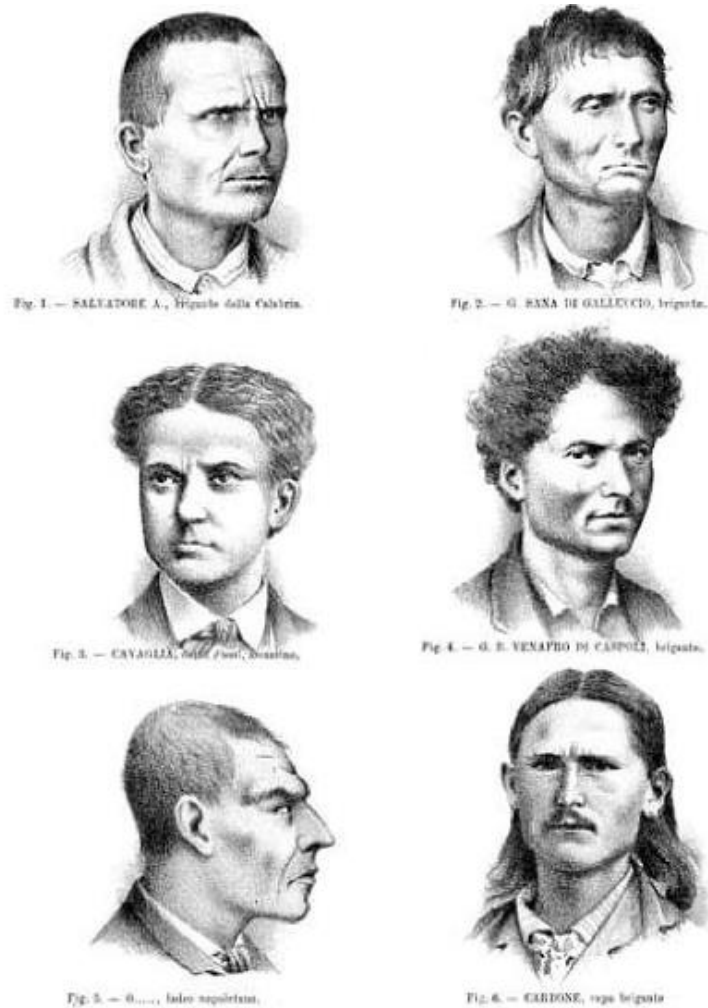
ในแต่ละยุคสมัยมักจะมีมุมมองต่ออาการทางจิตที่แตกต่างกันไป ในยุควิกตอเรียนนั้น มุมมองที่มีต่ออาการทางจิตเพิ่งได้รับการพัฒนาจากมุมมองที่เป็นปรัชญามาสู่มุมมองที่เป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น ทั้งยังมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจและเรื้อนร่าง ในขณะที่ในศตวรรษที่ 21 นั้นมองว่าอาการทางจิตเป็นความผิดปกติทางพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

2.2.1.1 ทฤษฎีการถดถอยและเรื้อนร่างของสังคม

ในศตวรรษที่ 19 แนวคิดเรื่องการถดถอยเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่ในวงการอาชญาวิทยาที่ใช้แนวคิดดังกล่าวในการระบุลักษณะของผู้ที่เกิดมามีแนวโน้มเป็นอาชญากรเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลต่องานวรรณกรรมด้วยเช่นกัน โดยงานวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนมักจะนำลักษณะของการถดถอยไปใช้ในการสร้างตัวละครที่เป็นอาชญากร รวมถึงในงานเขียนของดอยล์ก็มีนำทฤษฎีของการถดถอยมาใช้อยู่บ่อยครั้ง ทฤษฎีการถดถอยหมายถึงทฤษฎีที่เชื่อว่าร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของมนุษย์สามารถเสื่อมถอยลงได้จากสาเหตุต่างๆ เช่น พันธุกรรม หรือปัจจัยภายนอก (Vrettos, 2002: 77) ทฤษฎีดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดเรื่องการย้อนกลับสู่ลักษณะที่มีมาแต่บรรพบุรุษ (Atavism) ที่เชื่อว่ามนุษย์นั้นสามารถถดถอยกลับสู่ลักษณะด้อยที่มีมาแต่เดิม และสัมพันธ์กับแนวคิดที่ว่าเรื้อนร่างหรือใบหน้าของบุคคลเป็นสิ่งที่สะท้อนอุปนิสัย

หรือจิตใจของบุคคลได้ (Physiognomy) ซึ่งมองว่าศีลธรรมที่อยู่ภายในจิตใจคนจะถูกสะท้อนออกมาบนใบหน้า

ตามการอธิบายของเอลีนี ลาเวน (Eléni Lavēn) การถดถอยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การถดถอยตามแนวคิดของเซซาเร ลอมโบโรโซ (Cesare Lombroso) และ 2) การถดถอยขั้นสูง (“High degeneration”) ตามแนวคิดของมาคซ์ นอร์ดเตา (Max Nordau) (Lavēn, 2013: 32) ลอมโบโรโซใช้แนวคิดเรื่องการถดถอยในการอธิบายลักษณะของอาชญากร โดยได้อิทธิพลมาจากแนวคิดเรื่องการย้อนกลับสู่ของลักษณะที่มีมาแต่บรรพบุรุษ โดยมองว่าหากมนุษย์สามารถมีวิวัฒนาการในทางที่ดีขึ้นได้ ก็สามารถเกิดการเสื่อมถอยลงได้เช่นกัน ซึ่งเป็นแนวคิดที่ตรงข้ามกับทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin) (Brantlinger, 2002: 374) ในหนังสือเรื่อง *Criminal Man* ลอมโบโรโซได้นำเสนอโมโนมอร์ฟิก “มนุษย์อาชญากร” (“Criminal man”) โดยเชื่อมโยงเรือนร่างของอาชญากรกับแนวโน้มของการก่ออาชญากรรม เขากล่าวสรุปว่าลักษณะทางกายภาพบางอย่างสามารถบ่งชี้ได้ว่าบุคคลใดมีแนวโน้มที่จะเป็นอาชญากร เช่น เส้นรอบวงของกระโหลกที่ยาวกว่าหรือสั้นกว่าค่าเฉลี่ยของกระโหลกมนุษย์ทั่วไป หรือขนาดของมือและเท้าที่มากหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ย (Lombroso, 2006: 46-7) ในงานเขียนของลอมโบโรโซนั้น การเชื่อมโยงเรือนร่างเข้ากับแนวโน้มของการประกอบอาชญากรรมยังได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเรื่องการปรากฏของจิตใจบนใบหน้า หรือการปรากฏของจิตใจบนกระโหลกศีรษะ (Phrenology) ด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างภาพ “มนุษย์อาชญากร” ตามความคิดของลอมโบโรโซ (Lombroso, 2006)

แนวคิดดังกล่าวมีความเชื่อว่าจิตใจและศีลธรรมของบุคคลจะปรากฏบนใบหน้าหรือลักษณะทางร่างกายของบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้ากำหนดไว้ (Vrettros: 80) ในส่วนของทฤษฎีเรื่องการถดถอยของมาซซ์ นอร์เดานั้นได้พัฒนาจากแนวคิดของลอมโบโรโซและเสนอว่าการถดถอยสามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลที่มีเรือนร่างปกติเช่นกัน โดยนอร์เดาเรียกการถดถอยที่ปรากฏในบุคคลที่มีเรือนร่างปกติแต่มีความผิดปกติทางพันธุกรรมที่มีมาแต่กำเนิดและทำให้มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ผิดปกติว่า “การถดถอยขั้นสูง” พฤติกรรมที่ผิดปกติดังกล่าวมักได้แก่ พฤติกรรมที่โหดร้ายรุนแรง หรือรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน ลักษณะดังกล่าวมักปรากฏในกลุ่มคนผู้คงแก่เรียนที่มีความเป็นอัจฉริยะหรือแพทย์พยาบาลที่นำความรู้เรื่องยาและการรักษาของตนไปใช้ในทางที่ผิด (Nordau,

Cited in. Lavēn: 32) แนวคิดทั้งสองมีอิทธิพลไม่เพียงแต่ในวงการอาชญาวิทยาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนที่มักนำลักษณะดังกล่าวมาใช้ในการสร้างตัวละครที่เป็นอาชญากรในเรื่องด้วย เช่น การนำลักษณะใบหน้าแบบที่ถูกมองว่าเป็นอาชญากรมาใช้ในการบรรยายตัวละครที่เป็นอาชญากร

นอกจากนั้นแล้ว ความถดถอยยังมีความเชื่อมโยงกับอาการทางจิตที่ปรากฏในยุควิกตอเรียนอันได้แก่ การยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และ ความวิกลจริตทางจิต ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าอาการทั้งสองมักจะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ได้รับการสืบทอดมาจากพันธุกรรม จึงมักถูกมองว่าอาการทางจิตเหล่านี้เป็นอาการหนึ่งของการถดถอย โดยเวรทอสยกตัวอย่างจากวรรณกรรมเรื่อง *Jane Eyre* (1847) ที่ตัวละครเบอร์ธา แมสัน (Bertha Mason) หญิงสาวที่ถูกขังในห้องใต้หลังคาได้รับการอธิบายว่ามีความวิกลจริตเนื่องจากเป็นสิ่งที่สืบทอดมาจากพันธุกรรมของเธอ ทั้งยังมีความเชื่อมโยงกับความเป็นอื่นทางเชื้อชาติด้วยเนื่องจากเบอร์ธามีสีผิวเข้มและมาจากมารดาที่เป็นครีโอล (Creole)¹ (Vrettos, 2002: 76-7) ตัวอย่างดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าอาการทางจิตถูกมองว่าเป็นหนึ่งในอาการของการถดถอยและการย้อนกลับสู่ลักษณะที่มีมาแต่บรรพบุรุษ ซึ่งมีเรื่องของเชื้อชาติเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

นอกจากลักษณะที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษหรือความผิดปกติทางพันธุกรรมที่นำไปสู่ความเสื่อมถอยได้ การใช้สารเสพติดก็ถูกมองว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การถดถอยได้เช่นกัน เนื่องจากการใช้สารเสพติดส่งผลกระทบต่อเรื้อรังและสมองของผู้เสพให้มีความเสื่อมถอยลงจากเดิม ในบทความเรื่อง “Addiction, Empire, and Narrative in Arthur Conan Doyle’s *The Sign of the Four*” คริสโตเฟอร์ คีป (Christopher Keep) และดอน เรนดัล (Don Rendall) ได้กล่าวถึงการที่ใช้สารเสพติดในยุควิกตอเรียนโดยเฉพาะความนิยมในการใช้โคเคนในช่วงศตวรรษที่ 19 ว่าโคเคนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในวงการแพทย์ในฐานะยาชา แต่ในช่วงปลายศตวรรษเริ่มมีการตระหนักถึงผลข้างเคียงของโคเคนโดยเฉพาะอาการเสพติด ทำให้เกิดการมองโคเคนในฐานะสารเสพติดให้โทษ (Keep and Rendall, 1999: 209) การใช้สารเสพติดถูกเชื่อมโยงกับอคติที่มีต่อประเทศอาณานิคม (Harris, 2003: 449) แม้ว่าโคเคนจะมีต้นกำเนิดมาจากทวีปแอฟริกาใต้แต่ก็ถูกเหมารวมเป็นสารเสพติด

¹ คนที่มีเชื้อชาติผสมระหว่างยุโรปและคนผิวดำ โดยเฉพาะจากแถบคาริเบียน ("Creole," <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/Creole.>)

ติดประเภทเดียวกับฝันที่มีที่มาจากประเทศจีน (Keep and Rendall, 1999: 209) สารเสพติดเหล่านี้จึงถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ชาวตะวันตก “แปดเปื้อน” ตามมุมมองในสมัยดังกล่าวที่ว่าสิ่งที่มาจากตะวันออกสามารถทำให้ชาวอังกฤษเสื่อมถอยได้ (Harris, 2003: 449)

ทฤษฎีการถดถอยถูกนำมาใช้ในวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนในยุควิกตอเรียนโดยมักปรากฏในการสร้างตัวละครฝ่ายร้ายของเรื่องหรือชนพื้นเมืองที่มาจากอาณานิคม โดยส่วนมากมักจะได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของลอมโบรโซที่ได้อ้างถึงลักษณะบ่งชี้ของอาชญากร แนวคิดเรื่อง “มนุษย์อาชญากร” ของลอมโบรโซนี้มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อวงการอาชญาวิทยาในยุคนี้ที่แต่เดิมเชื่อว่าบุคคลหนึ่งจะก่ออาชญากรรมด้วยเจตจำนงเสรี (Free will) แนวคิดดังกล่าวของลอมโบรโซกลับมองว่าการก่ออาชญากรรมเกิดจากอิทธิพลของลักษณะที่มีมาจากบรรพบุรุษและมีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบทำให้แนวคิดดังกล่าวได้รับการยอมรับว่ามีความเป็นวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ในวงการอาชญาวิทยาแล้ว ลอมโบรโซก็มีอิทธิพลต่อนักเขียนและศิลปินด้วยเช่นกัน (Lombroso, 2006: 28-29) ในวรรณกรรมชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ผู้ประพันธ์ได้นำลักษณะดังกล่าวมาใช้ในการสร้างตัวละครฝ่ายร้ายในเรื่องราวของเขา รวมถึงให้นักสืบสามารถใช้ลักษณะของอาชญากรดังกล่าวในการอนุมานตัวละครฝ่ายร้ายได้

2.2.1.2 โรคจิตและบุคลิกภาพแปรปรวน

ขณะที่ในยุควิกตอเรียนนั้นลักษณะของอาการทางจิตมักถูกเชื่อมโยงกับเรื่องของจิตใจและความไร้เหตุผลและมองว่ามีความเชื่อมโยงกับลักษณะทางกาย แต่ในศตวรรษที่ 21 การศึกษาอาการทางจิตมีลักษณะที่เป็นเชิงประจักษ์ (Evidence-based) และเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยวิกตอเรียนโดยมุ่งเน้นในด้านของการรับรู้และพฤติกรรมมากขึ้นและให้ความสนใจเกี่ยวกับการรักษาอาการทางจิตจากการสังเกตบุคลิกและพฤติกรรม (The Open University, 2011) อาจสังเกตได้ว่าสื่อในสมัยปัจจุบันมักกล่าวถึงลักษณะบุคลิกภาพแปรปรวนอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากลักษณะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้ที่มีอาการดังกล่าว

ลักษณะของบุคลิกภาพแปรปรวนคือ ความผิดปกติทางพฤติกรรมที่ฝังรากลึกในตัวบุคคลที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จลำบากในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม (Frey, 2006) บุคคลที่มีลักษณะ

บุคลิกภาพแปรปรวนมักจะมีรูปแบบของพฤติกรรมหรือการรับรู้ที่ตายตัวและเกิดขึ้นเป็นเวลานานและสร้างปัญหาให้แก่ผู้มีอาการดังกล่าวโดยเฉพาะในด้านการใช้ชีวิตประจำวันหรือการเข้าสังคม

บุคลิกภาพแปรปรวนมีหลายแบบและมีความรุนแรงแตกต่างกันไป เช่น บุคลิกภาพแปรปรวนแบบหวาดระแวงที่ผู้มีอาการจะมีความวิตกกังวลและหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลาอย่างควบคุมไม่ได้

บุคลิกภาพแปรปรวนแบบเจ้าระเบียบที่ผู้มีอาการมักจะมีอาการย้ำคิดย้ำทำอย่างมาก (Grohol, 2015) แต่แบบที่มีความโดดเด่นและเกี่ยวข้องกับบรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนอย่างมากคือ โรคจิต (Psychopathy) ลักษณะของโรคจิตเป็นลักษณะบุคลิกภาพแปรปรวนแบบหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงเป็นอย่างมากทั้งในวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน ภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ ลักษณะของโรคจิตในบางครั้งถูกมองว่ามีความคล้ายคลึงกับความวิกลจริตทางศีลธรรมหรือการถดถอยขั้นสูงในสมัยวิกตอเรียนเนื่องจากทั้งสามลักษณะมีจุดร่วมกันคือ ความโหดเหี้ยมที่มักถูกมองว่าเป็นไปอย่างไร้เหตุผลหรือขาดศีลธรรม โรเบิร์ต แฮร์ (Robert Hare) กล่าวถึงลักษณะของคนที่มีอาการของโรคจิตคือ

Social predators who charm, manipulate, and ruthlessly plow their way through life, leaving a broad trail of broken hearts, shattered expectations and empty wallets. Completely lack in conscious and empathy, they selfishly take what they want and do as they please, violating social norms and expectation without the slightest sense of guilt or regret. (Hare)

ลักษณะที่เด่นชัดของคนที่มีอาการโรคจิตนี้คือการไร้ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) และไร้จิตสำนึก (Conscious) ซึ่งทำให้บุคคลเหล่านี้กลายเป็นอันตรายต่อคนรอบข้าง ความรุนแรงของโรคจิตมีความแตกต่างกันไป ในบางครั้งคนที่มีอาการของโรคจิตสามารถอยู่ปะปนกับคนทั่วไปได้และมักไม่ค่อยมีลักษณะที่ช่วยในการบ่งชี้ โดยส่วนใหญ่แล้ว โรคจิตมักจะถูกจำสับสนกับโรคบุคลิกภาพผิดปกติแบบต่อต้านสังคม (Antisocial personality disorder) ซึ่งเป็นลักษณะที่เพิกเฉยต่อสังคม มีพฤติกรรมที่รุนแรง และไม่มีความอ่อนไหวต่อความรู้สึกของผู้อื่นเนื่องจากลักษณะที่ไม่มีความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น ตามนิยามที่ปรากฏ/ระบุในเว็บไซต์ของ Mental Health America หากแต่มาร์ติน

แคนเตอร์ (Martin Kantor) ให้ความเห็นว่าโรคบุคลิกภาพผิดปกติแบบต่อต้านสังคมมักถูกมองว่ามีอาการที่อ่อนกว่าโรคจิต (2006: 1)

ในตัวบทละครโทรทัศน์มีการอ้างอิงถึงลักษณะบุคลิกภาพแปรปรวนโดยปรากฏทั้งในตัวละครเอกและตัวร้ายอย่างเด่นชัด

2.2.1.3 การเปรียบเทียบวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์

ในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* บ่อยครั้งที่ดอยล์สร้างตัวร้ายให้มีลักษณะที่โหดร้าย ป่าเถื่อน และแสดงให้เห็นว่าลักษณะดังกล่าวอาจเป็นผลพวงที่มาจากกรดดอยซึ่งเป็นแนวคิดที่แพร่หลายในสมัยวิกตอเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน ตัวละครเหล่านี้มักมีเรื่อร่าหรือใบหน้าที่น่ากลัวเพื่อเน้นย้ำถึงความโหดร้ายของตัวละครอันเป็นไปตามแนวคิดที่ว่าเรื่อร่าสามารถสะท้อนอุปนิสัยหรือจิตใจของบุคคลได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าลักษณะของการดดอยจะปรากฏอย่างเด่นชัดในวรรณกรรมต้นฉบับแต่ในละครโทรทัศน์ฉบับดัดแปลงของบีบีซีกลับไม่ปรากฏลักษณะดังกล่าวเนื่องจากบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

ในการสร้างตัวละครที่เป็นตัวร้ายในวรรณกรรมชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ดอยล์วาดภาพของตัวร้ายต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน ตัวร้ายของดอยล์มักจะแสดงออกถึงความรุนแรงและมักจะถูกสร้างให้มีลักษณะนิสัยที่เหี้ยมโหดและมีอารมณ์ฉุนเฉียวมากจนผิดปกติ รวมทั้งชื่นชอบการใช้ความรุนแรง เช่น ในตอน “The Adventure of the Speckled Band” เฮเลน สโตนเนอร์ (Helen Stoner) ผู้เป็นลูกเลี้ยงของนายแพทย์รอยลोटต์และเธอมาขอความช่วยเหลือจากโฮล์มส์เนื่องจากเธอหวาดกลัวว่าเธอถูกปองร้ายโดยพ่อเลี้ยงของเธอ เฮเลน สโตนเนอร์ได้บรรยายถึงนายแพทย์ไกรมส์บีบี้ รอยลोटต์ (Dr. Grimesby Roylott) ผู้เป็นพ่อเลี้ยงของเธอโดยเน้นย้ำถึงความโหดร้ายและชื่นชอบในการใช้ความรุนแรงของนายแพทย์รอยลोटต์ เธอได้เล่าถึงพฤติกรรมที่โหดเหี้ยมของพ่อเลี้ยง

Violence of temper approaching to mania has been hereditary in the men of the family and in my stepfather's case it had, I believe, been intensified by his long residence in the tropics. A series of disgraceful brawls took place, two of which

ended in the police-court, until at last he became the terror of the village, and the folks would fly at his approach, for he is a man of immense strength, and absolutely uncontrollable in his anger. (Doyle, 2006: 561)

ข้อความที่ยกมาดังกล่าวเป็นเรื่องราวเมื่อครั้งที่นายแพทย์รอยลोटต์เคยบันดาลโทสะและพลังมือสังหารพ่อบ้านของเขาจนถูกจำคุกขณะที่เขาทำงานเป็นแพทย์ที่เมืองกัลกัตตา (Calcutta) ประเทศอินเดีย และเมื่อกลับมายังประเทศอังกฤษ เขากลายเป็นคนเก็บตัวและมีนิสัยรุนแรงมากขึ้น จากข้อความดังกล่าวเห็นได้ถึงลักษณะนิสัยที่ชอบใช้ความรุนแรงที่มากเกินไปของนายแพทย์รอยลोटต์ว่าเป็นสิ่งที่ตกทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของการย้อนกลับสู่ลักษณะของบรรพบุรุษที่ลักษณะอันเลวร้ายบางประการของบรรพบุรุษกลับมาปรากฏอีกครั้งในรุ่นหลัง และลักษณะนิสัยที่ชอบใช้ความรุนแรงดังกล่าวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับอาการทางจิตแบบยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นแนวคิดของอาการทางจิตในสมัยวิกตอเรียน เนื่องจากนายแพทย์รอยลोटต์มักจะมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงซ้ำๆ และปราศจากเหตุผล นอกจากนั้นแล้ว ในข้อความดังกล่าวยังบอกเป็นนัยว่านิสัยชอบใช้ความรุนแรงของนายแพทย์รอยลोटต์มีความเกี่ยวข้องกับประเทศอาณานิคมด้วย อันเป็นความคิดที่ค่อนข้างมีอคติต่อเชื้อชาติในบริบทความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบอาณานิคมด้วย ดังจะกล่าวถึงในบทถัดไป

ลักษณะนิสัยที่รุนแรงของตัวละครดังกล่าวมักจะถูกสะท้อนออกมาบนเรือนร่างของตัวละครด้วยเช่นกัน ที่ไม่เพียงแต่จะมีรูปร่างที่น่ากลัวและน่าเกรงขามแล้ว ในบางครั้งดอยล์ก็เปรียบเทียบตัวร้ายกับสัตว์เพื่อขับเน้นถึงความน่ากลัวของตัวร้ายด้วยเช่นกัน การบรรยายอากัปกริยาของตัวร้ายในหลายๆ ครั้งมักจะถูกบรรยายด้วยชุดคำที่มักใช้บรรยายสัตว์ร้าย ยกตัวอย่างจากการบรรยายลักษณะของนายแพทย์รอยลोटต์ในตอน “The Adventure of the Speckled Band” โดยกล่าวว่า

So tall was he [Dr. Roylott] that his hat actually brushed the cross bar of the doorway, and his breadth seemed to span it across from side to side. A large face, seared with a thousand wrinkles, burned yellow with the sun, and marked with every evil passion, was turned from one to the other of us, while his deep-

set, bile-shot eyes, and his high, thin, freshless nose, gave him somewhat **the resemblance to a fierce old bird of prey.** (Doyle, 2006: 561) (เน้นข้อความโดยผู้วิจัย)

จากข้อความข้างต้น ดอยล์ได้บรรยายถึงนายแพทย์รอยลือตต์ว่ามีรูปร่างที่สูงใหญ่ กาย่า และมีใบหน้าที่น่าเกลียดน่ากลัว เขาได้บรรยายเพิ่มเติมว่าใบหน้าของนายแพทย์รอยลือตต์นั้นมีความคล้ายคลึงกับนกนักล่าเผ่าที่ดุร้าย เห็นได้ว่าการที่ดอยล์สร้างลักษณะตัวละครของนายแพทย์รอยลือตต์ให้มีรูปร่างใหญ่โตน่าเกรงขามและมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับสัตว์ร้ายเพื่อเน้นย้ำถึงความโหดร้ายและความป่าเถื่อนที่แสดงออกมาบนเรือนร่างของตัวร้าย เช่นเดียวกับการบรรยายอากัปกริยาของเจฟเฟอร์สัน โฮป (Jefferson Hope) ในนวนิยายเรื่อง *A Study in Scarlet* ที่เปลี่ยนคำบรรยายจากอากัปกริยาทั่วไปของมนุษย์เป็นคำกริยาที่ใช้กับสัตว์ทันทีเมื่อโฮล์มส์เปิดโปงว่าโฮปเป็นคนร้ายในคดีฆาตกรรมดังกล่าว วัตสันได้บรรยายความเปลี่ยนแปลงบนใบหน้าของตัวร้ายดังกล่าว

The whole thing occurred in a moment - so quickly that I had no time to realise it. I have a vivid recollection of that instant, . . . of the cabman's dazed savage face as he glared at the glittering handcuffs which had appeared as if by magic upon his wrists. (Doyle, 2006: 54)

ในการบรรยายความเกรี้ยวกราดของโฮปเมื่อถูกเปิดโปง การให้ตัวละครฝ่ายร้ายเหล่านี้แสดงสีหน้าที่น่ากลัวและดูคล้ายกับสัตว์นี้เป็นการเปิดโปงความชั่วร้ายของตัวละครเหล่านี้ผ่านใบหน้า ลักษณะดังกล่าวคล้ายคลึงกับที่ลอมโบรโซกล่าวไว้ว่าอาชญากรรมต่างๆ มีต้นกำเนิดจากการย้อนกลับสู่ลักษณะของบรรพบุรุษที่จะปรากฏสัญญาณที่ป่าเถื่อนขึ้นอีกครั้ง (Lombroso, 2006: 91) การปรากฏลักษณะดังกล่าวจึงเป็นการเน้นย้ำความชั่วร้ายของตัวละครผ่านใบหน้าของตัวร้ายและยังเป็นการสร้างข้อตรงข้ามกับนักสืบที่เป็นภาพแทนของความเจริญและการใช้เหตุผล (Lavēn, 2013: 35-36)

แต่ในขณะเดียวกัน ตัวร้ายไม่จำเป็นต้องใช้กำลังและความรุนแรงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโหดเหี้ยมของตัวละครเพียงประการ ความโหดเหี้ยมอันผิดปกติกฎแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านการวางแผนฆาตกรรมอันแยบยลของพวกเขา อาชญากรรมต่างๆ มักจะมีลักษณะที่โหดร้ายทารุณต่อเหยื่อและมักจะได้รับการวางแผนมาอย่างดี ยกตัวอย่างเช่น นายแพทย์รอยลือตต์ที่วางแผนฆ่าลูกเลี้ยงด้วยการปล่อยงูพิษให้เลื้อยไปตามช่องลม หรือ ในตอน “The Hound of the Baskervilles” สเตเปิลตันก่ออาชญากรรมอันโหดร้ายด้วยการทาฟอสฟอรัสทั่วตัวสุนัขที่เขาล่ามไว้ แล้วปล่อยให้ออกมาวิ่งไล่เซอร์ชาร์ลส์ บาสเกอร์วิลล์ (Sir Charles Baskerville) เจ้าบ้านบาสเกอร์วิลล์คนก่อนจนทำให้เขาหวาดกลัวและเกิดภาวะหัวใจล้มเหลวจนเสียชีวิต การวางแผนฆาตกรรมที่มีการไตร่ตรองมาก่อนทำให้การฆาตกรรมของตัวร้ายนั้นมีความน่ากลัวมากขึ้นและความเหี้ยมโหดของตัวร้ายสอดคล้องกับลักษณะความชั่วร้ายหรือการถดถอยของตัวร้ายเอง ลักษณะดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงกับลักษณะถดถอยขั้นสูงซึ่งนอร์เดาได้ยกตัวอย่างไว้ ได้แก่ กลุ่มคนที่มีสติปัญญาสูง แต่ขาดศีลธรรม ตัวร้ายที่มักมีลักษณะการถดถอยขั้นสูงมักไม่ใช่ตัวละครที่อยู่ในชนชั้นแรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษา แต่เป็นชนชั้นกลางที่มีการศึกษาที่ค่อนข้างสูง เช่นนายแพทย์รอยลือตต์ ซึ่งเลเวนชี้ให้เห็นว่าการที่ดอยล์สร้างตัวร้ายให้มีอาชีพแพทย์เป็นส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงความหวาดกลัวของคนในสังคมที่มีต่อคนในอาชีพนี้ว่าอาจจะใช้ความรู้ทางวิชาชีพของตนไปในทางที่ผิด (Levën, 2013: 32)

จะเห็นได้ว่าความโหดเหี้ยมของตัวร้ายถูกนำเสนอผ่านการเปรียบเปรยกับสัตว์หรือการถดถอยของตัวละครโดยแสดงให้เห็นว่าตัวละครเหล่านั้นได้ปรากฏลักษณะที่ป่าเถื่อนและแตกต่างจากภาพของชาวตะวันตกที่มีเหตุผลและมีความเจริญทางวัฒนธรรม การสร้างตัวร้ายให้มีลักษณะที่โหดเหี้ยมอย่างน่ากลัวนอกจากจะเป็นการสร้างความหวั่นเกรงต่อตัวร้ายเหล่านี้โดยการทำให้ตัวร้ายเหล่านี้มีความเป็นอื่นผ่านรูปลักษณ์ที่เกลียดน่ากลัวแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงอาการทางจิตในมุมมองของสมัยวิคตอเรียนว่ามีความเกี่ยวข้องกับกรนิยมใช้ความรุนแรงและการก่ออาชญากรรม และการแสดงถึงความชั่วร้ายผ่านเรือนร่างของตัวร้าย ลักษณะในการก่ออาชญากรรมและการชื่นชอบการใช้ความรุนแรงอันแสดงให้เห็นถึงความวิกลจริตทางศีลธรรมที่ทำให้ตัวละครเหล่านี้ขาดความยับยั้งชั่งใจในการก่ออาชญากรรมได้

การแสดงอาการทางจิตเหล่านี้ผ่านเรือนร่างของตัวร้ายยังแสดงถึงความเชื่อในสมัยวิกตอเรียนที่ว่าร่างกายและจิตใจมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่โรสแมรี่ แจนน์ (Rosemary Jann) พูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างเรือนร่างทางสังคมกับชนชั้นด้วย โดยได้กล่าวว่า

Where the lower classes are classified indelibly by their collisions with the world of objects, higher classes are marked from the inside out, not by what they have done but by what they “are.” The essence of their moral and intellectual identities is inscribed in their faces, heads and the bearing of their bodies. (Jann, 1990: 691)

ในข้อความข้างต้น สรุปได้ว่าเรือนร่างของชนชั้นล่างมักแสดงถึงความสัมพันธ์กับวัตถุโดยรอบ ในขณะที่ใบหน้าและเรือนร่างของคนที่อยู่ในชนชั้นที่สูงกว่ามักจะแสดงให้เห็นถึง “ศีลธรรมและสติปัญญา” ของบุคคลดังกล่าว ตัวละครที่เป็นตัวร้ายที่กล่าวมาข้างต้นมักจะมีฐานะเป็นชนชั้นกลางค่อนไปทางสูง เช่น สเตเปิลตันที่เป็นทายาทของตระกูลบาสเกอร์วิลล์ซึ่งเป็นชนชั้นสูง สเตเปิลตันสามารถปิดบังเจตนาที่แท้จริงในการก่อฆาตกรรมไว้ได้ด้วยลักษณะที่เป็นมิตรกับนายแพทย์วัตสันและตัวละครอื่นๆ แต่สิ่งที่เปิดโปงตัวตนที่แท้จริงของเขาคือใบหน้าที่มีลักษณะคล้ายฮิวโก บาสเกอร์วิลล์ (Hugo Baskerville) บรรพบุรุษผู้ชั่วร้ายที่เป็นต้นกำเนิดของตำนานสุนัขปิศาจแห่งบาสเกอร์วิลล์ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวคิดการย้อนกลับสู่ลักษณะที่มีมาแต่บรรพบุรุษที่ว่าลักษณะและอุปนิสัยบางประการสามารถสืบทอดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน และในขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับที่แจนน์เสนอว่าชนชั้นสูงนั้นมีความสามารถในการควบคุมตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านกริยาหรืออารมณ์ (Jann, 1990: 691) แต่สิ่งที่สามารถบ่งบอกถึงความชั่วร้ายของตัวละครคือเรือนร่างและใบหน้าของเขาที่คล้ายคลึงกับบรรพบุรุษ

นอกจากนั้น ลักษณะความถดถอยพบได้ไม่เพียงแต่ในกลุ่มตัวละครที่เป็นตัวร้ายเท่านั้น ในงานเขียนต้นฉบับมีการเสนอให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดการถดถอยในตัวละครฝ่ายดีจากการใช้สารเสพติดที่นำมาจากตะวันออก แม้ว่าการถดถอยจะไม่เกิดขึ้นจริงในเรื่องก็ตาม นวนิยายเรื่อง *The Sign of the Four* แสดงให้เห็นถึงการใช้สารเสพติดของโฮล์มส์ในยามที่ว่างเว้นการไขคดีต่างๆ

นายแพทย์วัตสันเฝ้ามองการใช้โคเคนของโฮล์มส์อย่างใกล้ชิดและได้ให้ความคิดเห็นทางการแพทย์ถึงผลของโคเคนที่ช่วยกระตุ้นประสาทของโฮล์มส์แต่จะเป็นผลร้ายต่อร่างกายและสมองของโฮล์มส์เอง นายแพทย์วัตสันกล่าวกับโฮล์มส์ว่า

Count the cost! Your brain may, as you say, be roused and excited, but it is a pathological and morbid process, which involves increased tissue-change and may at last leave a permanent weakness. You know, too, what a black reaction comes upon you. Surely the game is hardly worth the candle. Why should you, for a mere passing pleasure, risk the loss of those great powers with which you have been endowed? Remember that I speak not only as one comrade to another, but as a medical man to one for whose constitution he is to some extent answerable. (Doyle, 2006: 97-98)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความกังวลของนายแพทย์วัตสันที่มีต่อการใช้สารเสพติดของโฮล์มส์ นายแพทย์วัตสันห่วงเกรงว่าการใช้สารเสพติดจะนำไปสู่ความเสื่อมถอยของร่างกายและสติปัญญาในที่สุดซึ่งไม่เป็นผลดีสำหรับโฮล์มส์เนื่องจากเขายังจำเป็นต้องใช้สติปัญญาของเขาอยู่ ความเห็นของนายแพทย์วัตสันสะท้อนความเห็นของสังคมที่มีต่อสารเสพติดว่าเป็นสิ่งที่บั่นทอนสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ เขามองว่าสารเสพติดนั้นเป็น “pathological and morbid process, which . . . may at least leave a permanent weakness” (Doyle, 2006: 97)

อย่างไรก็ตาม เซอร์ลีโอค โฮล์มส์มองสารเสพติดในมุมมองที่แตกต่างออกไป สำหรับโฮล์มส์แล้วการใช้สารเสพติดโดยเฉพาะโคเคนเป็นการกระตุ้นสมองที่ว่างเว้นจากการทำงานเพียงเท่านั้น โฮล์มส์กล่าวกับวัตสันว่าสมองของเขาจำเป็นต้องทำงานตลอดเวลา เมื่อไม่มีคดีต่างๆ เข้ามา เขาจึงใช้สารเสพติดเป็นตัวกระตุ้น โฮล์มส์ได้กล่าวเพิ่มเติมด้วยเหตุผลที่ว่าเขาไม่สามารถทนกับการอยู่เฉยๆ โดยไม่ได้ใช้สมองของเขานี้เองทำให้เขาตัดสินใจที่จะเป็นนักสืบ เพื่อที่เขาจะสามารถเผชิญกับปัญหาปริศนาต่างๆ เพื่อให้สมองของเขาได้ตื่นตัวตลอดเวลา ยิ่งไปกว่านั้น โฮล์มส์ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าเขาสามารถเลิกใช้โคเคนได้ตามต้องการเมื่อมีปริศนาหรือคดีมาให้เขาไข ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สารเสพติดของ

โฮล์มส์จึงแตกต่างจากนายแพทย์วัตสัน นายแพทย์วัตสันมองว่าการใช้สารเสพติดสามารถส่งผลร้ายต่อร่างกายในระยะยาว แต่โฮล์มส์มองว่าการใช้สารเสพติดสามารถเลิกได้อย่างง่ายดาย

ในยุควิกตอเรียนที่แนวคิดของการสืบพหุลักษณะต่างๆ จากบรรพบุรุษและการถดถอยแพร่หลาย การถดถอยที่แสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายของตัวละครจึงเป็นการสะท้อนถึงอาการทางจิตของตัวละครที่ผิดปกติ แนวคิดของการถดถอยได้สะท้อนในงานเขียนของดอยล์โดยปรากฏในเรื่องร่ำของตัวร้ายหรือบุคคลที่นำความกังวลมาสู่สังคม เรื่องร่ำที่น่าสะพรึงกลัวของตัวร้ายเป็นการแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยที่ชั่วร้ายและความโหดเหี้ยมในจิตใจของตัวละคร นักสืบสามารถใช้เรื่องร่ำดังกล่าวในการวิเคราะห์และอนุมานถึงสภาพจิตใจของตัวละครต่างๆ ได้ เรื่องร่ำจึงเป็นสิ่งตายตัวที่สามารถบ่งบอกถึงสถานะของบุคคลหนึ่งๆ ได้และในขณะเดียวกัน ความถดถอยก็เป็นสิ่งที่สร้างความกังวลต่อตัวละครด้วยเช่นกัน ดังเช่นที่ปรากฏในตัวละครเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์ที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดความถดถอยจากการใช้สารเสพติด ลักษณะดังกล่าวเป็นการจัดโฮล์มส์ไว้เป็นคนนอกของสังคมหากแต่ด้วยการใช้เหตุผลและความรู้ต่างๆ ทำให้เขายังไม่กลายเป็นภัยคุกคามต่อสังคม

อย่างไรก็ตาม ในฉบับดัดแปลงละครโทรทัศน์ซึ่งอยู่ภายใต้บริบทแนวคิดเกี่ยวกับอาการทางจิตที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น การสร้างตัวร้ายไม่ได้อิงอยู่กับแนวคิดของการถดถอย ตัวร้ายส่วนใหญ่ในเรื่องมักจะมีลักษณะภายนอกที่ไม่มีความแตกต่างจากคนธรรมดาทั่วไป ตัวร้ายเหล่านี้มักจะมีลักษณะภายนอกที่สามารถปะปนกับผู้คนในสังคมได้อย่างแนบเนียนและในบางครั้งมักจะมีรูปร่างหน้าตาที่น่าหลงใหลหรือทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ง่าย รูปลักษณ์ภายนอกที่ไม่มีอะไรเป็นตัวบ่งชี้ถึงความชั่วร้ายที่มีอยู่ในตัวร้ายเหล่านี้ทำให้นักสืบไม่สามารถใช้เรื่องร่ำหรือรูปลักษณ์ภายนอกเป็นข้อมูลในการอนุมานถึงอุปนิสัยอันโหดร้ายของตัวร้ายเหล่านี้ได้ เช่น ในตอน “A Study in Pink” โฮล์มส์ไม่ได้เอะใจเลยว่าคนร้ายที่ก่อเหตุฆาตกรรมต่อเนื่องจะเป็นคนขับรถแท็กซี่เนื่องจากคนเหล่านี้พบได้ทั่วไปในสังคมและได้รับความไว้วางใจจากผู้คนในสังคม ในตอน “A Scandal in Belgravia” โฮล์มส์ไม่สามารถมองทะลุไอรีน แอดเลอร์ (Irene Adler) ผ่านการอนุมานได้ เพราะนอกจากเธอเปลือยกายอยู่ทำให้โฮล์มส์ไม่สามารถอนุมานเรื่องราวส่วนตัวต่างๆ จากเสื้อผ้าของเธอได้แล้ว เขาก็ไม่สามารถอนุมานเรื่องราวของเธอผ่านร่างกายของเธอได้เช่นกัน ในขณะที่โฮล์มส์สามารถอนุมานวัตสันได้จากเสื้อผ้าของเขา หรือการที่โฮล์มส์ตั้งข้ออนุมานผิดพลาดในครั้งแรกที่เขาได้เจอจิม มอริอาร์ตี (Jim Moriarty) ที่ปลอมตัวเข้าไปทำงานในโรงพยาบาลเซนต์บาร์โธโลมิว (St. Bartholomew Hospital)

และคบกับมอลลี ฮูเปอร์ (Molly Hooper) จากการปลอมตัวของมอริอาร์ตี โฮล์มส์ไม่ได้ระแคะ
ระคายเลยว่าเขาเป็นอาชญากรตัวฉกาจ

การถดถอยไม่ปรากฏในละครโทรทัศน์เนื่องจากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เรือนร่างทาง
สังคมหรือลักษณะของใบหน้าอาจไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยในการตัดสินอุปนิสัยหรือลักษณะทางจิตใจของบุคคล
ได้อีกต่อไป แม้ว่าในละครโทรทัศน์จะแสดงให้เห็นว่าโฮล์มส์ยังสามารถใช้การอนุมานในการตัดสินตัว
ละครอื่นๆ ได้ หากแต่การอนุมานของโฮล์มส์ก็ไม่ได้ให้คำตอบที่ถูกต้องเสมอ ในบางครั้งการอนุมาน
ของโฮล์มส์ถูกบิดเบือนด้วยการปลอมตัวหรือการเปิดเผยเรือนร่าง เช่น การปลอมตัวของจิม มอริอาร์
ตีในตอน “The Great Game” ที่บรรจงใส่ลักษณะต่างๆ ให้ตนเองเพื่อให้โฮล์มส์อนุมานว่าเขาเป็น
คนที่ไร้พิษภัยใดๆ ลักษณะดังกล่าวมีความแตกต่างจากต้นฉบับที่เรือนร่างสามารถบ่งบอกสถานะของ
บุคคลในสังคมและสามารถใช้เรือนร่างเป็นคำใบ้ในการช่วยไขคดีหรือปริศนาต่างๆ ได้ อาจกล่าวได้ว่า
ในสมัยวิกตอเรียนนั้นมองว่าความสัมพันธ์ระหว่างเรือนร่างและความหมายที่สะท้อนผ่านเรือนร่าง
เป็นไปอย่างตรงไปตรงมา ชนชั้น อาชีพ และอุปนิสัยของบุคคลสามารถสะท้อนผ่านรูปลักษณ์
ภายนอกให้ทำความเข้าใจได้โดยง่าย แต่ในสังคมปัจจุบันนั้นไม่สามารถใช้เรือนร่างหรือร่องรอย
ดังกล่าวในการหาคำตอบได้อีกต่อไป

เมื่อไม่สามารถใช้การถดถอยของเรือนร่างของตัวร้ายเป็นสิ่งแสดงแทนถึงความชั่วร้ายของพวกเขา
เขา สิ่งที่ใช้ในการสร้างตัวละครฝ่ายร้ายและแสดงแทนถึงความชั่วร้ายของตัวละครคือความ
ผิดปกติทางจิตที่แสดงผ่านลักษณะของโรคจิต อันหมายถึงความผิดปกติทางบุคลิกภาพที่ทำให้บุคคล
ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้และมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงมากเกินไป อาการ
เหล่านี้กลายเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถแยกตัวร้ายออกจากตัวละครที่เป็นผู้บริสุทธิ์ได้ อาการทางจิตของ
ตัวร้ายอาจจะไม่ได้เป็นสิ่งคุกคามที่ก่อภัยอันตรายในเรื่องโดยตรงในทุกกรณี แต่โดยส่วนใหญ่แล้วเป็น
สิ่งที่สามารถสร้างความกังวลและความรู้สึกไม่สบายใจต่อผู้ชมด้วยลักษณะที่ไม่เป็นไปตามขนบของ
สังคมที่ปรากฏในอาการเหล่านี้

ตัวละครที่มีลักษณะโรคจิตปรากฏอยู่และเห็นได้อย่างเด่นชัดที่สุดคือ จิม มอริอาร์ตีผู้เป็น “ที่
ปรึกษาอาชญากรรม” (“Consulting Criminal”) คอยให้ความช่วยเหลือและออกเงินทุนในการก่อ
อาชญากรรมต่างๆ ทั้งในประเทศอังกฤษและนอกประเทศ เช่น ให้เงินทุนสนับสนุนเจฟ โฮป (Jeff
Hope) ตัวร้ายของตอน “A Study in Pink” โดยตั้งข้อเสนอมว่าจะให้เงินเมื่อโฮปก่อคดีฆาตกรรม

สำเร็จในแต่ละครั้ง และให้ความช่วยเหลือช่าง (Shan) และเหล่าอาชญากรจากจีนให้หลบเข้าลอนดอนได้ในตอน “The Blind Banker” ในวัยเด็กนั้น มอริอาร์ตีก่อคดีฆาตกรรมครั้งแรก เกี่ยวเนื่องกับการฆาตกรรมครั้งนั้นคือเด็กชายที่กลั่นแกล้งมอริอาร์ตี่ในวัยเด็กและคดีดังกล่าวกลายเป็นคดีแรกของเซอร์ลีโอค โอล์มส์ด้วยเช่นกัน ในตอน “The Great Game” มอริอาร์ตีเผยแพร่ตัวตนของเขาต่อหน้าเซอร์ลีโอคในฐานะผู้ที่อยู่เบื้องหลังการวางระเบิดทั่วกรุงลอนดอนเพื่อเรียกความสนใจจากเซอร์ลีโอคพร้อมทั้งเปิดเผยตนเองในฐานะที่ปรึกษาอาชญากรรมผู้อยู่เบื้องหลังอาชญากรรมต่างๆ ที่เซอร์ลีโอคตามสืบอยู่

บทบาทของมอริอาร์ตีในฐานะที่ปรึกษาอาชญากรทำให้เขากลายเป็นศัตรูตัวฉกาจของเซอร์ลีโอค โอล์มส์และมายครอพท์ โอล์มส์ (Mycroft Holmes) พี่ชายของเซอร์ลีโอคผู้มีตำแหน่งสำคัญในการรักษาความมั่นคงของประเทศอังกฤษ เนื่องจากมอริอาร์ตีไม่เพียงแต่ให้ความช่วยเหลืออาชญากรรมเล็กๆ เท่านั้น เขายังให้ความช่วยเหลือการก่อการร้ายและอาชญากรรมระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้ในตอน “A Scandal in Belgravia” มอริอาร์ตีร่วมมือกับไอรีน แอดเลอร์ (Irene Adler) ในการล้วงข้อมูลจากเซอร์ลีโอคและมายครอพท์ โดยข้อมูลดังกล่าวคือหมายเลขสายการบินที่มายครอพท์วางแผนไว้เป็นเหยื่อล่อเพื่อรับมือกับแผนการก่อการร้ายของมอริอาร์ตี สำหรับมายครอพท์แล้ว มอริอาร์ตีเป็นภัยคุกคามที่น่ากลัวและเป็นอันตรายอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากเหตุการณ์ที่มอริอาร์ตีบุกเข้าไปยังหอคอยแห่งลอนดอน (Tower of London) และเปิดห้องเซฟของธนาคารและปล่อยนักโทษจากคุกที่มีความปลอดภัยสูงได้พร้อมๆ กัน ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ความมั่นคงและความเชื่อถือในการรักษาความปลอดภัยต่างๆ สั่นคลอนเป็นอย่างมาก

มอริอาร์ตีมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้ที่มีอาการโรคจิต (Psychopath) คือมีลักษณะที่ต่อต้านสังคมและไม่ยินดียินร้ายกับความเจ็บปวดของใคร่รอบตัว (Kantor, 2006: 1-4) เขาไม่แสดงความรู้สึกผิดต่อการจัดฉากคดีอาชญากรรมต่างๆ ของเขาที่มีผู้คนได้รับผลกระทบมากมายบางครั้งถึงขั้นเสียชีวิต แต่เขายังมองว่าเป็นเพียง “การแข่งขันของเด็กเล็กๆ เพื่อแย่งความรักจากพ่อ” (“The Reichenbach Fall”) และเขาไม่แสดงออกถึงความรู้สึกผิดต่ออาชญากรรมที่เขาก่อขึ้น ดังจะเห็นได้จากในตอน “The Great Game” มอริอาร์ตีได้สารภาพถึงคดีฆาตกรรมที่เขาก่อในวัยเด็กโดยเขาวางแผนให้เด็กชายคนหนึ่งจมน้ำตาย มอริอาร์ตีไม่มีความรู้สึกผิดต่อคดีที่เขาก่อเลยแม้แต่น้อย ซึ่งความไม่รู้สึกผิดดังกล่าวเป็นลักษณะนิสัยที่โดดเด่นของคนที่มีลักษณะเป็นโรคจิต โดยมีลักษณะอื่นๆ

ควบคู่กันไปด้วย เช่น การหลงตัวเอง พฤติกรรมที่รุนแรง หรือการควบคุมให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ (Hare, 1993: 2)

นอกจากมอริอาร์ตีแล้ว ในละครโทรทัศน์ยังปรากฏตัวละครที่มีอาการทางจิตอื่นๆ ที่แตกต่างออกไป เช่น เซอร์ลีโอค โฮล์มส์ในฉบับละครโทรทัศน์นี้ถูกนำเสนอให้มีลักษณะของคนที่มีบุคลิกต่อต้านสังคม (Sociopath) ซึ่งเป็นความผิดปกติทางบุคลิกภาพรูปแบบหนึ่งที่บุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวมักแยกตัวออกจากสังคมและมีลักษณะเป็นขบถ (Rebel) (“Sociopath”) โฮล์มส์มักแยกตัวออกมาอย่างโดดเดี่ยวเสมอและมักมีความรู้สึกที่คนอื่น ๆ นั้นด้อยกว่าเขาและไม่มีใครเข้าใจในสิ่งที่เขาทำ ประกอบกับความหลงใหลในคดีฆาตกรรมทำให้คนรอบข้างมองว่าเขาเป็น “ตัวประหลาด” เช่น แซลลี โดโนแวน (Sally Donovan) ที่เป็นตำรวจมักจะแสดงความเกลียดชังในตัวโฮล์มส์อย่างเห็นได้ชัด (“A Study in Pink”) การแยกตัวออกจากสังคมของโฮล์มส์นั้นปรากฏในวรรณกรรมต้นฉบับด้วยเช่นกัน ในงานเขียนต้นฉบับนั้นโฮล์มส์ครองตัวเป็นชายโสดและใช้ชีวิตคนเดียว และมีนิสัยประหลาดแต่ยังไม่ถึงขั้นที่ถูกมองในแง่ลบ ในละครโทรทัศน์ได้นำลักษณะดังกล่าวมาตีความใหม่ให้เด่นชัดยิ่งขึ้นและนำเสนอในแง่ลบมากขึ้นโดยให้ทั้งตัวละครในเรื่องและผู้ชมตั้งคำถามกับการกระทำที่ไม่สมเหตุสมผลในบางครั้งของโฮล์มส์ การสร้างตัวละครของโฮล์มส์ทั้งในวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์ให้มีลักษณะแยกตัวออกจากสังคมอาจเป็นการใช้ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความเป็นปัจเจกของตัวละครที่ปฏิเสธที่จะประพฤติตัวตามแบบแผนของสังคม

ในต้นฉบับนั้น แม้ว่าโฮล์มส์จะมีลักษณะที่แยกตัวออกจากสังคมและในบางครั้งมีความเสี่ยงต่อการถดถอยจากการใช้สารเสพติด แต่โฮล์มส์ในต้นฉบับยังคงสถานะของผู้รักษาระเบียบของสังคมไว้ได้ แม้ว่าความเป็นปัจเจกดังกล่าวจะถูกมองว่าสามารถเป็นภัยคุกคามต่อระเบียบของสังคมได้ แต่การที่นักสืบยังคงใช้สติปัญญาของเขาในการช่วยเหลือดูแลรักษาความสงบของสังคมทำให้เขาได้รับการยอมรับจากสังคมอยู่ แต่ในฉบับละครโทรทัศน์นั้นลักษณะนิสัยดังกล่าวเป็นสิ่งที่ส่งผลเสียต่อโฮล์มส์มากกว่าจะเป็นผลดี ความสนใจของเขาที่มีต่อคดีฆาตกรรมและศพของเขาสร้างความไม่สบายใจต่อคนรอบข้างและทำให้เกิดความระแวงในตัวโฮล์มส์ โดยเฉพาะคนในกรมตำรวจที่มองว่าโฮล์มส์อาจจะกลายเป็นภัยคุกคามต่อสังคมได้ โดยในตอน “A Study in Pink” โดโนแวนได้กล่าวเตือนวัตสันไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับโฮล์มส์มากนัก เพราะเธอไม่รู้ว่าเมื่อไม่มีคดีต่างๆ ให้โฮล์มส์เข้ามาสืบสวน เขาจะผันตัวเป็นอาชญากรหรือไม่ แอนเดอร์สัน (Anderson) สมาชิกในกรมตำรวจที่ไม่ค่อยถูกกับ

โฮล์มส์เองก็เคยกล่าวหาว่าโฮล์มส์ว่าเป็น “คนโรคจิต” (“Psychopath”) แสดงให้เห็นว่าแอนเดอร์สันมองว่าโฮล์มส์มีลักษณะที่ตรงกับคนที่มีอาการโรคจิต คือการไม่รู้สึกริษยาในร้ายกับสิ่งใด แต่โฮล์มส์เถียงกลับไปว่าเขาเป็น “คนต่อต้านสังคมที่มีประสิทธิภาพสูง” (“Hi-functioning sociopath”) แทน

ในตอน “The Reichenbach Fall” ความกังวลของคนในกรมตำรวจที่มีต่อความแปลกประหลาดของโฮล์มส์นั้นมีมากพอที่จะทำให้แผนของมอริอาร์ตีที่จะทำลายชื่อเสียงของโฮล์มส์เป็นความจริง โดยเมื่อมีการสร้างข่าวว่าเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์เป็นการสร้างภาพเพื่อสร้างชื่อเสียงให้โฮล์มส์และคดีต่างๆ ที่เขาเข้าไปไขเป็นการจัดฉากขึ้น ทั้งโดโนแวนและแอนเดอร์สันก็เชื่อข่าวดังกล่าวจนนำเรื่องไปรายงานต่อผู้บังคับบัญชาทันที

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในงานเขียนต้นฉบับนั้น การสร้างตัวละครฝ่ายร้ายอ้างอิงกับอาการทางจิตในบริบทของยุควิกตอเรียน รวมถึงนำลักษณะของอาชญากรดังเช่น การถดถอย ที่ถูกอธิบายในยุคดังกล่าวมาใช้ในการสร้างรูปลักษณ์ของตัวละครฝ่ายร้าย การสร้างเรือนร่างของตัวร้ายให้สัมพันธ์กับความชั่วร้ายที่มีอยู่ในจิตใจเป็นแนวคิดในเรื่องการปรากฏลักษณะของจิตใจบนเรือนร่างและแนวคิดที่ว่าเรือนร่างสามารถบ่งบอกสถานะทางสังคมของบุคคลได้ แต่ในบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของยุคสมัยใหม่ เรือนร่างไม่ใช่สิ่งที่สามารถบ่งบอกลักษณะของจิตใจได้อีกต่อไป แต่ยังคงมีการใช้อาการทางจิตที่ปรากฏในบริบทของสังคมปัจจุบัน เช่น โรคจิต ในการสร้างตัวละครฝ่ายร้ายอยู่นอกจากอาการที่กล่าวไปแล้วข้างต้น บาดแผลฝังใจยังเป็นอีกอาการหนึ่งที่ปรากฏทั้งในวรรณกรรมต้นฉบับและฉบับดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์

2.2.2 บาดแผลฝังใจ

นอกจากการถดถอยและบุคลิกภาพแปรปรวนที่กล่าวไปแล้ว บาดแผลฝังใจยังเป็นอีกอาการหนึ่งที่ปรากฏทั้งในวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์ฉบับดัดแปลง แต่การแสดงภาพของบาดแผลฝังใจในตัวบททั้งสองมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของสังคมและมุมมองต่อบาดแผลฝังใจในสมัยต่างๆ

2.2.2.1 แนวคิดเรื่องบาดแผลฝังใจ

นอกจากแนวคิดเรื่องการถดถอยแล้ว ในสมัยวิกตอเรียนเริ่มมีการพัฒนาของความรู้ทางด้านจิตวิทยาที่มีอิทธิพลมาจนถึงปัจจุบัน ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้รับการพัฒนาขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 และเปลี่ยนมุมมองของสังคมที่มีต่อจิตใจ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ได้นำเสนอโครงสร้างของจิตใจที่แตกต่างไปจากเดิม

ฟรอยด์ได้เสนอองค์ประกอบทางจิตไว้ว่า นอกจากความรู้สึคนึกคิดและอารมณ์แล้ว จิตใจมีองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่เรียกว่า “จิตไร้สำนึก” (Unconscious) อยู่ จิตไร้สำนึกเกี่ยวข้องกับกระบวนการการจัดการกับความทรงจำหรือประสบการณ์ที่เจ็บปวด ฟรอยด์ใช้ความฝันเป็นตัวแสดงให้เห็นว่าจิตไร้สำนึกเป็นสิ่งที่อยู่จริงและปรากฏออกมาในรูปแบบของความฝันและมีลักษณะการทำงานที่ไม่เป็นไปตามตรรกะและเหตุผล (ยศ สันตสมบัติ, 2550: 33)

นอกจากองค์ประกอบของจิตใจแล้ว ฟรอยด์ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงสัญชาตญาณสองประการที่ส่งผลต่อความปรารถนาของมนุษย์ ได้แก่ “สัญชาตญาณมุ่งเป็น” (“Eros” หรือ Life instinct) และ “สัญชาตญาณมุ่งตาย” (“Thanatos” หรือ Death instinct) สัญชาตญาณมุ่งเป็นนั้นเป็นสัญชาตญาณที่มุ่งหาความพึงใจ (Pleasure) และเติมเต็มความปรารถนาอย่างทันท่วงที ฟรอยด์เรียกความต้องการที่จะตอบสนองต่อความปรารถนาตามสัญชาตญาณนี้ว่า “หลักแห่งความพึงใจ” (“The Pleasure Principle”) แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความปรารถนาต่างๆ ไม่สามารถเติมเต็มได้อย่างทันท่วงที จึงเกิดการเรียนรู้ที่จะประนีประนอมกับโลกภายนอกหรือ “หลักแห่งความเป็นจริง” (“The Reality Principle”) (Thurchwell, 2000: 85) ในขณะเดียวกัน ฟรอยด์ได้สังเกตเห็นพฤติกรรมที่ไม่ได้เป็นไปตามสัญชาตญาณที่แสวงหาความพึงพอใจเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทหารที่เคยผ่านศึกสงครามที่มีแนวโน้มในการนึกย้อนถึงเหตุการณ์อันรุนแรงที่ตนเองเคยประสบพบเจอหรือการฝันถึงประสบการณ์ที่ฝังใจนั้นซ้ำๆ (“Repetition”) ซึ่งขัดต่อสัญชาตญาณมุ่งเป็นที่แสวงหาแต่ความสุขและความพึงพอใจ ฟรอยด์ได้ข้อสรุปว่า นอกจากสัญชาตญาณมุ่งเป็นที่มุ่งตอบสนองความต้องการต่างๆ ของบุคคลแล้วยังมีสัญชาตญาณมุ่งตายที่ทำหน้าที่ตรงข้ามกับสัญชาตญาณมุ่งเป็นและไม่เกี่ยวข้องกับหลักแห่งความพึงใจหรือหลักแห่งความเป็นจริง และมีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อตัว

บุคคลเอง (Thurchwell: 86-88) จากแนวคิดของสัญชาตญาณและหลักแห่งความพึงใจดังกล่าว นำไปสู่การศึกษาบาดแผลฝังใจต่อไปในภายหลัง

การศึกษาบาดแผลฝังใจในช่วงแรกมุ่งเน้นไปที่การศึกษาบาดแผลฝังใจที่เกิดกับทหารที่ผ่านสงครามมา แต่ภายหลังศตวรรษที่ 20 การศึกษาบาดแผลฝังใจได้ขยายขอบเขตจากทหารผ่านศึกสู่เหตุการณ์อื่นๆ เช่น การข่มขืนหรือการทารุณกรรมเด็ก เคธี แครธ (Cathy Caruth) ให้คำนิยามเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดบาดแผลฝังใจว่าเป็นเหตุการณ์ที่รุนแรงและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งบางครั้งอาจจะไม่เกิดการตอบสนองต่อเหตุการณ์นั้นๆ โดยทันที แต่จะเกิดขึ้นล่าช้าในลักษณะของภาพหลอนหรืออาการอื่นๆ ซ้ำๆ ที่บุคคลที่ประสบเหตุการณ์นั้นไม่สามารถควบคุมอาการที่ปรากฏซ้ำเหล่านี้ได้ (Caruth, 1996: 33-34) ในนิยามของแครธให้ความสำคัญกับการตัดขาดจากเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดบาดแผลฝังใจของผู้ประสบเหตุการณ์ (Dissociation) อันเป็นกลไกการป้องกันตัวที่ตัดขาดบุคคลออกจากเหตุการณ์รุนแรงที่ก่อให้เกิดบาดแผลฝังใจ โดยกล่าวว่าผู้ที่ประสบเหตุการณ์ร้ายแรงนั้นๆ ไม่ได้ประสบเหตุการณ์หรือผูกตัวเองเข้ากับเหตุการณ์ทั้งหมด แต่เพียงแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น (Kaplan, 2005: 34)

ในศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมา การศึกษาบาดแผลฝังใจไม่ได้มุ่งเน้นไปที่บาดแผลฝังใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคลอีกต่อไป แต่เดิมนั้น การศึกษาบาดแผลฝังใจในศตวรรษที่ 20 มักมีความเกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Holocaust) และผลกระทบของเหตุการณ์ดังกล่าวต่อผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ หลังจากนั้น การศึกษาบาดแผลฝังใจได้ขยายขอบเขตไปยังวาระกรรมยุคหลังการล่าอาณานิคมที่ผู้คนในประเทศที่ตกเป็นอาณานิคมยังคงได้รับผลกระทบจากการตกเป็นเมืองขึ้นแม้จะได้รับเอกราชแล้ว (Kaplan, 2005: 1) (Kaplan 2005) การศึกษาบาดแผลฝังใจจึงเปลี่ยนเป้าหมายจากบุคคลเป็นบาดแผลฝังใจร่วม (Collective trauma) ที่เกิดขึ้นในสังคมจากเหตุสะเทือนขวัญหนึ่งๆ ที่เกิดขึ้นและคนในสังคมได้รับรู้ร่วมกัน (Ward, 2012) ในหนังสือ *Trauma Culture: The Politics of Terror and Loss in Media and Literature* (2005) อี. แอน แคปแลน (E. Ann Kaplan) ได้กล่าวถึงบาดแผลฝังใจที่เกิดจากการรับรู้เหตุการณ์สะเทือนขวัญจากผู้ที่อยู่ร่วมในเหตุการณ์ (Vicarious trauma) ที่อาจได้รับการรับชมภาพยนตร์หรือสื่ออื่นๆ ที่นำเสนอเหตุการณ์สะเทือนขวัญเหล่านั้นหนึ่งในตัวอย่างเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่ถูกยกมาในหนังสือเล่มนี้คือเหตุการณ์ 9/11 ที่เครื่องบินสอง

ลำบินชนตึกเวิร์ลด์เทรดเซนเตอร์ (The World Trade Center) ทั้งสองตึกจนถล่มลงมาและสร้างความเสียหายเป็นอย่างมาก (Kaplan, 2005)

ในต้วบททั้งสองฉบับ แนวคิดเรื่องบาดแผลฝังใจมีความเชื่อมโยงต่อทัศนคติเกี่ยวกับสงครามและการใช้ความรุนแรง ในวรรณกรรมต้นฉบับนั้น ยังปรากฏความคิดที่ว่าสงครามเป็นสิ่งที่มิเอียรติดต่อบุคคลและประเทศแต่ทหารที่ไปร่วมสงครามยังได้รับอิทธิพลด้านลบจากสงครามอยู่ ไม่เพียงแต่บนเรือนร่างแต่รวมถึงทางด้านจิตใจด้วย แต่กระนั้นยังมีความลึกลับในการนำเสนอภาพของสงครามอยู่ แต่ขณะที่ต้วบทละครโทรทัศน์นำเสนอถึงสงครามที่เต็มไปด้วยความรุนแรงและไร้ความหมาย สงครามในบริบทสังคมปัจจุบันจึงไม่ใช่สิ่งที่มีเกียรติอีกต่อไป อีกทั้งทหารที่เข้าร่วมสงครามได้รับผลกระทบทางจิตใจระยะยาวจากการเข้าร่วมสงครามด้วย

2.2.2.2 การเปรียบเทียบวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์

ในหัวข้อข้างต้นกล่าวถึงความผิดเพี้ยนบนเรือนร่างที่ปรากฏในตัวละครที่เป็นตัวร้ายซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดของทฤษฎีการถดถอยและความกังวลต่อการถดถอยที่อาจจะส่งผลกระทบต่อชาวอังกฤษ ในงานเขียนของดอยล์ได้กล่าวถึงอีกอาการหนึ่งที่สร้างความกังวลได้เช่นกันโดยอาการดังกล่าวเป็นผลมาจากเหตุการณ์รุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของตัวละครต่างๆ และอาการดังกล่าวสะท้อนออกมาทางร่างกายของตัวละครนั้นๆ บาดแผลทางจิตใจจึงนำไปสู่การถดถอยของตัวละครและสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลต่อบุคคลที่มีบาดแผลฝังใจ

ในงานเขียนของดอยล์บ่อยครั้งได้กล่าวถึงทหารที่กลับมาจากการร่วมรบสงครามในต่างแดน และแสดงให้เห็นถึงบาดแผลฝังใจที่ได้รับจากการรบ ในตอน “The Adventure of the Blanched Soldier” ได้อ้างอิงถึงสงครามที่เกิดขึ้นในแอฟริกาและผลกระทบของการไปเยือนอาณานิคมที่มีต่อตัวละครชื่อ ก๊อดฟรีย์ เอมส์เวิร์ธ (Godfrey Emsworth) เขาเคยร่วมรบในสงครามบัวร์ (Boer War) ในแอฟริกาและได้รับบาดเจ็บจนต้องถูกส่งตัวกลับประเทศอังกฤษ เจมส์ เอ็ม ด็อดด์ (James M. Dodd) ผู้เป็นเพื่อนสมัยที่ยังอยู่ในกองทัพพยายามติดต่อกับเอมส์เวิร์ธแต่ทางครอบครัวของเอมส์เวิร์ธกลับปฏิเสธที่จะให้พบหรือติดต่อ ภายหลังด็อดด์ได้พบเห็นเอมส์เวิร์ธที่มีใบหน้าขาวซีด โฮล์มส์ตกลงที่จะช่วยเหลือด็อดด์ในการหาตัวเอมส์เวิร์ธและเปิดเผยเรื่องราวทั้งหมด เมื่อเรื่องราวคลี่คลาย เอมส์เวิร์ธ

ได้อธิบายว่าเขาติดโรคเรื้อน (Leprosy) มาจากโรงพยาบาลรักษาโรคเรื้อนของชาวบัวร์แห่งหนึ่งในแอฟริกาที่เขาบังเอิญเข้าไปพักค้างคืนและติดโรคเนื่องจากนอนบนเตียงของผู้ป่วยโรคเรื้อน อาการป่วยดังกล่าวทำให้เขาต้องแยกตัวออกจากสังคมและปิดบังไม่ให้บุคคลภายนอกคร่ำครวญ จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงบาดแผลทางจิตใจจากการไปเยือนและเข้าร่วมสงครามในอาณานิคมผ่านการเชื่อมโยงกับบาดแผลบนเรือนร่างหรือการบิดเบี้ยวของเรือนร่าง

บาดแผลและการเปลี่ยนแปลงบนเรือนร่างเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงบาดแผลฝังใจของตัวละครที่มีต่อเหตุการณ์อันโหดร้ายดังกล่าว เรือนร่างที่ผิดเพี้ยนไปด้วยโรคเรื้อนของเอมส์เวิร์ธแสดงให้เห็นถึงภาวะจิตใจที่ซ่อนเร้นภายใน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของต๊อดด์ที่บรรยายถึงเอมส์เวิร์ธว่า

There was something shocking about the man, Mr. Holmes. It wasn't merely that ghastly face glimmering as white as cheese in the darkness. It was more subtle than that -- something slinking, something furtive, something guilty -- something very unlike the frank, manly lad that I had known. It left a feeling of horror in my mind. (Doyle, 2006: 1259-1260)

บนใบหน้าที่ซีดขาวของเอมส์เวิร์ธนั้น ต๊อดด์กล่าวได้ว่าได้แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ราวกับมีบางอย่างที่ต้องการแอบแฝงและรู้สึกผิด และใบหน้าที่ปรากฏนั้นทำให้ต๊อดด์เกิดความรู้สึกสะพรึงกลัวสิ่งที่ปรากฏบนใบหน้าของเอมส์เวิร์ธเป็นผลพวงของสิ่งที่เขาเผชิญในดินแดนอาณานิคมทั้งสงครามและโรคระบาด

เอมส์เวิร์ธได้เปิดเผยเรื่องราวอันเป็นสาเหตุของเรือนร่างที่บิดเบี้ยวของเขา จากเรื่องเล่าของเขานี้ อาจเป็นการเปิดเผยถึงบาดแผลฝังใจอันเกิดจากการไปเยือนอาณานิคม โดยเอมส์เวิร์ธเล่าว่า

. . . We were clearing brother Boer, but he lay low and got the three of us [Emsworth and his friends]. The other two were killed. I got an elephant bullet through my shoulder. I stuck on to my horse however, and he galloped several miles before I fainted and rolled off the saddle. When I came to myself it was

nightfall, and i raised myself up, feeling very weak and ill. To my surprise there was a house close behind me, . . . I have a dim memory of slowly ascending the steps, . . . It was morning when i awakened, and it seemed to me that **instead of coming out into a world of sanity I had emerged into some extraordinary nightmare.** . . . In front of me standing a small, dwarf-like man with a huge bulbous head, who was jabbering excitedly in Dutch, waving two horrible hands which looked to me like brown sponges. Behind him stood a group of people who seemed to be intensely amused by the situation, but a chill came over me as I looked at them. Not one of them was a normal human being. Every one was twisted or swollen or disfigured in some strange way. The laughter of these strange monstrosities was a dreadful thing to hear. (Doyle, 2006: 1265-1266) (เน้นข้อความโดยผู้วิจัย)

เอมส์เวิร์ธกล่าวถึงเหตุการณ์หลังจากที่เขาถูกลอบโจมตีในแอฟริกา การลอบโจมตีดังกล่าวไม่เพียงแต่ทำให้เขาได้รับบาดเจ็บสาหัสแต่เพื่อนทั้งสองของเขาถูกสังหารด้วย เอมส์เวิร์ธหนีจากสนามรบและไปรู้สึกตัวอีกทีในสถานที่แห่งหนึ่งที่เขาได้รู้ในภายหลังว่าเป็นโรงพยาบาลรักษาโรคเรื้อน อาจกล่าวได้ว่าการบรรยายเหตุการณ์หลังจากที่เขาฟื้นที่โรงพยาบาลอย่างน่ากลัวราวกับเป็นฝันร้ายสะท้อนให้เห็นความหวาดกลัวของเอมส์เวิร์ธต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ยุมนา ซิดดีกี (Yumna Siddiqi) กล่าวว่าภาพของชนพื้นเมืองที่น่าเกลียดน่ากลัวอาจเป็นการแสดงให้เห็นถึงความทรงจำที่มีต่อเหตุการณ์ดังกล่าวที่ผิดเพี้ยนและน่ากลัวกว่าความเป็นจริงอันเป็นผลของบาดแผลฝังใจของเขาและเป็นการแสดงให้เห็นถึงความหวาดกลัวต่อการถดถอยที่อาจเกิดขึ้นต่อชาวอังกฤษในประเทศอาณานิคม (Siddiqi, 2006: 235)

นายแพทย์วัตสันที่เคยไปประจำการณในตะวันออกกลางก็ได้รับบาดเจ็บจากการสู้รบเช่นกัน หากแต่บาดแผลของนายแพทย์วัตสันนั้นไม่ได้อยู่ในตำแหน่งเดิม ในตอนแรกของนวนิยายเรื่อง *A Study In Scarlet* ซึ่งแนะนำตัวละครนายแพทย์วัตสันนั้นได้กล่าวว่านายแพทย์วัตสันได้รับบาดเจ็บที่หัวไหล่จนต้องกลับประเทศอังกฤษ แต่ในนวนิยายเรื่อง *The Sign of the Four* อาการบาดเจ็บของ

นายแพทย์วัตสันอยู่ที่หัวเข่าด้านขวา บาดแผลที่ไม่คงที่ดังกล่าวอาจจะเป็นความคลาดเคลื่อนในการบรรยายของผู้ประพันธ์ แต่ก็สามารถตีความได้ว่าบาดแผลที่ไม่คงที่ของนายแพทย์วัตสันอาจเชื่อมโยงกับการปรากฏซ้ำของบาดแผลฝังใจที่ปรากฏแบบคาดเดาไม่ได้ อีกทั้งอาการเจ็บบาดแผลที่เฉียบพลัน อาจเป็นการปรากฏของบาดแผลฝังใจบนเรือนร่างได้เช่นกัน โดยอาการเจ็บบาดแผลนี้เป็นสิ่งที่ย้ำเตือนถึงการไปเยือนและเผชิญกับเหตุการณ์รุนแรงในอาณานิคมของนายแพทย์วัตสัน (Siddiqi, 2006: 243-244)

ในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* แสดงให้เห็นถึงอาการทางจิตของตัวละครที่ปรากฏผ่านการถดถอยและบาดแผลฝังใจ อาการเหล่านี้เป็นความกังวลของสังคมเนื่องจากบุคคลที่มีอาการผิดปกติเหล่านี้มักจะรบกวนความสงบของสังคม เช่น ผู้ที่ปรากฏอาการของการถดถอยมักถูกเชื่อมโยงกับการก่ออาชญากรรม หรืออาการของบาดแผลฝังใจปรากฏให้เห็นถึงความโหดร้ายของสงครามแต่ไม่ได้ก่ออาชญากรรมใดๆ ผู้ที่มีอาการของบาดแผลฝังใจจึงสร้างความกังวลต่อสังคมเนื่องจากเป็นสิ่งที่เตือนใจถึงความโหดร้ายของสงคราม นักสืบมีหน้าที่ในการกำจัดความกังวลต่างๆ เหล่านี้โดยการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมสามารถก่อเหตุได้อีกต่อไป หรือเปิดโปงอาการของบาดแผลฝังใจ แม้ว่าจะไม่สามารถนำตัวละครที่มีความผิดปกติทางจิตเหล่านี้กลับมาสู่สภาพปกติได้ ในขณะเดียวกัน ละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงลักษณะของบาดแผลฝังใจเช่นเดียวกัน โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวละครจอห์น วัตสันและความผิดปกติที่เกิดขึ้นหลังความเครียดสะสมที่เกินใจ (Post-Traumatic Stress Disorder, PTSD) อันเกิดจากการที่เขาไปร่วมรบสงคราม

ในละครโทรทัศน์ตอน “A Study in Pink” จอห์น วัตสันนั้นเพิ่งกลับมาจากสงครามในประเทศอัฟกานิสถานและในเรื่องได้แสดงให้เห็นว่าเขาได้รับผลกระทบทางจิตใจจากการเข้าร่วมสงครามจนเกิดเป็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นหลังความเครียดสะสมที่เกินใจจนไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติและต้องเข้าพบจิตแพทย์เพื่อเยียวยารักษาอาการดังกล่าว วัตสันมักจะฝันร้ายถึงการสู้รบในอัฟกานิสถานบ่อยครั้งและความฝันดังกล่าวเป็นสิ่งที่รบกวนและขัดขวางการใช้ชีวิตประจำวันอย่างปกติ ในงานเขียนต้นฉบับนั้นนายแพทย์วัตสันปรากฏบาดแผลบนหัวเข่าหรือหัวไหล่ซึ่งได้รับการไปสงครามเช่นเดียวกันแต่ในละครโทรทัศน์นั้นบาดแผลบนเรือนร่างของวัตสันได้รับการเยียวยาแล้ว หากแต่บาดแผลฝังใจทำให้เขามีอาการเดินขากระเผลกและต้องใช้เวลาช่วยเดินตลอดเวลา นอกจากนั้นแล้ว มุมมองของวัตสันที่มีต่อสงครามมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของสังคมด้วย ใน

ต้นฉบับนั้น สงครามถูกนำเสนอว่าเป็นสิ่งที่ “มอบเกียรติยศและตำแหน่งให้กับหลายๆ คน” แต่ในขณะเดียวกันก็เป็น “ความโชคร้าย” ของเหล่าทหารที่ไปรบในประเทศอาณานิคมด้วยเช่นกัน (Doyle, 2006: 13) แต่ในบริบทของสังคมร่วมสมัยนั้น สงครามดูเป็นสิ่งที่ไร้ความหมายและไม่สามารถมอบสิ่งตอบแทนใดๆ ให้กับวัดสันได้เลย

อีกตัวละครหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงบาดแผลฝังใจคือ เฮนรี ไนต์ (Henry Knight) ในตอน “The Hounds of Baskerville” ผู้จ้างวานให้โฮล์มส์ไขปริศนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เขาเห็นสุนัขยักษ์แถวฐานทัพบาสเกอร์วิลล์ที่มีข่าวลือว่าเป็นฐานทัพที่ทหารใช้ในการทดลองอาวุธชีวภาพต่างๆ ไนต์ได้เผชิญกับเหตุการณ์รุนแรงที่กลายเป็นบาดแผลฝังใจของเขา เขาอยู่ในเหตุการณ์ที่บิดาของเขาถูก “สุนัขปิศาจ” ฆ่าตายในทุ่งโล่ง เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ไนต์เกิดอาการหวั่นวิตก หวาดระแวง และบางครั้งเห็นภาพหลอนของสุนัขปิศาจ นอกจากนั้นแล้ว ไนต์ไม่สามารถจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่บิดาของเขาถูกฆาตกรรมได้อย่างชัดเจนซึ่งแสดงให้เห็นถึงการตัดขาดตนเองจากเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจ ในตอนดังกล่าวใช้ภาพการย้อนอดีตที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในการแสดงให้เห็นภาพในอดีตที่มักจะกลับมาหลอกหลอนเขา ไนต์ไม่สามารถจำเหตุการณ์ทั้งหมดได้อย่างชัดเจน นอกจากภาพเหตุการณ์ขณะที่บิดาของเขาถูกทำร้ายจนเสียชีวิตโดยสิ่งมีชีวิต “ขนาดใหญ่” “มีขนปกคลุมตัว” และมี “ตาสีแดง” และคำสองคำที่มักจะปรากฏร่วมกับภาพเหล่านี้คือคำว่า “Liberty” และ “In.” นอกจากนั้น โฮล์มส์ยังสังเกตว่าไนท์มักใช้คำว่า “Hound” ในการกล่าวถึงสุนัขยักษ์ที่หลอกหลอนเขา แม้ว่าไนท์จะไม่เข้าใจถึงความสำคัญของคำว่า “Hound” เนื่องจากเขาคัดกับความทรงจำที่เกี่ยวข้องกับคำดังกล่าว

การแสดงให้เห็นถึงบาดแผลฝังใจในสมัยใหม่มีความแตกต่างจากยุควิกตอเรียน ในยุควิกตอเรียนนั้นบาดแผลฝังใจมักจะปรากฏในหมู่ทหารที่กลับมาจากสงครามและมักจะมีลักษณะอาการบางประการปรากฏบนเรือนร่างและมักถูกเชื่อมโยงเข้ากับความถดถอย ในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* แสดงให้เห็นถึงอาการทางจิตของตัวละครที่ปรากฏผ่านการถดถอยและบาดแผลฝังใจ อาการเหล่านี้เป็นความกังวลของสังคมเนื่องจากบุคคลที่มีอาการผิดปกติเหล่านี้มักจะรบกวนความสงบของสังคม เช่น ก่ออาชญากรรม หรือแสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายของสงคราม แม้ว่าตัวละครที่มีบาดแผลฝังใจไม่ได้ก่อเหตุอาชญากรรมหรือเป็นภัยคุกคามแต่อาการที่ปรากฏสร้างความกังวลให้แก่คนรอบข้าง นักสืบจึงมีบทบาทในการช่วยบรรเทาความกังวลดังกล่าว แม้ว่าจะไม่สามารถนำตัวละครที่มีความ

ผิดปกติทางจิตเหล่านี้กลับมาสู่สภาพปกติได้ ในขณะเดียวกัน ละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงลักษณะของบาดแผลฝังใจเช่นเดียว โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวละครจอห์น วัตสันและความผิดปกติที่เกิดขึ้นหลังความเครียดสะท้อนใจอันเกิดจากการไปร่วมรบสงครามของเขา ในขณะที่บาดแผลฝังใจในบริบทของสังคมศตวรรษที่ 21 นั้นไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่ในกลุ่มทหารที่กลับจากสงครามเท่านั้น แต่อาจจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์สะท้อนขวัญอื่นๆ ได้ นอกจากการถดถอยและบาดแผลฝังใจแล้ว อีกประเด็นหนึ่งที่ถูกนำเสนอในวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์คือความเบื่อหน่าย

2.2.3 ความเบื่อหน่าย

นอกจากอาการทางจิตที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ความเบื่อหน่ายถูกนำเสนอในฐานะของอาการทางจิตรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ตัวละครกระทำการต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความกังวลแก่ผู้คนในสังคมได้

2.2.3.1 นิยามของความเบื่อหน่าย

ความเบื่อหน่าย (Boredom) เป็นอารมณ์รูปแบบหนึ่งของมนุษย์ที่เกิดขึ้นเมื่อไม่มีสิ่งใดเร้าความสนใจ ความเบื่อหน่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงชั่ววูบแต่เป็นความเบื่อหน่ายต่อทุกสิ่งในชีวิตและรู้สึกว่าไม่มีสิ่งใดสามารถเร้าความสนใจของบุคคลที่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายนี้ได้ บ่อยครั้งที่ความเบื่อหน่ายนำไปสู่พฤติกรรมที่บ่อนทำลายและเป็นภัยต่อบุคคลที่เกิดความรู้สึกดังกล่าว ความเบื่อหน่ายที่ไม่สามารถบรรเทาได้โดยง่ายมักจะชักพาให้บุคคลกระทำการต่างๆ ที่อาจเป็นภัยต่อตนเองเพื่อให้อุดพ้นจากความเบื่อหน่ายดังกล่าว (Lickerman, 2010)

อเล็กซ์ ลิกเคอร์แมน (Alex Lickerman) นิยามความเบื่อหน่ายที่ไม่สามารถบรรเทาได้โดยง่ายไว้ในเชิงจิตวิทยาว่าเป็น “existential boredom” ซึ่งหมายถึงความเบื่อหน่ายที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่มองว่าไม่มีสิ่งใดที่น่าสนใจและไม่สามารถอธิบายได้ว่าต้องทำอะไรเพื่อหลุดพ้นจากความเบื่อหน่ายดังกล่าว ลิกเคอร์แมนยังกล่าวเพิ่มเติมว่า ความรู้สึกเบื่อนั้นไม่ใช่เป็นเพราะสิ่งหนึ่งหรือกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งๆ กระทำอยู่นั้นหมดความน่าสนใจ หากแต่เกิดจากมุมมองของบุคคลดังกล่าวเปลี่ยนไป และสิ่งที่ทำให้สิ่งหนึ่งหรือกิจกรรมหนึ่งน่าเบื่อคือการที่บุคคลไม่สามารถมองเห็นจุดประสงค์ของกิจกรรมนั้นๆ (Lickerman, 2010)

ในหนังสือ *Philosophy of Boredom* ลาร์ส สเวนด์เซน (Lars Svendsen) ได้กล่าวถึงความเบื่อหน่ายในแง่มุมทางปรัชญาว่าความเบื่อหน่ายนั้นเกี่ยวข้องกับการสูญเสียของความหมาย (A loss of meaning) ความเบื่อหน่ายดังกล่าวเป็นความเบื่อหน่ายที่ฝังรากลึก (Profound boredom) และทำให้บุคคลที่เกิดความสูญเสียดังกล่าวรู้สึกว่าจะไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการได้หรือรู้สึกขาดความกระตือรือร้นในการใช้ชีวิต (Svendsen, 2005: 17-19) ความเบื่อหน่ายเป็น “ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติของยุคสมัยใหม่” (“Typical phenomenon of modernity”) (Svendsen, 2005: 11) และเป็น “สิทธิพิเศษ” ของมนุษย์สมัยใหม่ (Svensen, 2005: 21) สเวนด์เซนชี้ให้เห็นว่าคำว่า “ความเบื่อหน่าย” ไม่ปรากฏในภาษาอังกฤษก่อนช่วงทศวรรษ 1760 และมีการใช้คำนี้เพิ่มมากขึ้นโดยในงานวรรณกรรม คำว่า “ความเบื่อหน่าย” มักเป็นตัวบ่งชี้ถึงข้อจำกัดของความรู้สึกและการขาดหายของความหมายในสถานการณ์ต่างๆ (Svendsen, 2005: 25)

ความเบื่อหน่ายถูกมองว่าเป็นต้นเหตุของสิ่งไม่ดีต่างๆ ในบางครั้ง ดังคำกล่าวที่ว่า “Boredom is the root of all evil” (Keirkegaard, Qtd. in Thiele, 1997: 490) และในบางครั้งความเบื่อหน่ายถูกใช้เป็นเหตุผลของการก่ออาชญากรรมและพฤติกรรมต่างๆ เช่น การใช้สารเสพติด การใช้ความรุนแรง การก่อเหตุฆาตกรรม พฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ รวมถึงอาการโศกเศร้าหรือความผิดปกติในการรับประทานอาหาร (Svendsen, 2005: 17) ซึ่งในบางครั้งพฤติกรรม เช่น การใช้สารเสพติดหรือเสพยาสูบนั้น เป็นความพยายามที่จะบรรเทาความเบื่อหน่ายอย่างรวดเร็ว (Bennett, 2013)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.3.2 การเปรียบเทียบวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์

สิ่งที่ทำให้โฮล์มส์หันไปใช้ยาเสพติดในช่วงที่เขาว่างเว้นจากการไขคดีคือความรู้สึกเบื่อหน่าย โฮล์มส์เลือกที่จะหลีกเลี่ยงจากความเบื่อหน่ายสองทางคือการออกไปสืบคดีและการใช้สารเสพติดเพื่อกระตุ้นสมองของเขาให้เหมือนกับได้ทำงานตลอดเวลา ความเบื่อหน่ายของโฮล์มส์ไม่ได้เกิดจากเพียงสาเหตุที่ว่าเขาว่างงานเท่านั้น โฮล์มส์ได้กล่าวกับวัตสันว่า “จิตใจของฉัน [โฮล์มส์] ต่อต้านความเฉื่อยชา” (“My [Holmes’] mind . . . rebels at stagnation”) (Doyle, 2006: 98) เพื่ออธิบายถึงเหตุผลของการใช้สารเสพติดของเขา โฮล์มส์ได้อธิบายต่อไปว่าวิธีที่เขาใช้รับมือกับความเบื่อหน่ายคือการทำงานหรือไขปริศนาต่างๆ

None. [เป็นการตอบคำถามของวัตสันที่ว่ามิดีให้เขาสืบสวนหรือไม่] Hence the cocaine. I cannot live without brain-work. What else is there to live for? . . . What is the use of having powers, doctor, when one has no field upon which to exert them? Crime is commonplace, existence is commonplace, and no qualities save those which are commonplace have any function upon earth.”

ข้อความที่ยกมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าโฮล์มส์รู้สึกว่าเขาใช้ชีวิตของเขาไร้ความหมายหากไม่ได้ใช้ความคิด โฮล์มส์ตั้งคำถามกับจุดมุ่งหมายของชีวิตของเขาเมื่อเขาไม่สามารถใช้ “พลัง” หรือความรู้ความสามารถของเขาให้เกิดประโยชน์ได้จึงนำไปสู่การสร้างอาชีพนักสืบของเขา ความเบื่อหน่ายของโฮล์มส์ในที่นี้เป็นความเบื่อหน่ายที่สามารถบรรเทาได้ด้วยการทำงานหรือใช้สารเสพติดเพื่อดึงดูดความสนใจของเขาจากความรู้สึกเบื่อหน่ายดังกล่าว

ความเบื่อหน่ายของโฮล์มส์เป็นสาเหตุให้เขาเสพติดการใช้สารเสพติดซึ่งเป็นผลร้ายต่อตัวเขาเอง โฮล์มส์ใช้งานนักสืบของเขาเป็นสิ่งที่เบี่ยงเขาออกจากความเบื่อหน่ายที่เขาประสบในชีวิตประจำวัน แต่เมื่องานดังกล่าวไม่สามารถทำให้เขาหลีกเลี่ยงจากความเบื่อหน่ายได้ตลอด โฮล์มส์จึงใช้สารเสพติดเป็นทางออก คาโรล เบนเนตต์ (Carole Bennett) ได้กล่าวว่าความเบื่อหน่ายสามารถนำไปสู่การเสพติดได้ เนื่องจากการใช้สารเสพติดหรือสุราสามารถบรรเทาความเบื่อหน่ายได้อย่างรวดเร็ว (Bennett, 2013) ดังเช่นที่เห็นในตอนท้ายของนวนิยาย *The Sign of the Four* โฮล์มส์กลับไปใช้โคเคนเมื่อคดีสิ้นสุดลง แสดงให้เห็นถึงว่าแม้การไขคดีจะเพิ่งสิ้นสุดลงได้ไม่นาน แต่เมื่อโฮล์มส์สังเกตเห็นความเบื่อหน่ายที่ศิบลานเข้ามาหลังจากงานของเขาเสร็จสิ้น โฮล์มส์ก็เลือกที่จะใช้โคเคนในการบำบัดความเบื่อหน่ายโดยทันที

การเลือกใช้โคเคนเพื่อบรรเทาความเบื่อหน่ายของโฮล์มส์แสดงให้เห็นว่าความเบื่อหน่ายเป็นอาการอย่างหนึ่งที่ต้องได้รับการรักษา ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ในช่วงศตวรรษที่ 19 นั้นโคเคนถูกใช้เป็นสารกระตุ้นและใช้เป็นยาชาในทางการแพทย์อย่างแพร่หลาย การใช้โคเคนเพื่อกระตุ้นสมองที่ว่างเว้นจากการทำงานของโฮล์มส์จึงเป็นเหมือนการใช้ยาเพื่อรักษาความเบื่อหน่ายแม้จะมีผลข้างเคียงต่อสุขภาพของเขาก็ตาม การใช้โคเคนของโฮล์มส์ทำให้โคเคนทำหน้าที่เป็น “ยารักษา” และ “ยาพิษ”

ไปพร้อมๆ กัน เนื่องจากโคเคนช่วยบรรเทาอาการเบื่อหน่ายของเขาแต่ในขณะเดียวกันก็เข้าไปกัดกร่อนร่างกายของโฮล์มส์ให้ทรุดโทรมลง ความเบื่อหน่ายที่กลายเป็นความป่วยของโฮล์มส์นี้ไม่สามารถนำไปสู่การถดถอยได้เนื่องจากโฮล์มส์ยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้เหตุผลอยู่ อย่างไรก็ตาม การนำเสนอภาพสารเสพติดของโฮล์มส์ในลักษณะที่มีความเป็นไปได้ที่จะเป็นปัญหาทำให้เห็นความกังวลที่สังคมและการแพทย์มีต่อการใช้สารเสพติด

นอกจากนี้ ละครโทรทัศน์ยังมีการนำเสนอตัวละครที่มีความเบื่อหน่ายเช่นเดียวกับตัวบทวรรณกรรม อาการแยกตัวออกจากสังคมของโฮล์มส์และมอริอาร์ตีแสดงให้เห็นถึงความเบื่อหน่ายซึ่งเป็นอาการที่พบเห็นได้เป็นปกติของสังคมปัจจุบัน ในงานเขียนต้นฉบับนั้นโฮล์มส์พยายามบรรเทาความเบื่อหน่ายของตนด้วยการใช้สารเสพติด แต่ในฉบับโทรทัศน์โฮล์มส์ใช้บุหรี่หรือแผ่นนิโคตินแทนโฮล์มส์ได้ให้เหตุผลในการสูบบุหรี่หรือใช้แผ่นนิโคตินไว้เช่นเดียวกับการใช้โคเคนในงานเขียนต้นฉบับว่าการใช้สารเสพติดดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้สมองของเขาได้ใช้ความคิด ในขณะที่ในต้นฉบับไม่ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ศาสตราจารย์มอริอาร์ตีก่ออาชญากรรม แต่ในฉบับละครโทรทัศน์มอริอาร์ตีได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าสิ่งที่เขาทำนั้นเป็นเพราะความเบื่อหน่ายของเขา

ตัวละครที่เผชิญหน้ากับความเบื่อหน่ายนั้นเกิดขึ้นจากความรู้สึกที่ว่าสังคมสมัยใหม่นั้นมีเวลารว่างมากเกินไปและขาดความน่าตื่นเต้น ทำให้ตัวละครไม่สามารถหาความพึงพอใจจากชีวิตประจำได้ การทำกิจกรรมต่างซ้ำซากและราบเรียบในแต่ละวันจึงนำมาซึ่งความเบื่อหน่าย ดังจะเห็นได้จากตอน “A Study in Pink” ที่แสดงให้เห็นถึงชีวิตประจำวันอันราบเรียบของวัตสันหลังจากที่เขากลับมาจากสนามรบในอัฟกานิสถาน วัตสันมีความรู้สึกที่ชีวิตในกรุงลอนดอนนั้นน่าเบื่อเนื่องจากกิจวัตรประจำวันเหล่านี้ขาดความตื่นเต้นดังเช่นที่อยู่ในสนามรบ โฮล์มส์เองก็ต้องเผชิญกับความขุ่นข้องหมองใจเช่นกันเมื่อไม่มีคดีให้เขาสืบสวน โฮล์มส์ยังผนังห้องนั่งเล่นของเขาเพื่อระบายความรู้สึกหงุดหงิดที่มีต่อความรู้สึกเบื่อหน่ายของเขา และได้กล่าวว่า

SHERLOCK HOLMES: Look at that, Mrs. Hudson. Quiet. Calm. Peaceful. Isn't it hateful?

MRS. HUDSON: Oh, I'm sure something will turn up, Sherlock. A nice murder. That'll cheer you up.

SHERLOCK HOLMES: Mmm. Can't come too soon. ("The Great Game")

โดยแสดงให้เห็นว่าช่วงเวลา "สงบสุข" นี้เป็นสิ่งที่เขาต้องการจะหลีกเลี่ยงให้ได้มากที่สุด มอริอาร์ตีเองก็แสดงให้เห็นว่าเขารู้สึกเบื่อหน่ายกับสภาพรอบตัวในปัจจุบัน เขามักจะมองว่าสังคมที่เขาอยู่นั้นไม่มีความน่าสนใจและไม่มีอะไรดึงดูดความสนใจของเขาได้นานพอ

โฮล์มส์และมอริอาร์ตีนั้นตระหนักถึงความเบื่อหน่ายที่เกิดขึ้นกับพวกตน โดยความเบื่อหน่ายของทั้งคู่เป็นความเบื่อหน่ายที่ฝังรากลึกที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากความเบื่อหน่ายเหล่านี้ได้โดยง่าย เนื่องจากความเบื่อหน่ายดังกล่าวเกิดจากความรู้สึกถึงการขาดความหมายที่สังคมมีหน้าที่มอบให้ (Svedsen, 2005: 22) การที่ทั้งคู่สามารถตระหนักถึงความเบื่อหน่ายนั้นมาจากความสามารถในการอนุมานสิ่งต่างๆ ได้อย่างทะลุปรุโปร่งของทั้งสอง ซึ่งความสามารถดังกล่าวทำให้สิ่งที่เป็นเรื่องลึกลับกลายเป็นสิ่งสามัญได้ (Highmore, 2002: 3) โฮล์มส์มักจะใช้การอนุมานของเขามองทะลุไปยังเหยื่อหรือวิเคราะห์ตัวร้าย ทำให้เขาสามารถถือไพ่เหนือกว่าคนอื่นเหล่านี้ได้ ด้วยความสามารถดังกล่าวทำให้สิ่งต่างๆ กลายเป็นสิ่งที่น่าเบื่อและไร้ความหมาย เช่นเดียวกับที่สเวนด์เซนเปรียบเปรยกับการมองโลกผ่านเลนส์ที่สามารถมองสิ่งต่างๆ ได้เป็นมุมกว้างและทำให้เกิด "ความโปร่งใส" ของเหตุการณ์นั้น (Svendsen, 2005: 38)

เมื่อตัวละครตระหนักถึงความเบื่อหน่ายจึงเกิดการตั้งคำถามถึงความหมายและแสวงหาความหมายของปัจเจกบุคคล แต่สังคมสมัยใหม่นั้นแตกต่างจากสมัยก่อนที่สามารถมอบความหมายร่วมให้แก่บุคคลได้ในแง่ของวัฒนธรรมหรือการดำรงชีวิต สังคมสมัยใหม่ไม่สามารถมอบความหมายให้แก่ปัจเจกบุคคลได้ (Svendsen, 2005: 38) จึงนำไปสู่ความรู้สึกคลอนแคลนต่อการดำรงอยู่ของตน มอริอาร์ตีได้ตั้งคำถามกับโฮล์มส์ว่า

JIM MORIARTY: Ah. Here we are at last - you and me, Sherlock, and our problem - the final problem. Stayin' alive! It's so boring, isn't it? It's just ... staying. All my life I've been searching for distraction. You were the best distraction and now I don't even have you. Because I've beaten you. ("The Reichenbach Fall")

โดยมอริอาร์ตีได้กล่าวถึงความเปื้อน่ายของเขากับโฮล์มส์ในสังคมที่ราบเรียบและน่าเบื่อและการที่เขาใช้โฮล์มส์เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของเขาออกจากความเปื้อน่าย แต่ในทันทันโฮล์มส์ก็หมดความสามารถในการดึงดูดความสนใจของมอริอาร์ตีเช่นกัน เนื่องจากมอริอาร์ตีสามารถเอาชนะโฮล์มส์ได้แล้วโดยการทำลายชื่อเสียงของโฮล์มส์และการที่โฮล์มส์เดินตามเกมของมอริอาร์ตี

แม้ว่าในต้นฉบับจะมีการเชื่อมโยงความเปื้อน่ายเข้ากับการใช้สารเสพติด แต่ความกังวลอันเกิดจากความเปื้อน่ายมักจะเกี่ยวข้องกับกรดถอยของตัวละครที่จะเกิดขึ้นจากการใช้สารเสพติดเพื่อบรรเทาความเปื้อน่ายของเขา แต่ในละครโทรทัศน์เชื่อมโยงความเปื้อน่ายเข้ากับอาการทางจิตต่างๆ โดยอาการเปื้อน่ายมักจะปรากฏในตัวละครที่ปรากฏอาการทางจิตอยู่แล้ว ความเปื้อน่ายที่ปรากฏในโฮล์มส์และมอริอาร์ตี และความสามารถในการอนุมานอย่างทะลุปรุโปร่งของพวกเขาเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พวกเขาแตกต่างจากคนในสังคม โฮล์มส์ใช้อาชีพนักสืบของเขาเป็นสิ่งเบี่ยงเบนเขาออกจากความเปื้อน่ายที่ฝังรากลึก ในขณะที่มอริอาร์ตีเลือกประกอบอาชีพการงานแทน หรือในตัวละครวัตสันที่มีอาการของความผิดปกติที่เกิดหลังความเครียดสะเทือนใจ การเชื่อมโยงความเปื้อน่ายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการตระหนักถึงอาการทางจิตหรือทางอารมณ์ที่ปรากฏในสังคมสมัยใหม่

2.3 บทสรุป

ในงานเขียนต้นฉบับนั้นการแสดงถึงอาการทางจิตมักจะมีหน้าที่ในการระบุตัวร้ายหรือผู้ที่นำความกังวลมาสู่สังคมโดยอาการทางจิตดังกล่าวมักจะมีความสัมพันธ์กับเรื่อรปร่างของตัวละคร ตัวละครที่เป็นตัวร้ายมักจะมีรูปร่างที่บิดเบี้ยวหรือใบหน้าที่น่ากลัวเพื่อแสดงให้เห็นถึงความชั่วร้ายในตัวเรื่อรปร่างที่ผิดเพี้ยนไปสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของการถดถอยซึ่งเป็นแนวคิดที่เป็นที่นิยมสมัยนั้น รวมถึงแสดงความกังวลที่มีต่อความถดถอยที่อาจเกิดขึ้นต่อเรื่อรปร่างของชาวอังกฤษได้ นักสืบสามารถบรรเทาความกังวลที่มีต่ออาการทางจิตเหล่านี้ในสังคมโดยสามารถจัดการ ควบคุมหรือให้คำอธิบายเกี่ยวกับอาการดังกล่าวได้

ส่วนในฉบับดัดแปลงละครโทรทัศน์นั้นนำเสนออาการทางจิตในฐานะอาการป่วยของคนทั่วไป ในยุคสมัยใหม่ อาการทางจิตในยุคสมัยใหม่อาจไม่สะท้อนออกมาบนเรื่อรปร่างของบุคคลอีกต่อไป อาการทางจิตไม่เพียงแต่ปรากฏในตัวร้ายเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น แต่อาการทางจิตนั้นสามารถปรากฏ

กับใครก็ได้ในลักษณะที่แตกต่างกันไป แต่ในตัวละครที่เป็นตัวร้ายยังปรากฏอาการทางจิตที่นำไปสู่ความรุนแรงต่อบุคคลรอบข้างเพื่อเน้นย้ำถึงความชั่วร้ายของตัวละครเหล่านั้น บาดแผลฝังใจก็เป็นอีกอาการหนึ่งที่ทวีเพิ่มมากขึ้นในยุคสมัยใหม่ โดยเฉพาะในหมู่ทหารที่กลับมาจากสงครามหรือผู้ที่ประสบเหตุฝังใจจนยากจะลืม นอกจากนี้นักสืบไม่สามารถบรรเทาความกังวลที่เกี่ยวข้องกับอาการทางจิตได้แล้ว ตัวนักสืบเองยังแสดงให้เห็นถึงอาการทางจิตจากการแยกตัวออกจากสังคมของเขาอีกด้วย

บทที่ 3

ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ: จากภัยตะวันออกสู่อาชญากรรมภายในประเทศ

ความกังวลอีกด้านหนึ่งที่ปรากฏในสมัยวิกตอเรียนดังที่สะท้อนในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ได้แก่ ความกังวลที่มีต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ เนื่องจากในสมัยดังกล่าวมีการขยายอาณานิคมไปยังประเทศทางแถบแอฟริกาและตะวันออกและเกิดสงครามกับชนพื้นเมืองหลายต่อหลายครั้ง ตัวร้ายที่ปรากฏในวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนในยุควิกตอเรียนจึงมักจะเป็นชาวพื้นเมืองหรือชาวตะวันออก ตัวร้ายที่เป็นชนพื้นเมืองมักจะถูกนำเสนอตามแนวคิดบูรพาคติ (Orientalism) ที่มักจะวาดภาพให้ชนพื้นเมืองชาวตะวันออกเป็นสิ่งแปลกประหลาด มีรูปร่างที่แตกต่างจากชาวยุโรปโดยสิ้นเชิง ในขณะที่เดียวกันชาวยุโรปที่กลับมาจากอาณานิคมนั้นถูกมองเป็นภัยคุกคามได้ด้วยเช่นกัน เนื่องจากเมื่อคนเหล่านี้กลับไปยังประเทศอังกฤษแล้วบางครั้งกลายเป็นภัยต่ออังกฤษได้ แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป ความกังวลที่สะท้อนผ่านตัวร้ายจึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ละครโทเรทส์ชุด *เซอร์ลอร์ด* ยังคงนำเสนอความกังวลต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในบริบทของสังคมร่วมสมัย แต่ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนถึงความกังวลต่อภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป

3.1 บริบทด้านจักรวรรดินิยมและลัทธิอาณานิคมของประเทศอังกฤษสมัยวิกตอเรียน

เซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์เขียนงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ในช่วงค.ศ. 1887 - 1927 ซึ่งตรงกับช่วงที่ประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้การปกครองของสมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรีย (Queen Victoria) หรือที่เรียกกันว่ายุควิกตอเรียน (ค.ศ. 1837 - 1901) ในงานเขียนชุดนี้จึงมีการสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมในสมัยดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเกี่ยวกับจักรวรรดินิยมและความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ ดอยล์ได้แสดงให้เห็นถึงความกังวลที่มีต่อกลุ่มคนที่มาจากอาณานิคมที่เข้ามายังประเทศอังกฤษในฐานะภัยคุกคามต่อจักรวรรดิ

ยุคสมัยวิกตอเรียนเป็นยุคสมัยที่ประเทศอังกฤษมีความเจริญรุ่งเรืองมาโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งในยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ มากมาย เช่น ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย แนวคิดแบบมาร์กซิสม์ (Marxism) การก่อตั้งสหภาพแรงงาน การเคลื่อนไหวของกลุ่มต่างๆ เช่น สตรีนิยัม (Landow, 2009) การ

เจริญเติบโตของจักรวรรดิอังกฤษส่วนหนึ่งมาจากการแข่งขันเพื่อทรัพยากรและตลาดการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ฝรั่งเศส สเปน และฮอลแลนด์ ตั้งแต่ยุคสมัยอลิซาเบธัน (Elizabethan Period) หรือช่วงครองราชย์ของสมเด็จพระนางเจ้าอลิซาเบธที่ 1 ระหว่างค.ศ. 1558 - 1603 อังกฤษได้ส่งบริษัทค้าขายไปตั้งสาขาในประเทศต่างๆ และมีการขยายอาณานิคมโดยเริ่มจากการสำรวจทวีปอเมริกา แต่แรกเริ่มนั้น จุดประสงค์ของการขยายอาณานิคมคือเพื่อขยายตลาดและแสวงหาวัตถุดิบส่งกลับมายังประเทศอังกฤษ

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 อังกฤษขยายอาณานิคมไปทั่วโลก ครอบคลุมถึงเกาะลังกา โดยมีอินเดียเป็นประเทศอาณานิคมที่มีความสำคัญมาก อาณานิคมของอังกฤษได้รับการปฏิรูปให้ทันสมัยมากขึ้น เช่น การยกเลิกระบบค้ำทาสในอาณานิคมต่างๆ หรือความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารอาณานิคม เป็นต้น เมื่อเข้าสู่ช่วงกลางศตวรรษที่ 19 อังกฤษกลายเป็นประเทศมหาอำนาจทางอาณานิคมและมีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอันมากเนื่องมาจากการค้าขายและอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้ากว่าประเทศอื่นๆ รวมทั้งการค้าเสรีที่เข้ามาสนับสนุนการค้าให้รุ่งเรือง ในช่วงนี้ อังกฤษได้ลดความสำคัญในการขยายอาณานิคม แต่เมื่อจำนวนประชากรในประเทศเพิ่มขึ้นและผู้คนต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าจึงมีการอพยพไปตั้งถิ่นฐานในอาณานิคมมากขึ้น ทำให้อังกฤษกลับมาสนใจการขยายอาณานิคมและพัฒนาอาณานิคมให้เจริญขึ้นอีกครั้งในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 (เอี่ยม ฉายางาม, 2521: 311-320)

ทั้งนี้ อำนาจของอังกฤษเสื่อมลงตั้งแต่ช่วงกลางศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ในบทความเรื่อง “The Occidental Tourist: *Dracula* and the Anxiety of Reverse Colonization” ของสตีเฟน ดี. อาราตา (Stephen D. Arata) ได้กล่าวถึงบริบทของประเทศอังกฤษในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 ว่าเป็นช่วงที่ประเทศอังกฤษเริ่มเสื่อมอำนาจลงในฐานะมหาอำนาจของโลกโดยสูญเสียตลาดในต่างประเทศผนวกกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเยอรมันและสหรัฐอเมริกา ความไม่สงบในประเทศอาณานิคมและความเคลือบแคลงใจต่อแนวคิดจักรวรรดินิยมที่เกิดขึ้นภายในประเทศทำให้ความมั่นใจในอำนาจของประเทศอังกฤษในยุควิกตอเรียนลดลง ลักษณะดังกล่าวปรากฏในวรรณกรรมที่สะท้อนถึงความกังวลต่อการล่าอาณานิคมแบบย้อนกลับ (Reverse colonialism) ที่กล่าวว่าอังกฤษที่กำลังเสื่อมถอยจะถูกรุกรานโดยชาวต่างชาติที่มีความป่าเถื่อนกว่า (Arata, 1990: 622)

แนวคิดจักรวรรดินิยม (Imperialism) และลัทธิล่าอาณานิคม (Colonialism) เป็นแนวคิดที่ปรากฏในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด ไฮล์มส์* อย่างเด่นชัด คำว่าจักรวรรดินิยมและลัทธิล่าอาณานิคมมักถูกใช้แทนกันแม้จะมีความหมายแตกต่างกัน แต่เดิมคำว่าจักรวรรดินิยมมีความหมายเกี่ยวข้องกับแนวคิดของอำนาจเผด็จการและวิธีการเด็ดขาดในการบริหาร แต่ในตอนปลายศตวรรษที่ 19 คำว่าจักรวรรดินิยมถูกนำมาใช้สำหรับอำนาจการแสวงหาอาณานิคมในทะเลและการขยายอำนาจทางการเมืองเหนือ่น้ำโดยเฉพาะ (เบนจามิน เค. โคเฮน แพล. ดร. ลือชัย จุลาลัย และคณะ, 2524: 1-17) แนวคิดจักรวรรดินิยมจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศมหาอำนาจและเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การครอบงำและควบคุมอาณานิคม (Loomba, 1998: 7-22) ในต้นศตวรรษที่ 20 กระแสวิจารณ์ลัทธิทุนนิยมของกลุ่มเสรีนิยมเปลี่ยนจากด้านความสัมพันธ์ทางการเมืองสู่ด้านเศรษฐกิจ โดยเน้นที่การแทรกแซงทางเศรษฐกิจและอำนาจในการครอบครองตลาดในอาณานิคม ทำให้ในปัจจุบันแทบจะเป็นไปไม่ได้ที่จะพูดถึงจักรวรรดินิยมโดยไม่พูดถึงความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ (เบนจามิน เค. โคเฮน , 2524)

ส่วนลัทธิอาณานิคมนั้นหมายถึงการขยายอำนาจทางการเมืองของชาติใดชาติหนึ่งเหนือดินแดนและประชาชนของต่างชาติ (เบนจามิน เค. โคเฮน, 2524) โดยมุ่งเน้นไปที่การยึดครองต่างแดนและเข้าไปมีอำนาจควบคุมเหนือประชากรและทรัพยากรของดินแดนนั้น ในอดีต การล่าอาณานิคมเป็นเพียงการขยายดินแดนเข้าไปยังดินแดนของต่างชาติ เช่น การขยายดินแดนของโรมันหรือการขยายดินแดนของมองโกลเลีย แต่การล่าอาณานิคมของยุโรปในช่วงศตวรรษที่ 19 - 20 เกิดขึ้นพร้อมกับการเติบโตของลัทธิทุนนิยม ชาวยุโรปไม่เพียงแต่เข้าไปช่วงชิงทรัพยากรในประเทศอาณานิคมเท่านั้น แต่ยังเข้าไปเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมือง นอกจากนั้นยังมีการหมุนเวียนทรัพยากรและประชากรระหว่างประเทศอาณานิคมและประเทศเจ้าอาณานิคมด้วย ลัทธิอาณานิคมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลัทธิทุนนิยมของยุโรปเติบโต เนื่องจากหากไม่มีการขยายตลาดเข้าสู่ประเทศอาณานิคมแล้วทุนนิยมอาจจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ แต่ในขณะเดียวกัน ผลที่ตามมาคือความไม่เท่าเทียมของเศรษฐกิจยุโรปและประเทศอาณานิคมจากการที่ประเทศมหาอำนาจเป็นผู้ควบคุมตลาด (Loomba, 1998)

กระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการครอบงำประเทศอาณานิคมคือการใช้วาทกรรมอาณานิคม (Colonial discourse) เข้าควบคุม แนวคิดสำคัญที่ใช้ในการควบคุมชนพื้นเมืองในอาณานิคมคือการ

วางตำแหน่งชนพื้นเมืองและชาวยุโรปผ่านการสร้างขั้วตรงข้าม (Binary opposition) ให้ชนพื้นเมืองอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าชาวยุโรป เอ็ดเวิร์ด ซาอิด (Edward Said) กล่าวว่าชาวยุโรปมักจะบรรยายลักษณะของชนพื้นเมืองในวรรณกรรมว่าเป็นชนชาติที่ “ไร้เหตุผล” “เสื่อมทราม” และมี “ความแตกต่าง” ตรงข้ามกับชาวตะวันตกหรือชาวยุโรปที่เป็นชาติที่ “เป็นปกติ” “มีเหตุผล” “มีศีลธรรม” การสร้างขั้วตรงข้ามดังกล่าวจึงเป็นการสร้างขั้วตรงข้ามที่มียุโรปเป็นศูนย์กลาง (Said, 1977: 39-40) (Said 1977) และเน้นย้ำความแตกต่างทางวัฒนธรรมของยุโรปและชาติอาณานิคมอื่นๆ ซึ่งถูกวิเคราะห์ว่าความแตกต่างระหว่างสองวัฒนธรรมคือ วัฒนธรรมของยุโรปมีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ในขณะที่วัฒนธรรมของชาติอาณานิคมเป็นแบบชุมชน (Loomba, 1998: 24-25) ความแตกต่างดังกล่าวอาจทำให้ชาติอาณานิคมถูกมองว่าเป็นชาติที่ล้าหลังกว่ายุโรป

นอกจากนั้นแล้ว วาทกรรมบูรพาคตินิยม (Orientalist discourse) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรมอาณานิคม เป็นสิ่งสำคัญในการดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบอาณานิคม ซาอิดให้นิยามบูรพาคตินิยม ว่าเป็นแนวคิดของตะวันตกในการจัดการกับตะวันออกผ่านการครอบงำปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และควบคุมด้วยอำนาจที่เหนือกว่า (Said, 1977: 2-3) (Said 1977) การกล่าวถึงตะวันออกในงานเขียนต่างๆ แสดงให้เห็นถึงการมองชาวตะวันออกผ่านสายตาของชาวยุโรป ความรู้แบบบูรพาคติจึงเป็นความรู้ที่ไม่เป็นกลางและมีนัยทางการเมืองแฝงอยู่ และยุโรปได้ใช้ความรู้เหล่านี้เป็นอำนาจในการควบคุมประเทศอาณานิคม (Said, 1977: 32)

ซาอิดจึงมองว่าความรู้แบบบูรพาคตินิยมจึงเป็นความจริงผ่านมุมมองทางการเมืองที่สร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนความแตกต่างระหว่างชาวยุโรปและชาวตะวันออกซึ่งถือเป็นสิ่งที่แปลกหรือเป็นอื่น (Said, 1977: 43) การทำความเข้าใจชาวตะวันออกของชาวยุโรปนั้นไม่ได้เกิดจากความเข้าใจวัฒนธรรมของชาวตะวันออกอย่างแท้จริง เนื่องจากชาวตะวันออกมีวัฒนธรรมเป็นของตนเองที่แตกต่างจากตะวันตก แต่ภาพของชาวตะวันออกที่ปรากฏในงานเขียนของตะวันตกนั้นมาจากการจัดการความรู้ของชาวตะวันตกโดยผ่านการเปรียบเทียบและจัดให้ชาวตะวันตกอยู่ในสถานะที่แข็งแกร่งและเหนือกว่าเสมอ (Said, 1977: 40-41)

โอลิเวีย คู (Olivia Khoo) กล่าวว่าในทัศนะของบูรพาคตินิยมนั้นมักจะสร้างภาพแทนของชาวตะวันออกให้มีลักษณะที่ “ป่าเถื่อน” (“Primitive”) หรือ “แปลกประหลาด” (“Exotic”) โดยการสร้างภาพแทนในสองลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นการจัดวางชาวตะวันออกที่แตกต่างกัน โดยความ

แตกต่างอยู่ที่การจัดวางสถานะของตะวันออกจากมุมมองของชาวตะวันตก การมองว่าตะวันออกนั้น ป่าเถื่อนเป็นการมองว่าวัฒนธรรมของตะวันออกนั้นมีความด้อยกว่าตะวันตก แต่การมองว่าตะวันออก เป็นสิ่งที่แปลกประหลาดเป็นการสร้างจินตนาการที่เหนือจริงของตะวันตกที่มีต่อตะวันออก (Khuo, 2007: 4) คริส บองจี (Chris Bongie) ให้ความหมายความแปลกประหลาด (Exotic) ของตะวันออก ในศตวรรษที่ 19 ว่าเป็น “a . . . literary and existential practice that posited another space, the space of the Other, outside or beyond the confines of a “civilisation”.” (Bongie Qtd. in Khuo, 2007: 5) มุมมองดังกล่าวเป็นมุมมองที่มียุโรปเป็นศูนย์กลางและเป็นการจัดวางตะวันออกให้อยู่ในพื้นที่ของความเป็นอื่น โดยส่วนมากแล้วลักษณะของความแปลกประหลาดนี้ถูกโยงเข้ากับความเป็นหญิงและความเย้ายวนทางเพศ (Eroticism) ลักษณะดังกล่าวเห็นได้จากงานเขียนแนวผจญภัยต่างแดน (Récits de voyages) ที่ตัวละครชายชาวยุโรปเกิดความหลงใหลและถูกยั่วยวนโดยหญิงชาวพื้นเมืองของประเทศที่เขาไปเยือนและกลับสู่ประเทศของตนโดยไม่ตั้งคำถามต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน ความหลงใหลของตัวละครชายที่มีต่อตัวละครหญิงในงานเขียนแนวผจญภัยต่างแดนนี้มีลักษณะที่แตกต่างและไม่สามารถเข้าถึงได้หรือมีความลึกลับ การบรรยายถึงตัวละครหญิงชาวพื้นเมืองในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงภาพจินตนาการถึงอำนาจของลัทธิอาณานิคม การพบปะกันของตัวละครชายชาวตะวันตกและตัวละครหญิงชาวตะวันอกเป็นการพบปะกันที่มีเรื่องทางเพศมาเกี่ยวข้อง แม้ตัวละครหญิงจะถูกนำเสนอว่ามีลักษณะที่เข้าถึงไม่ได้ แต่ตัวละครหญิงเหล่านี้มีลักษณะที่ยั่วยวนและเข้าหาได้ง่าย (Khuo, 2007: 5)

นอกจากแนวคิดทางบูรพาคตินิยมแล้ว แนวคิดหนึ่งที่สะท้อนความกังวลของสังคมต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติภายใต้บริบทอาณานิคมในงานเขียนแนวสืบสวนสอบสวนในสมัยวิกตอเรียน ได้แก่แนวคิด “มนุษย์อาชญากร” (“Criminal Man”) ของเซซาเร ลอมโบรโซ ในบทที่ 2 ได้กล่าวถึงแนวคิดดังกล่าวของลอมโบรโซที่อธิบายถึงลักษณะทางกายภาพที่สามารถชี้ว่าบุคคลใดมีแนวโน้มที่จะเป็นอาชญากรและสะท้อนให้เห็นความชั่วร้ายที่มีอยู่ในตัว (Lombroso, 2006: 9-12) นอกจากนี้ ลอมโบรโซยังเสนอความคิดที่ว่าเชื้อชาติเป็นสิ่งที่สามารถกำหนดพฤติกรรมที่โหดร้ายรุนแรงได้ (Lombroso, 2006: 19) และยังมีความเชื่อว่าเชื้อชาติเกี่ยวข้องกับแนวคิดของการปรากฏของลักษณะที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และสอดคล้องกับแนวคิดทางชาติพันธุ์วิทยาที่เกี่ยวกับข้องการจัดแบ่งคนตามประเภทโดยอิงกับลักษณะต่างๆ ของบุคคล (McBratney, 2005: 158) ลักษณะบางประการ

ของอาชญากรที่เป็นชนพื้นเมืองตามแนวคิดของลอมโบโรโซสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดบูรพาคตินิยมโดยลักษณะเรื้อนร่างบางประการ เช่น รูปร่างเล็ก มีความสอดคล้องกับภาพของชนพื้นเมืองในวาทกรรมบูรพาคตินิยมแล้ว จึงมีส่วนในการสนับสนุนวาทกรรมดังกล่าวด้วย

3.2 บริบทของสังคมเมืองและความหลากหลายทางเชื้อชาติในประเทศอังกฤษยุคร่วมสมัย

อังกฤษในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมามีความเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงสมัยวิกตอเรียนเป็นอย่างมาก จากการล่มสลายของจักรวรรดิตั้งแต่ช่วงกลางศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมาทำให้อังกฤษอยู่ในภาวะตกต่ำเรื่อยมาทั้งด้านเศรษฐกิจและสถานะในประชาคมโลก แอนดรูว์ แกมเบิล (Andrew Gamble) กล่าวถึงสาเหตุของภาวะตกต่ำของอังกฤษ 2 ประการ ได้แก่ การที่อังกฤษสูญเสียประเทศอาณานิคมซึ่งกินพื้นที่หนึ่งในห้าของโลกและเป็นแหล่งกำเนิดทรัพยากรของอังกฤษ และภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจเนื่องจากไม่สามารถขยายตัวตามคู่แข่งทันได้ (Gamble, 2001: 5)

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อังกฤษพยายามสร้างภาพว่าตนเองนั้นเป็นประเทศที่เปิดกว้างต่อผู้อพยพจากต่างชาติและความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ ความเปิดกว้างดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ในช่วงสงครามโลกว่าอังกฤษพร้อมที่จะต่อต้านการกดขี่ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกดขี่ภายใต้การปกครองของอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) โดยเป็นการสร้างภาพชาวอังกฤษที่ “ใจดีและเป็นมิตร ต่อต้านสงครามและการทหาร มีความเป็นประชาธิปไตย มีความประพฤติที่เหมาะสม มีความเป็นเหตุเป็นผล และมีสามัญสำนึก” (Webster, 2005: 5-6) ภาพดังกล่าวถูกเน้นย้ำให้เด่นชัดมากขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่อังกฤษเปิดรับผู้อพยพและเป็นแหล่งพักพิงให้ผู้ลี้ภัยสงครามจากฮังการี (Webster, 2005: 96) ทั้งนี้ การเปิดกว้างและยอมรับความเป็นอื่นทางเชื้อชาติส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นการยินยอมที่จะเปลี่ยนผ่านจากจักรวรรดิอังกฤษสู่เครือจักรภพประชาชาติ (The Commonwealth of Nations) ที่ถูกให้ภาพว่าเป็นชุมชนหลากหลายเชื้อชาติที่เท่าเทียมกัน (Webster, 2005: 96) อันประกอบด้วยประเทศอังกฤษและประเทศที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ (Cannon, 2002)

การเปิดรับผู้อพยพเข้าสู่ประเทศอังกฤษทำให้มีความตื่นตัวในเรื่องของพหุวัฒนธรรมนิยม (Multiculturalism) ที่ยอมรับความหลากหลายของเชื้อชาติในสังคมอังกฤษ โดยประเทศอังกฤษมี

นโยบายที่มุ่งเน้นไปที่พหุวัฒนธรรมนิยมในช่วงค.ศ. 1950 ถึงค.ศ. 1980 พหุวัฒนธรรมนิยมให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันระหว่างเชื้อชาติที่หลากหลายและสนับสนุนความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมและการดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรม ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่หลากหลายอันเนื่องมาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างเหล่านี้ (Chudičková, 2011: 11-13) การอยู่ร่วมกันของวัฒนธรรมที่หลากหลายในสังคมอังกฤษถูกให้ภาพว่าจะทำให้อังกฤษสามารถกลายเป็นประเทศพหุวัฒนธรรมและเป็นเมืองที่มีคนจากหลากหลายเชื้อชาติมารวมกัน อันแสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมกัน อีสรภาพ และความสามัคคี แต่ก็มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายพหุวัฒนธรรมโดยตั้งคำถามถึงความจำเป็นที่ต้องให้คุณค่ากับความหลากหลายและประโยชน์ที่จะได้รับ แต่มักจะไม่ได้มองถึงปัญหาทางสังคมที่จะตามมาจกสังคมพหุวัฒนธรรม (Chudičková, 2011: 13)

อย่างไรก็ตาม ในช่วงศตวรรษที่ 21 ความคิดของสังคมอังกฤษที่มีต่อพหุวัฒนธรรมนิยมมีความเปลี่ยนแปลงไปและเริ่มมองว่ารูปแบบสังคมแบบพหุวัฒนธรรมเป็นความผิดพลาดอันเนื่องมาจากสังคมที่แยกเป็นเชื้อชาติต่างๆ อย่างกระจัดกระจายและการมองว่าชุมชนต่างชาติมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นแหล่งช่องสุ่มของผู้ก่อการร้าย (Chudičková, 2011: 32-33) นโยบายทางการเมืองในช่วงศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนไปจากการมุ่งเน้นนโยบายพหุวัฒนธรรมนิยมสู่การให้ความสำคัญกับความเป็นอังกฤษและความภาคภูมิใจต่อประวัติศาสตร์อังกฤษและอัตลักษณ์ของชาติ (Kundnani, 2007: 7) แม้ว่าอังกฤษจะมีการยอมรับและเปิดกว้างต่อผู้อพยพและความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ แต่การเหยียดเชื้อชาติยังไม่หมดไป คนผิวดำ ชาวเอเชีย หรือชาวมุสลิมยังถูกมองว่าเป็นสิ่งที่คุกคาม “ความเป็นอังกฤษ” (Britishness) สืบเนื่องมาจากการสูญเสียอำนาจของจักรวรรดิ และการเข้ามายังประเทศอังกฤษของคนเหล่านี้เป็นการทำลายเส้นแบ่งระหว่างจักรวรรดิและเมืองที่เป็นศูนย์กลาง (Webster, 2005: 106) และผู้ลี้ภัยเหล่านี้ยังถูกมองว่าส่งผลเสียทางด้านเศรษฐกิจให้กับประเทศด้วย โดยมีการสร้างวาทกรรมว่าผู้ลี้ภัยเหล่านี้ผู้อพยพเข้ามาในประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจไม่ใช่เพื่อการคุ้มครองทางสิทธิมนุษยชน (Kundnani, 2007:) ความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสังคมถูกมองว่าเป็นสิ่งที่นำพาภัยคุกคามมาสู่สังคมและเปิดช่องให้กับการก่อการร้ายและกลุ่มคนหัวรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดความกังวลต่อชาวมุสลิมที่ถูกมองว่ามีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของอังกฤษเป็นอย่างมากและปฏิเสธที่จะหลอมรวมวัฒนธรรมของตนเข้ากับวัฒนธรรมของอังกฤษ (Chudičková, 2011: 32; Kundnani, 2007: 7) การก่อการร้ายโดยผู้ก่อการร้ายชาวมุสลิมในหลายๆ ประเทศ

รวมทั้งประเทศอังกฤษทำให้ความเคลือบแคลงใจที่มีต่อกลุ่มคนเหล่านี้ทวียิ่งขึ้น (Chudíčková, 2011: 32-33)

ความกังวลอันเกิดจากผู้อพยพชาวมุสลิมทวีมากขึ้นหลังเหตุการณ์ 9/11 หรือเหตุวินาศกรรม วันที่ 9 กันยายน ค.ศ. 2001 ที่แม้จะเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาแต่ส่งผลกระทบไปทั่วโลก เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดความหวาดกลัวว่าผู้อพยพอาจจะเป็นผู้ก่อการร้ายและความกังวลต่อวัฒนธรรมต่างชาติในกลุ่มประเทศยุโรป (Kundnani, 2007: 5) ประเทศอังกฤษเองก็ได้รับผลกระทบจากการวางระเบิดใจกลางกรุงลอนดอนโดยชายชาวมุสลิมสี่คนในวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 2005 ที่วางระเบิดระบบขนส่งสาธารณะอันได้แก่ รถไฟใต้ดินสามขบวนและรถประจำทางที่มีเส้นทางตัดผ่านใจกลางกรุงลอนดอนในช่วงเวลาเร่งรีบในตอนเช้า ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการวางระเบิดครั้งนี้ทำให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวถูกขนานนามว่าเป็น “การก่อการร้ายที่เลวร้ายที่สุด” (Muir and Cowan) เหตุการณ์ดังกล่าวไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดคำถามต่อสังคมแบบพหุวัฒนธรรมแต่ทำให้ภาพของชาวมุสลิมในฐานะวายร้ายที่ก่อความวุ่นวายในสายตาชาวอังกฤษทวีเพิ่มขึ้นด้วย (Chudíčková, 2011: 35) ในการที่จะต่อต้านการก่อการร้าย ประเทศอังกฤษจึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของชาติและอัตลักษณ์อังกฤษแทนที่จะมุ่งเน้นในการสร้างความมั่นคงทางสังคมและความเป็นสากล การให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติและอัตลักษณ์ของอังกฤษทำให้การเหยียดเชื้อชาติและความแตกต่างรุนแรงมากขึ้น (Kundnani, 2007: 7)

สังคมอังกฤษในละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์สืคดี* เป็นสังคมอังกฤษใน ค.ศ. 2005 ซึ่งเป็นช่วงเวลาภายหลังเหตุการณ์วินาศกรรม ละครโทรทัศน์จึงสะท้อนถึงสภาพสังคมที่ยังมีความหวาดกลัวต่อการก่อการร้ายที่ไม่รู้ว่าเกิดขึ้นได้เมื่อไร รวมถึงความกังวลที่มีต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติที่เข้ามายังประเทศอังกฤษว่าอาจก่อความไม่สงบสุขขึ้นได้

3.3 ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์

งานเขียนชุด *เซอร์สืคดี โฮล์มส์* ไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นบริบทของสังคมอังกฤษในยุคสมัยวิคตอเรียนที่แนวคิดจักรวรรดินิยมกำลังเฟื่องฟูเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลของชาวอังกฤษที่มีต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติด้วยเช่นกัน ดอยล์สะท้อนด้านดีของจักรวรรดินิยมผ่านงาน

เขียนของเขา แต่ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนถึงความกังวลที่มีต่อแนวคิดดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบจากสงครามบัวร์ซึ่งเป็นสงครามแย่งชิงดินแดนในแอฟริกาตะวันออกประเทศอังกฤษและชาวบัวร์ที่ไปตั้งรกรากอยู่ก่อนแล้ว และดอยล์มักนำเสนอภาพของชาวพื้นเมืองในงานเขียนของเขาในฐานะภัยคุกคามต่อประเทศอังกฤษและสร้างความเป็นอื่นต่อตะวันออกทั้งในด้านของพื้นที่และการสร้างตัวละคร อย่างไรก็ตาม ในฉบับดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ บริบททางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปโดยอยู่ในบริบทของสังคมร่วมสมัยที่กรุงลอนดอนซึ่งเป็นเมืองใหญ่ที่มีผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติมารวมตัวกัน ความแตกต่างทางเชื้อชาติจึงไม่ใช่สิ่งแปลกสำหรับกรุงลอนดอนอีกต่อไป

3.3.1 ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในวรรณกรรมต้นฉบับ

แนวคิดจักรวรรดินิยมที่ปรากฏในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* แสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของแนวคิดดังกล่าวและจักรวรรดิอังกฤษในสมัยวิกตอเรียน ดอยล์แสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่งอันเกิดจากการเดินทางไปยังประเทศอาณานิคม เช่น ในตอน “The Adventure of Gloria Scott” ตัวละครนำทรัพย์สินที่ได้จากอาณานิคมกลับมาสร้างฐานะให้ตนเองในประเทศอังกฤษ โดยตัวละครดังกล่าวถูกส่งไปยังประเทศออสเตรเลียในฐานะนักโทษแต่เกิดเหตุเรืออัปปางทำให้ตัวละครสามารถสร้างตัวตนใหม่ ทั้งยังใช้ทรัพย์สินที่หาได้ระหว่างอยู่ที่ออสเตรเลียสร้างเนื้อสร้างตัวได้ หรือในตอน *The Sign of the Four* ที่แสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่งและอำนาจของประเทศอังกฤษที่มีเหนืออาณานิคมผ่านครอบครัวชอลโต (Sholto) ที่มีบิดาเป็นทหารที่เคยประจำการในประเทศอินเดีย และถึงแม้จะย้ายกลับมาประเทศอังกฤษแล้ว ครอบครัวชอลโตได้พาคนรับใช้ที่เป็นชนพื้นเมืองกลับมาด้วย ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงอาณานิคมในฐานะต้นกำเนิดของความมั่งคั่งและแสดงให้เห็นถึงการจัดวางตำแหน่งของชนพื้นเมืองให้อยู่ใต้อำนาจของชาวอังกฤษ และไม่เพียงแต่ทรัพย์สินที่ได้จากอาณานิคมเท่านั้น ชาวอังกฤษยังได้รับความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการเดินทางไปยังประเทศอาณานิคมที่สามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนประเทศอังกฤษได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในวรรณกรรมไม่เพียงแต่นำเสนอถึงด้านดีของจักรวรรดินิยมเท่านั้น แต่ยังนำเสนอด้านมืดของอาณานิคมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านการ

นำเสนอการแบ่งแยกภาพชาวตะวันออกและตะวันตกแบบชัดตรงข้ามทั้งในเชิงพื้นที่และลักษณะตัวละคร

ในเชิงพื้นที่ ดอยล์มักจะนำเสนอภาพของอาณานิคมในฐานะที่เป็นสถานที่ที่ลึกลับและแปลกประหลาด ทำให้อาณานิคมในประเทศตะวันออกเป็นสิ่งที่ชาวตะวันตกไม่สามารถทำความเข้าใจได้ ในนวนิยายเรื่อง *The Sign of the Four* ดอยล์ได้บรรยายป้อมเมืองอักระ (Agra) ในประเทศอินเดียไว้ดังนี้

The city of Agra is a great place, **swarming with fanatics and fierce devil-worshippers of all sorts.** . . . It [the old fort of Agra] is a very queer place - **the queerest that ever I was in**, and I have been in some rum corners, too. First of all, it is enormous in size. . . . There is **a modern part**, which took all of our garrison, women, children, stores and everything else, with plenty of room over. But the modern part is nothing like the size of **the old quarter**, where nobody goes, and which is given over to the scorpions and the centipedes. It is all full of great, deserted halls, and winding passages, and long corridors twisting in and out, so that it is easy enough for folk to get lost in it. For this reason it was seldom that anyone went into it, though now and again a party with torches might go exploring. (Doyle, 2006: 161) (เน้นข้อความโดยผู้วิจัย)

ข้อความดังกล่าวเป็นการอธิบายเมืองอักระผ่านสายตาของโจนาธาน สมอลล์ (Jonathan Small) ทหารชาวอังกฤษที่ไปประจำการในอินเดีย สมอลล์แนะนำเมืองอักระว่าเป็นเมืองที่ “เต็มไปด้วยคนบ้าคลั่งและผู้บูชาปีศาจ” คำดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความไม่เข้าใจวัฒนธรรมอันเกิดจากมุมมองที่มียุโรปเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากความแตกต่างทางศาสนาที่ชาวยุโรปนับถือศาสนาคริสต์ส่วนชาวอินเดียนับถือศาสนาฮินดู นอกจากนี้ การบรรยายของสมอลล์ยังแสดงให้เห็นถึงการแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างชาวอินเดียนับถือศาสนาฮินดูกับชาวตะวันตกออกจากกันโดยให้ภาพพื้นที่ที่เป็นของอินเดียว่ามีความเก่าแก่และลึกลับซับซ้อน ในขณะที่พื้นที่ที่ชาวอังกฤษเข้าไปอาศัยที่ดูเหมือนจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

มากกว่า ป้อมเก่าถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่สร้างใหม่ให้ชาวอังกฤษอยู่อาศัยและส่วนที่เป็นย่านเก่าที่ถูกปล่อยให้ร้างเป็นที่อยู่อาศัยของเหล่าแมลงร้าย โถงทางเดินที่สลัซบซ้อนของย่านเก่าทำให้ชาวอังกฤษที่ไปปักหลักในป้อมนั้นเลือกที่จะไม่เข้าไปเนื่องจากกลัวหลงทาง ป้อมแห่งนี้มีความลึกซึ้งที่ชาวอังกฤษที่เข้าไปอยู่อาศัยทั้งกลัวและให้ความสนใจจนนำไปสู่ความรู้สึกที่ว่าสถานที่แห่งนี้ เป็นสถานที่ที่ “แปลกที่สุดที่เคยอยู่มา” การบรรยายภาพเมืองอัคระดังกล่าวเป็นการกดทับวัฒนธรรมพื้นเมืองที่ชาวอังกฤษไม่เข้าใจไว้ผ่านการบรรยายให้มีความลึกซึ้งน่ากลัว นิโคลัส สจ๊วต (Nicholas Stewart) กล่าวว่า การกดทับวัฒนธรรมพื้นเมืองในอาณานิคมเป็นการรักษาภาพจินตนาการ (Fantasy) ถึงความเป็นศูนย์กลางและความเหนือกว่าของวัฒนธรรมอังกฤษ และงานเขียนที่แฝงด้วยอุดมการณ์จักรวรรดินิยมและลัทธิอาณานิคมเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างวาทกรรมอาณานิคม ทำให้ นำไปสู่การสร้างข้อขัดแย้งระหว่างชาวยุโรปและชนพื้นเมือง (Stewart)

นอกจากในประเด็นด้านของพื้นที่แล้ว การแบ่งแยกภาพของชาวตะวันตกและคนที่มาจากอาณานิคมยังสะท้อนให้เห็นผ่านการสร้างตัวละครที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน ดอยล์นำเสนอภาพของตัวละครที่มาจากอาณานิคมให้มีเรือนร่างที่แตกต่างจากชาวตะวันตกและจัดวางฐานะของตัวละครที่เป็นชนพื้นเมืองให้อยู่ใต้อำนาจของชาวอังกฤษ ตัวละครชนพื้นเมืองเหล่านี้มักมีบทบาทเป็นผู้รับใช้ชาวอังกฤษที่ปรากฏในเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นคนรับใช้ของครอบครัวซอลโตหรือทองกา (Tonga) ที่รับใช้โจนาธาน สมอลล์ ดอยล์บรรยายร่างกายของชาวพื้นเมืองให้มีลักษณะที่แปลกและแตกต่างจากชาวตะวันตก ในขณะที่ชาวตะวันตกมีรูปร่างที่แข็งแรงและสมส่วนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสมบูรณ์และแข็งแกร่งของเรือนร่างของชาวตะวันตก เช่น ในการบรรยายตัวละครเซอร์เฮนรี บาสเกอร์วิลล์ (Sir Henry Baskerville) ตัวละครชายผู้ที่ถูกเรียกตัวกลับจากประเทศแคนาดาเพื่อมารับสืบทอดมรดกของตระกูลบาสเกอร์วิลล์ในตอน *The Hound of the Baskervilles* ตัวละครดังกล่าวได้รับการบรรยายว่ามีร่างกายที่กำยำ ใบหน้าที่ดูแข็งแรงและชอบการทะเลาะวิวาทแต่มีความเป็นสุภาพบุรุษแฝงอยู่ (Doyle, 2006: 198) ในขณะที่ชาวตะวันออกมักจะถูกบรรยายว่ามีรูปร่างเตี้ย มือ และเท้าเล็ก มีใบหน้าที่น่ากลัว แต่มีพลังกำลังมากเมื่อเทียบกับขนาดของรูปร่าง เช่น ในตอน *The Sign of the Four* ที่มีการบรรยายภาพของชาวพื้นเมืองอันดามันไว้อย่างละเอียด ดังนี้

The aborigines of the Andaman Islands may perhaps claim the distinction of **being the smallest race upon this earth**, . . . The average height is rather below four feet, although many full-grown may be found who are very smaller than this. They are **fierce, morose and intractable** people, though capable of forming most devoted friendship when their confidence has once been gained . . . They are **naturally hideous, having large, misshapen heads, small fierce eyes and distorted features. Their feet and hands, however, are remarkably small.** So intractable and fierce are they, that all the efforts of British officials have failed to win them over in any degree. (Doyle, 2006: 140-141) (เน้นข้อความโดยผู้วิจัย)

จะเห็นได้ว่านอกจากหนังสือดังกล่าวจะบันทึกถึงลักษณะทางกายภาพของชาวเกาะอันดามันว่าเป็นเชื้อชาติที่มีรูปร่างเล็ก แต่มีศีรษะโตและใบหน้าที่น่าเกลียด แต่ยังบรรยายถึงนิสัยว่าเป็นคนที่ดุร้ายและไม่สามารถควบคุมได้ ตัวละครที่เป็นชาวตะวันออกที่ปรากฏในวรรณกรรมชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* มีลักษณะสอดคล้องกับวาทกรรมบูรพาคตินิยมที่มักจะวาดภาพของชาวตะวันออกให้มีความแปลกประหลาดและด้อยกว่าชาวยุโรปซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการสร้างความเป็นอื่นให้กับชาวตะวันออกโดยมีชาวตะวันตกเป็นศูนย์กลาง ลักษณะอันน่ากลัวของชนพื้นเมืองสะท้อนให้เห็นการสร้างตัวละครให้มีความผิดปกติวิปลาส (Grotesque) เพื่อสร้างความเป็นอื่นให้กับตัวละครเหล่านั้น จัสติน ดี. เอ็ดเวิร์ดส์ (Justin D. Edwards) และรูน กราลุนด์ (Rune Graulund) ได้กล่าวถึงเรือนร่างที่ผิดปกติวิปลาสว่าเป็นร่างกายที่มีความผิดปกติและน่ากลัวเป็นอันมาก เรือนร่างที่ผิดปกติวิปลาสมักจะไม่สมบูรณ์ พิกลพิการ หรือมีอวัยวะเกินออกมา ในบางครั้งเรือนร่างที่ผิดปกติวิปลาสก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับสัตว์ (2013, 1-2) และบ่อยครั้งที่เรือนร่างที่ผิดปกติวิปลาสถูกใช้ในการสร้างตัวละครที่มาจากต่างชาติเพื่อทำให้ตัวละครเหล่านั้นดูชั่วร้าย และตัวละครที่มีเรือนร่างดังกล่าวจำเป็นต้องถูกควบคุมเนื่องจากเรือนร่างเหล่านี้สร้างความกังวลและตั้งคำถามต่อความเป็นมนุษย์ (Edwards and Graulund, 45)

นอกจากนั้นแล้ว มุมมองของนายแพทย์วัตสันยังมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างความเป็นอื่นให้กับตัวละครที่เป็นชนพื้นเมืองจากประเทศอาณานิคมของอังกฤษหรือกับชาวอังกฤษที่เคย

เดินทางไปยังอาณานิคม บ่อยครั้งที่นายแพทย์วัตสันจะบรรยายชนพื้นเมืองในลักษณะที่ผิดมนุษย์ เช่น ในเรื่อง *The Sign of the Four* นายแพทย์วัตสันได้บรรยายทองกา (Tonga) ที่เป็นชาวเกาะอันดามันว่ามีรูปร่างที่แปลกประหลาด สำหรับนายแพทย์วัตสันแล้ว ทองกาเป็น “. . . the smallest man I [Dr. Watson] have ever seen -- with a great, misshapen head and a shock of tangled dishevelled hair” (Doyle, 2006: 152) ลักษณะของทองกาตามคำบรรยายของนายแพทย์วัตสัน สอดคล้องกับภาพของชาวตะวันออกตามวาทกรรมบูรพาคตินิยม ทองกามีลักษณะศีรษะที่ผิดรูปและรูปร่างที่เล็กมาก เรือนร่างที่แปลกประหลาดของทองกาทำให้นายแพทย์วัตสันเรียกทองกาว่า “savage, distorted creature” (Doyle, 2006: 153) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงลักษณะที่ผิดเพี้ยนและแปลกประหลาดของทองกาเข้ากับความป่าเถื่อน ทั้งยังสื่อเป็นนัยว่าลักษณะที่แปลกประหลาดดังกล่าวนั้นผิดมนุษย์ การบรรยายดังกล่าวของนายแพทย์วัตสันจึงเป็นการเน้นย้ำไปที่ความแตกต่างและความป่าเถื่อนของชนพื้นเมืองที่แตกต่างไปจากชาวอังกฤษและสร้างความเป็นอื่นให้กับตัวละครที่เป็นชนพื้นเมือง

นอกจากนั้นแล้ว ดอยล์ยังเสนอภาพของตัวร้ายที่เป็นชาวอังกฤษที่กลับมาจากประเทศอาณานิคมในลักษณะที่ผิดเพี้ยนจากชาวอังกฤษทั่วไปเนื่องจากการเข้าไปอยู่อาศัยในประเทศอาณานิคมเป็นเวลานาน โดยตัวละครเหล่านั้นมักจะประสบกับเหตุการณ์รุนแรงระหว่างที่อยู่ในประเทศอาณานิคม และส่งผลกระทบต่อเรือนร่างของพวกเขาอย่างเด่นชัด เช่น โจนาธาน สمولล์จากเรื่อง *The Sign of the Four* ที่เสียขาข้างหนึ่งไประหว่างที่เขาลงไปว่ายน้ำในแม่น้ำแห่งหนึ่งในประเทศอินเดียขณะที่เขาประจำการอยู่ที่นั่น หรือเฮนรี วูด (Henry Wood) จากเรื่องสั้นเรื่อง “The Adventure of the Crooked Man” ที่เคยเป็นทหารประจำการในประเทศอินเดียช่วงที่เกิดกบฏ เขาถูกชาวพื้นเมืองอินเดียจับกุมตัวเป็นเชลยและถูกทรมานจนร่างกายพิการ เรือนร่างที่ผิดเพี้ยนไปจากเรือนร่างที่สมบูรณ์ของชาวยุโรปทำให้ตัวละครเหล่านี้ถูกมองว่าเป็นอื่นเช่นเดียวกับชนพื้นเมืองที่มาจากอาณานิคม และเรือนร่างดังกล่าวกลายเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเป็นอาชญากรของพวกเขา (Lombroso, 2006) นอกจากนั้นแล้ว ชิตติกก็กล่าวว่าเรือนร่างที่เปลี่ยนแปลงไปจากการไปเยือนอาณานิคมยังสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลต่อจักรวรรดินิยม เนื่องจากการย้ำเตือนว่าร่างกายของชาวยุโรปไม่ได้แข็งแรงสมบูรณ์ดังที่วาดภาพไว้ เพราะชาวยุโรปนั้นอิงกับภาพที่ตนสร้างไว้ว่าแข็งแกร่งกว่าชาวตะวันออกเพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมตะวันออก เนื่องจากคนกลุ่มนี้ยังเป็นส่วนใหญ่ของประเทศอยู่แต่แปลก

จากวัฒนธรรมของประเทศ คนที่กลับจากอาณานิคมเหล่านี้จึงถูกจัดเป็น “ความเป็นอื่น” ที่คุกคามประเทศอังกฤษ เนื่องจากคนเหล่านี้เป็นสิ่งที่ตอกย้ำถึงความไม่มั่นคงของอำนาจของยุโรป (Siddiqi, 2006: 241-242) นอกจากนี้ ซิดดีกีกกล่าวว่าเรือนร่างที่ผิดเพี้ยนของชาวยุโรปที่กลับมาจากอาณานิคมนี้เป็นสิ่งที่รบกวนจิตใจเนื่องจากคนกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นสิ่งที่แปลกแต่ยังมีความคุ้นเคยอยู่ (Uncanny)² เรือนร่างของคนเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างความกังวลในระดับบุคคล แต่แสดงให้เห็นถึงความแปลกแยกจากประเทศอังกฤษด้วย (Siddiqi, 2006: 241-242)

ในทางตรงกันข้าม บทบาทของตัวละครนักสืบและผู้ช่วยนักสืบที่ถูกวางไว้ก็เป็นการสนับสนุนแนวคิดจักรวรรดินิยม โดยเป็นการแสดงให้เห็นอำนาจของจักรวรรดิอังกฤษที่สามารถควบคุมและกดทับชนพื้นเมืองได้ สจ๊วตกล่าวถึงนายแพทย์วัตสันที่เป็นตัวละครผู้ช่วยของเชอร์ล็อก โฮล์มส์และเป็นผู้เล่าเรื่องราวการสืบคดีต่างๆ ของโฮล์มส์ผ่านมุมมองของตน ซึ่งทำให้เห็นแนวคิดจักรวรรดินิยมที่แฝงอยู่ในความคิดของนายแพทย์วัตสันอย่างเด่นชัด บ่อยครั้งที่นายแพทย์วัตสันแสดงแนวคิดตามแบบจักรวรรดินิยมและแสดงความภักดีต่อประเทศอังกฤษ เช่น การมองว่าทรัพย์สินของอาณานิคมก็นับว่าเป็นทรัพย์สินของประเทศอังกฤษเช่นกัน (Stewart, 1999) ดังจะเห็นได้จากในตอน *A Study in Scarlet* ที่นายแพทย์วัตสันได้กล่าวถึงไข้ไทฟอยด์ (“Enteric fever”) ว่าเป็น “curse of our Indian possessions” ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการมองว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นของอินเดียเป็นทรัพย์สินของอังกฤษ แม้แต่โรคภัยไข้เจ็บที่ถูกมองว่าเป็น “คำสาป”

ในขณะเดียวกัน ดอยล์ได้สร้างให้เชอร์ล็อก โฮล์มส์มีบทบาทการควบคุมและจัดการกับชาวตะวันออกผ่านการใช้ความรู้และการอนุมาน โดยโฮล์มส์ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญของตนที่มีเกี่ยวกับตะวันออกในการอนุมานชี้ตัวคนร้ายและไขคดี สจ๊วตกล่าวว่าตัวละครนักสืบมีบทบาทอย่างมากในการกดทับตัวละครที่เป็นชนพื้นเมืองหรือตัวละครที่มาจากอาณานิคมให้เป็นไปตามวาทกรรมอาณานิคม และโฮล์มส์ใช้ความรู้เกี่ยวกับตะวันออกเหล่านี้ในการเปิดโปง จัดการ และควบคุมชาวตะวันออก และคงไว้ซึ่งสถานะที่เหนือกว่าของตะวันตก อย่างไรก็ตาม ความรู้เกี่ยวกับตะวันออกของโฮล์มส์เป็นความรู้แบบนักบูรพาคดีที่ทำความเข้าใจตะวันออกผ่านมุมมองของชาวตะวันตก และเป็นการเน้นย้ำ

² สิ่งที่แปลกแต่ยังมีความคุ้นเคยอยู่ (Uncanny) หมายถึงสิ่งที่บุคคลมีความคุ้นเคยอยู่แล้วและไม่ใช้สิ่งใหม่หรือแปลกประหลาด แต่ถูกทำให้เป็นสิ่งแปลกผ่านกระบวนการของการกดทับ

ความเหนือกว่าของตะวันตกที่มีเหนือชาวตะวันออก โฮล์มส์มีความรู้เกี่ยวกับตะวันออกอย่างกว้างขวางแม้ว่าเขาจะไม่เคยไปเดินทางไปยังประเทศอาณานิคมเลย เขาสามารถระบุพื้นที่ที่เป็นพืชจากอาณานิคมหรือแม้กระทั่งเชื้อชาติของชนพื้นเมืองจากข้อมูลที่เขาได้รับผ่านหนังสือเท่านั้น (Stewart, 1999) เขาใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการคลี่คลายคดีและทำให้เห็นว่า ความรู้ของตะวันตกนั้นสามารถควบคุมตะวันออกที่เข้ามาทำลายระบบระเบียบในประเทศอังกฤษได้

ความกังวลต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในงานเขียนชุด *เซอร์ลีโอค โฮล์มส์* จึงไม่เพียงแต่ปรากฏผ่านการสร้างตัวละครที่เป็นชนพื้นเมืองเท่านั้น แต่ยังปรากฏผ่านตัวละครที่เคยเดินทางไปยังประเทศอาณานิคมด้วย ตัวละครเหล่านี้ถูกสร้างอิงกับข้อขัดแย้งระหว่างชาวตะวันตกและชาวตะวันออก รูปร่างของชนพื้นเมืองหรือคนที่เคยเดินทางไปยังอาณานิคมจึงมีรูปร่างที่ถูกจัดว่า “ผิดแปลก” ไป นักสืบผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับตะวันออกและตัวละครผู้ช่วยที่เป็นอดีตทหารมีหน้าที่ในการจัดการควบคุมตัวละครเหล่านี้และนำความสงบสุขกลับคืนมาสู่สังคม แต่ในขณะเดียวกัน การกำจัดความกังวลเหล่านี้ก็เป็นการกดทับความเป็นอื่นทางเชื้อชาติและผลิตซ้ำวาทกรรมอาณานิคมด้วยการเน้นย้ำข้อขัดแย้งและอำนาจของยุโรปที่มีเหนือประเทศตะวันออกผ่านการกดทับตัวละครพื้นเมืองในเรื่อง

3.3.2 ความเป็นอื่นและภัยคุกคามในละครโทรทัศน์

ในงานเขียนต้นฉบับได้แสดงให้เห็นถึงบริบทของสังคมอังกฤษในยุคที่จักรวรรดินิยมยังเฟื่องฟู ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติเป็นสิ่งที่สามารถแบ่งแยกและถูกจัดให้เป็นความเป็นอื่นได้ แต่ในบริบทของสังคมอังกฤษในปัจจุบันที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติไม่ใช่สิ่งที่แปลกอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ในละครโทรทัศน์ยังแสดงให้เห็นถึงการจัดความเป็นอื่นให้แก่ชาวต่างชาติอยู่ รวมถึงความกังวลที่มีต่อภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรม

ในตอน “The Blind Banker” ของละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลีโอค* แสดงให้เห็นถึงภัยคุกคามที่มาจากความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ แม้บริบทของเรื่องจะเป็นเหมือนลอนดอนในยุคร่วมสมัยที่ลอนดอนมีลักษณะเป็น “Cosmopolitan” หรือเมืองที่มีความสากลและมีคนหลากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ แม้ในกรุงลอนดอนที่มีลักษณะเป็นเมืองใหญ่ที่มีคนจากหลายเชื้อชาติมารวมตัวกัน ชุมชนของจีนกลับถูก

จัดให้มีลักษณะที่แปลกแยกจากส่วนอื่นๆ ของกรุงลอนดอน ทั้งลักษณะของท้องถนนหรือกระทั่งภาษาที่ใช้ในชุมชนชาวจีนก็ใช้ภาษาจีนเป็นหลัก ลักษณะของชุมชนที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมและภาษาของเชื้อชาติตนเองไว้ทำให้เกิดเส้นแบ่งที่มองไม่เห็นระหว่างวัฒนธรรมอังกฤษและวัฒนธรรมจีน ในตอนดังกล่าว ตัวร้ายเป็นองค์กรอาชญากรจากประเทศจีนที่เข้ามายังประเทศอังกฤษเพื่อนำสินค้าที่ถูกชาวอังกฤษขโมยไปกลับคืน ตัวร้ายเหล่านี้แฝงตัวเข้ามาสู่ประเทศในฐานะคณะละครสัตว์ เซอร์ลอร์ดโฮล์มส์และจอห์น วัตสันได้รับการว่าจ้างจากผู้จัดการธนาคารเพื่อการลงทุนแห่งหนึ่งในกรุงลอนดอนที่เป็นเพื่อนสมัยเรียนมหาวิทยาลัยของโฮล์มส์ให้ไขคดีที่มีคนบุกรุกเข้ามาในธนาคารในยามวิกาลและฉีตสเปรย์ที่ข้อมความรหัสไว้โดยไม่ทิ้งร่องรอยการจับแะใดๆ คดีเล็กๆ นี้นำไปสู่คดีฆาตกรรมชายชาวอังกฤษสองคน คนหนึ่งเป็นนายธนาคารที่ทำงานในธนาคารเพื่อการลงทุนที่กล่าวไปแล้วข้างต้น และอีกคนหนึ่งเป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ คดีทั้งสองเหมือนจะไม่มี ความเกี่ยวข้องกันเลยยกเว้นข้อมความรหัสแบบเดียวกับที่ปรากฏในธนาคารและวิธีการก่อคดีที่เหยื่อทั้งสองเสียชีวิตในห้องที่ปิดล็อกอย่างมิดชิดและอยู่บนตึกสูง คดีทั้งสองคลี่คลายออกมาว่าชายชาวอังกฤษทั้งสองคนเป็นคนลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมายจากประเทศจีนมายังกรุงลอนดอนและหนึ่งในนั้นได้ขโมยปืนพกหมดยกซึ่งเป็นสมบัติเก่าแก่ของราชวงศ์จีนในอดีตและนำกลับมากองกรุงลอนดอนด้วย องค์กรอาชญากรของจีนผู้เป็นเจ้าของสินค้าจึงเดินทางมายังลอนดอนเพื่อนำสินค้านี้กลับคืน

การสร้างตัวละครชาวจีนในเรื่องนี้เป็นการสร้างตัวละครแบบตายตัว (Stereotype) และยังมียึดอยู่กับข้อตรงข้ามระหว่างตะวันตกและตะวันออก ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อที่ 3.1 ขาดกล่าวว่าการสร้างภาพของชาวตะวันออกนั้นมักสร้างให้อยู่ในลักษณะที่ด้อยกว่าชาวตะวันตกเพื่อให้ชาวตะวันตกมีอำนาจในการควบคุมชาวตะวันออกเหล่านั้น โดยชาวตะวันออกมักจะปรากฏในลักษณะที่ “แปลกประหลาด” (Exotic) และ “ไร้กาลเวลา” (Timeless) ซ้ำยังมีลักษณะที่ด้อยและล้าหลังกว่าชาวยุโรป (Said, 1977: 72) ตัวละครที่เป็นชาวจีนในตอนนี้ถูกสร้างให้มีลักษณะที่แปลกและเป็นการผลิตซ้ำภาพตายตัวของชาวตะวันออก ในตอน “The Blind Banker” สามารถจำแนกชาวจีนได้เป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มที่มีความป่าเถื่อนที่สะท้อนผ่านกลุ่มตัวร้าย และตัวละครที่มีความแปลกประหลาดและเข้ายวนความป่าเถื่อนและความแปลกประหลาดเป็นมุมมองของชาวตะวันตกที่มีต่อชาวต่างชาติ ทั้งสองมุมมองนี้มีความแตกต่างกัน หากแต่ทั้งสองต่างเป็นมุมมองที่ถูกใช้ในการสร้างภาพแทนของชาวตะวันออก โอลิเวีย คุณกล่าวว่าความแตกต่างของความป่าเถื่อนและความแปลกประหลาดคือ ความป่า

เดือนนั้นเป็นการสร้างภาพแทนของกลุ่มคนดังกล่าวให้ดูด้อยลงและจัดให้เป็นชนชั้นที่ต่ำกว่าชาวตะวันตก ในขณะที่ความแปลกประหลาดเป็นการสร้างภาพเพื่อฝันที่เหนือจริง (Khou, 2007: 3-4) (Khou 2007)

ในละครโทรทัศน์ตอน “The Blind Banker” ได้ใช้กลวิธีที่คล้ายกับวรรณกรรมต้นฉบับในการสร้างความเป็นอื่นให้กับเชื้อชาติที่แตกต่างโดยสะท้อนให้เห็นในด้านของพื้นที่และการสร้างตัวละครในด้านของพื้นที่นั้น ละครโทรทัศน์ได้สร้างภาพของตะวันออกผ่านชุมชนชาวจีนในกรุงลอนดอนที่ถูกผลักให้เป็นพื้นที่ที่อยู่ในอดีตหรือล้าหลังเมื่อเทียบกับกรุงลอนดอนที่ทันสมัย เช่น วัตถุโบราณของจีนที่แสดงในพิพิธภัณฑ์ ร้านขายของเก่า ระบบการเขียนเลขแบบโบราณของจีน ชาวจีนส่วนใหญ่ที่ปรากฏในเรื่องมักจะเป็นคนแก่และผู้หญิง ที่ถูกให้ภาพว่าอ่อนแอและไร้ชีวิตชีวา ภาพจินตนาการของประเทศจีนที่ล้าหลังสะท้อนในเรื่องเล่าของซูลินเยา (Soo Lin Yao) หญิงสาวชาวจีนที่ลักลอบเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศอังกฤษ ที่เล่าถึงวัยเด็กของเธอให้โฮล์มส์และวัตสันฟังว่า

I was fifteen. My parents were dead. I had no livelihood; no way of surviving day to day except to work for the bosses. . . . But I managed to leave that life behind me. I came to England. . . . Two orphans. We had no choice. We could work for the Black Lotus, or starve on the streets like beggars. (“The Blind Banker”)

ซูลินเยาเล่าถึงชีวิตในวัยเด็กสมัยที่เธอยังอยู่ในประเทศจีนว่าเป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยความยากลำบากและหนทางเดียวที่เธอและพี่ชายจะรอดได้คือการทำงานเป็นคนลักลอบขนของผิดกฎหมาย แต่การหลบหนีมายังประเทศอังกฤษมอบชีวิตใหม่ที่ดีขึ้นให้กับเธอ เรื่องราวดังกล่าวจึงช่วยสนับสนุนภาพของจีนที่ล้าหลังโดยสร้างภาพจินตนาการเปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษโดยให้ประเทศอังกฤษอยู่ในสถานะที่ดีกว่า นอกจากนั้นแล้วละครโทรทัศน์ยังสะท้อนจินตภาพของความล้าหลังของตะวันออกผ่านองค์กรอาชญากรที่มีโครงสร้างองค์กรแบบแบ่งลำดับชั้นอำนาจแบบทหาร โดยเรียกหัวหน้าว่า “แม่ทัพ” และเรียกคนลักลอบขนของว่า “ทหารราบ” (“The Blind Banker”) การสร้างองค์กรดังกล่าวทำให้มีลำดับชั้นแบบทหารแสดงให้เห็นถึงภาพจินตนาการของตะวันตกที่ยังยึดติดกับประเทศจีนในยุคการปกครองแบบเผด็จการทหารซึ่งตรงข้ามกับโลกเสรีเช่นประเทศอังกฤษ

ในด้านการสร้างตัวละคร ความป่าเถื่อนของเงินในเรื่องถูกสะท้อนผ่านตัวร้ายชาวจีนที่เดินทางเข้ามาถึงกรุงลอนดอน ตัวร้ายชาวจีนในเรื่องถูกสร้างให้มีลักษณะที่ป่าเถื่อนและลึกลับ ในตลอดทั้งเรื่องผู้ชมจะไม่ได้เห็นใบหน้าของกลุ่มคนเหล่านี้อย่างชัดเจน ตัวละครเหล่านี้มักจะอำพรางใบหน้าด้วยแว่นกันแดดหรือการแต่งหน้า และเมื่อเผยโฉมแล้วก็ยังอยู่ในที่มืดทำให้ไม่สามารถมองเห็นใบหน้าได้อย่างถนัดตา ตัวร้ายที่ปรากฏในตอนนี้สองคนได้แก่ แม่ทัพซาง (General Shang) ที่เป็นหัวหน้าองค์กรอาชญากรและโจ้จู้ (Zhi Zhu) หรือเหลียง (Liang) ผู้เป็นพี่ชายของซูลินเยา ซางเป็นหญิงสาวชาวจีนวัยกลางคน ตัวเล็ก และดูแข็งแกร่ง ใบหน้าไม่ได้สวยงามมากนัก ในขณะที่โจ้จู้เป็นตัวละครที่ลึกลับและผู้ชมไม่ได้เห็นรูปร่างหน้าตาของเขอย่างชัดเจนยกเว้นผ่านการอนุมานของโฮล์มส์จากรอยเท้าของโจ้จู้ว่า “มีเท้าไซส์แปด ร่างเล็ก แต่แข็งแรงแบบนักกีฬา มีมือเล็กแต่แข็งแรง” (“The Blind Banker”) การอนุมานของโฮล์มส์พ้องกับภาพตายตัวของชายชาวตะวันออกที่ถูกสร้างขึ้นตามแนวคิดบูรพาคตินิยม รูปร่างของโจ้จู้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับทองคำ ตัวร้ายที่เป็นชาวพื้นเมืองจากเกาะอันดามันในนวนิยายเรื่อง *The Sign of the Four* ที่ในนวนิยายโฮล์มส์สามารถอนุมานเชื้อชาติของทองคำได้จากรอยเท้าเช่นเดียวกับในละครโทรทัศน์ที่สามารถอนุมานรูปร่างพรรณสัณฐานของโจ้จู้ได้จากรอยเท้าเพียงอย่างเดียว การสร้างตัวร้ายโดยอิงกับข้อตรงข้ามระหว่างตะวันออกและตะวันตกจนกลายเป็นภาพตายตัวเช่นนี้เป็นสิ่งที่ชาวตะวันตกถือว่าเป็นการสนับสนุนมุมมองที่มีต่อตะวันออกและภาพตายตัวที่ปรากฏซ้ำๆ ในสื่อต่างๆ ทำให้ “ภาพจินตนาการว่าชาวตะวันออกผู้ลึกลับเป็นปิศาจที่ชั่วร้าย” รุนแรงขึ้น (Said, 1977: 26)

ในขณะที่ตัวร้ายสะท้อนให้เห็นถึงความป่าเถื่อน ตัวละครหญิงชาวจีนที่ให้ความช่วยเหลือนักสืบและเป็นเหยื่อของความรุนแรงในเรื่องกลับสะท้อนให้เห็นถึงความแปลกประหลาดและเฝ้าฝันของตะวันออก คุณกล่าวว่าความแปลกประหลาดของตะวันออกมักถูกเชื่อมโยงกับความเป็นหญิงและลักษณะที่อ่อนนุ่มว่าง่ายที่เป็นภาพตายตัวของผู้หญิงเอเชียในสายตาของตะวันตก (Khuo, 2007: 6) ตัวละครหญิงชาวจีนที่ชื่อ ซูลินเยถูกสร้างให้เป็นหญิงชาวจีนที่มีความเรียบร้อย อ่อนหวาน มีกริยาที่อ่อนช้อยดึงดูดสายตาผู้คน ซ้ำยังมีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัตถุโบราณของจีน เธอทำงานในพิพิธภัณฑ์อังกฤษและมีหน้าที่ในการดูแลถ้วยชาดินเผาเก่าแก่ของจีนและจัดนิทรรศการการชงชาแบบจีนให้ผู้เข้าชม ตัวละครของซูลินเยเป็นการต่อยอดการมองหญิงชาวจีนจากมุมมองของตะวันตกและผลิตซ้ำภาพแทนหญิงชาวจีน การสร้างบุคลิกของซูลินเยให้มีลักษณะที่อ่อนหวานเรียบร้อยเป็นการ

สร้างบุคลิกตามภาพของหญิงชาวจีนที่สูงศักดิ์ ภาพของหญิงชาวจีนชั้นสูงนี้มักถูกโยงเข้ากับวัฒนธรรมเก่าแก่ของจีน (Khoo, 2007: 122) ซูลินเยาเองก็ถูกโยงเข้ากับวัฒนธรรมของจีน โดยการที่เธอเป็น คนคู่แลถ้วยชาโบราณของจีนของพิพิธภัณฑ์อังกฤษเปรียบได้กับการรักษาวัฒนธรรมเก่าแก่โบราณของจีนเอาไว้ด้วย

การสร้างภาพของซูลินเยาเช่นนี้เป็นการคงสถานะของหญิงชาวจีนไว้ในพื้นที่ของอดีต เป็นการตอกย้ำการมองตะวันออกกว่าเป็นสิ่งที่ไร้กาลเวลา การใช้ภาพแทนของหญิงสาวชาวจีนและประวัติศาสตร์อันยาวนานของจีนทำให้เห็นการเชิดชูสรรเสริญประเทศจีนในอดีตกาลที่เป็นชาติที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและความยิ่งใหญ่ของจักรวรรดิจีนในอดีตว่าเป็นสิ่งที่สวยงาม การเชิดชูสรรเสริญดังกล่าวจึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศจีนในอดีตในภาพจินตนาการของตะวันตกนั้นเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่เหนือจริงและเป็นภาพจินตนาการที่ตะวันตกต้องการจะรักษาไว้ หากเปรียบเทียบกับภาพของจีนที่ป่าเถื่อนและรุนแรงจะเห็นได้ว่าภาพจินตนาการของจีนที่สวยงามและแปลกประหลาดนี้เป็นสิ่งที่ชาวตะวันตกยอมรับ ถ้วยชาโบราณซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของประวัติศาสตร์จีนนี้ได้รับการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นั้นหมายความว่าประวัติศาสตร์จีนโบราณได้รับการยอมรับจากตะวันตกผัดกับประวัติศาสตร์ช่วงการปกครองโดยเผด็จการทหารซึ่งเป็นสิ่งที่ตะวันตกต้องการกดทับไว้

นอกจากการสร้างตัวละครชาวจีนตามภาพตายตัวของชาวตะวันออกแล้ว ชาวจีนในเรื่องนี้ยังถูกจัดให้เป็นการแสดง (Spectacle) สำหรับชาวอังกฤษ บ่อยครั้งในเรื่องที่ชาวจีนกลายเป็นสิ่งจัดแสดงให้ชาวตะวันตกเข้ามาจ้องมอง ยกตัวอย่างเช่น ในฉากเปิดของตอนซูลินเยาจัดแสดงการชงชาแบบจีนโดยมีผู้ชมชาวอังกฤษตอยจ้องมองเธอ และในฉากถัดมาที่ซูลินเยานำถ้วยชาจีนโบราณไปเก็บในตู้นิรภัย การจัดมุมกล้องให้เห็นซูลินเยาจากด้านข้างกำลังเก็บของอยู่ทำให้เกิดความรู้สึกราวกับว่าผู้ชมเป็นคนจ้องมองเธอโดยที่เธอไม่รู้ตัว

ภาพแสดงมุกกล่องที่จับภาพชูลินเยาจากด้านข้างขณะที่เธอเก็บถ้วยชาอยู่

ชูลินเยายังมีสถานะไม่ต่างจากถ้วยชาหรือวัตถุโบราณของจีนที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ ตลอดทั้งเรื่อง เธอปรากฏตัวเฉพาะในพิพิธภัณฑ์ราวกับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่แห่งนี้เช่นเดียวกับวัตถุโบราณชิ้นอื่นๆ ที่ถูกจัดแสดงเอาไว้ เช่นเดียวกัน ในฉากการแสดงละครสัตว์จีนที่เปิดแสดงให้ชาวอังกฤษเข้าชม นักแสดงในละครสัตว์แต่งตัวแบบอุปรากรจีนซึ่งเป็นชุดจีนแบบโบราณ สถานที่จัดการแสดงถูกตกแต่งด้วยโคมแดงแบบจีนโบราณทำให้สถานที่ดังกล่าวแปลกแยกจากกรุงลอนดอนที่ทันสมัยอย่างสิ้นเชิง เมื่อวัดสันและซาราห์ คนรักของวัดสัน เข้าไปยังสถานที่จัดแสดงจึงให้ความรู้สึกราวกับเดินทางไปยังอีกโลกหนึ่งที่เป็นพื้นที่ของอดีต การจัดวางชาวจีนให้เป็นการแสดงและอยู่ในพื้นที่ของอดีตเช่นนี้เป็นการเน้นย้ำความเป็นอื่นทางเชื้อชาติของตะวันออก ทำให้ตะวันออกกลายเป็น “สิ่งที่อยู่ในอดีต” ไม่มีการเปลี่ยนแปลงและเป็นสิ่งที่มีอยู่เพื่อให้ตะวันตกจ้องมอง ดังที่ซาอิดกล่าวไว้ว่า ตะวันออกนั้น มักจะถูกมองว่าเป็นสถานที่แห่งการแสวงบุญ เป็นการแสดง หรือ “ภาพแสดงแทน” (“Tableau vivant”) เท่านั้น (Said, 1977: 158) ยิ่งไปกว่านั้น การจัดวางจีนในเรื่องให้เป็นเพียงวัตถุให้ชาวอังกฤษจ้องมองแสดงให้เห็นถึงสถานะของชาวตะวันออกที่มีความเป็นอื่น

ตัวละครชาวจีนในเรื่องมักจะมีสถานะด้อยกว่าตัวละครชาวอังกฤษ ลักษณะดังกล่าวช่วยเน้นให้เห็นถึงจินตนาการของอำนาจตะวันตกที่มีเหนือตะวันออก ในเรื่องแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าสถานะของตะวันออกจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใดแต่ตะวันออกยังมีความด้อยกว่าอังกฤษอยู่ เช่น แม้ว่าองค์กร

อาชญากรจะมีอำนาจมากมายในประเทศจีน แต่องค์กรดังกล่าวกลับไร้อำนาจในประเทศอังกฤษ โดยไม่เพียงแต่ต้องหลบซ่อนตัวในฐานะคณะละครสัตว์เท่านั้น แต่ยังต้องพึ่งพาชาวอังกฤษในการเดินทางเข้ามายังประเทศ ในตอนท้ายของเรื่องได้แสดงให้เห็นภาพแม่ทัพทางสนทนากับบุคคลลึกลับผ่านโปรแกรมสนทนาบนคอมพิวเตอร์ เธอมีท่าทางนอบน้อมและหวาดกลัวต่อบุคคลดังกล่าวขณะที่เธอกล่าวขอบคุณสำหรับความช่วยเหลือของเขที่สามารถช่วยให้พวกเธอเข้ามายังประเทศอังกฤษได้ เช่นเดียวกันกับซูลินเยาที่หลบหนีมายังประเทศอังกฤษแล้วมีสถานะเกือบเทียบเท่าชาวอังกฤษซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่นักสืบ บทบาทในเรื่องเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักสืบในการคลี่คลายคดีและเมื่อบทบาทดังกล่าวสิ้นสุดลง เธอก็ถูกฆ่าตายและหายไปจากเรื่อง

เช่นเดียวกับในวรรณกรรมต้นฉบับ ตัวละครนักสืบมีบทบาทอย่างมากในการกดทับชาวตะวันออกและเน้นย้ำอำนาจของตะวันตก บทบาทของโฮล์มส์ที่มีต่อตัวละครชาวจีนไม่ต่างจากในงานเขียนต้นฉบับของดอยล์ที่สามารถเปิดโปงชาวตะวันออกได้ด้วยการใช้ความรู้และเหตุผลในการอนุมาน โฮล์มส์สามารถอนุมานรูปพรรณสัณฐานของจื่อจู้ได้อย่างง่ายดายจากร่องรอยของจื่อจู้ที่ทิ้งไว้ในห้องของซูลินเยา และนอกเหนือจากนั้น เขายังมีความรู้เกี่ยวกับตัวเลขโบราณของจีนและสามารถบอกชื่อองค์กรอาชญากรรมของจีนได้จากรอยสักบนสันเท้าของซูลินเยาและเหยื่ออีกสองคนในคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้น นอกจากนี้โฮล์มส์สามารถเปิดโปงกลการแสดงละครสัตว์ของจีนได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความรู้ของโฮล์มส์ที่มีอย่างกว้างขวางและสามารถมองทะลุสิ่งที่แปลกและลึกลับได้ การใช้ความรู้ในการอนุมานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแม้จีนจะอยู่ภายนอกศูนย์กลางซึ่งคือประเทศอังกฤษแต่ยังอยู่ภายใต้ชุดความรู้ของตะวันตก ความรู้ที่โฮล์มส์มีต่อชาวจีนและวัฒนธรรมจีนถูกแสดงให้เห็นว่าเป็นชุดความรู้ที่เป็นสัจจะและไม่มีทางผิดพลาด และโฮล์มส์สามารถใช้ความรู้ดังกล่าวในการควบคุมชาวตะวันออกโดยนำเสนอว่าชุดความรู้ที่โฮล์มส์หรือตะวันตกมีนั้นสามารถควบคุมจัดการกับชาวตะวันออกได้และนำความสงบสุขกลับคืนมาสู่กรุงลอนดอนได้ในที่สุด

กล่าวได้ว่าการสร้างตัวละครจีนตามภาพตายตัวของชาวตะวันออกตามแนวคิดบูรพาคติในตอน “The Blind Banker” นี้เป็นการผลิตซ้ำมุมมองของชาวตะวันตกที่มีต่อชาวตะวันออกให้เป็นสิ่งที่แปลกประหลาด ลึกลับ และป่าเถื่อน อย่างไรก็ตามในบริบทสังคมนั้นความแตกต่างทางเชื้อชาติเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอังกฤษที่มีความเป็นเมืองใหญ่ที่มีคนจากหลากหลายเชื้อชาติมารวมกัน ความเป็นอย่างอื่นทางเชื้อชาติที่ปรากฏในตอนนี้เป็นกรเน้นย้ำข้อขัดแย้งระหว่างตะวันออกและตะวันตก

เพื่อผลักดันให้ตะวันออกอยู่ในฐานะที่ต่ำกว่าตะวันตกและรักษาภาพจินตนาการของตะวันออกที่ล้าหลังไว้ แม้ในความเป็นจริงแล้วความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างตะวันตกและตะวันออกไม่ได้เป็นเหมือนในยุคล่าอาณานิคมที่ตะวันตกมีอำนาจปกครองเหนือตะวันออกอีกต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นแล้ว ในบริบทของสังคมสมัยใหม่ ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติไม่ใช่ความกังวลที่น่ากลัวเสมอไป ละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของความกังวลในยุคสมัยที่ไม่ได้มาจากความเป็นอื่นเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความกังวลต่ออาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในวงกว้างด้วยเช่นกัน

ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลือค* ดัดแปลงงานเขียนชุด *เซอร์ลือค โฮล์มส์* ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ให้อยู่ในบริบทสังคมปัจจุบัน โดยนำเสนอกรุงลอนดอนในฐานะเมืองที่มีความทันสมัยและเต็มไปด้วยเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกมากมาย โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น โทรศัพท์มือถือ หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) เป็นต้น ในหัวข้อ 3.3.1 ได้แสดงให้เห็นถึงความกังวลต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลือค* และกรุงลอนดอนที่เป็นเมืองใหญ่ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติรวมกันโดยในเรื่องแสดงให้เห็นชุมชนชาวจีนในกรุงลอนดอนที่ยังรักษาวัฒนธรรมของตนเอง อย่างไรก็ตาม ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติไม่ใช่ความกังวลที่รบกวนระบบระเบียบทางสังคมเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แม้ว่าในบางตอนของละครโทรทัศน์ชุดนี้จะกล่าวถึงความกังวลต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ แต่ในตอนอื่นๆ นั้นแสดงให้เห็นถึงความกังวลที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติซึ่งเป็นภัยจากภายนอกประเทศจึงไม่เป็นภัยคุกคามเพียงประการเดียวในสังคมร่วมสมัย แต่ยังมีภัยคุกคามที่มาจากภายใน เช่น อาชญากรรมและการก่อการร้าย ภายในประเทศที่เป็นความกังวลของคนในสังคมเช่นกัน ซึ่งภัยคุกคามดังกล่าวเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากชาวต่างชาติ หากแต่เกิดขึ้นโดยฝีมือคนในประเทศเอง คดีในแต่ละตอนของละครโทรทัศน์จึงได้รับการดัดแปลงจากงานเขียนต้นฉบับให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น ความกังวลที่ปรากฏในละครโทรทัศน์จึงไม่ใช่ความกังวลจากภายนอกเพียงอย่างเดียว แต่เป็นความกังวลที่เกิดขึ้นจากสิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างไม่สามารถระบุที่มาได้ ความกังวลดังกล่าวอาจจะมีต้นเหตุมาจากภายนอก เช่น ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติดังที่กล่าวไปข้างต้น หรือภายใน เช่น อาชญากรรมหรือการก่อการร้ายภายในประเทศ ก็เป็นไปได้

ละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลือค* อยู่ภายใต้บริบทของสังคมที่มีความกังวลต่อพหุวัฒนธรรมและความเป็นไปได้ในการก่อการร้าย ความกังวลต่อการก่อการร้ายในฐานะภัยคุกคามเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใน

สังคมร่วมสมัย การก่อการร้ายถูกพูดถึงมากขึ้นหลังจากเหตุวินาศกรรมวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2544 หรือ 9/11 การกล่าวถึงการก่อการร้ายในละครโทรทัศน์ชุดนี้จึงเป็นการกล่าวถึงการก่อการร้ายในฐานะที่เป็นหนึ่งในความกังวลในยุคสมัยใหม่ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อและไม่เจาะจงกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการก่อการร้ายเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณะ ในละครโทรทัศน์เรื่องนี้ นอกจากนักสืบต้องเข้าไปไขคดีอาชญากรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกรุงลอนดอนแล้ว เซอร์ลีโอค โสล์มส์ยังเข้าไปเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายภายในประเทศอีกด้วย ในตอน “A Scandal in Belgravia” เซอร์ลีโอค โสล์มส์เข้าไปพัวพันกับแผนการการก่อการร้ายของมอริอาร์ตีและแผนการต่อต้านการก่อการร้ายของมายครอฟต์ โสล์มส์ (Mycroft Holmes) พี่ชายของ เซอร์ลีโอคที่ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศอังกฤษ ในตอนดังกล่าว มอริอาร์ตีนั้นวางแผนที่จะระเบิดเครื่องบินลำหนึ่งที่เดินทางออกจากประเทศอังกฤษ แต่มายครอฟต์ได้วางแผนตอบโต้การก่อการร้ายดังกล่าวด้วยการบรรจุเครื่องบินโดยสารลำหนึ่งด้วยร่างผู้เสียชีวิตทั้งลำ เพื่อตอบโต้แผนดังกล่าว มอริอาร์ตีให้ไอรีน แอดเลอร์ (Irene Adler) หลอกใช้เซอร์ลีโอค โสล์มส์เพื่อล้วงเอาข้อมูลเกี่ยวกับแผนการนั้นโดยให้โสล์มส์ให้รหัสที่เกี่ยวกับแผนการดังกล่าวให้ ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายเป็นความกังวลที่นักสืบหรือผู้รักษากฎหมายในสังคมไม่สามารถบรรเทาความกังวลดังกล่าวได้ดังที่ปรากฏในเรื่อง แม้มายครอฟต์ โสล์มส์จะสามารถคิดค้นแผนการตอบโต้การก่อการร้ายได้ แต่แผนการดังกล่าวกลับล้มเหลว ผลกระทบดังกล่าวส่งผลต่อทั้งมายครอฟต์และมอริอาร์ตี ทั้งสองไม่สามารถดำเนินแผนการการก่อการร้ายและการตอบโต้ได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า การก่อการร้ายจะหยุดลงเพียงเท่านี้

อย่างไรก็ตาม ในละครโทรทัศน์นี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามก่อการร้าย แต่ตัวละครที่เป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ทั้งสองกลับไม่ใช่ชาวต่างชาติ นอกจากในตอน “The Blind Banker” แล้ว ละครโทรทัศน์ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในฐานะภัยคุกคามหรือความกังวลอีกเลย และเลือกใช้ตัวละครชาวอังกฤษเป็นผู้นำในการก่อการร้ายและอาชญากรรมในอังกฤษ ในแง่มุมหนึ่ง การที่ละครโทรทัศน์เลือกสร้างตัวละครที่เป็นชาวอังกฤษในฐานะภัยคุกคามต่อประเทศชาติอาจแสดงให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนในประเด็นของชาติพันธุ์ แต่ในขณะเดียวกันอาจจะแสดงให้เห็นถึงเส้นแบ่งที่เลือนรางระหว่างความเป็นอื่นทางเชื้อชาติและอังกฤษที่เป็นศูนย์กลางได้ด้วย

ตัวละครจิม มอริอาร์ตี่คือตัวเอกของเซอร์ลือค โสล์มส์ที่เป็นศูนย์กลางขององค์กร อาชญากรรมและอยู่เบื้องหลังการก่อการร้ายหลายครั้งนั้นเป็นเหมือนตัวแทนของภัยคุกคามที่มีต่อ ประเทศอังกฤษ มอริอาร์ตี่ไม่ใช่คนต่างชาติที่มุ่งร้ายต่อประเทศอังกฤษ แต่เป็นคนอังกฤษเองที่ชักนำ ภัยเข้ามายังประเทศ ในตอน “The Blind Banker” เขาเป็นผู้ช่วยเหลือให้องค์กรอาชญากรรมของ จีนที่นำโดยซางให้เข้ามายังประเทศอังกฤษได้โดยแฝงตัวเป็นคณะละครสัตว์ ในตอนอื่นๆ (ยกเว้นตอน “The Hounds of Baskerville”) นั้นเขาเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของคดีต่างๆ ที่เซอร์ลือค โสล์มส์เข้าไป สืบสวน เซอร์ลือคเรียกมอริอาร์ตี่ว่า “consulting criminal” หรือผู้ให้ความช่วยเหลือในการก่อ อาชญากรรมต่างๆ โดยเปรียบต่างกับตนเองที่เป็น “consulting detective” หรือนักสืบที่ให้ความ ช่วยเหลือตำรวจในการไขคดี ในตอน “A Study in Pink” เจฟ โสปเปิดเผยว่ามอริอาร์ตี่เป็น ผู้สนับสนุนเขาในการก่อคดีฆาตกรรมต่อเนื่อง ในตอน “The Great Game” มอริอาร์ตี่ต้องการทำ ทายเซอร์ลือคในการไขคดี โดยเขาตั้งเงื่อนไขว่าเซอร์ลือคต้องไขคดีให้ในเวลาที่เขากำหนดเขาถึงจะ บอกตำแหน่งที่อยู่ของตัวประกันที่เขาจับผู้กระเบิดไว้ โดยทั้งหมดนี้มอริอาร์ตี่จัดฉากขึ้นเพื่อป้อนหัว เซอร์ลือค เซอร์ลือคบรรยายมอริอาร์ตี่ในตอน “The Reichenbach Fall” ไว้ดังนี้

... James Moriarty isn't a man at all. He's a spider. A spider at the centre of a web, a criminal web with a thousand threads, and he knows precisely how each and every single one of them dances.

เซอร์ลือคเปรียบเทียบว่ามอริอาร์ตี่นั้นเป็นเหมือนแมงมุมที่อยู่กลางใยของเครือข่ายอาชญากรรมแต่ ตัวตนของมอริอาร์ตี่นั้นปริศนาและลึกลับ แม้แต่เซอร์ลือคเองก็ไม่ได้รู้จักมอริอาร์ตี่ก่อนที่จะเกิดคดีใน “A Study in Pink” ที่เขาได้ยินชื่อของมอริอาร์ตี่ครั้งแรกจากคำสารภาพของเจฟ โสป

จิม มอริอาร์ตี่จึงเป็นเหมือนตัวแทนของภัยคุกคามที่มองไม่เห็นแต่แทรกซึมอยู่ในสังคม เขามี ลักษณะที่ไม่โดดเด่นและสามารถกลมกลืนกับชาวอังกฤษทั่วไปได้ด้วยความสามารถในการปลอมตัว ของเขา ในละครโทรทัศน์ มอริอาร์ตี่มักจะใช้ทักษะการปลอมตัวเพื่อให้แผนของเขาดำเนินไปได้อย่าง ราบเรียบ เช่น ในตอน “Reichenbach Fall” มอริอาร์ตี่ได้ปลอมตัวเป็นนักท่องเที่ยวยุโรปเข้าไปยัง Tower of London พร้อมกับนักท่องเที่ยวก่อนหน้า เพื่อขโมยเครื่องราชกกุธภัณฑ์ และในตอนเดียวกัน

มอริอาร์ตีสวมบทบาทเป็นริชาร์ด บรู๊ค (Richard Brook) ที่อ้างว่าเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์ได้จ้างตนสวมบทบาทเป็นเจมส์ มอริอาร์ตีเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง ความน่าเชื่อถือของมอริอาร์ตีนั้นไม่ได้มาจากความสามารถในการปลอมตัวและการแสดงของเขาเท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะเขา “ดูไม่เป็นพิษเป็นภัย” อีกด้วย ในยุคที่มีการก่อการร้ายเช่นนี้ ผู้คนมักจะมองหาภัยคุกคามที่มาจากต่างชาติ เช่น กลุ่มผู้ก่อการร้ายต่างๆ หรือกลุ่มอาชญากรจีนดังที่ปรากฏในตอน “The Blind Banker” ทำให้มอริอาร์ตีที่มีรูปลักษณ์ที่ธรรมดาและไม่โดดเด่นทำให้เขาสามารถแฝงตัวอยู่ในสังคมได้อย่างแนบเนียน โดยหากเปรียบเทียบกับกลุ่มอาชญากรชาวจีน หรือนักฆ่าชาวเซคที่มีรูปร่างอันใหญ่โตเป็นจุดเด่นในตอน “The Great Game” มอริอาร์ตีสามารถอยู่ในกรุงลอนดอนได้โดยไม่ต้องหลบซ่อนแต่อย่างใด

นอกจากนั้นแล้ว ไม่เพียงแต่บุคคลภายในประเทศที่เป็นสาเหตุของความกังวลและภัยคุกคาม ความกังวลต่อการก่อการร้ายหรืออาชญากรรมอาจเกิดจากสิ่งของในชีวิตประจำวันได้ ในสังคมปัจจุบัน สิ่งของในชีวิตประจำวันที่คุณเหมือนไม่มีอันตรายใดๆก็สามารถเป็นบ่อเกิดของความกังวลต่อภัยคุกคามได้เช่นกัน แดเนียล นีย์แลนด์ (Daniel Neyland) กล่าวว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีการตรวจตราควบคุมดูแลสิ่งของในชีวิตประจำวันเหล่านี้อย่างเข้มงวด เนื่องจากการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นทำให้สิ่งของต่างๆ เช่น กระเป๋าสะพาย กลายเป็นสิ่งต้องสงสัยว่าจะถูกนำไปใช้ในการก่อการร้ายได้ (Neyland, 2009) ผู้ชมจะได้เห็นความเข้มงวดในการตรวจตราสิ่งของในชีวิตประจำวันเหล่านี้ในตอน “The Reichenbach Fall” ในขณะที่มอริอาร์ตีจะเข้าไปยังหอคอยแห่งลอนดอน (Tower of London) เขาต้องผ่านการตรวจร่างกายก่อน เครื่องตรวจจับโลหะส่งเสียงเตือนเมื่อมอริอาร์ตีเก็บโทรศัพท์เคลื่อนที่ของเขาไว้กับตัว การใช้เครื่องตรวจจับโลหะนี้โดยส่วนใหญ่จะมีจุดประสงค์ในการตรวจจับอาวุธที่อาจซ่อนไว้ภายใต้เสื้อผ้า แต่สิ่งที่เป็นภัยที่แท้จริงนั้นกลับเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ของมอริอาร์ตีที่เขาสามารถใช้ก่อความวุ่นวายซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่คนทั่วไปใช้ในชีวิตประจำวันอันแสดงให้เห็นถึงการแพร่กระจายโดยทั่วไปของสิ่งที่อาจนำไปสู่ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายหรืออาชญากรรม หรือในตอน “A Scandal in Belgravia” สิ่งที่เป็นภัยคุกคามไม่ใช่เพียงไอริช แอดเลอร์ ที่กลายเป็นความกังวลด้วยเพศวิถีและเรื่องอื้อฉาวของเธอแต่รวมถึงรูปถ่ายของเธอกับลูกค้ำของเธอ รูปถ่ายของแอดเลอร์เป็นความกังวลเนื่องจากเธอสามารถใช้รูปถ่ายเหล่านั้นขู่กรรโชกลูกค้ำของเธอที่เป็นบุคคลสำคัญระดับประเทศได้ เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์จึงไม่เพียงต้องเข้ามาจัดการควบคุมแอดเลอร์ที่

เป็นผู้ครอบครองรูปถ่ายที่เป็นความกังวลนี้เท่านั้น แต่ต้องจัดการกับรูปถ่ายนี้ไม่ไห้กลายเป็นสิ่งที่จะ
คุกคามความสงบสุขในสังคมด้วยเช่นกัน

นอกจากการก่อการร้ายแล้วแล้ว ผู้คนในสังคมมีความกังวลต่อภัยคุกคามต่างๆ ที่แฝงอยู่ใน
สังคมตลอดเวลา ความกังวลดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเคลือบแคลงใจที่มีต่อคนในสังคม
เดียวกันและเกิดความรู้สึกว่าไม่สามารถเชื่อใจใครได้ ลักษณะเช่นนี้แตกต่างจากต้นฉบับที่มีความ
ชัดเจนและบ่งบอกถึงอาชญากรได้ผ่านรูปร่างภายนอก ในฉบับละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นคดีที่เกิดขึ้น
ในพื้นที่สาธารณะ แต่สาเหตุต่างๆ ของคดีมักจะเกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนตัว เช่น ในคดีฆาตกรรมต่อเนื่อง
ในตอน “A Study in Pink” เจฟ โสปี ตัวร้ายของเรื่องก่อคดีดังกล่าวเนื่องจากเขาพบว่าตนเองนั้น
เป็นโรคเส้นเลือดในสมองโป่งพองและก่อคดีฆาตกรรมตามคำจ้ำจวนของมอริอาร์ตีเพื่อเก็บสะสมเงิน
ให้ลูกสาว หรือในตอน “The Great Game” มอริอาร์ตีจับตัวประกันผูกกับระเบิดเพื่อเล่นเกมกับ
เซอร์ลอคโดยตัวประกันเหล่านั้นมักจะถูกเลือกสุ่มและถูกบังคับให้ไปอยู่ในพื้นที่ที่ผู้คนพลุกพล่าน หาก
โฮล์มส์ไม่สามารถไขคดีได้ทันเวลา ระเบิดจะไม่เพียงพรากชีวิตของตัวประกันแต่รวมถึงผู้คนโดยรอบ
ด้วย เหตุผลของคดีทั้งสองเป็นสาเหตุส่วนตัวไม่ว่าจะเป็นโรคร้ายหรือเพื่อความสนุกส่วนตัว หากแต่ผล
ของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากเรื่องส่วนตัวของบุคคลเหล่านี้ส่งผลในพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากคดีต่างๆ
เหล่านี้ทำให้ผู้คนบริสุทธิ์ต้องเสี่ยงอันตรายไปด้วย

เมื่อภัยคุกคามในสังคมร่วมสมัยไม่สามารถระบุที่มาได้อีกต่อไป นักสืบจึงมีความจำเป็นเป็น
อย่างยิ่งในการรักษาความสงบและจัดการควบคุมภัยคุกคามและความกังวลในสังคม ในวรรณกรรม
แนวสืบสวนสอบสวน นักสืบมีบทบาทไม่เพียงแต่ไขคดีแต่ยังมีหน้าที่ใน “การรักษาและฟื้นคืนระเบียบ
ทางสังคม” นักสืบจึงได้รับความไว้วางใจเป็นอย่างมากในการทำหน้าที่ดังกล่าว การที่นักสืบเข้ามาไข
คดีต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่จะเติมเต็มความอยากรู้อยากเห็นของเขาทำให้ผู้อ่าน (และ
คนในสังคมร่วมสมัยกับนักสืบ) มองข้ามความเป็นปัจเจกของนักสืบ เช่น ลักษณะนิสัยที่แปลกแยก
ของเขา และมอบความไว้วางใจให้กับนักสืบ ในละครโทรทัศน์ เซอร์ลอค โฮล์มส์ได้รับความไว้วางใจ
จากสารวัตรเกรก เลสเตรด (Greg Lestrade) ในการเข้าไปสืบสวนคดีที่ยากเกินความสามารถของ
ตำรวจ ดังจะเห็นได้จากตอน “A Study in Pink” ที่สารวัตรเลสเตรดมาขอความช่วยเหลือจาก
โฮล์มส์ คดีที่โฮล์มส์เข้าไปให้ความช่วยเหลือตำรวจในการสืบสวนมักจะเป็นคดีใหญ่ๆ ที่คลี่คลายได้
ยาก เช่น คดีการฆ่าตัวตายต่อเนื่องซึ่งโฮล์มส์เปิดเผยว่าเป็นการฆาตกรรมต่อเนื่อง หรือคดีการตามหา

รูปภาพที่หายไปในตอน "The Reichenbach Fall" คดีเหล่านี้มักจะมีผลกระทบต่อสังคมและสร้างความกังวลให้แก่คนในสังคมเป็นอย่างมาก นอกจากนั้น ในตอน "Reichenbach Fall" แสดงให้เห็นความไว้วางใจที่สังคมมอบให้เซอร์ลอร์ด โอลด์มส์ เขาได้รับชื่อเสียงจากการเข้าไปไขคดีต่างๆ และเป็นความไว้วางใจของคนในสังคม การที่สื่อตั้งชื่อให้เซอร์ลอร์ด โอลด์มส์ว่า "Hero of Reichenbach" แสดงให้เห็นถึงความไว้วางใจของสังคมที่มีให้โอลด์มส์ในการเป็นผู้พิทักษ์รักษาระเบียบของสังคม

อย่างไรก็ตาม ความไว้วางใจที่สังคมมีให้ต่อโอลด์มส์ในละครโทรทัศน์ไม่ได้เป็นความไว้วางใจที่มีให้อย่างสมบูรณ์เหมือนในงานเขียนต้นฉบับ ในงานเขียนต้นฉบับนั้น โอลด์มส์ได้รับความไว้วางใจจากคนในสังคมสมัยวิกตอเรียนทั้งในเรื่องและผู้อ่านงานเขียนของดอยล์ ว่าจะสามารถนำความสงบมาสู่สังคมและไม่ตั้งคำถามกับตัวนักสืบ แต่ในละครโทรทัศน์นั้น เกิดการตั้งคำถามต่อตัวนักสืบอยู่เรื่อยๆ ถึงความน่าเชื่อถือของนักสืบ แซลลี่ โดโนแวน (Sally Donovan) ซึ่งเป็นตำรวจหญิงได้บังคับบัญชาของสารวัตรเลสเตรดมักจะแสดงความไม่พอใจเมื่อหัวหน้าของเธอขอคำปรึกษาจากโอลด์มส์และมักจะพูดจาถากถางโอลด์มส์บ่อยครั้ง เธอเป็นคนแรกๆ ที่แสดงความเคลือบแคลงสงสัยในตัวโอลด์มส์ ในตอน "A Study in Pink" โดโนแวนกล่าวเตือนจอห์น วัตสันว่าไม่ควรจะสูงส่งกับโอลด์มส์มากนัก เนื่องจากโอลด์มส์เป็น "ตัวประหลาด" และชื่นชอบคดีฆาตกรรมมากจนเธอคิดว่าวันหนึ่งหากไม่มีคดีฆาตกรรมให้เขาสืบสวน เขาเองจะเป็นคนที่ก่อคดีเสียเอง ความเคลือบแคลงสงสัยในตัวโอลด์มส์นั้นเกิดจากลักษณะที่ไม่เป็นไปตามขนบของโอลด์มส์ ด้วยนิสัยที่ประหลาดของเขาและความสนใจในเรื่องของความตายและศพทำให้ความน่าเชื่อถือของโอลด์มส์ลดลงในสายตาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในตอน "The Reichenbach Fall" ความสงสัยในตัวนักสืบสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลของสังคมและความกลัวต่อภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นและความเคลือบแคลงใจต่อสถาบันผดุงความยุติธรรมต่างๆ ที่มีความน่าเชื่อถือน้อยลง ในตอนดังกล่าว มอริอาร์ตีได้สร้างข่าวลวงเพื่อทำลายชื่อเสียงของโอลด์มส์โดยปลอมตัวเป็นนักแสดงชื่อริชาร์ด บรูค (Richard Brook) และผู้คนในสังคมยินดีที่จะเชื่อข่าวลวงดังกล่าว ผลกระทบจากข่าวลวงของมอริอาร์ตีทำให้โอลด์มส์สูญเสียชื่อเสียงของตนในฐานะนักสืบที่ยังตกเป็นผู้ต้องสงสัยด้วย

ความเคลือบแคลงใจต่อตัวนักสืบสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมสมัยใหม่ ดังที่กล่าวไปข้างต้น ในสมัยวิกตอเรียนนั้นความกังวลเกิดขึ้นต่อสิ่งที่อยู่ภายนอกประเทศหรือภายนอกบ้านว่าจะเข้ามาคุกคาม ตำแหน่งแห่งที่ของความกังวลนั้นมีอยู่อย่างชัดเจนและ

กฎระเบียบของสังคมเป็นสิ่งที่สามารถรักษาไว้ได้อย่างสมบูรณ์ ในชนบวรณกรรมแนวสืบสวน สอบสวนนั้น จะไม่เกิดการตั้งคำถามต่อตัวนักสืบหรือสังคมที่เขาอาศัยอยู่ อาชญากรรมเป็นภัยคุกคาม เพียงอย่างเดียวของสังคม สังคมในบวรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนจึงเป็นสังคมที่เป็นระเบียบและ ปราศจากปัญหา และนักสืบมีหน้าที่ในการรักษาสังคมให้อยู่ในภาวะดังกล่าว หากแต่ในฉบับละคร โทรทัศน์ไม่ได้แสดงให้เห็นว่านักสืบสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างลุล่วง แม้จะสามารถไขคดีและ นำความสงบสุขกลับมาสู่สังคมแต่สังคมยังมีความกังวลต่อภัยคุกคามอยู่ตลอดเวลา ความรู้สึกเคลือบ แคลงใจต่อผู้ที่รักษาความสงบของสังคมแสดงให้เห็นถึงการตั้งคำถามต่อสังคมของผู้คนที่อยู่ในสังคม ดังกล่าวและแสดงให้เห็นว่าสังคมในปัจจุบันไม่สามารถมอบความรู้สึกมั่นคงได้ดังเช่นในอดีต

แม้ว่าในสังคมสมัยใหม่จะปรากฏให้เห็นถึงความกังวลต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติซึ่งเป็นภัย คุกคามจากภายนอก แต่ความกังวลในสังคมสมัยใหม่นั้นไม่ได้มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนอีกต่อไปว่าสิ่งใดเป็น ภัยคุกคามหรือไม่ ความกังวลที่ปรากฏในสังคมนั้นสามารถเป็นสิ่งใดหรือบุคคลใดก็ได้รอบตัวและไม่สามารถคาดเดาได้ว่าภัยคุกคามจะปรากฏเมื่อใดและส่งผลกระทบต่อใครบ้าง นักสืบไม่สามารถ บรรเทาความกังวลดังกล่าวและนำระบบระเบียบกลับมาสู่สังคมได้อย่างสมบูรณ์ ความกังวลที่ปรากฏ ในสังคมร่วมสมัยจึงแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกไม่มั่นคงต่อสังคมที่ผู้คนอาศัยอยู่และระบบระเบียบของ สังคมที่สั่นคลอนได้ง่าย

3.4 บทสรุป

ในงานเขียนต้นฉบับของเซอร์ อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติเป็นความกังวล รูปแบบหนึ่งที่เกิดจากแนวคิดจักรวรรดินิยม ชนพื้นเมืองที่มาจากอาณานิคมหรือชาวยุโรปที่เคย เดินทางไปยังอาณานิคมถูกแสดงภาพให้เป็นภัยคุกคามแก่จักรวรรดิอังกฤษและเป็นสิ่งที่เข้ามาทำลาย ระบบระเบียบของสังคมอังกฤษ นักสืบและผู้ช่วยจึงมีบทบาทในการกีดกันภัยคุกคามจากความเป็นอื่น ทางเชื้อชาติเหล่านี้ผ่านการใช้ความรู้แบบบูรพาคติของนักสืบและการใช้ความรุนแรง

ในขณะที่ละครโทรทัศน์นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นอื่นทางเชื้อชาติที่เป็นภาพ จินตนาการของตะวันออกที่ล้ำหลังกว่าตะวันตกอันเป็นการรักษาไว้ซึ่งจินตนาการของอำนาจของ ตะวันตกที่มีเหนือตะวันออกแล้ว ความกังวลในยุคสมัยใหม่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมสมัย

วิกฤตเรียนที่ความกังวลในสังคมมุ่งไปที่ภัยคุกคามจากภายนอกและอาชญากรรม ความกังวลใน
สมัยใหม่เกิดจากความเคลือบแคลงในสิ่งรอบตัวว่าจะสามารถนำภัยคุกคามมาสู่สังคมได้ นักสืบจึงไม่
สามารถบรรเทาความกังวลดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์

บทที่ 4

เพศวิถี: จากการแบ่งแยกสู่การยอมรับความแตกต่าง

ในบทที่ผ่านมาได้กล่าวถึงอาการทางจิตและความเป็นอื่นทางเชื้อชาติในฐานะสิ่งที่เป็นภัยคุกคามและก่อให้เกิดความกังวลในสังคม ลักษณะทั้งสองจึงมักปรากฏในตัวร้ายของเรื่องที่น่าสยดสยองเข้ามาควบคุมและขจัดความกังวลดังกล่าว ความกังวลเกี่ยวกับเพศวิถีและบทบาททางเพศก็เป็นความกังวลอีกด้านหนึ่งที่ถูกนำเสนอในวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน ในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* แสดงให้เห็นถึงลักษณะของสังคมอังกฤษในสมัยวิกตอเรียนที่มีการแบ่งแยกพื้นที่ของเพศหญิงและเพศชายผ่านการเข้าไปสืบสวนคดีของนักสืบและผู้ช่วยนักสืบ ผู้อ่านได้เห็นตำแหน่งแห่งที่ของผู้ชายและผู้หญิงในสังคมรวมทั้งบทบาทที่กำหนดให้แต่ละเพศผ่านงานเขียน พื้นที่ที่ถูกแยกอย่างชัดเจนระหว่างเพศหญิงและเพศชายเลื่อนร่วงลงตามการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ในบริบทสังคมร่วมสมัยในละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลอร์ด* ผู้หญิงไม่ได้ถูกกำหนดให้อยู่แต่ในบ้านและมีหน้าที่เพียงแค่การดูแลบ้านอีกต่อไป ด้วยอิทธิพลของแนวคิดสตรีนิยม บทบาททางเพศมีการเปลี่ยนแปลงไปทำให้เพศหญิงมีบทบาทเทียบเท่าเพศชายมากขึ้น รวมทั้งรสนิยมทางเพศที่มีการเปิดกว้างและได้รับการยอมรับมากขึ้น รสนิยมทางเพศไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการรักต่างเพศเท่านั้น ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่ความรู้สึกไม่มั่นคงต่อเพศสถานะของเพศชายและการยืนยันความเป็นชายของตัวละครหลักของเรื่อง เรื่องเพศจึงกลายเป็นความกังวลหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นในงานเขียนและละครโทรทัศน์

4.1 บทบาททางเพศจากยุควิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน

สังคมสมัยวิกตอเรียนมักได้รับการวิเคราะห์ว่าเป็นสังคมที่มีความเคร่งครัดในเรื่องบทบาททางเพศเป็นอย่างมาก ทั้งยังมีการกำหนดบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายอย่างชัดเจน ผู้ชายมักจะเป็นฝ่ายที่ออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ในขณะที่ผู้หญิงอยู่บ้านและคอยดูแลบ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และในยุคนี้เองที่เริ่มมีการเรียกร้องสิทธิทางเพศมากขึ้น โดยมีการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีในการเลือกตั้งและสิทธิต่างๆ

4.1.1 บริบทด้านการแบ่งแยกบทบาททางเพศในยุควิกตอเรียน

ในบทความเรื่อง “Gender Ideology & Separate Spheres in the 19th Century” เจน มาร์ช (Jan March) กล่าวว่าในศตวรรษที่ 19 สังคมอังกฤษเป็นสังคมแบบชายเป็นใหญ่ที่ให้อำนาจและสิทธิพิเศษแก่ผู้ชาย ในยุคนี้นับว่าผู้หญิงและผู้ชายมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันตามธรรมชาติโดยผู้หญิงถูกมองว่ามีร่างกายที่อ่อนแอกว่าผู้ชาย(March) แต่ในขณะเดียวกัน แคธริน ฮิวจ์ (Kathryn Hughes) เสนอในบทความเรื่อง “Gender Roles in the 19th Century” ว่าสังคมยุควิกตอเรียนมองว่าผู้หญิงมีศีลธรรมที่เหนือกว่าผู้ชาย จึงเหมาะที่จะอยู่กับบ้านเพื่อถ่วงดุลกับความไร้ศีลธรรมที่ผู้ชายต้องเผชิญจากที่ทำงาน แนวคิดดังกล่าวทำให้เกิดการแยกพื้นที่ของผู้หญิงและผู้ชาย (Separate Spheres) โดยพื้นที่ของผู้หญิงคือพื้นที่ของบ้าน (Domestic Sphere) และมีหน้าที่ในการดูแลจัดการเรื่องในบ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งยังมีหน้าที่ในการสั่งสอนศีลธรรมให้กับลูกหลาน ในขณะที่ผู้ชายมีหน้าที่เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวและออกไปทำงานนอกบ้าน(Hughes) ในขณะที่ ตามความเห็นของโรเบิร์ต บี. ชูเมคเกอร์ (Robert B. Shoemaker) นั้น การจำกัดผู้หญิงให้อยู่แต่ในเฉพาะพื้นที่ของบ้านเป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เพิ่มบทบาทการใช้เครื่องจักรในการทำงานและลดการจ้างงานผู้หญิงลง ทั้งยังผลักดันให้พวกเธอเป็นผู้ดูแลบ้าน (1998: 6-7) ในบทความ “Ideals of Woman hood in Victorian Britain” ลินน์ อับบรามส์ (Lynn Abrams) ให้ความเห็นว่าจากการจำกัดผู้หญิงให้อยู่แต่ในพื้นที่ของบ้านและมอบหน้าที่ในการรักษาศีลธรรมให้กับผู้หญิง ผู้หญิงในสังคมอังกฤษยุควิกตอเรียนจึงถูกขจัดเวลาให้เป็น “นางฟ้าในบ้าน” (“The angel in the house”) ที่ทำให้บ้านเป็นสถานที่ที่น่าอยู่และอบอุ่น เป็นหญิงสาวที่น่าเคารพยกย่องและมีความรักและอุทิศตัวต่อสามี บทบาทของผู้หญิงในฐานะภรรยาและแม่จึงเป็นสิ่งที่ได้รับการยกย่องจากสังคม

อย่างไรก็ตาม อับบรามส์ชี้ให้เห็นว่า ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ได้เกิดความตื่นตัวในเรื่องของบทบาททางเพศและมีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเรียกร้องสิทธิสตรีเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ทั้งยังมี การรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีและเกิดกลุ่มผู้หญิงหัวสมัยใหม่ที่เรียกร้องสิทธิที่เท่าเทียมกับผู้ชาย การเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดจากกิจกรรมการกุศลของกลุ่มผู้หญิงที่นำไปสู่ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มคนยากจน แต่ผู้หญิงกลุ่มนี้ตระหนักว่าตนเองนั้นไม่มีพลังที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ดังกล่าวจึงเกิดการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิต่างๆ ให้ผู้หญิง

เช่น การศึกษา โอกาสในการทำงาน ค่าแรงและสภาพการทำงานที่ดีขึ้นสำหรับผู้หญิงในชั้นแรงงาน และในที่สุดก็มีการเรียกร้องสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง (Abrams, 2001) นอกจากนี้ ในบทความ “Daughters of Decadence: The New Woman in the Victorian Fin-de-Siècle” เกรก บัซเวล (Greg Buzwell) กล่าวถึงการเกิดขึ้นของกลุ่มผู้หญิงที่เรียกว่า “New women” ที่ปฏิเสธบทบาททางเพศของผู้หญิงตามขนบ พวกเธอมีความเป็นตัวของตัวเองและไม่ได้มองว่าการแต่งงานเป็นความสุขสูงสุดของชีวิตดังที่สังคมวางไว้ ทั้งยังมีความคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศที่เปิดกว้าง (Buzwell) ตรงข้ามกับที่อับบรามส์กล่าวไว้ถึงแนวคิดที่ว่าความสัมพันธ์ทางเพศแบบตามขนบที่ผู้หญิงต้องรักษาพรหมจรรย์จนถึงตอนแต่งงาน (Abrams, 2001) ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีส่งผลต่อความเป็นชาย (Masculinity) ของผู้ชายในสังคม โดยสิทธิที่มากขึ้นของผู้หญิง โดยเฉพาะในเรื่องงาน ทำให้ผู้ชายรู้สึกที่อำนาจของตนเองถูกลดทอนลงไป

4.1.2 การเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศในยุคปัจจุบัน

ในประเทศอังกฤษช่วงศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา เส้นแบ่งระหว่างพื้นที่ของเพศหญิงและเพศชายเริ่มเลือนรางลงเนื่องจากผู้หญิงที่แต่งงานแล้วเริ่มออกมาทำงานทำนอกบ้านเพื่อหารายได้เสริมให้ครอบครัว ซึ่งงานของผู้หญิงเหล่านี้มักจะเป็นงานที่มีรายได้ต่ำ ผู้หญิงมักจะถูกดูถูกว่าไม่สามารถทำงานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูงได้และถูกจำกัดอยู่แค่งานที่เป็น “งานของผู้หญิง” เช่น งานทำความสะอาด หรือเลขานุการ แม้ว่าในช่วงปลายศตวรรษการดูถูกต่างๆ จะลดลงแต่ก็ไม่ได้หมดไปเสียทีเดียว อย่างไรก็ตาม การทำงานนอกบ้านของผู้หญิงเป็นการทำให้ฐานะผู้หาเลี้ยงครอบครัวและหัวหน้าครอบครัวของผู้ชายสั่นคลอนเนื่องจากการบ่งชี้ว่าผู้ชายไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ด้วยตนเอง แต่กระนั้นงานของผู้หญิงยังอยู่มองว่ามีความสำคัญน้อยกว่าผู้ชาย (Wilson, 2005: 245-6, 258) (Wilson 2005)

เลสลี เอ. ฮอลล์ (Lesley A. Hall) กล่าวว่าในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ขนบธรรมเนียมของยุควิกตอเรียนยังมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดค่านิยมของสังคมที่มีแต่เพศหญิงและเพศวิถีของพวกเธอ เช่น การไม่สามารถเข้าถึงยาคุมกำเนิดหรือการทำแท้งได้ หรือสภาพด้านลบของผู้หญิงที่ครองสถานภาพโสดหรือมีความเปิดกว้างทางเพศ นอกจากนี้รสนิยมทางเพศที่แตกต่าง เช่น รสนิยมทาง

เพศแบบรักเพศเดียวกันยังคงถูกมองว่าเป็นอาชญากรรมอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงท้ายศตวรรษที่ 20 ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปในแนวโน้มที่ดีขึ้น ผู้หญิงได้รับสิทธิในการเข้าถึงยาคุมกำเนิดและการทำแท้งมากขึ้นซึ่งมักจะได้รับการอธิบายว่าหมายถึงการที่ผู้หญิงได้รับโอกาสในการมีเสรีภาพในร่างกายของตนเองมากขึ้น³ (Hall, 2005)

ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในช่วงศตวรรษที่ 20 ส่งผลต่อการนำเสนอตัวละครชายและตัวละครหญิงในละครโทรทัศน์ที่มีบริบทอยู่ในสังคมปัจจุบัน ในขณะที่ในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* นักสืบและผู้ช่วยนักสืบเผชิญกับคดีต่างๆ และลูกค้าที่เข้ามาขอความช่วยเหลือหลากหลายประเภท ตั้งแต่บุคคลธรรมดาจนถึงกษัตริย์แห่งโบฮีเมีย การเข้าไปสืบคดีที่หลากหลายทำให้โฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันได้เดินทางไปมาระหว่างพื้นที่ส่วนตัวของบ้านและพื้นที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่สำหรับการพบปะสังสรรค์ การเข้าไปเยือนพื้นที่ต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงการแบ่งแยกพื้นที่ของสองเพศ ความแตกต่างระหว่างบทบาททางเพศระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในเรื่อง และทัศนคติที่สังคมมีต่อเพศต่างๆ งานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* สะท้อนถึงมุมมองต่อบทบาททางเพศและความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองเพศในสังคมวิกตอเรียนโดยแสดงให้เห็นถึงบทบาททางเพศที่แตกต่างกันของเพศหญิงและเพศชายในสังคมที่ชายเป็นใหญ่และความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายด้วยกันเองในสังคม นอกจากนี้แล้วยังแสดงให้เห็นถึงความกังวลอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศในสังคมด้วยเช่นกัน ส่วนในละครโทรทัศน์แม้ว่าจะมีความเปลี่ยนแปลงจากสมัยวิกตอเรียนในด้านของบทบาททางเพศ โดยเพศหญิงสามารถออกมาทำงานนอกบ้านได้และไม่ถูกจำกัดบทบาทแค่ในบ้านอีกต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ตัวละครหญิงในเรื่องยังมีลักษณะที่เป็นรองตัวละครชายอยู่

4.1.3 การเปรียบเทียบบทบาทของตัวละครหญิงในวรรณกรรมและละครโทรทัศน์

ในงานเขียนของดอยล์นั้น บทบาทของตัวละครหญิงส่วนใหญ่สะท้อนภาพของหญิงสาวที่พึงประสงค์ตามทัศนคติและความคาดหวังของสังคมในสมัยนั้น บทบาทของตัวละครหญิงจึงมีอยู่อย่าง

³ แต่ในขณะเดียวกัน ยังมีมุมมองจากอีกมุมมองหนึ่งที่มองว่าการทำแท้งเป็นการละเมิดสิทธิในการมีชีวิตของทารกในครรภ์ที่ควรได้รับสิทธิในการได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายตั้งแต่อยู่ในครรภ์ (Crutcher, 2007) มุมมองดังกล่าวเป็นมุมมองแบบอนุรักษนิยมและเคร่งศาสนา

จำกัดและเป็นการแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงในสังคมวิกตอเรียน ตัวอย่างเช่น ในตอน “The Adventure of the Speckled Band” เฮเลน สโตเนอร์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของ นายแพทย์รอยลือตต์ผู้เป็นพ่อเลี้ยงจนกว่าเธอจะแต่งงาน แต่ในขณะที่เดียวกันก็ปรากฏตัวละครหญิงที่ นำพาความกังวลมาสู่สังคมผ่านเพศวิถีที่แตกต่างของเธอ ตัวละครหญิงที่ปรากฏในงานเขียนของ ดอยล์จึงสามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ ตัวละครหญิงตามขนบที่มักจะเป็นเหยื่อในคดีฆาตกรรม และตัวละครหญิงที่มีลักษณะผิดแผกจากขนบและถูกนำเสนอในฐานะผู้ที่นำพาความกังวล มาสู่สังคม

ในประเภทแรก ตัวละครหญิงตามขนบที่ปรากฏในงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ในฐานะของ เหยื่อในคดีต่างๆ มักจะเป็นหญิงสาวชนชั้นกลางที่มีฐานะค่อนข้างดี ทรัพย์สินสมบัติของตัวละครหญิง เหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ชักพาเรื่องเลวร้ายมาสู่พวกเธอโดยตัวร้ายที่ต้องการที่จะครอบครองทรัพย์สินสมบัติ ของพวกเธอลงมือก่อคดีเพื่อช่วงชิงทรัพย์สินสมบัติเหล่านั้น เช่น ในตอน “The Adventure of the Speckled Band” เฮเลน สโตเนอร์และจูเลีย สโตเนอร์บุตรสาวบุญธรรมของนายแพทย์รอยลือตต์ที่ ได้รับมรดกจากมารดาที่เสียชีวิตไปแล้วของพวกเธอกลายเป็นเป้าหมายของนายแพทย์กริมส์บี รอยลือตต์ผู้เป็นพ่อเลี้ยงที่ต้องการครอบครองสมบัติทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว เช่นเดียวกับกับในตอน *The Sign of the Four* แมรี มอร์สแตน (Mary Morstan) หญิงสาวกำพร้าที่มาขอความช่วยเหลือ จากโฮล์มส์ในการไขปริศนาการหายไปตัวของพ่อของเธอและไข่มุกกลีบลูกที่ส่งมาให้เธอทุกปี เธอเข้าไป พัวพันกับคดีช่วงชิงสมบัติแห่งอัครที่เป็นสมบัติของประเทศอินเดียเนื่องจากเธอเป็นหนึ่งในผู้ได้รับสืบทอดสมบัติดังกล่าว ทำให้เธอตกอยู่ในอันตรายเนื่องจากโจนาธาน สมอลล์ตัวร้ายของเรื่องที่ต้องการ แหยงชิงสมบัติดังกล่าว

ตัวละครหญิงเหล่านี้มักจะอยู่ใต้อำนาจของผู้ชายและถูกแยกออกจากพื้นที่ของผู้ชาย พวกเธอ มักจะปรากฏตัวเพื่อให้ข้อมูลแก่นักสืบและผู้ช่วยนักสืบและหายตัวไปจากเรื่องเล่าขณะที่นักสืบและผู้ช่วยนักสืบปฏิบัติงาน หรือหากพวกเธอปรากฏตัวในเรื่องเล่าก็มักจะปิดปากเงียบจนกว่าตัวละครชาย จะเอ่ยปากถาม เฟเวอร์ (Favor) กล่าวว่าตัวละครหญิงในงานเขียนของดอยล์มักจะปรากฏในเรื่องเล่า เพราะมีความจำเป็นต่อเรื่องและมักจะหายไปจากการเล่าเรื่องหรือปรากฏตัวอีกครั้งเมื่อมีความจำเป็น ต่อเนื้อเรื่อง และอธิบายเพิ่มเติมว่าการสร้างตัวละครหญิงของดอยล์ให้ไร้เสียงเกือบตลอดทั้งเรื่องและ หายไปจากการเล่าเรื่องของนายแพทย์วัตสันเป็นการควบคุมและทำให้ผู้หญิงเหล่านี้อยู่ในพื้นที่ชาย

ขอบของสังคมที่ชายเป็นใหญ่ (Favor, 2000: 398-9) เช่น ในตอน “The Hound of the Baskervilles” นางสาวเบริล สเตเปิลตัน (Miss Beryl Stapleton) ภรรยาของนายสเตเปิลตันที่สวมบทบาทเป็นน้องสาวของเขาปรากฏตัวเพื่อเตือนให้นายแพทย์วัตสันออกไปจากคฤหาสน์บาสเกอร์วิลล์ เนื่องจากเธอคิดว่าเขาคือ เซอร์เฮนรี บาสเกอร์วิลล์ (Sir Henry Baskerville) ที่มาสืบทอดมรดกจาก เซอร์ชาร์ลส์ บาสเกอร์วิลล์ (Sir Charles Baskerville) ที่เสียชีวิตไป บทบาทของนางสาวสเตเปิลตัน ถูกควบคุมโดยเพศชาย โดยเฉพาะสามีของเธอที่ทำให้เธอสวมบทบาทเป็นน้องสาวของเขาเพื่อหลอกให้ เซอร์เฮนรีตายใจ จากการควบคุมของสามีทำให้เธอไม่สามารถกระทำสิ่งต่างๆ ได้ตามต้องการ

ตัวละครหญิงที่ปรากฏในฐานะเหยื่อของคดีต่างๆ มักจะเป็นตัวละครหญิงที่ประพาดตัวตาม ขนบและอยู่ใต้อำนาจของผู้ชาย แต่ในขณะเดียวกัน ในงานเขียนชุดนี้ปรากฏตัวละครหญิงที่มีลักษณะ ไม่เป็นไปตามขนบสังคมด้วยเช่นกัน โดยมักจะปรากฏในฐานะตัวร้ายของเรื่อง ตัวละครหญิงเหล่านี้มี บทบาทในการสร้างปมปัญหาของเรื่องเล่าเนื่องจากเธอเป็นตัวแทนของความกังวลในคดีที่เธอปรากฏ ตัว พวกเธอไม่ได้ไร้เสียงและการกระทำต่างๆ ของพวกเธอไม่ได้ถูกควบคุมโดยเพศชาย เส้นทางการเพศ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ตัวละครหญิงที่เป็นตัวร้ายมีความแตกต่างจากตัวละครหญิงอื่นๆ ในขณะที่ตัวละครหญิงที่ปรากฏในฐานะเหยื่อนั้นอยู่ภายใต้อำนาจของเพศชายและบ่อยครั้งที่จะแสดงให้เห็น ถึงการแสดงออกทางเพศของพวกเธอ ตัวละครหญิงที่เป็นตัวร้ายมักจะมีการแสดงออกทางเพศอย่าง ชัดเจนและลักษณะดังกล่าวมักจะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตัวละครชายที่มี ปฏิสัมพันธ์กับพวกเธอ ยกตัวอย่างเช่นในตอน “The Scandal in Bohemia” ที่กษัตริย์แห่งโบฮีเมีย เกรงว่าความสัมพันธ์นอกสมรสระหว่างเขากับไอรีน แอดเลอร์จะกลายเป็นภัยเมื่อเขาอภิเษกสมรสไป แล้วและเขาต้องการจะทำลายหลักฐานความสัมพันธ์ระหว่างเขาและแอดเลอร์

นอกจากนั้น ตัวละครชายในเรื่องมักจะมองว่าตัวละครหญิงเป็นสิ่งที่ทำให้ความสามารถในการ ใช้เหตุผลของตัวละครชายเสื่อมถอยลงเนื่องจากอารมณ์ที่อ่อนไหวของผู้หญิงไปลดทอนความสามารถ ดังกล่าว บ่อยครั้งที่นายแพทย์วัตสันจะกล่าวเน้นถึงการไม่ชอบผู้หญิงของโฮล์มส์ เช่น ในตอน “The Dying Detective” นายแพทย์วัตสันเล่าถึงนางฮัดสัน (Mrs. Hudson) เจ้าของอพาร์ทเมนต์ 221 บี และได้กล่าวว่าแม่โฮล์มส์นั้น “ไม่ชอบ” และ “ไม่ไว้วางใจ” ผู้หญิงแต่ก็ให้เกียรติผู้หญิงดังที่โฮล์มส์ได้ ปฏิบัติตัวอย่างสุภาพต่อนางฮัดสัน (Doyle, 2006: 1169) และในตอน “A Scandal in Bohemia” นายแพทย์วัตสันได้กล่าวว่า

He [Sherlock Holmes] never spoke of the softer passion, save with a gibe and a sneer. They were admirable things for the observer — excellent for drawing the veil from men's motives and action. But for the trained reasoner to admit such intrusions into his own delicate and finely adjusted temperament was to introduce a distracting factor which might throw a doubt upon all his mental results. (Doyle, 2006)

จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงมุมมองของโฮล์มส์ในฐานะผู้ใช้เหตุผลและมองว่าอารมณ์ที่อ่อนไหวเป็นสิ่งที่รบกวนการใช้เหตุผล แม้อารมณ์ความรู้สึกจะเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมต่อผู้มอง มุมมองดังกล่าวของโฮล์มส์แสดงให้เห็นถึงข้อตรงข้ามระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายโดยมองว่าผู้หญิงนั้นเกี่ยวข้องกับ การใช้อารมณ์ในขณะที่ผู้ชายเป็นฝ่ายที่ใช้เหตุผล และการข้องเกี่ยวกับผู้หญิงถูกมองว่าทำให้การใช้เหตุผลของผู้ชายลดน้อยลง เฟเวอร์กล่าวว่าแนวคิดดังกล่าวเกี่ยวข้องกับมุมมองที่ว่าอารมณ์ของผู้หญิงเป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล โดยเฉพาะจากในมุมมองของโฮล์มส์ที่มองว่าผู้หญิงและอารมณ์ของพวกเธอเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ชายไขว่เขวจากการใช้เหตุผล (Favor, 2000: 402) และลักษณะของข้อตรงข้ามดังกล่าวเป็นการผลักดันให้เพศหญิงอยู่ในพื้นที่ของความเป็นอื่นที่แตกต่างจากเพศชาย แม้ว่าในทางกลับกันอาจมองได้ว่าอารมณ์ของผู้หญิงนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเหนือกว่าการใช้เหตุผลที่ถูกมองว่าเป็นลักษณะของผู้ชาย ทั้งยังเป็นสิ่งที่ “อำพรางผู้หญิงจากแรงจูงใจและการกระทำของผู้ชาย”

ในลักษณะที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมในเรื่องบทบาททางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปละครโทรทัศน์ชุด *เชอร์ล็อก* ได้เพิ่มบทบาทของตัวละครหญิงให้เข้ามามีบทบาทในพื้นที่ของผู้ชายมากขึ้นด้วยการสร้างตัวละครหญิงที่ไม่ปรากฏในงานเขียนต้นฉบับของดอยล์ ได้แก่ มอลลี ฮูเปอร์ (Molly Hooper) และแซลลี โดโนแวนในละครโทรทัศน์ มอลลี ฮูเปอร์ทำงานเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานในห้องดับจิตของโรงพยาบาลบาธโลมิว เธอคอยให้ความช่วยเหลือเชอร์ล็อก โฮล์มส์เมื่อเขาต้องการห้องทดลองในการทำงานหรือการทดลองของเขา หรือในบางครั้งมีส่วนช่วยให้การสืบคดีของโฮล์มส์ง่ายขึ้นด้วยการให้เขาสามารถเข้ามาตรวจสอบศพของเหยื่อในคดีที่โฮล์มส์กำลังสืบสวนอยู่ ส่วนแซลลี

โดโนแวนนั้นเป็นตำรวจหญิงได้บังคับบัญชาของนักสืบเลสเตรด เธอมักจะปรากฏตัวในที่เกิดเหตุพร้อม กับสารวัตรเลสเตรดเสมอ

อาชีพสายการแพทย์ของซูเปอร์และสายผู้พิทักษ์กฎหมายของโดโนแวนเป็นอาชีพที่มักถูกมอง ว่าเป็นสายอาชีพของผู้ชาย การสร้างตัวละครหญิงให้ประกอบอาชีพดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึง ความเท่าเทียมของผู้หญิงที่สามารถประกอบอาชีพใดๆ ตามที่พวกเธอต้องการ ซึ่งแตกต่างจากตัว ละครหญิงในงานเขียนต้นฉบับที่มักจะเป็นภรรยา แม่บ้าน ครูสอนพิเศษตามบ้าน หรือคนรับใช้ ความ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่ผู้หญิงสามารถทำงานในสายงานที่มีผู้ชายเป็นใหญ่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ที่แยก ออกจากกันระหว่างเพศหญิงและเพศชายเลือนรางไป ผู้หญิงไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แต่ในพื้นที่ของบ้านและ การดูแลบ้านอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเราจะเห็นได้ว่าในบริบทของสังคมปัจจุบัน ผู้หญิงไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงพื้นที่ ของบ้านและสามารถทำงานในสายงานของผู้ชายได้ แต่บทบาทของผู้หญิงในเรื่องยังมีอยู่น้อยมาก เช่นเดียวกับในวรรณกรรมต้นฉบับ ตัวละครหญิงจะมีบทบาทต่อเมื่อตัวละครชายต้องการการ สนับสนุนจากพวกเธอหรือหากว่าพวกเธอถูกสร้างในฐานะตัวละครที่นำความกังวลมาสู่เรื่องเท่านั้น และตัวละครหญิงในฉบับละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ใต้อำนาจของตัวละครชาย ทั้งซูเปอร์และ โดโนแวนที่มีบทบาทในการช่วยเหลือและสนับสนุนตัวละครชายในเรื่อง อันได้แก่ เซอร์ลือค โฮล์มส์ และสารวัตรเลสเตรด ตามลำดับ ตัวละครทั้งสองไม่เพียงแต่มีบทบาทที่เป็นรองตัวละครชายเท่านั้น แต่ในโครงสร้างความสัมพันธ์ ตัวละครหญิงทั้งสองอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าตัวละครชายด้วย โดยโดโน แวนนั้นเป็นลูกน้องได้บังคับบัญชาของสารวัตรเลสเตรดทำให้เธอต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเขาโดยไม่สามารถโต้เถียงได้มากนัก ส่วนซูเปอร์นั้นแอบชอบโฮล์มส์อยู่และโฮล์มส์ก็รู้ว่าเธอมีความรู้สึกชอบพอ เขา โฮล์มส์จึงมักใช้ความรู้สึกของซูเปอร์ในการหวานล่อมให้เธอทำสิ่งที่เขาต้องการ เช่น ในตอน “The Blind Banker” โฮล์มส์ต้องการที่จะตรวจสอบศพที่ถูกฆาตกรรมในห้องปิดตายอีกครั้งเพื่อหา ความเชื่อมโยงระหว่างคดีต่างๆ เขาทำที่เป็นขึ้นชมทรงผมของซูเปอร์เพื่อให้เธอรู้สึกดีและยอมนำศพ ทั้งสองออกมาให้เขาตรวจสอบอีกครั้ง

จากในวรรณกรรมต้นฉบับ บทบาทของตัวละครหญิงมักจะปรากฏให้เห็นน้อยมากเนื่องจาก บริบทของสังคมในสมัยวิกตอเรียนเป็นสังคมที่มีการแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ตัวละคร หญิงในวรรณกรรมต้นฉบับจึงมีลักษณะเป็นอื่นในวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนที่มักถูกมองว่าเป็น

พื้นที่ของผู้ชาย ในขณะที่ในละครโทรทัศน์นั้นนำเสนอภาพของสังคมอังกฤษร่วมสมัยที่บทบาทของผู้หญิงไม่ได้ถูกจำกัดมากเท่ากับในสมัยวิกตอเรียน ตัวละครหญิงในเรื่องไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงแต่ในพื้นที่ของบ้านอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ตัวละครหญิงเหล่านี้ยังถูกนำเสนอในฐานะความเป็นอื่นที่ต่างจากตัวละครชายอยู่

4.1.4 ความเป็นชายจากยุควิกตอเรียนสู่ยุคปัจจุบัน

ในหัวข้อข้างต้น ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศที่ส่งผลต่อความเป็นชายของปัจเจกบุคคลในสังคม การเรียกร้องความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชายทำให้เกิดความสั่นคลอนต่อความเป็นชาย ความเป็นชาย (Masculinity) นั้นคือชุดของค่านิยมที่สังคมกำหนดให้เป็นบทบาทของเพศชาย เช่น ผู้ชายต้องมีความกล้าหาญ เป็นหัวหน้าครอบครัวและต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว เป็นต้น หลังยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นต้นมา ความคิดที่ว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีความเป็นเหตุเป็นผล ชอบการแข่งขัน และสามารถปฏิบัติงานต่างๆ ถูกทำให้มองว่าเป็นสิ่งที่เกิดโดยธรรมชาติ (Beynon, 2002: 17) รวมถึงแนวคิดเรื่องวิวัฒนาการ ทำให้ความเป็นชายในยุควิกตอเรียนมักจะถูกเชื่อมโยงกับความเป็นผู้นำครอบครัวและความกล้าหาญในการปกป้องประเทศ แต่ยังคงต้องแสดงความสุภาพอ่อนโยนต่อสุภาพสตรี

ในส่วนของความเป็นชายในศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมานั้น ไมเคิล เอส. คิมเมล (Michael S. Kimmel) ได้ยกตัวอย่างการสรุปความหมายของความเป็นชายจากงานของโรเบิร์ต แบรินอน (Robert Brannon) ว่ามีลักษณะสำคัญสี่ประการ ดังนี้

1. “No Sissy Stuff!” One may never do anything that even remotely suggests femininity. Masculinity is the relentless repudiation of the feminine.
2. “Be a Big Wheel.” Masculinity is measured by power, success, wealth, and status. As the current saying goes, “He who has the most toys when he dies wins.”

3. “Be a Sturdy Oak.” Masculinity depends on remaining calm and reliable in a crisis, holding emotions in check. In fact, proving you’re a man depends on never showing your emotions at all. Boys don’t cry.
4. “Give ‘em Hell.” Exude an aura of manly daring and aggression. Go for it. Take risks. (Brannon Qtd. in Kimmel, 1994: 125-126)

โดยตามนิยามของแบรนนอนนั้น ลักษณะสำคัญของความเป็นชายคือ การไม่ปฏิบัติตัวเหมือนกับผู้หญิง โดยไม่ทำสิ่งใดๆ ที่อาจแสดงถึงความเป็นหญิง การมีอำนาจและความสำเร็จในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ การไม่แสดงออกทางอารมณ์ และการแสดงออกถึงความเด็ดเดี่ยวและกล้าเสี่ยงเพื่อสิ่งที่ตนต้องการ ดังจะเห็นได้ว่าแบรนนอนได้ให้ความสำคัญกับการเปรียบต่างกับผู้หญิง ในการให้คำนิยามแก่ความเป็นชาย แม้ว่าความเป็นชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอดีต มักจะถูกมองว่ามีลักษณะบางอย่างที่ระบุได้อย่างชัดเจนและแน่นอน มีความมั่นคงและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

อย่างไรก็ตาม ดังที่ คิมเมลเสนอไว้ในบทความเรื่อง “Masculinity as Homophobia: Fear, Shame, and Silence in the Construction of Gender Identity” ความเป็นชายนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและเป็นสิ่งที่สังคมประกอบสร้างขึ้นไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวผู้ชาย และประกอบสร้างด้วยการเปรียบต่างจากความเป็นอื่นที่ต่างจากผู้ชาย เช่น ผู้หญิง คนรักเพศเดียวกัน หรือชาวต่างชาติ (Kimmel, 1994: 120) (Kimmel 1994) คิมเมลได้ใช้ปมเอดิปัส (Oedipus Complex) ของฟรอยด์ ในการอธิบายการพัฒนาของความเป็นชายในเด็กชาย โดยเด็กชายจะมีความรู้สึกเชื่อมโยงและความปรารถนาต่อแม่แต่ถูกขัดขวางโดยพ่อที่มีอำนาจมากกว่า ทำให้เด็กชายเกิดความกลัวต่อพ่อและละจากการเชื่อมโยงตนเองกับแม่ไปสู่พ่อแทนเพื่อให้เด็กชายสามารถทำตามความปรารถนาทางเพศที่มีต่อตัวแทนของแม่ (ซึ่งหมายรวมถึงผู้หญิงได้) ได้ กระบวนการดังกล่าวทำให้เด็กชายได้พัฒนาความเป็นชายและรสนิยมแบบรักต่างเพศขึ้นมา และมุมมองต่อเด็กชายที่มีต่อแม่ได้เปลี่ยนไป จากเดิมที่แม่เป็นผู้ให้ความรักและการดูแลกลายเป็นผู้ทำให้เด็กชายรู้สึกอับอายและพึงพาตนเองไม่ได้ การควบคุมของแม่ทำให้พฤติกรรมบางประการ เช่น การถ่อมตัว หรือความสุภาพถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ผู้หญิงเรียกร้องและไม่ใช่อะไรที่เหมาะสมกับเพศชาย เด็กชายจึงเกิดความรู้สึกว่าแม่ลดทอนความเป็นชายของเขาและเกิดความต้องการที่จะผลจากความเป็นผู้หญิง (Kimmel, 1994: 126-127)

บทบาททางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปนำไปสู่วิกฤติของความเป็นชาย (Crisis of masculinity) ในปัจเจกบุคคล เนื่องจากผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในพื้นที่ของผู้ชาย เช่น ในด้านการงานหรือการศึกษา มากขึ้น ทิม เอ็ดเวิร์ดส์ (Tim Edwards) อธิบายถึงลักษณะของวิกฤติของความเป็นชายไว้สองประการ คือ “วิกฤติที่มาจากภายนอก” (“The crisis from without”) อันเป็นวิกฤติของความเป็นชายที่เกิดจากการที่เพศชายภายในสถาบันต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว ที่ทำงาน หรือการศึกษาได้สูญเสียอำนาจหรือสิทธิพิเศษที่มาจากตำแหน่งภายในสถาบันนั้น และ “วิกฤติที่มาจากภายใน” (“The crisis from within”) อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการรับรู้ความเป็นชายของตนเองซึ่งมักจะเป็นในแง่ของ “ความไร้พลัง” (“Powerlessness”) “ไร้ความหมาย” (“Meaninglessness”) และความไม่มั่นคง (“Uncertainty”) (Edwards, 2006: 6) ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ความเป็นชายนั้นมักจะอิงกับการเปรียบต่างกับความเป็นอื่นทางเพศ เช่น ผู้หญิงหรือกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน เมื่อกลุ่มคนเหล่านี้แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถเหมือนกับผู้ชายหรือท้าทายบทบาทหน้าที่ตามเพศที่ถูกมองว่ามั่นคงและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ความเป็นชายจึงเกิดการสั่นคลอน ดังที่คิมเมลกล่าวไว้ว่า ความเป็นชายจึงต้องการการยืนยันตลอดเวลาเนื่องจากความไม่มั่นคงของความเป็นชายดังกล่าว และแม้ว่าจะสามารถยืนยันความเป็นชายของตนได้ แต่ผู้ชายจะถูกท้าทาย ตั้งคำถาม และตัดสินความเป็นชายของเขาอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะจากผู้ชายด้วยกันเอง (Kimmel, 1994: 129)

นอกจากนั้นแล้ว ความเป็นชายยังอ้างอิงกับสถานะต่างๆ ของผู้ชาย (Edwards, 2005: 14) เช่น ในด้านของหน้าที่การงานนั้น ผู้ชายมักถูกคาดหวังให้ประสบความสำเร็จทางหน้าที่การงานซึ่งความสำเร็จดังกล่าวมักจะถูกเชื่อมโยงกับการประสบความสำเร็จในการดำรงความเป็นชายไว้ด้วย (Edwards, 2005: 7) ความสำเร็จทางการศึกษาถูกเชื่อมโยงเข้ากับความสำเร็จของหน้าที่การงาน โดยมักถูกมองว่าอุปสรรคในความสำเร็จทางการศึกษามักจะมาจากปัญหาที่เกี่ยวข้องความเป็นชายของเด็กชาย และผลของการศึกษานั้นส่งผลต่อการหางานของเด็กชายหรือการหันเข้าสู่อาชญากรรม (Edwards, 2007: 8) นอกจากนั้นแล้ว ในสถาบันครอบครัว บทบาทของผู้ชายในฐานะผู้หาเลี้ยงครอบครัวเริ่มลดน้อยลงเนื่องจากผู้หญิงสามารถออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้มาดูแลครอบครัวได้เช่นกัน (Edwards, 2005: 10) การลดความสำคัญของผู้ชายในสถาบันต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดวิกฤติความเป็นชายโดยอาจทำให้ความเป็นชายมีความหมายเป็นแง่ลบไป หรือถูกเปรียบเทียบกับความเป็นหญิง (Edwards, 2005: 14)

จากแนวคิดสตรีนิยมคลื่นลูกที่สอง (Second wave feminism) ที่มีความรุนแรงและกดดันผู้ชายเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ว่าในบางครั้งแนวคิดสตรีนิยมที่มีลักษณะต่อต้านผู้ชายและมองว่าเพศชายเป็นเพศที่ไม่จำเป็นนั้นมีความรุนแรงมากเกินไปและส่งผลเสียให้กับผู้ชายเป็นอย่างมาก จึงเกิดการเคลื่อนไหวจากฝั่งของผู้ชายเพื่อให้ตามทันความเปลี่ยนแปลงในหมู่ผู้หญิง ภาพของ “New Man” และ “New Lad” ที่ปรากฏตามนิตยสารสำหรับผู้ชายเป็นหนึ่งในการตอบโต้กระแสสตรีนิยมคลื่นลูกที่สอง (Edwards, 2005: 22-5) ภาพของ “New Man” มักจะมีลักษณะการรวมสองชั่วที่แตกต่างกันของผู้หญิงและผู้ชาย เช่น มีความเป็นห่วงเป็นใยและให้การทะนุถนอมอันเป็นภาพที่มักจะถูกโยงกับผู้หญิงและมีความหลงตัวเองและห่วงรูปลักษณ์ภายนอกที่มักถูกโยงกับผู้ชายสมัยใหม่ (34-5) ในขณะที่ภาพของ “New Lad” เป็นการกลับสู่ภาพของผู้ชายในสมัยก่อนแนวคิดสตรีนิยม โดยมักสร้างภาพของผู้ชายที่ให้คุณค่ากับเรื่องเพศ กีฬา การดื่มสุรา (Edwards, 2006: 34) ในปัจจุบัน ภาพของ “New Man” และ “New Lad” มักจะปรากฏพร้อมกันตามนิตยสารและสื่อต่างๆ แม้ว่าภาพของ “New Lad” จะมีความแพร่หลายมากกว่าเนื่องจากปรากฏบ่อยบนสื่อกระแสหลักชนิดต่างๆ (36)

การเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศและการยอมรับรสนิยมทางเพศที่แตกต่างทำให้เกิดความรู้สึกสั่นคลอนต่อความเป็นชายในสังคม ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นในละครโทรทัศน์ด้วยเช่นกัน โดยแสดงให้เห็นผ่านบทบาทของตัวละครหญิงที่เพิ่มเติมจากวรรณกรรมต้นฉบับและความเป็นชายของตัวละครชายทั้งสอง

4.1.5 การเปรียบเทียบบทบาทของตัวละครชายในวรรณกรรมและละครโทรทัศน์

ในหัวข้อที่ 4.1.3 ได้กล่าวถึงบทบาททางเพศและค่านิยมที่สังคมกำหนดให้ตัวละครหญิง ในงานวรรณกรรมต้นฉบับและละครโทรทัศน์ได้แสดงให้เห็นถึงบทบาททางเพศและค่านิยมที่กำหนดให้ตัวละครชายเช่นกัน การที่วรรณกรรมและละครโทรทัศน์มีตัวละครชายเป็นศูนย์กลางของเรื่องแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของความเป็นชายที่พึงประสงค์ที่สะท้อนผ่านตัวละครหลักทั้งสอง บทบาทของตัวละครชายในเรื่องสะท้อนให้เห็นถึงบทบาททางเพศของผู้ชายในสังคมอังกฤษสมัยวิกตอเรียนพร้อมทั้งยังเสนอภาพของความเป็นชายอันพึงปรารถนาของสังคมผ่านตัวละครชายทั้งสองที่เต็มไปด้วย

ความกล้าหาญและความสามารถที่จะรักษาความสงบสุขของสังคม แต่ในขณะเดียวกัน ในบริบทสังคมที่แตกต่างออกไปในสมัยปัจจุบัน ตัวละครชายทั้งสองในละครโทรทัศน์อาจจะแสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นคงของความเป็นชายได้

ในวรรณกรรมต้นฉบับสะท้อนลักษณะความเป็นชายที่พึงประสงค์ผ่านตัวละครเอกทั้งสองตัว อันได้แก่ เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์ และนายแพทย์จอห์น วัตสัน ตัวละครหลักทั้งสองของงานเขียนชุดนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะความเป็นชายอันเป็นที่พึงประสงค์สมัยวิกตอเรียนในมุมที่แตกต่างกัน นายแพทย์วัตสันสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชายอันเป็นที่พึงประสงค์ในแง่ของผู้ที่ใช้ความแข็งแกร่งของตนในการปกป้องประเทศชาติจากภัยคุกคามต่างๆ และความกล้าหาญในการต่อสู้ผ่านอดีตของนายแพทย์วัตสันที่เคยเป็นทหารรับใช้ชาติมาก่อน การรับราชการทหารในยุควิกตอเรียนนั้นถือว่าเป็นสูงที่มีเกียรติและน่านับถือมาก การที่นายแพทย์วัตสันรับราชการทหารจึงเป็นการแสดงออกถึงความเป็นชายในอุดมคติของยุควิกตอเรียน (Griswold, 2007: 5) ในตอน *A Study in Scarlet* กล่าวถึงช่วงเวลาของนายแพทย์วัตสันขณะที่รับราชการทหาร เขาได้ใช้ความรู้ทางการแพทย์ของเขาในการรับใช้ประเทศ และได้แสดงความกล้าหาญด้วยการเข้าไปยังเขตแดนของผู้ก่อเหตุและสามารถนำชัยชนะมาสู่กองทัพอังกฤษได้ (Doyle, 2006) ถึงแม้จะถูกปลดประจำการแล้วนายแพทย์วัตสันยังมีบทบาทอย่างมากในการใช้กำลังเพื่อรักษาความสงบของสังคม บ่อยครั้งที่โฮล์มส์มักมอบหน้าที่ในการใช้กำลังในการกำจัดศัตรูให้แก่ นายแพทย์วัตสัน ดังจะเห็นได้จากที่ในบางครั้งโฮล์มส์จะย้าเตือนให้วัตสันพกปืนไปด้วยยามที่ต้องทำการจับกุมคนร้าย เช่น ในตอน *The Sign of the Four* ที่วัตสันเป็นผู้ลงมือลั่นไกที่สังหารทองกาตัวละครฝ่ายร้ายที่เป็นชายตะวันออกและจับกุมโจนาธาน สมอลล์หัวหน้าของทองกา (Doyle, 2006)

นอกจากบทบาทในการใช้กำลังเพื่อรักษาระบบระเบียบในสังคมแล้ว นายแพทย์วัตสันยังแสดงให้เห็นถึงภาพของสุภาพบุรุษและหน้าที่ที่สุภาพบุรุษพึงปฏิบัติต่อสตรี ในเรื่องได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของนายแพทย์วัตสันในฐานะสุภาพบุรุษในสมัยวิกตอเรียนที่เป็นที่พึงพิงของสุภาพสตรีในเรื่องได้ ดังจะเห็นได้จากการประพฤติตัวของนายแพทย์วัตสันต่อตัวละครหญิงในเรื่อง เช่น การปฏิบัติต่อแมรี มอร์สตันในตอน *The Sign of the Four* หลังจากที่นายแพทย์วัตสันพบว่าตนเองนั้นมีใจให้กับมอร์สตัน นายแพทย์วัตสันได้กล่าวว่า

“She was weak and helpless, shaken in mind and nerve. It was to take her at a disadvantage to obtrude love upon her at such time. Worse still, she was rich. If Holmes’s researches were successful, she would be an heiress. Was it fair, was it honourable, that a half-pay surgeon should take such advantage of an intimacy which chance had brought about? Might she not look upon me as a mere vulgar fortune-seeker? I could not bear to risk that such a thought should cross her mind.” (Doyle, 2006: 127)

คำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความเป็นสุภาพบุรุษของนายแพทย์วัตสันที่ให้ความสำคัญสตรีทั้งยังกังวลในแง่ของความเหมาะสมของความรู้สึกของเขากับต่อมอร์สแดน ในขณะที่เดียวกัน การบรรยายของเขานำเสนอตัวละครหญิงในลักษณะอ่อนแอ ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และต้องการการปกป้องคุ้มครองจากตัวละครชาย ซึ่งตรงกับแนวคิดของความเป็นสุภาพบุรุษในสมัยวิกตอเรียนที่เอมีเฮอริง กริสวอลด์ (Amy Herring Griswold) กล่าวว่าสุภาพบุรุษในสมัยวิกตอเรียนนั้นให้ความสำคัญกับเกียรติของผู้หญิงในทุกชนชั้น (Griswold, 2007: 4-5) นายแพทย์วัตสันได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นสุภาพบุรุษผ่านความลังเลต่อการเผยความรู้สึกของตนต่อมอร์สแดนและมองว่าตนเองนั้นไม่คู่ควรต่อมอร์สแดนที่อาจจะกลายเป็นเศรษฐินีหลังจากจบคดี แต่ในตอนท้ายของเรื่อง นายแพทย์วัตสันแต่งงานกับมอร์สแดนและย้ายออกจากอพาร์ทเมนต์ 221บี เพื่อสร้างครอบครัวโดยนายแพทย์วัตสันทำงานเป็นแพทย์ตรวจคนไข้ตามบ้าน ในตอน “The Adventure of the Stockbroker’s Clerk” นายแพทย์วัตสันได้กล่าวว่างานของเขานั้นทำให้ยุ่งมากจนไม่สามารถปลีกตัวไปพบโฮล์มส์ได้ (Doyle, 2006: 693) ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของนายแพทย์วัตสันหลังจากที่เขาแต่งงาน เนื่องจากนายแพทย์วัตสันต้องทำงานหาเงินเพื่อดูแลครอบครัว ทำให้เขาห่างเหินจากโฮล์มส์เพื่อนสนิทของเขา รวมทั้งการสืบสวนคดีต่างๆ เนื่องจากการหาเลี้ยงและดูแลครอบครัวทำให้เขามีเวลาว่างน้อยลง

ส่วนตัวละครเซอร์ลีโอ โสล์มส์นั้นให้ภาพของความเป็นชายที่แตกต่างจากนายแพทย์วัตสัน โฮล์มส์ไม่ได้มีลักษณะของความเป็นชายที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากเขาใช้ชีวิตเพียงลำพังโดยไม่แต่งงานจึงไม่สามารถเพิ่มจำนวนประชากรให้กับสังคม

ได้ แต่กระนั้นโฮล์มส์ยังแสดงถึงความเป็นชายอันน่าพิงปรารถนาผ่านความกล้าหาญโดยที่โฮล์มส์ไม่จำเป็นต้องไปรบในต่างแดน เฮอริงกล่าวว่าความกล้าหาญของโฮล์มส์ถูกแสดงผ่านความกล้าหาญที่นำพาตนเองเข้าไปเผชิญอันตรายโดยไม่คิดถึงความปลอดภัยของตนเองซึ่งเป็นลักษณะของความเป็นชายที่ได้รับการยกย่องในสมัยวิกตอเรียน (Griswold, 2007: 5-6) อาชีพนักสืบของโฮล์มส์เปิดโอกาสให้โฮล์มส์ได้แสดงถึงความกล้าหาญดังกล่าวเนื่องจากเขาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรมและอันตรายต่างๆ ที่ตามมาจากการสืบสวนหาตัวคนร้ายในคดีต่างๆ เหล่านั้น นอกจากนั้นแล้วโฮล์มส์ยังพาตนเองเข้าไปเผชิญกับอันตรายต่างๆ อย่างไม่เกรงกลัวแม้เขาจะรู้ถึงความเสี่ยงว่าอาจจะรุนแรงถึงตายได้ก็ตาม

นอกจากนั้นแล้ว ความรู้อันกว้างขวางของโฮล์มส์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเขาเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นชายให้เขา โฮล์มส์มีความรู้ที่กว้างขวางในหลายๆ สาขาวิชา ดังที่เห็นในตอน *A Study in Scarlet* นายแพทย์วัตสันได้แจกแจงความรู้และพร้อมประเมินความเชี่ยวชาญของโฮล์มส์ในแขนงวิชาต่างๆ ไว้ ความรู้ของโฮล์มส์ส่วนใหญ่มักจะเป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้ในการสืบคดีได้ เช่น เคมีหรือกายวิภาค (Doyle, 2006: 20-21) และโฮล์มส์นำความรู้ที่มีอยู่มากมายของเขามาประกอบการอนุมานของเขา เช่น โฮล์มส์สามารถอนุมานสถานที่ที่สารวัตรไปเยือนก่อนเดินทางมาอยู่ที่อยู่ของเขาได้จากโคลนที่ติดรองเท้าของสารวัตร หรือสามารถระบุเชื้อชาติของคนร้ายผ่านรอยเท้าและอาวุธที่ใช้ในการฆาตกรรม ความรู้ของโฮล์มส์ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเทศอังกฤษเท่านั้น เขายังมีความรอบรู้เกี่ยวกับสิ่งที่มาจากประเทศอาณานิคมไม่ว่าจะเป็นลักษณะของคนพื้นเมือง หรือพันธุ์ไม้ การใช้ความรู้ความสามารถของโฮล์มส์อาจสอดคล้องกับความสัมพันธ์ของอำนาจและความรู้ (Power/knowledge) ที่มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ได้กล่าวไว้ว่าความรู้และอำนาจมีความสัมพันธ์กันโดยเฉพาะในด้านการใช้ความรู้ในการกดทับบุคคลที่เป็นอื่นในสังคม เช่น อาชญากรหรือคนบ้า (Gutting, 2005: 86) กริสวอลด์กล่าวว่า ความรู้ที่กว้างขวางในหลายสาขาวิชาของโฮล์มส์นั้นสอดคล้องกับภาพลักษณ์ของนักสำรวจในสมัยวิกตอเรียน เนื่องจากนักสำรวจในสมัยนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ในหลายๆ แขนงอย่างกว้างขวางและต่อยอดความรู้ของตนจากการเดินทางไปสำรวจต่างแดน นักสำรวจเหล่านี้มักจะได้รับชื่นชมเนื่องจากความกล้าหาญในการออกไปเผชิญอันตรายและการผจญภัย (Griswold, 2007)

จะเห็นได้ว่าความเป็นชายในสมัยวิกตอเรียนนั้นเกิดจากการเปรียบต่างกับเพศหญิงและมีการแยกพื้นที่ระหว่างพื้นที่ของผู้หญิงและผู้ชายโดยสมบูรณ์ ในฉบับละครโทรทัศน์นั้นพื้นที่ของผู้หญิงและผู้ชายไม่ได้แบ่งแยกอย่างชัดเจนอีกต่อไป ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าผู้หญิงในสมัยปัจจุบันสามารถเข้าไปทำงานในสายงานที่ผู้ชายเป็นใหญ่และพวกเขาไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่พื้นที่ของบ้านอีกต่อไป ดังที่ทิม เอ็ดเวิร์ดส์กล่าวว่าความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ผู้ชายเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงต่อสถานภาพของตนเองซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นชายของบุคคล (Edwards, 2006: 6) (Edwards 2006) แม้ว่าในฉบับละครโทรทัศน์จะยังแสดงให้เห็นถึงความเป็นชายในสมัยปัจจุบันผ่านตัวละครเอกทั้งสอง แต่ความเป็นชายดังกล่าวมีลักษณะที่เปราะบางและแสดงให้เห็นถึงเกิดวิกฤติความเป็นชายที่เกิดขึ้นในตัวละคร

การสร้างความเป็นอื่นให้กับตัวละครหญิงและสร้างเรื่องราวที่มีตัวละครเพศชายเป็นแกนหลักของเรื่องเป็นการขจัดความกังวลอันเกิดจากวิกฤติความเป็นชายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศที่ทำให้สถานะของเพศชายสั่นคลอน ในงานเขียนของเขา ดอยล์ได้สร้างตัวละครเพศชายอันเป็นแบบอย่างผ่านตัวละครเซอร์ลีโอ โสล์มส์และนายแพทย์วัตสัน ทั้งยังสร้างสถานการณ์ที่อำนาจของเพศชายนั้นมีเหนือตัวละครเพศหญิงและสามารถควบคุมพวกเขาไว้ได้ แม้แต่ในตอนจบของตอน “A Scandal in Bohemia” ก็เช่นกัน แม้อิริน แอดเลอร์จะสามารถเอาชนะสติปัญญาของโฮล์มส์ได้ หากแต่ท้ายที่สุดแล้วเธอก็เลือกที่จะประพาดตัวตามชนบและแต่งงานกับคนรักของเธอ พร้อมทั้งตั้งใจจดหมายเพื่อบอกโฮล์มส์ว่าเธอจะไม่เผยแพร่รูปภาพของเธอและกษัตริย์โบฮีเมียและเธอจะย้ายไปอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่สามีของเธอ เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้แอดเลอร์เปลี่ยนสถานะจากภัยคุกคามเป็นผู้หญิงที่มีบทบาทเป็นภรรยาตามชนบและทำให้เรื่องคลี่คลายในที่สุด

ส่วนในละครโทรทัศน์ เซอร์ลีโอ โสล์มส์และจอห์น วัตสันแสดงให้เห็นถึงความเป็นชายในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป โฮล์มส์ยังคงแสดงให้เห็นถึงความเป็นชายผ่านความกล้าหาญที่จะเผชิญอันตรายและความรู้ความสามารถของเขาเช่นเดียวกับในต้นฉบับ บ่อยครั้งที่โฮล์มส์จะไล่ตามคนร้ายโดยไม่หวั่นถึงความปลอดภัยของเขา เช่น ในตอน “The Blind Banker” โฮล์มส์เผชิญหน้ากับนักฆ่าชาวจีนที่ลักลอบเข้าไปยังพิพิธภัณฑเพื่อสังหารซูลินเยาที่ให้ความช่วยเหลือโฮล์มส์ในการสืบคดี แม้ว่าเขาจะอยู่ในสถานการณ์ที่เสียเปรียบแต่เขาก็ไม่ยอมแพ้และพยายามจับตัวคนร้ายให้ได้ เช่นเดียวกับในวรรณกรรมต้นฉบับ ความกล้าหาญและเสียสละของโฮล์มส์ไม่ใช่เพื่อรับใช้สังคมแต่เป็นการสนองต่อ

ความสนใจใคร่รู้ของตนเอง ยกตัวอย่างจากในตอน “A Study in Pink” ที่โฮล์มส์ยอมตามคนร้ายคดีฆาตกรรมต่อเนื่องไปและยอมเล่นเกมกับคนร้าย เกมดังกล่าวคือการเลือกแคปซูลหนึ่งในสองเม็ด เม็ดหนึ่งมียาพิษ ส่วนอีกเม็ดนั้นไม่มีอันตรายใดๆ โฮล์มส์เลือกแคปซูลหนึ่งเม็ดอย่างไม่ลังเล โฮล์มส์ไม่ได้เล่นเกมตามความต้องการของคนร้ายเพื่อจับกุมตัวและปิดคดีดังกล่าว แต่เขาทำเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นว่าคนร้ายใช้วิธีใดในการฆาตกรรมเหยื่อรายผ่านๆ มา นอกจากนั้นแล้ว ลักษณะนิสัยที่ใช้เหตุผลเหนืออารมณ์ของโฮล์มส์เป็นลักษณะที่แสดงถึงความเป็นชายของเขา โฮล์มส์มองว่าอารมณ์ที่อ่อนไหวเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเสียเปรียบในสถานการณ์ต่างๆ ลักษณะดังกล่าวของโฮล์มส์สอดคล้องกับหนึ่งในนิยามของความเป็นชายที่แบรนนอนที่ได้กล่าวถึงไว้ในหัวข้อ 4.1.4 คือ ไม่แสดงออกทางอารมณ์และรักษาความเยือกเย็นไว้ตลอดเวลา (Brannon Qtd. in Kimmel) โฮล์มส์มักจะไม่ได้แสดงออกถึงความรู้สึกของตัวเอง แม้แต่ตอนที่เขาหวาดกลัวต่อสุนัขปิศาจในตอน “The Hounds of Baskerville” เขาพยายามที่จะไม่แสดงความกลัวออกมาและผลักไสตัวตนที่เป็นห่วงเขาออกไป

หากแต่ความเป็นชายของโฮล์มส์ในฉบับละครโทรทัศน์ไม่ใช่สิ่งที่มั่นคงและไม่สามารถทำลายได้ ดังที่คิมเมลกล่าวไว้ว่าความเป็นชายว่าความเป็นชายไม่ใช่สิ่งที่ผู้ชายมีอยู่แล้วในตัวหากแต่ประกอบสร้างจากความเป็นอื่นที่นอกเหนือจากผู้ชาย (Kimmel, 1994) ความเป็นชายจึงมีลักษณะที่เปราะบางและสั่นคลอนได้ง่ายเมื่อเผชิญกับแรงปะทะ แม้ว่าโฮล์มส์จะสามารถแสดงออกถึงความเป็นชายของเขาผ่านการปกปิดอารมณ์ แต่ในบางครั้งโฮล์มส์พลั้งเผลอใช้อารมณ์เหนือเหตุผลเช่นกัน ในตอน “The Scandal in Belgravia” โฮล์มส์พลาดทำให้กับไอรีน แอดเลอร์และไซรส์ลับที่ทำให้แผนต่อต้านการก่อการร้ายของไมครอฟต์ โฮล์มส์ที่ชายของเขาต้องฟังไม่เป็นท่า ไมครอฟต์กล่าวว่าโฮล์มส์ว่าที่เขาพลาดพลั้งครั้งนี้เป็นเพราะหลงกลและใจอ่อนให้กับแอดเลอร์ การที่แอดเลอร์สามารถควบคุมโฮล์มส์ให้ทำตามสิ่งที่เธอต้องการได้แสดงให้เห็นว่าแอดเลอร์และความเป็นผู้หญิงของเธอมิพลังทัดเทียมหรือมากกว่าความเป็นชายของโฮล์มส์และทำให้เขาเกิดความรู้สึกสั่นคลอนเนื่องจากไม่เพียงแต่เขาหลงกลของแอดเลอร์เท่านั้น เขายังติดกับดักของอารมณ์ที่อ่อนไหวซึ่งเป็นกฎต้องห้ามสำหรับผู้ชายด้วย แต่อย่างไรก็ตามโฮล์มส์สามารถเรียกคืนความเป็นชายของตนเองด้วยการไซรส์ผ่านโทรศัพท์ของแอดเลอร์และเน้นย้ำถึงพลังของการใช้เหตุผลเหนืออารมณ์โดยการเสียดสีแอดเลอร์ว่าอารมณ์ที่อ่อนไหวของเธอทำให้เธอพ่ายแพ้ หากเปรียบเทียบกับตอน “A Scandal in

Bohemia” ในวรรณกรรมต้นฉบับแล้ว โฮล์มส์ในวรรณกรรมต้นฉบับยังสามารถคงความเป็นชายของตนเองได้มากกว่าแม้เขาจะถูกแอดเลอร์ใช้ปัญญาเอาชนะเขาก็ได้ตามที่

ในขณะที่ตัวละครโฮล์มส์แสดงให้เห็นถึงความเป็นชายที่มั่นคงเป็นส่วนใหญ่ ในทางตรงกันข้าม ตัวละครวัตสันมักแสดงให้เห็นถึงวิกฤติของความเป็นชาย วัตสันในฉบับละครโทรทัศน์มีลักษณะที่แตกต่างไปจากนายแพทย์วัตสันในงานเขียนต้นฉบับ ในงานเขียนต้นฉบับนั้น นายแพทย์วัตสันแสดงออกถึงความเป็นชายในอุดมคติของยุควิกตอเรียน วัตสันในฉบับละครโทรทัศน์ถูกลดทอนความเป็นชายลงตั้งแต่เริ่มเรื่อง เขาถูกส่งตัวกลับจากอัฟกานิสถานเนื่องจากเขาได้รับบาดเจ็บที่หัวเข่า การถูกส่งกลับประเทศนี้ไม่ใช่การกลับมาอย่างสมเกียรติ ดังจะเห็นได้จากในตอน “A Study in Pink” ที่วัตสันต้องเข้าพบจิตแพทย์เนื่องจากความเครียดภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญและสภาพความเป็นอยู่ที่โดดเดี่ยวของเขา โดยในเรื่องแสดงให้เห็นภาพฝันร้ายจากสงครามของเขา ทั้งภาพของจิตแพทย์หญิงที่ดูมีอำนาจมากกว่าวัตสัน ดังรูป

ภาพของวัตสันและจิตแพทย์จากตอน “A Study in Pink”

จากภาพจะเห็นได้ว่าวัตสันดูมีสถานะที่เป็นรองจิตแพทย์ เขานั่งเอนหลังกับพนักเก้าอี้ในลักษณะที่คล้ายกับพยายามถอยห่างจากจิตแพทย์ในขณะที่จิตแพทย์นั่งตัวตรงและดูมั่นคง แม้ว่าพนักของเขาจะดูเหมือนทำตัวตามสบาย แต่สีหน้าของวัตสันแสดงถึงความลำบากใจในขณะที่จิตแพทย์มีสีหน้าที่ค่อนข้างเรียบเฉย ภาพดังกล่าวทำให้เห็นว่าเขารู้สึกไม่สบายใจต่อสายตาของจิตแพทย์ที่จ้องมองเขา

ในขณะที่วรรณกรรมต้นฉบับ แม้นายแพทย์วัตสันจะถูกส่งกลับจากสมรภูมิในต่างแดนสู่ประเทศอังกฤษเช่นเดียวกัน แต่ความเป็นชายของนายแพทย์วัตสันนั้นยังคงมั่นคงอยู่

นอกจากนั้นแล้ว ความเป็นชายของตัวละครภายในเรื่องยังให้ภาพว่าถูกสันคลอนจากความเป็นไปได้ของรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกันด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่วัตสันคอยปฏิเสธความเข้าใจผิดของคนรอบข้างว่าเขาเป็นคู่รักของโฮล์มส์อยู่ตลอดเวลาในขณะที่โฮล์มส์มักจะเพิกเฉยต่อความเข้าใจผิดดังกล่าว การเพิกเฉยของโฮล์มส์อาจแสดงให้เห็นว่าโฮล์มส์นั้นมีความเชื่อมั่นในความเป็นชายของตนเองมากกว่า ในขณะที่วัตสันนั้นดูเหมือนจะประสบกับวิกฤติความเป็นชายและรู้สึกถึงความไม่มั่นคงในความเป็นชายของตนเองจึงพยายามที่จะปฏิเสธสิ่งที่ลดทอนความเป็นชายของเขา วัตสันพยายามยืนยันรสนิยมทางเพศแบบรักต่างเพศของตนเองอยู่ตลอดเวลาผ่านการปฏิเสธข้อเข้าใจผิดดังกล่าวและการมองหาความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศกับผู้หญิง อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้น่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยผ่อนคลายวัตสันจากความกังวลอันเกิดจากวิกฤติความเป็นชายได้ ในตอน “The Blind Banker” วัตสันได้พบกับซาราห์ ซอว์เยอร์ (Sarah Sawyer) ซึ่งเป็นเจ้าของคลินิกที่เขาไปสมัครงาน เขาแสดงความสนใจในตัวเธอโดยทันที และในตอน “A Scandal in Belgravia” วัตสันได้เลิกกับซาราห์และคบหากับผู้หญิงอีกคนหนึ่ง อาจเป็นไปได้ว่าการพยายามอยู่ในความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศอยู่เสมอๆ ทำให้วัตสันสามารถยืนยันความเป็นชายของตนเองได้

แม้ว่าในสังคมปัจจุบัน เพศวิถีและรสนิยมทางเพศมีลักษณะที่แตกต่างออกไป ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายและไม่ถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ของบ้านเสมอไป รวมทั้งการยอมรับรสนิยมทางเพศที่แตกต่าง แต่ในละครโทรทัศน์ความเป็นชายของตัวละครเอกถูกท้าทายและสันคลอนด้วยผู้หญิงและรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน ความเป็นชายจึงเป็นสิ่งที่ต้องการการยืนยันอยู่ตลอดเวลา

4.2 รสนิยมทางเพศจากยุควิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน

4.2.1 บริบทเรื่องรสนิยมทางเพศจากยุควิกตอเรียนสู่ปัจจุบัน

ซูเมคเกอร์ได้กล่าวถึงเพศวิถีในสังคมยุควิกตอเรียนไว้ว่า เพศวิถีในสังคมอังกฤษที่ได้รับการยอมรับในสังคมส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศโดยมุ่งเน้นไปที่การมีเพศสัมพันธ์

หลังจากที่แต่งงานกันไปแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าวให้ความสำคัญกับการร่วมเพศทางอวัยวะเพศ ทำให้ลดความสำคัญของการร่วมเพศในรูปแบบอื่นๆ เช่น การสำเร็จความใคร่ร่วมกัน หรือการเล้าโลม นอกจากนั้นแล้ว การร่วมเพศแบบสอดใส่ยังมีส่วนในการกำหนดบทบาททางเพศของผู้ชายและผู้หญิงในทางสัญลักษณ์ เนื่องจากตำแหน่งระหว่างกรร่วมเพศที่เป็นที่ยอมรับกันนั้นกำหนดให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกกระทำ ในขณะที่ผู้ชายมีอำนาจในการควบคุม ลักษณะดังกล่าวสะท้อนถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในสังคมที่ผู้ชายอยู่ในสถานะที่มีอำนาจควบคุมผู้หญิง ในขณะที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายที่ยอมรับการกระทำและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในสังคมของทั้งสองเพศ เช่น เมื่อมีการคบชู้เกิดขึ้น หากผู้ที่คบชู้เป็นผู้หญิงมักจะถูกกล่าวโทษและตำหนิอย่างรุนแรง แต่หากผู้ที่คบชู้เป็นชายมักจะถูกลืมผ่านไป ในยุคดังกล่าวนี้เองที่ความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันเริ่มไม่เป็นที่ยอมรับมากขึ้นเนื่องจากการให้ความสำคัญกับการร่วมเพศแบบสอดใส่ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายและการร่วมเพศที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการผลิตทายาท ความรักเพศเดียวกันขัดต่อวัตถุประสงค์ของการร่วมเพศที่นำไปสู่การผลิตทายาทและจึงถูกมองว่าขัดต่อวัตถุประสงค์ของพระเจ้าซึ่งเป็นเจ้าของศาสดาคริสต์ (Shoemaker, 1998: 59-86) ทั้งยังมีกฎหมายลงโทษการสังวาสแบบผิดธรรมชาติ (Buggery Act 1533) ที่เป็นกฎหมายลงโทษกลุ่มคนรักเพศเดียวกันและการร่วมเพศทางทวารหนัก กฎหมายดังกล่าวบัญญัติขึ้นในรัชสมัยของพระเจ้าเฮนรีที่ 8 (Henry VIII) และถูกนำมาใช้อีกครั้งใน ค.ศ. 1828 โดยละเวินโทซประหารชีวิต (Fordham University) ดังจะเห็นได้จากการไต่สวนคดีของนักเขียนออสการ์ ไวลด์ (Oscar Wilde) ในข้อหาละเวินโทซกระทำชำเราเด็กหนุ่ม (Sedgwick, 1985) (Sedgwick 1985) ในบริบทของสังคมสมัยใหม่ รสนิยมรักเพศเดียวกันไม่ใช่สิ่งที่ผิดปกติอีกต่อไปและบทลงโทษทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรสนิยมรักเพศเดียวกันถูกยกเลิกลงใน ค.ศ. 1957 หลังจากการพิจารณากฎหมายลงโทษกลุ่มคนรักเพศเดียวกันโดยมีเซอร์จอห์น วูล์ฟเฟินเดน (Sir John Wolfenden) เป็นประธาน และได้กล่าวว่าการร่วมเพศใดๆ ก็ตามถือเป็นเรื่องส่วนตัว สังคมและกฎหมาย “ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว” (BBC) อย่างไรก็ตาม การแยกกันของพื้นที่ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างเพศเดียวกันที่ไม่ใช่ความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันได้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจปรากฏในการผูกสัมพันธ์กันระหว่างผู้หญิงหรือความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของผู้ชาย เช่น ความสัมพันธ์แบบเพื่อนสนิท หรือครูกับลูกศิษย์

ในหนังสือเรื่อง *Between Men: English Literature and Male Homosocial Desire* ของ อีฟ โคออฟสกี เซดจ์วิก (Eve Kosofsky Sedgwick) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายในงานวรรณกรรมที่มีความสนิทชิดเชื้อกันในสังคมที่แสดงถึงความสัมพันธ์แบบ “Homosocial” ซึ่งหมายถึงความเกี่ยวพันทางสังคมที่แน่นแฟ้นและสนิทสนมระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน โดยเฉพาะเพศชาย (Sedgwick, 1985: 1) เซดจ์วิกอธิบายถึงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายในสังคมเพศเดียวโดยชี้ให้เห็นว่าเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่แตกต่างจากความรักเพศเดียวกัน (Homosexual) เนื่องจากความผูกพันดังกล่าวไม่ใช่ความสัมพันธ์ทางเพศ หากแต่มีความใกล้ชิดกันเป็นอย่างมาก ความใกล้ชิดสนิทสนมดังกล่าวไม่สามารถเป็นความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันได้เนื่องจากสังคมที่ชายเป็นใหญ่มีลักษณะที่รังเกียจความรักเพศเดียวกัน (Homophobic) อยู่ (Sedgwick, 1985: 3) อย่างไรก็ตาม ความปรารถนาที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน (Homosocial desire) กับความปรารถนาแบบความรักเพศเดียวกัน (Homosexual desire) ต่างเกี่ยวโยงกับการรักษาและดำรงไว้ซึ่งอำนาจของเพศชาย (Sedgwick, 1985: 25) ผู้หญิงที่ปรากฏในความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายแบบสังคมเพศเดี่ยวมักปรากฏในลักษณะที่มีบทบาทเป็นตัวแทรกกลางระหว่างความสัมพันธ์ของผู้ชายทั้งสองแต่กลับทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายทั้งสองแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เช่น การมีบทบาทเป็นผู้หญิงในความสัมพันธ์แบบรักสามเส้าที่ผู้ชายทั้งสองต่อสู้แย่งชิง ในการแย่งชิงผู้หญิงนั้นมโนของการแลกเปลี่ยนอารมณ์ที่รุนแรงระหว่างผู้ชายทั้งสองผ่านทางผู้หญิง และการยินยอมมอบผู้หญิงให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นการใช้ผู้หญิงเป็นตัวกลางในความสัมพันธ์ดังกล่าว ตามการอธิบายของคิมเมลที่เชื่อมโยงการพัฒนาของความเป็นชายกับบรรณนิมทางเพศของเด็กชาย โดยกล่าวว่าก่อนที่เด็กชายจะเกิดการเชื่อมโยงตนเองกับพ่อนั้น เด็กชายมองพ่อด้วยมุมมองแบบเดียวกับแม่คือ มองด้วยความชื่นชมหวาดกลัว และปรารถนา เมื่อเด็กชายเปลี่ยนมาเชื่อมโยงตนเองกับพ่อแล้วความรู้สึกดังกล่าวยังหลงเหลืออยู่ เป็นความปรารถนาต่อเพศเดียวกัน (Homoerotic desire) เด็กชายจึงต้องกดทับความรู้สึกดังกล่าวและพยายามให้แน่ใจว่าไม่มีใครมองว่าตนเองเป็นคนรักเพศเดียวกัน แต่ความปรารถนาดังกล่าวไม่สามารถถูกกดทับได้ทั้งหมดและมักจะปรากฏในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชาย (Homosocial relationship) ทั้งนี้พ่อเป็นคนแรกที่คอยตัดลินความเป็นชายของเด็กชาย และเมื่อเติบโตขึ้นเด็กชายมักจะถูกจ้องมองและตัดสินจากคนรอบข้างที่เป็นเพศชายตลอดเวลาทำให้เกิดความกลัวว่าจะถูกเปิดโปงว่าตนนั้นไม่ใช่ “ชายแท้” ความรังเกียจบรรณนิมทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน

ในความหมายของคิมเมลจึงไม่ใช่เพียงแค่ความรังเกียจกลุ่มคนรักเพศเดียวกันหรือกลัวว่าจะถูกมองว่าเป็นกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน แต่เป็นความกลัวว่าตนเองจะถูกผู้ชายคนอื่นลดความเป็นชายของตนและเปิดโปงตน (Kimmel, 1994: 130-131)

4.2.2 การนำเสนอทัศนคติทางเพศในวรรณกรรมและละครโทรทัศน์

ลักษณะของสังคมที่มีการแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายโดยมีชายเป็นใหญ่สะท้อนในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* เนื่องจากวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนมีความเชื่อมโยงกับพื้นที่ของเพศชายเนื่องจากการใช้เหตุผลในการวิเคราะห์เป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นชายและตรงข้ามกับภพตายตัวของผู้หญิงที่ใช้อารมณ์เป็นหลัก ในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* จึงสะท้อนให้เห็นถึงบทบาททางเพศและเพศวิถีภายใต้บริบทของสังคมยุควิกตอเรียน

ในหัวข้อที่ 4.1 ได้กล่าวถึงบริบทของสังคมวิกตอเรียนที่มีลักษณะสังคมแบบชายเป็นใหญ่และแยกพื้นที่ระหว่างชายกับหญิง โดยผู้ชายอยู่ในพื้นที่สาธารณะของที่ทำงานและมีหน้าที่ในการหาเลี้ยงครอบครัว ในขณะที่ผู้หญิงอยู่ในพื้นที่ของบ้านและมีหน้าที่ในการดูแลรักษาบ้านให้เป็นระเบียบ ลักษณะสังคมดังกล่าวทำให้ผู้หญิงอยู่ในพื้นที่ชายขอบของสังคมแบบชายเป็นใหญ่ และในงานวรรณกรรมมักจะปรากฏภาพของตัวละครชายที่มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นแต่ไม่ใช่ความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันเนื่องจากสังคมที่ชายเป็นใหญ่นั้นมีการรังเกียจกลุ่มคนรักเพศเดียวกันแฝงอยู่ ในบริบทของสังคมสมัยปัจจุบัน ตำแหน่งแห่งที่ของผู้ชายและผู้หญิงเลื่อนรางลงและมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของรสนิยมทางเพศ

เห็นได้ว่าในงานเขียนของดอยล์นั้นตัวละครหญิงถูกผลักให้อยู่ในพื้นที่ของความเป็นอื่นและเป็นพื้นที่ที่แยกออกจากตัวละครชาย ในขณะที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของตัวละครเอกทั้งสอง โฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันมีความสนิทสนมกันอย่างมาก อีกทั้งนายแพทย์วัตสันมักจะแสดงท่าทีชื่นชมความสามารถของโฮล์มส์อย่างออกนอกหน้า ความสนิทสนมดังกล่าวทำให้เกิดคำถามในหมู่ผู้อ่านในยุคหลังถึงความเป็นไปได้ที่ความสัมพันธ์ระหว่างโฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันจะเป็นความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกัน โดยมีงานเขียนเชิงล้อเลียนหลายเรื่องที่น่าเสนอความสัมพันธ์ของทั้งสองแบบรักเพศเดียวกันและบทวิเคราะห์ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองในลักษณะดังกล่าว

คริสโตเฟอร์ เรดมอนด์ (Christopher Redmond) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างโฮล์มส์กับ นายแพทย์วัตสันในแง่ของความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกัน รวมถึงงานเขียนบางตอนในงานเขียนชุด *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ที่ไม่มีตัวละครหญิงปรากฏในเรื่องเลย โดยชี้ให้เห็นว่าแม้ดอยล์จะไม่ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าตัวละครมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงรสนิยมแบบรักเพศเดียวกัน แต่ในงานเขียนบางตอนได้แสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดที่อาจจะสามารถตีความถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบของความรักเพศเดียวกันได้แต่ถูกปิดกั้นไว้ด้วยสังคมที่มีความรังเกียจคนรักเพศเดียวกัน (Redmond, 1984: 126) การนำเสนอความสัมพันธ์ในรูปแบบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความกังวลใจอันเกิดมาจากผู้หญิงและรสนิยมรักเพศเดียวกัน เนื่องจากความเคลื่อนไหวทางด้านสตรีนิยมที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของบทบาททางเพศ การสร้างงานเขียนที่ตัวละครหญิงมีบทบาทไม่สำคัญหรือในบางครั้งก็ไม่มีบทบาทเลยไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงลักษณะของสังคมที่แบ่งแยกพื้นที่ของผู้หญิงและผู้ชาย แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความกังวลใจต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบทบาททางเพศของทั้งสองเพศ

การพลักตัวละครหญิงให้เป็นอื่นนั้นสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมและบทบาททางเพศในสมัยวิกตอเรียน ดังที่กล่าวไปข้างต้นถึงบทบาทของตัวละครหญิงนั้นมักจะมีน้อยและเป็นรองตัวละครชายเสมอ ในขณะที่ตัวละครชายนั้นเป็นศูนย์กลางของเรื่องและมีความสามารถในการควบคุมตัวละครหญิงในเรื่อง ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะสังคมแบบเพศเดียว (Homosocial) ที่แต่ละเพศต่างมีความสัมพันธ์ในกลุ่มคนที่มีเพศเดียวกันและมีพื้นที่แยกจากอีกเพศ ตัวละครชายในเรื่องจึงมีลักษณะความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นต่อกัน การแยกกันของพื้นที่ของผู้หญิงและผู้ชายแสดงให้เห็นถึงลักษณะของสังคมที่ชายเป็นใหญ่เนื่องจากพื้นที่ของผู้ชายที่พื้นที่สาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและเศรษฐกิจ แต่ในขณะที่เดียวกันก็แสดงให้เห็นว่าสังคมดังกล่าวมีลักษณะรังเกียจความรักเพศเดียวกัน แม้จะผู้ชายจะมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น แต่ความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ในขณะที่วรรณกรรมต้นฉบับแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายที่แน่นแฟ้นแต่ไม่ใช่ความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกัน ละครุโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงการยอมรับรสนิยมทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากบริบทในด้านของรสนิยมทางเพศสมัยวิกตอเรียนที่ปรากฏในงานเขียนต้นฉบับซึ่งนำเสนอรสนิยมทางเพศแบบรักต่างเพศเป็นสิ่งปกติ ละครุโทรทัศน์ดูเหมือนจะแสดงให้เห็นว่ารสนิยมรักแบบรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องปกติมากขึ้นดังจะเห็นได้จากการตีความความสัมพันธ์

ระหว่างโฮล์มส์และวัตสันจากต้นฉบับใหม่ให้เป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันจนถูกเข้าใจผิดว่าเป็นคู่รัก โดยทั้งสองมักจะถูกเข้าใจผิดว่าเป็นคู่รักจากตัวละครอื่นๆ อยู่บ่อยครั้ง ในละครโทรทัศน์ตอน “A Study in Pink” โฮล์มส์และวัตสันไปดูห้องพักที่อพาร์ทเมนต์ 221บี นางฮัดสันเข้าใจผิดว่าโฮล์มส์และวัตสันเป็นคู่รักกันเนื่องจากทั้งสองเช่าห้องด้วยกัน เช่นเดียวกัน เจ้าของร้านอาหารที่โฮล์มส์และวัตสันใช้เป็นสถานที่ในการลอบสังเกตร้ายในคดีฆาตกรรมที่โฮล์มส์สืบสวนอยู่ก็เข้าใจผิดว่าวัตสันเป็นคนที่โฮล์มส์พามารับประทานอาหารเย็น นอกจากนี้มีการตีความตัวละครของไอริน แอดเลอร์ใหม่ให้เป็นหญิงที่มีรสนิยมรักเพศเดียวกัน ในเรื่องเธอมีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวกับเชอพระวงศ์หญิงและได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าเธอมีรสนิยมแบบรักเพศเดียวกัน การสันนิษฐานว่าโฮล์มส์และวัตสันมีความสัมพันธ์แบบคนรักทำให้เห็นถึงลักษณะของสังคมที่ดูเหมือนว่าจะยอมรับความรักร่วมเพศมากขึ้นในระดับหนึ่ง

ที่ว่า แม้ละครโทรทัศน์อาจดูเหมือนจะแสดงให้เห็นว่ารสนิยมทางเพศที่แตกต่างเริ่มเป็นที่ยอมรับในสังคมและไม่ใช่ว่าจะเป็นเป็นอาชญากรรมหรือความผิดบาปมากเท่ายุคก่อน หากแต่เมื่อพิจารณาสิกลงไปแล้วจะพบว่าละครชุดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสังคมที่มีการเหยียดกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน (Homophobia) อยู่ แม้ว่าจะมีการยอมรับรสนิยมทางเพศที่หลากหลายมากขึ้น แต่จะเห็นได้ว่ารสนิยมทางเพศที่แตกต่างไปจากรสนิยมทางเพศแบบรักต่างเพศซึ่งถูกมองว่าเป็นรสนิยมทางเพศที่เป็นธรรมดาของสังคมยังถูกมองว่าเป็นสิ่งที่น่าอายและไม่ควรกล่าวถึงอย่างโจ่งแจ้ง เมื่อกล่าวถึงรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน ตัวละครมักจะมีท่าทีกระอักกระอ่วน ยกตัวอย่างเช่น ในตอน “A Study in Pink” นางฮัดสันที่เข้าใจผิดว่าโฮล์มส์และวัตสันเป็นคู่รักกันพยายามลอบวัตสันที่กำลังปฏิเสธความเข้าใจผิดดังกล่าวว่า “Oh, don’t worry; there are all sorts around here. Mrs Turner next door’s got married ones.” แม้ว่าคำพูดดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงการยอมรับกลุ่มคนรักเพศเดียวกันแต่นางฮัดสันได้เบาเสียงลงเมื่อกล่าวถึงคู่แต่งงานเพศเดียวกันที่อาศัยอยู่ข้างบ้านราวกับว่าเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ควรกล่าวถึงหรือเป็นความลับ ละครโทรทัศน์ใช้ความเข้าใจผิดว่าโฮล์มส์และวัตสันเป็นมุทลทกที่ใช้ซ้ำๆ บ่อยครั้งที่วัตสันต้องคอยแก้ความเข้าใจผิดดังกล่าวด้วยความรำคาญแต่ก็ถูกเพิกเฉยจากผู้คนที่เข้าใจผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเขากับโฮล์มส์ ดังจะเห็นได้จากตอนที่โฮล์มส์และวัตสันไปตักรอกคนร้ายในคดีฆาตกรรมต่อเนื่องในตอน “A Study in Pink” เจ้าของร้านอาหารที่โฮล์มส์และวัตสันใช้เป็นสถานที่ตักรอกคิดว่าวัตสันเป็นคนที่โฮล์มส์พามารับประทานอาหาร

อาหารเย็นด้วยกันทั้งยังยืนยันที่จะทำให้มีค่านี “โรแมนติกมากขึ้น” ด้วยการจุดเทียนให้โดยไม่สนใจ คำคัดค้านของวัตสันเลยแม้แต่น้อย แม้ว่าความเข้าใจผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวัตสันและโฮล์มส์ ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าธรรมเนียมทางเพศแบบรักเพศเดียวกันเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายมากขึ้น ในขณะเดียวกันความเข้าใจผิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ายังมีความรู้สึกแปลกแยกต่อกลุ่มคนที่มีรสนิยมรักเพศเดียวกันอยู่ในตอน “The Reichenbach Fall” คิตตี ไรลีย์ (Kitty Riley) นักข่าวหญิงที่หวังจะใช้บทความสัมภาษณ์เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์สร้างชื่อเสียงให้กับตนเองใช้ข่าวซุบซิบที่ว่าโฮล์มส์กับวัตสันมีความสัมพันธ์มากกว่าแค่เพื่อนกันในการข่มขู่โฮล์มส์โดยเธอกล่าวว่า

You and John Watson, just platonic? Can I put you down for a “no” there as well? There's all sorts of gossip in the press about you. Sooner or later, you're going to need someone on your side. Someone to set the record straight.

คำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ายังคงมีความคิดแง่ลบต่อรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกันอยู่ในสังคม เนื่องจากคำพูดของไรลีย์แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของโฮล์มส์และวัตสันไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์แบบซู้สาวหรือเพื่อนสามารถกลายเป็นสิ่งที่ย้อนกลับมาทำลายโฮล์มส์และชื่อเสียงของเขาได้

แม้ว่าละครโทรทัศน์จะใช้รสนิยมแบบรักเพศเดียวกันเป็นเครื่องมือแสดงให้เห็นว่าธรรมเนียมทางเพศแบบรักต่างเพศเป็นรสนิยมทางเพศที่เป็นปกติของสังคมแต่ก็แสดงให้เห็นเช่นกันว่ารสนิยมทางเพศเป็นสิ่งที่เลื่อนไหลเปลี่ยนแปลงและสามารถเลือกได้ เช่น หญิงที่มีรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกันสามารถผันตัวเป็นหญิงที่มีรสนิยมทางเพศแบบรักต่างเพศเมื่อต้องเผชิญหน้ากับตัวเอกชาย ในตอน “A Scandal in Belgravia” ไอรีน แอดเลอร์เป็นหญิงสาวที่มีรสนิยมทางเพศแบบรักเพศเดียวกันและใช้ความเป็นหญิงของเธอเป็นอาวุธทั้งยังประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ แอดเลอร์มักจะปรากฏตัวพร้อมผู้หญิงที่มีความเกี่ยวข้องกับเธอ เช่น ลูกค้าผู้หญิงที่ใช้บริการของเธอหรือผู้ช่วยสาว แต่เมื่อแอดเลอร์ได้พบกับเซอร์ลอร์ด เธอแสดงความสนใจในตัวเขาและเกี่ยวพาราสิอย่างออกนอกหน้า ครั้งหนึ่งจอห์น วัตสันเผชิญหน้ากับเธอและเธอเริ่มอ่านข้อความที่เธอส่งให้โฮล์มส์ให้เขาฟัง

ADLER: (reads messages she sent to Holmes from her phone) “Good morning”;
 “I like your funny hat”; “I’m sad tonight. Let’s have dinner. You looked
 sexy on ‘Crimewatch’. Let’s have dinner”; “I’m not hungry, let’s have
 dinner”.

WATSON: You ... flirted with Sherlock Holmes?!

ADLER: At him. He never replies.

WATSON: No, Sherlock always replies – to everything. He’s Mr. Punchline. He
 will outlive God trying to have the last word.

ADLER: Does that make me special?

WATSON: ... I don’t know. Maybe.

ADLER: Are you jealous?

WATSON: We’re not a couple.

ADLER: Yes you are. There ... (holds up her phone to show Watson the message
 she just typed and reads it to him) I’m not dead. Let’s have
 dinner.” (presses send button.)

WATSON: Who ... who the hell knows about Sherlock Holmes, but – for the
 record – if anyone out there still cares, I’m not actually gay.

ADLER: Well, I am. Look at us both. (“A Scandal in Belgravia”)

ในบทสนทนาดังกล่าว แอดเลอร์ส่งข้อความหาโฮล์มส์ในเชิงเกี่ยวพาราซีแต่ในขณะเดียวกันเธอก็กล่าว
 อย่างชัดเจนว่าตัวเธอ นั้นเป็นเกย์ ความสนใจในตัวของโฮล์มส์ของแอดเลอร์สามารถทำให้เธอเกิด
 ความรู้สึกรักใคร่ในตัวโฮล์มส์ซึ่งขัดกับรสนิยมทางเพศของเธอ การตั้งรหัสผ่านโทรศัพท์ว่า “I’m
 SHERlocked.” ของแอดเลอร์แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ที่อ่อนไหวของเธออันเกิดจากความรู้สึกรักใคร่
 ดังกล่าว และความรู้สึกนั้นทำให้เธอพ่ายแพ้ต่อโฮล์มส์ในที่สุด ความรู้สึกที่แอดเลอร์มีต่อโฮล์มส์ทำให้
 เห็นว่ารสนิยมทางเพศเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่นเดียวกับที่เธอกล่าวว่าวัตสันผู้ที่ยืนยันว่า
 ตนเองเป็นชายที่มีรสนิยมรักต่างเพศนั้นสามารถเปลี่ยนเป็นชายที่มีรสนิยมแบบรักเพศเดียวกันได้

บทบาททางเพศและรสนิยมทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปในงานเขียนชุด *เซอร์ลือค* แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของทัศนคติของสังคมที่มีต่อเพศต่างๆ และการยอมรับความหลากหลายทางเพศ อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความกังวลต่อบทบาททางเพศและรสนิยมทางเพศที่แตกต่าง เช่น ความรั้งเกียจคนรักเพศเดียวกันที่ยังคงมีอยู่ในสังคมแม้จะไม่รุนแรงมากเท่าสมัยก่อนก็ตาม นอกจากนี้แล้วความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังส่งผลต่อความเป็นชายของตัวละครชายในเรื่องด้วยเช่นกัน

4.3 บทสรุป

ในงานเขียนชุด *เซอร์ลือค โฮล์มส์* แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ที่แยกกันของผู้หญิงและผู้ชายและภาพของหญิงและชายในอุดมคติผ่านตัวละครในเรื่อง ตัวละครเอกทั้งสองของเรื่องเป็นตัวแทนของความเป็นชายที่พึงปรารถนาในสังคมอังกฤษยุควิกตอเรียน เนื่องจากทั้งสองเปี่ยมไปด้วยความกล้าหาญและไม่แสดงความขลาดกลัวที่จะเสี่ยงภัยอันตรายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และบทบาทของตัวละครหญิงในเรื่องแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของสังคมที่มีต่อผู้หญิงว่าต้องอยู่ในพื้นที่ของบ้านและอยู่ใต้อำนาจของเพศชาย ตัวละครหญิงที่ไม่เป็นไปตามขนบดังกล่าวจะถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามได้ พื้นที่ที่แยกกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชายทำให้ตัวละครชายมีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ชายเป็นใหญ่และมีนัยของการรั้งเกียจความรักเพศเดียวกัน วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนแสดงให้เห็นถึงพื้นที่ที่ชายเป็นใหญ่และผู้หญิงอยู่ชายขอบ ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่มีต่อผู้หญิงโดยผู้หญิงที่มีลักษณะแตกต่างจากขนบของหญิงในยุควิกตอเรียน เช่น ครองตัวเป็นโสดหรือมีชีวิตรั้งที่เปิดเผยกว้างมักจะถูกมองว่าเป็นความกังวลที่นักสืบหรือผู้ชายต้องเข้ามาควบคุม

ส่วนละครโทรทัศน์นั้นแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ของผู้หญิงไม่ได้ถูกกำหนดว่าต้องอยู่แต่ในบ้านเท่านั้น พวกเขาสามารถประกอบอาชีพต่างๆ ได้เทียบเท่ากับผู้ชาย และละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงรสนิยมทางเพศที่เปิดกว้างมากขึ้นและยอมรับรสนิยมทางเพศที่แตกต่างไปจากรสนิยมทางเพศแบบรักต่างเพศได้มากกว่าเดิม ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อการนำเสนอลักษณะความเป็นชายในตัวละครชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะท้อนให้เห็นว่าความเป็นชายของตัวละครเอกทั้งสองถูกสั่นคลอน

และตัวละครจำเป็นต้องคอยยืนยันยืนยันความเป็นชายของตน ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าจะมีการยอมรับความแตกต่างทางเพศมากขึ้น แต่สังคมยังคงมีลักษณะที่รังเกียจความรักเพศเดียวกันอยู่ แต่เดิมนั้น งานเขียนแนวสืบสวนสอบสวนนั้นเป็นพื้นที่ของผู้ชายและแสดงถึงข้อตรงข้ามระหว่างผู้ชายที่ใช้เหตุผลกับผู้หญิงที่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ แต่ในฉบับละครโทรทัศน์ได้แสดงให้เห็นภาพของผู้ชายที่ได้รับผลกระทบจากการสูญเสียอำนาจความเป็นชายของตนจนเกิดวิกฤติความเป็นชายแทน ความกังวลอันเกิดจากเรื่องเพศวิถีจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถบรรเทาได้โดยง่ายอีกต่อไป แต่นักสืบและผู้ช่วยนักสืบสามารถผ่อนคลายความกังวลเหล่านั้นได้ด้วยการยืนยันยืนยันความเป็นชายแม้เพียงชั่วครู่ก็ตาม

บทที่ 5

สรุป

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นศึกษาเปรียบเทียบงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ และละครโทรทัศน์ชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ของสถานีโทรทัศน์บีบีซีซึ่งดัดแปลงมาจากงานเขียนดังกล่าว โดยวิเคราะห์ในประเด็นของอาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติและเพศวิถีที่ปรากฏในเรื่อง ภายใต้บริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมวิกตอเรียนในงานเขียนต้นฉบับสู่สังคมร่วมสมัยในละครโทรทัศน์ งานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ได้รับการดัดแปลงเป็นสื่อต่างๆ หลายครั้ง โดยเฉพาะละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ฉบับดัดแปลงชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ดัดแปลงงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* จากประเทศอังกฤษในยุควิกตอเรียนสู่ยุคร่วมสมัยและดัดแปลงองค์ประกอบต่างๆ ให้มีลักษณะร่วมสมัยมากขึ้น

งานเขียนแนวสืบสวนสอบสวนมักจะมีบทบาทในการช่วยขจัดความกังวลและภัยคุกคามในสังคม นักสืบและผู้ช่วยนักสืบเข้าไปสืบสวนคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและสืบหาตัวคนร้ายมาลงโทษได้ ในที่สุด คนร้ายในคดีต่างๆ มักจะสะท้อนถึงความกังวลต่างๆ ที่ปรากฏในสังคม บทบาทของนักสืบและผู้ช่วยนักสืบที่เข้ามาสืบคดีและคลี่คลายคดีอาชญากรรมเหล่านี้จึงเป็นการขจัดความกังวลในสังคมและเป็นการนำความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยกลับมาสู่สังคมที่ถูกรบกวนโดยความกังวลหรือภัยคุกคามเหล่านั้น ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้กล่าวถึงความกังวลอันเกิดจากอาการทางจิตที่ปรากฏในสังคม ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศสถานะ ซึ่งประเด็นทั้งสามนี้เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมที่ปรากฏในงานเขียนและละครโทรทัศน์โดยแสดงให้เห็นว่าในบริบทของสังคมสมัยใหม่อาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศสถานะที่แตกต่างได้รับการยอมรับมากขึ้นแต่ไม่ได้หมายความว่าความกังวลที่มีต่อประเด็นทั้งสามในสังคมหมดไป ตามขอบของงานเขียนแนวสืบสวนสอบสวน ตัวบทละครโทรทัศน์อาจยังคงทำหน้าที่ในการตีแผ่ความกังวลที่เกิดจากการประเด็นทั้งสามหากแต่แสดงให้เห็นว่าความกังวลในยุคสมัยใหม่ไม่ใช่สิ่งที่สามารถขจัดออกไปได้ง่ายและนักสืบไม่สามารถดำรงบทบาทของผู้รักษาความสงบของสังคมและปิดปากความกังวลดังกล่าวได้ไปได้ทั้งหมด

จากการศึกษาพบว่าในงานเขียนต้นฉบับนั้นมีแนวคิดในเรื่องของอาการทางจิตที่แตกต่างจากปัจจุบัน อาการทางจิตในต้นฉบับสัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องการถดถอยที่ใช้ในการอธิบายอาชญากรรมและ

ความผิดปกติของกลุ่มคนดังกล่าว แนวคิดเรื่องการถดถอยนั้นเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในวงการอาชญาวิทยาในสมัยวิกตอเรียนและนักเขียนมักจะนำลักษณะของการถดถอยมาใช้ในงานเขียนแนวสืบสวนสอบสวน ในงานเขียนต้นฉบับปรากฏอาการทางจิตในตัวร้ายที่มีลักษณะของการถดถอยเพื่อแสดงให้เห็นถึงความชั่วร้ายของตัวร้ายและแยกตัวร้ายออกจากบุคคลทั่วไปในสังคมสองประการ คือ การถดถอยที่ปรากฏบนเรือนร่างของตัวร้ายและเป็นสิ่งที่บ่งชี้ลักษณะของอาชญากรตามแนวคิดของเซซาเร ลอมโบรโซ และการถดถอยขั้นสูงที่เกิดขึ้นกับตัวร้ายที่เป็นชนชั้นกลางและไม่ปรากฏอาการบนเรือนร่างหากแต่ปรากฏในอุปนิสัยที่เหี้ยมโหด อาการทางจิตที่ปรากฏในตัวร้ายจะแสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายของตัวร้ายและลักษณะหน้าตาที่มีความคล้ายคลึงกับสัตว์ นอกจากนี้แล้วงานเขียนยังแสดงให้เห็นถึงความกังวลต่อตัวละครที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นความกังวลหรือนำภัยคุกคามมาสู่ประเทศอังกฤษ ตัวละครเหล่านี้อาจจะไม่ได้ก่อคดีอาชญากรรมที่เป็นการรบกวนระเบียบของสังคมแต่ด้วยการถดถอยซึ่งเกิดจากสาเหตุบางประการ เช่น โรคภัยที่เกิดจากการเดินทางไปยังอาณานิคม บาดแผลฝังใจที่ปรากฏบนเรือนร่าง หรือความเปื้อนหนายี่นำไปสู่การใช้สารเสพติดที่อาจนำไปสู่การถดถอย ทำให้ตัวละครเหล่านี้กลายเป็นภาพแทนของความกังวลที่เกิดขึ้นในเรื่อง

ในขณะที่ในฉบับดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์นั้นความกังวลที่เกิดจากอาการทางจิตมีความเปลี่ยนแปลงไปโดยแสดงให้เห็นถึงการที่สังคมยอมรับอาการทางจิตในฐานะที่เป็นโรคและยอมรับบุคคลที่มีอาการทางจิตต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ลักษณะของการถดถอยซึ่งปรากฏในงานเขียนต้นฉบับไม่ปรากฏในฉบับละครโทรทัศน์อีกต่อไปเนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ล้าสมัยไปแล้ว ลักษณะของอาการทางจิตที่ปรากฏในละครโทรทัศน์มักจะปรากฏบนเรือนร่างของผู้ที่มีอาการดังกล่าวแต่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เช่น โรคเครียดหลังเผชิญเหตุการณ์รุนแรง สะเทือนใจ หรือบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคม อย่างไรก็ตาม อาการทางจิตที่ปรากฏในตัวร้ายมักจะเป็นอาการทางจิตที่มักส่งผลกระทบต่อผู้คนรอบข้าง เช่น อาการแบบโรคจิต แต่ละครโทรทัศน์ได้แสดงให้เห็นว่าอาการทางจิตสามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทั่วไปในสังคม หากแต่มีความรุนแรงแตกต่างกัน

ในแง่มุมของความกังวลที่มีต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาตินั้น งานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* แสดงให้เห็นความรุ่งเรืองของแนวคิดจักรวรรดินิยมและอำนาจของจักรวรรดิอังกฤษในยุควิกตอเรียน และความกังวลต่อความเป็นอื่นทางเชื้อชาติที่เข้ามาคุกคามจักรวรรดิ ชาวอังกฤษมองว่าประเทศ

อาณานิคมเป็นแหล่งของความมั่งคั่งของประเทศอังกฤษ แต่ในขณะเดียวกันก็มองว่าประเทศอาณานิคมเป็นพื้นที่แห่งความป่าเถื่อนและเป็นแหล่งรวมของความชั่วร้ายเนื่องจากประเทศอาณานิคมไม่มีความเจริญเทียบเท่ากับตะวันตก ตัวละครที่เป็นชนพื้นเมืองที่มาจากประเทศอาณานิคมมักจะมีลักษณะรูปร่างที่ด้อยกว่าชาวตะวันตก เช่น ตัวเล็ก มือใหญ่ เท้าเล็ก เป็นต้น แนวคิดว่าชาวตะวันออกรหรือชนพื้นเมืองนั้นมีลักษณะที่ด้อยกว่าชาวตะวันตกเป็นแนวคิดแบบบูรพาคติที่เป็นการศึกษาตะวันออผ่านสายตาของชาวตะวันตกทั้งสิ้นจึงเป็นมุมมองที่เปี่ยมไปด้วยอคติ นอกจากนั้นแล้ว ชาวอังกฤษที่เคยไปยังอาณานิคมก็สามารถถูกมองว่าเป็นความกังวลของคนในสังคมได้เช่นเดียวกัน ความกังวลที่มีต่อชาวอังกฤษที่เคยไปเยือนอาณานิคมปรากฏผ่านตัวร้ายที่มีภูมิหลังดังกล่าวและเรือนร่างที่ได้รับผลกระทบจากการไปเยือนประเทศอาณานิคม ในงานเขียนต้นฉบับแสดงให้เห็นความกังวลที่มีต่อชาวอังกฤษที่เคยไปเยือนอาณานิคมและกลับมายังประเทศอังกฤษมากกว่าชนพื้นเมืองที่เข้ามายังประเทศอังกฤษ เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้ไม่เพียงชักพายุภัยจากอาณานิคมเข้ามา เช่น การนำลูกน้องที่เป็นชนพื้นเมืองเข้ามาก่ออาชญากรรมภายในประเทศอังกฤษ หรือนำพืชที่เป็นพิษจากอาณานิคมมาใช้ในการก่ออาชญากรรม แต่เรือนร่างของตัวละครชาวอังกฤษที่เคยไปเยือนอาณานิคมเหล่านี้สะท้อนถึงความกังวลอันเกิดจากลัทธิจักรวรรดินิยม เรือนร่างของตัวร้ายที่เป็นชาวตะวันตกที่เคยไปเยือนอาณานิคมที่มีลักษณะที่ผิดเพี้ยนไปจากรูปลักษณ์ที่สมบูรณ์ของชาวตะวันตกทำให้เกิดความกังวลว่ารูปลักษณ์ของชาวตะวันตกนั้นไม่ได้สมบูรณ์ดังที่กล่าวอ้าง บทบาทของนักสืบและผู้ช่วยคือการควบคุมและกดทับสิ่งที่มาจากตะวันออกรและอาณานิคมและส่งเสริมแนวคิดจักรวรรดินิยมผ่านการใช้กำลังและมุมมองต่อชาวตะวันออกรของนายแพทย์วัตสันและความรู้ของโฮล์มส์

ในฉบับละครโทรทัศน์ได้แสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของความกังวลที่เปลี่ยนแปลงไป ในบริบทของสังคมร่วมสมัยที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม ในละครโทรทัศน์ได้แสดงให้เห็นว่าความกังวลและภัยคุกคามในสังคมร่วมสมัยไม่ได้มาจากต่างชาติเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป ละครโทรทัศน์ได้แสดงให้เห็นว่าภัยคุกคามมักจะมาจากภายในประเทศโดยสามารถเป็นใครหรือสิ่งใดก็ได้ และอาชญากรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับใครก็ได้ในทุกเมื่อ เนื่องจากผู้คนในสังคมร่วมสมัยมีความหวาดระแวงต่อภัยคุกคามและไม่เชื่อใจบุคคลในสังคมเดียวกันเอง การก่อการร้ายกลายเป็นความกังวลหนึ่งในสังคมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและก่อให้เกิดความหวาดระแวง สิ่งที่น่าไปสูความกังวลในสังคมร่วมสมัยไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลที่น่าพาความไม่สงบมาสู่สังคมแต่อาจจะเป็นสิ่งของที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน

นอกจากนั้น ความไม่ไว้วางใจเชื่อใจผู้อื่นส่งผลให้บทบาทของนักสืบในฐานะผู้พิทักษ์ความสงบของสังคม ถูกตั้งคำถามและเกิดความไม่แน่นอนในบทบาทของเขา รวมถึงประสิทธิภาพของนักสืบในการอนุมาน บุคคลจากเรือนร่างลดลงเนื่องจากเรือนร่างไม่สามารถเป็นสิ่งบ่งชี้ได้อีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าใน *เซอร์ลอร์ด* จะมีการแสดงถึงความกังวลที่มาจากความเป็นอื่นทางเชื้อชาติผ่านชาวจีนที่อาศัยหรือเดินทางเข้ามายังกรุงลอนดอน การสร้างความเป็นอื่นทางเชื้อชาติให้กับตัวละครชาวจีนในเรื่องกระทำผ่านการสร้างตัวละครแบบตายตัวและเน้นย้ำข้อตรงข้ามระหว่างชาวตะวันตกและชาวตะวันออกและทำให้ตัวละครชาวจีนเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ยึดโยงอยู่กับภาพในอดีต บทบาทของนักสืบและผู้ช่วยนักสืบในเรื่องยังคงเป็นการควบคุมและกดทับความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ เช่นเดียวกับในงานเขียนต้นฉบับ อย่างไรก็ตาม การสร้างความเป็นอื่นให้กับชาวจีนในบริบทสังคมร่วมสมัยไม่ได้แสดงให้เห็นถึงอำนาจของอังกฤษที่มีความเหนือกว่าประเทศทางตะวันออกแต่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกไม่มั่นคงต่ออำนาจของประเทศอังกฤษที่ลดลง การควบคุมและสร้างภาพของจีนที่ด้อยกว่าชาวอังกฤษเป็นการผ่อนคลายความไม่มั่นใจต่ออำนาจของประเทศอังกฤษ

ในด้านความกังวลด้านเพศวิถีและบทบาททางเพศ งานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* สะท้อนให้เห็นบทบาททางเพศและค่านิยมที่มีต่อเพศต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในสังคมอังกฤษยุควิกตอเรียน ตัวละครชายในงานเขียนชุด *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* โดยเฉพาะเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์และนายแพทย์วัตสันแสดงถึงภาพความเป็นชายอันพึงปรารถนาในสังคมยุคนั้น เช่น มีความกล้าหาญ เป็นสุภาพบุรุษ และเป็นผู้นำครอบครัว ในขณะที่ตัวละครหญิงจะถูกกำหนดบทบาทให้อยู่ในพื้นที่ของบ้านและอยู่ใต้อำนาจของเพศชาย ตัวละครหญิงที่ไม่เป็นไปตามขนบแบบแผนของเพศหญิงดังกล่าวจะถูกนำเสนอให้เป็นความกังวลที่คุกคามเพศชายเนื่องจากพวกเธอมีลักษณะที่เป็นกบฏต่ออำนาจของผู้ชาย ทั้งนี้ งานเขียนต้นฉบับแสดงให้เห็นถึงสังคมอังกฤษในยุควิกตอเรียนซึ่งเป็นสังคมที่เพศชายและเพศหญิงอยู่ในพื้นที่ที่แยกจากกันโดยผู้ชายนั้นจะอยู่ในพื้นที่สาธารณะ เช่น ที่ทำงาน และผู้หญิงอยู่ในพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่ของบ้าน ลักษณะของการแยกพื้นที่ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงดังกล่าวสะท้อนออกมาในงานเขียนในลักษณะของการจัดผู้หญิงให้อยู่ชายขอบและปรากฏตัวในเรื่องเล่าเมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น ตัวละครหญิงที่อยู่นอกกรอบดังกล่าวจะถูกจัดวางให้เป็นตัวร้ายและมักจะถูกจำกัดออกไปในที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครชายจึงเป็นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและปราศจากผู้หญิง

แต่ในขณะเดียวกันก็ปฏิเสธความรักในหมู่คนเพศเดียวกัน ความสัมพันธ์รูปแบบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสังคมที่เพศชายเป็นใหญ่และมีความรังเกียจคนรักเพศเดียวกัน

ส่วนละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เปิดกว้างมากขึ้นและยอมรับความแตกต่างทางเพศมากขึ้น ตัวละครหญิงไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ของบ้านเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป ทั้งยังนำเสนอว่าผู้หญิงสามารถประกอบอาชีพในสาขาอาชีพที่ผู้ชายเป็นใหญ่ได้อย่างมีความสามารถ และละครโทรทัศน์แสดงให้เห็นว่าสังคมยอมรับสนิยมทางเพศที่เปิดกว้างมากขึ้น ทั้งการยอมรับคนรักเพศเดียวกัน คนที่มีรสนิยมทางเพศที่แตกต่างจากปกติ และคนที่ทำงานบริการทางเพศ แต่สังคมยังมีการรังเกียจคนรักเพศเดียวกันอยู่ซึ่งจะเห็นได้จากการปฏิเสธความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครโฮล์มส์กับวัตสันน่าจะแสดงให้เห็นแนวคิดเรื่องความเป็นชายในสังคมร่วมสมัย ซ้ำยังคงยึดติดกับการเปรียบต่างจากผู้หญิงหรือชายรักเพศเดียวกัน การถูกมองว่าเป็นคนรักเพศเดียวกันสามารถนำไปสู่ความรู้สึกไม่มั่นคงต่อความเป็นชายของตน ความรู้สึกไม่มั่นคงดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงวิกฤติความเป็นชายที่เกิดขึ้นในตัวละคร ตัวละครชายที่ประสบวิกฤติความเป็นชายต้องคอยยืนยันความเป็นชายของตนตลอดเวลา

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างงานเขียนต้นฉบับและงานดัดแปลงที่มีความแตกต่างกันในบริบทของยุคสมัยแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมากในสังคมและความเปลี่ยนแปลงทางแนวคิดในทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ จิตวิทยา และเพศวิถี บริบททางสังคมที่แตกต่างกันแสดงให้เห็นถึงมุมมองของสังคมที่มีต่อประเด็นอาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศวิถีที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นโดยในสังคมสมัยใหม่มีความเข้าใจและยอมรับประเด็นเหล่านี้มากขึ้น อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่าแม้ประเด็นดังกล่าวจะได้รับการยอมรับมากขึ้นแต่สิ่งที่เป็นความกังวลในอดีตยังส่งผลถึงปัจจุบันแม้จะความกังวลดังกล่าวจะลดลง ในสังคมยังมีความกังวลต่ออาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติและเพศวิถีอยู่ ดังจะเห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้สามารถถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามได้หากมีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคม

การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมคลาสสิกและฉบับดัดแปลงแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมและอิทธิพลของบริบทสังคมในอดีตที่ส่งผลมาถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนที่แสดงให้เห็นถึงความกังวลของสังคมในช่วงเวลาหนึ่งๆ ทำให้มีความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของสังคม การดัดแปลงต้นฉบับที่มาจากศตวรรษที่ 19 ให้เข้าสู่บริบทของ

ศตวรรษที่ 21 ทำให้มองเห็นลักษณะบางประการที่ยังคงคล้ายคลึงกับสมัยก่อนหรือมีความเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยโดยสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวบท ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการศึกษาเปรียบเทียบตัวบทที่ดัดแปลงมาจากงานเขียนคลาสสิกผู้สื่่ออื่นๆ ในบริบทที่หลากหลาย หรืออาจศึกษาอิทธิพลของงานเขียนคลาสสิกที่ส่งผลต่องานเขียน ละครโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ในปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

"1957: Homosexuality 'Should Not Be a Crime'."

http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/september/4/newsid_3007000/3007686.stm.

Abrams, Lynn. "Ideals of Womanhood in Victorian Britain."

http://www.bbc.co.uk/history/trail/victorian_britain/women_home/ideals_womanhood_01.shtml.

Adams, Guy. *Sherlock: The Casebook*. London: BBC Books, 2012.

Arata, Stephen D. "The Occidental Tourist: *Dracula* and the Anxiety of Reverse Colonialism." *Victorian Studies* 33, no. 4 (1990): 621-45.

Bennett, Carole. "Boredom - a Very Real Road to Addiction."

<http://www.psychologytoday.com/blog/heartache-hope/201304/boredom-very-read-road-addtiction>.

Beynon, John. *Masculinities and Culture*. Buckingham: Open University Press, 2002.

Brantlinger, Patrick. "Victorian Science Fiction." In *A Companion to the Victorian Novel*, edited by Patrick Brantlinger and William B. Thesing, 370-84. Massachusetts: Blackwell Publishing, 2002.

Buzwell, Greg. "Daughters of Decadence: The New Woman in the Victorian Fin De Siecle." <http://www.bl.uk/romantics-and-victorians/articles/daughters-of-decadence-the-new-woman-in-the-victorian-fin-de-siecle>.

Cannon, John. "Commonwealth of Nations." In *The Oxford Companion to British History*, 2002.

Caruth, Cathy. *Unclaimed Experience: Trauma, Narrative and History*. Maryland: The John Hopkins University Press, 1996.

Casetti, Francesco. "Adaptation and Mis-Adaptations: Films, Literature, and Social Discourses." Chap. 6 In *A Companion to Literature and Film*, edited by Robert Stam and Alessandra Raengo, 81-91. Massachusetts: Blackwell Publishing, 2004.

- Chudickova, Olga. "Multicultural Britain of the 21st Century." Tomas Bata University in Zlin, 2011.
- "Creole." <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/Creole>.
- Desmond, John M, and Peter Hawkes. *Adaptation : Studying Film and Literature*. Boston: McGraw-Hill, 2006.
- Doyle, Sir Arthur Conan. *Sherlock Holmes: The Complete Stories*. London: Wordworth Editions, 2006.
- Edwards, Justin D., and Rune Graulund. *Grotesque*. London: Routledge, 2013.
- Edwards, Tim. *Cultures of Masculinity*. Oxon: Routledge, 2006.
- Favor, Lesli J. "The Foreign and the Female in Arthur Conan Doyle: Beneath the Candy Coating." *English literature in transition, 1880-1920* 43 (2000).
- Fawcett, Barbara, Zita Weber, and Sheila Wilson. *International Perspectives on Mental Health: Critical Issues across the Lifespan*. New York: Palgrave Macmillan, 2012.
- Gamble, Andrew. "Britain in Decline." In *Contemporary Britain: A Survey with Texts*, edited by Frank Oakland. London: Routledge, 2001.
- Griswold, Amy Herring. "Detecting Masculinity: Positive Masculine Qualities of Fictional Detectives." University of Texas, 2007.
- Grohol, John M. "Personality Disorders & Personality Traits." <http://psychcentral.com/personality>.
- Gutting, Gary. *Foucault: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press, 2005.
- Hall, Lesley A. "Sexuality." In *A Companion to Contemporary Britain, 1939-2000*, edited by Paul Addison and Harriet Jones, 145-63. Massachusettes: Blackwell Publishing, 2005.
- Hare, Robert. *Without Conscious: The Disturbing World with Psychopaths among Us*. London: The Guilford Press, 1993.
- Harper, Stephen. *Madness, Power and the Media: Class, Gender and Race in Popular Representation of Mental Distress*. Hampshire: Palgrave Macmillan, 2009.
- Harris, Susan Cannon. "Pathological Possibilities: Contagion and Empire in Doyle's Sherlock Holmes Stories." *Victorian literature and culture* 31 (2003): 447-66.

- Haynes, Toby. "The Reichenbach Fall." In *Sherlock*, edited by Steven Moffat and Mark Gatiss, 2012.
- Highmore, Ben. *Everyday Life and Cultural Theory: An Introduction*. London: Routledge, 2002.
- Howe, Alexander N. *It Didn't Mean Anything: A Psychoanalysis Reading of American Detective Fiction*. North Carolina: McFarland & Company, Inc., 2008.
- Hughes, Kathryn. "Gender Roles in the 19th Century." <http://www.bl.uk/romantics-and-victorians/articles/gender-roles-in-the-19th-century>.
- Jann, Rosemary. "Sherlock Holmes Codes Social Body." *ELH* 57 (1990): 685-708.
- Kantor, Martin. *The Psychopathy of Everyday Life: How Antisocial Personality Disorder Affects All of Us*. Connecticut: Library of Congress, 2006.
- Kaplan, E. Ann. *Trauma Culture: The Politics and Terror and Loss in Media and Literature*. New Brunswick: Rutgers University Press, 2005.
- Keep, Christopher, and Don Rendall. "Addiction, Empire and Narratives in Arthur Conan Doyle's *the Sign of the Four*." *NOVEL: A forum on fiction* 32 (1999): 207-21.
- Khoo, Olivia. *The Chinese Exotic: Modern Diaspora Femininity*. Hong Kong: Hong Kong University Press, 2007.
- Kimmel, Michael S. "Masculinity as Homophobia: Fear, Shame, and Silence in the Construction of Gender Identity." In *Theorising Masculinities*, edited by Harry Brod and Michael Kaufman, 119-41. Thousand Oaks: SAGE publications, 1994.
- Kundhani, Arun. *The End of Tolerance: Racism in 21st Century Britain*. London: Pluto Press, 2007.
- Landow, George P. "Victorian and Victorianism." (2009).
- "Latest Results from National Study Show Public Attitudes Towards Mental Illness Are Moving in the Right Direction." <https://www.time-to-change.org.uk/news/public-attitudes-to-mental-illness-national-study>.
- Laven, Eleni. "Detection, Desire and Contamination: The Strange Case of Sherlock Holmes." University of Waikato, 2013.
- "The Law in England, 1290-1885." <http://legacy.fordham.edu/halsall/pwh/englaw.asp>.

- Lickerman, Alex. "Boredom." <http://www.psychologytoday.com/blog/happiness-in-world/201012/boredom>.
- Lombroso, Cesare. *Criminal Man*. Translated by Mary Gibson and Nicole Hahn Rafter. North Carolina: Duke University Press, 2006.
- Loomba, Ania. *Colonialism/Postcolonialism*. London: Routledge, 1998.
- Lyn, Euros. "The Blind Banker." In *Sherlock*, edited by Steven Moffat and Mark Gatiss, 2010.
- March, Jan. "Gender Ideology & Separate Spheres in the 19th Century." <http://www.vam.ac.uk/content/articles/g/gender-ideology-and-separate-sphere-19th-century>.
- McBratney, John. "Racial and Criminal Type: Indian Ethnography and Sir Arthur Conan Doyle's *the Sign of the Four*." *Victorian literature and culture* 33 (2005): 149-67.
- McFarlane, Brian. "Literature Vs. Literacy : Two Futures for Adaptation Studies." In *The Literature/Film Reader : Issues of Adaptation*, edited by James M. Welsh and Peter Lev. Lanham, Md.: Scarecrow Press, 2007.
- McGuigan, Paul. "The Great Game." In *Sherlock*, edited by Steven Moffat and Mark Gatiss, 2010.
- . "The Hounds of the Baskerville." In *Sherlock*, edited by Steven Moffat and Mark Gatiss, 2012.
- . "A Scandal in Belgravia." In *Sherlock*, edited by Steven Moffat and Mark Gatiss, 2012.
- . "A Study in Pink." In *Sherlock*, edited by Steven Moffat and Mark Gatiss, 2010.
- Messent, Peter. *The Crime Fiction Handbook*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2013.
- Muir, Hugh, and Rosie Cowan. "Four Bombs in 50 Minutes - Britain Suffers Its Worst-Ever- Terror Attack." *The Guardian*, 8 July 2005.
- Neyland, Daniel. "Mundane Terror and the Threat of Everyday Objects." In *Technologies of (in)Security*, edited by Katja Franko, H. Oppen and H. Mork Lomell. New York: Routledge-Cavendish, 2009.
- "Personality Disorder." <http://www.mentalhealthamerica.net/conditions/personality-disorder>.

- "Psychology in the 21th Century." The Open University,
<http://www.open.edu/openlearn/society/politics-policy-people/sociology/psychology-the-21th-century/content-section-14>.
- Redmond, Christopher. *In Bed with Sherlock Holmes: Sexual Elements in Arthur Conan Doyle's Stories of the Great Detective*. Toronto: Simon & Pierre, 1984.
- Said, Edward. *Orientalism*. London: Penguin, 1977.
- Sedgwick, Eve Kosofsky. *Between Men: English Literature and Male Homosocial Desire*. New York: Columbia University Press, 1985.
- Shoemaker, Robert B. *Gender in English Society 1650-1850: The Emergence of Separate Spheres?* Essex: Addison Wesley Longman Limited, 1998.
- Siddiqi, Yumna. "The Cesspool of Empire: Sherlock Holmes and the Return of the Repressed." *Victorian literature and culture* 34 (2006): 233-47.
- "Sociopath." <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/sociopath>.
- Stewart, Nicholas. "A Post-Colonial Canonical and Cultural Revision of Conan Doyle's Holmes Narratives."
<http://www.qub.ac.uk/schools/SchoolofEnglish/imperial/conan-doyle.hum>.
- Svendsen, Lars. *A Philosophy of Boredom*. Translated by John Irons. London: Reaktion Book, 2005.
- Thiele, Leslie Paul. "Postmodernity and the Routinization of Novelty: Heidegger on Boredom and Technology." *Polity* 29 (1997): 489-517.
- Thurchwell, Pamela. *Sigmund Freud*. London: Routledge, 2000.
- Vrettos, Athena. "Victorian Psychology." In *A Companion to Victorian Novel*, edited by Patrick Brantlinger and William B. Thesing, 67-100. Massachusetts: Blackwell Publishing, 2002.
- Ward, Lewis. "A New Century of Trauma?" <http://www.alluvium-journal.org/2012/12/092a-new-century-of-trauma>.
- Webster, Wendy. "Immigration and Racism." In *A Companion to Contemporary British 1939-2000*, edited by Paul Addison and Harriet Jones. Maryland: Blackwell Publishing, 2005.

- Wilson, Dolly Smith. "Gender: Change and Continuity." In *A Companion to Contemporary British 1939-2000*, edited by Paul Addison and Harriet Jones. Maryland: Blackwell Publishing, 2005.
- โคเฮน, เบนจามิน เจ. ปัญหาเรื่องจักรวรรดินิยม. Translated by ดร. ลือชัย จุลาสัย และคณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิตยา, 2524.
- ฉายางาม, เอี่ยม. ประวัติศาสตร์อังกฤษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ม. รามคำแหง, 2521.
- สันตสมบัติ, ยศ. พรอยด์และพัฒนาการของจิตวิเคราะห์: จากความฝันสู่ทฤษฎีสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

ภาคผนวก

เรื่องย่อของละครโทรทัศน์ชุด *เชอร์ล๊อค*

1. “A Study in Pink”

เรื่องราวเริ่มต้นจากฝันร้ายของจอห์น วัตสัน นายแพทย์ทหารที่เพิ่งกลับจากสงครามในอัฟกานิสถานเนื่องจากได้รับบาดเจ็บ ในภาพความฝันของเขาเป็นภาพจากสงครามที่รบกวนจิตใจของเขา ทำให้เขาต้องพบจิตแพทย์เพื่อเยียวยาความผิดปกติหลังเผชิญเหตุการณ์รุนแรงฝังใจ เนื่องจากเบี้ยบ้านานาญที่เขาได้รับจากกองทัพไม่เพียงพอต่อการอยู่อาศัยในกรุงลอนดอนตามลำพัง วัตสันจึงมองหาคนที่พร้อมเช่าห้องพักด้วยกันเพื่อแบ่งเบาค่าใช้จ่าย ทำให้เขาได้พบกับเชอร์ล๊อค โฮล์มส์ผ่านการแนะนำของเพื่อนเก่าสมัยเรียนมหาวิทยาลัย ทั้งสองตกลงเช่าห้องพักที่ 221บี ถนนเบเกอร์ ซึ่งมีนางฮัดสันเป็นเจ้าของ

ขณะเดียวกัน ในกรุงลอนดอนเกิดเหตุการณ์ฆ่าตัวตายต่อเนื่องที่ผู้เสียชีวิตแต่ละรายกินยาพิษด้วยตนเองและตายในที่เปลี่ยว ตำรวจไม่สามารถสืบคดีดังกล่าวได้และคดีดังกล่าวเริ่มเป็นที่สนใจของสื่อมากขึ้น สารวัตรเลสเตรดได้มาขอความช่วยเหลือจากโฮล์มส์ในการสืบคดีดังกล่าวและพาเขาไปยังที่เกิดเหตุล่าสุด ผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุดังกล่าวคือ นางเจนนิเฟอร์ วิลสัน (Jennifer Wilson) เธอแต่งตัวด้วยชุดสีชมพูทั้งตัวและขู่ว่า “Rache” ไว้ด้วย แอนเดอร์สัน หนึ่งในเจ้าหน้าที่ตำรวจบอกว่าคำดังกล่าวแปลว่า “การแก้แค้น” ในภาษาเยอรมันซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปของเขาวว่าผู้เสียชีวิตเป็นชาวเยอรมัน โฮล์มส์ปฏิเสธข้อสรุปนั้นโดยทันทีและอนุมานจากการสำรวจเสื้อผ้าของผู้เสียชีวิตและบอกว่านางวิลสันมีนิสัยชอบคบชู้และมีชีวิตแต่งงานที่ไม่ราบรื่น ก่อนที่จะมาเสียชีวิตที่นี้ เธอได้เดินทางมาจากนอกเมืองเพื่อพักในลอนดอนก่อนที่จะเดินทางกลับ โฮล์มส์ได้ขอให้วัตสันที่เคยเป็นแพทย์ทหารช่วยในการชันสูตรศพด้วย เพื่อยืนยันการอนุมานของตน โฮล์มส์ถามหากระเป๋าเดินทางของผู้เสียชีวิตแต่สารวัตรเลสเตรดบอกว่าไม่มีกระเป๋าเดินทางดังกล่าวในที่เกิดเหตุ

โฮล์มส์รีบออกจากที่เกิดเหตุด้วยความตื่นเต้นเพื่อตามหากระเป๋าดูเงินที่เขากล่าวว่า
คนร้ายเป็นคนเอาไป และทิ้งวัตสันไว้ในที่เกิดเหตุ ขณะเดินทางรถแท็กซี่เพื่อกลับไปถนนเบเกอร์ วัต
สันได้รับโทรศัพท์จากชายปริศนาที่พาเขาไปยังโกดังร้างแห่งหนึ่ง ชายคนดังกล่าวเสนอเงินให้วัตสัน
เพื่อให้จับตามดูโฮล์มส์และรายงานต่อเขา ทั้งยังกล่าวว่าอาการของวัตสันนั้นไม่ใช่อาการผิดปกติหลัง
เผชิญเหตุการณ์รุนแรงฝังใจ แต่เป็นเพราะวัตสันนั้นคิดถึงการทำสงคราม หลังจากพบกับชายปริศนา
วัตสันกลับไปห้อง 221บี ตามที่โฮล์มส์ส่งข้อความตามเขากลับไป วัตสันพบว่าโฮล์มส์หากระเป๋
เดินทางของนางวิลสันที่หายไปจากที่เกิดเหตุพบแล้วโดยถูกทิ้งไว้ในบริเวณใกล้เคียง โฮล์มส์ขอให้วัต
สันส่งข้อความไปยังโทรศัพท์ของนางวิลสันโดยหวังว่าคนร้ายที่เก็บโทรศัพท์ของนางวิลสันไว้จะติดต่อ
กลับ ซึ่งก็เป็นจริงตามคาด โฮล์มส์และวัตสันไปดักรอคนร้ายที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งและโฮล์มส์
สังเกตเห็นรถแท็กซี่คันหนึ่งมีพิรุณจิ้งจอกไล่ตาม แต่ปรากฏว่าผู้โดยสารแท็กซี่คันนั้นเป็นชาวอเมริกันที่
เพิ่งเดินทางมาถึงอังกฤษ ทำให้เขาหลุดจากการเป็นผู้ต้องสงสัยไป

เมื่อกลับไปห้องพัก 221บี โฮล์มส์และวัตสันพบว่าสารวัตรเลสเตรดพาลูกน้องในกรม
ตำรวจมาตรวจค้นห้องพักโดยอ้างว่าเป็นการตรวจค้นสารเสพติด แต่แท้จริงแล้วเขาคิดว่าโฮล์มส์มี
หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดีแต่ไม่มอบให้ตำรวจ โฮล์มส์ยอมให้ข้อมูลแต่โดยดีและบอกว่า เขาคาดเดาว่า
คำว่า “Rache” นั้นหมายถึง “Rachel” ที่เป็นชื่อคนและอาจจะเป็นรหัสอีเมลของนางวิลสันที่ใช้ใน
การแกะรอยโทรศัพท์มือถือในกรณีที่สูงหยาบ และนางวิลสันได้ซ่อนโทรศัพท์ของตนเองไว้ใกล้ตัว
คนร้าย วัตสันที่กำลังแกะรอยโทรศัพท์เครื่องดังกล่าวอยู่เห็นว่าสัญญาณโทรศัพท์มาจากห้องพัก 221
บี สารวัตรเลสเตรดสั่งให้ลูกน้องค้นหาห้องพัก ในขณะที่นางฮัดสันบอกโฮล์มส์ว่ามีคนขับรถแท็กซี่มา
รอพบ โฮล์มส์ลงไปพบคนขับรถแท็กซี่ คนขับรถแท็กซี่สารภาพว่าเขาเป็นคนร้ายในคดีดังกล่าวแต่
เหยื่อแต่ละรายเป็นคนที่ทานยาพิษเอง แต่ไม่บอกว่าเขาใช้วิธีใดในการทำให้เหยื่อยอมทานยาพิษเอง
เขาชักจูงโฮล์มส์ให้ไปกับเขาเพื่อไขปริศนาและพาโฮล์มส์ไปที่ตึกแห่งหนึ่ง คนขับรถแท็กซี่ยื่นขวดบรรจุ
แคปซูลสองขวดให้โฮล์มส์เลือกและอธิบายว่าขวดหนึ่งบรรจุแคปซูลที่เป็นยาพิษแต่อีกขวดบรรจุ
แคปซูลที่ไร้อันตรายใดๆ เขาให้โฮล์มส์ (และเหยื่อคนอื่นๆ ก่อนหน้า) เลือกขวดใดขวดหนึ่ง และเขากับ
เหยื่อของเขาจะกลืนแคปซูลพร้อมกัน หากไม่ให้ความร่วมมือ เขาขู่ว่าจะยิง โฮล์มส์อนุญาตว่า
คนขับรถแท็กซี่หย่าร้างกับภรรยาและมีลูกสาวรวมถึงเรื่องที่ว่าเขาป่วยหนักและกำลังจะเสียชีวิต
คนขับรถแท็กซี่ยังบอกว่ามีคนที่ออกตัวว่าเป็นคนที่คลั่งไคล้ในตัวเซอร์ลือค โฮล์มส์ติดต่อเขาและบอก

ว่าจะออกเงินสนับสนุนโดยเมื่อก่อเหตุฆาตกรรมหนึ่งครั้ง คนขับรถแท็กซี่ก็จะได้เงินเพื่อยกให้เป็นมรดกแก่ลูกสาวหลังจากที่เขาเสียชีวิต โฮล์มส์สังเกตเห็นว่าเป็นที่คนขับรถแท็กซี่ใช้นั้นแท้จริงแล้วเป็นไฟแช็กในรูปของปืนจึงหมดความสนใจ คนขับรถแท็กซี่จึงทำทนายโฮล์มส์ให้เลิกแคปซูลหนึ่งเม็ดและดูว่าโฮล์มส์จะสามารถไขปริศนาว่าคนขับรถแท็กซี่ทำอะไรถึงเลิกแคปซูลเม็ดที่ไม่มียาพิษได้ตลอดในการฆาตกรรมที่ผ่านมาถึงสี่ราย

ขณะเดียวกัน วัตสันที่ได้แกะรอยตามโทรศัพท์มือถือมาถึงตึกที่โฮล์มส์และคนขับรถแท็กซี่เดินทางมา เขาเดินทางหาโฮล์มส์โดยที่ไม่รู้ว่าโฮล์มส์อยู่ในอาคารไหนกันแน่และจากหน้าต่าง วัตสันมองไปยังตึกตรงข้ามและเห็นโฮล์มส์อยู่กับคนขับรถแท็กซี่ วัตสันเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวนั้นคับขันจึงยิงคนขับรถแท็กซี่จากที่ที่เขาอยู่ โฮล์มส์ถามคนขับรถแท็กซี่ว่าใครคือผู้ที่คลั่งไคล้โฮล์มส์ที่ออกเงินสนับสนุนให้คนขับรถแท็กซี่ในการก่อเหตุฆาตกรรม แม้ออนแรกคนขับรถแท็กซี่จะปฏิเสธที่จะบอกชื่อ แต่เมื่อถูกคาดคั้นอย่างรุนแรง เขาเอ่ยชื่อ “มอริอาร์ตี” ออกมา ตำรวจได้เข้ามาควบคุมสถานการณ์และโฮล์มส์พยายามจะอนุมานตัวคนที่ยิงคนขับรถแท็กซี่ให้กับเลสเตรด แต่เมื่อเขาเห็นวัตสันเขาก็อนุมานได้ว่าวัตสันเองที่เป็นคนยิงและบอกให้เลสเตรดลืมสิ่งที่เขาพูดไปเสีย โฮล์มส์และวัตสันเดินออกจากที่เกิดเหตุและได้พบกับชายปริศนาที่วัตสันได้พบก่อนหน้านี้ ชายปริศนาเปิดเผยตัวว่าเป็นพี่ชายของโฮล์มส์ชื่อ มายครอฟต์ และหลังจากพูดคุยกันเล็กน้อย โฮล์มส์และวัตสันแยกตัวออกมา มายครอฟต์ได้บอกให้ผู้ช่วยของเขาเพิ่มระดับการตรวจตราโฮล์มส์และวัตสัน

2. “The Blind Banker”

ณ พิพิธภัณฑสถานอังกฤษ มีการจัดแสดงชุดถ้วยชาโบราณอายุ 400 ปีจากประเทศจีน ซูลินเยา เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานมีหน้าที่ในการจัดแสดงนิทรรศการและสาธิตวิธีการชงชาแบบจีน เมื่อถึงเวลาปิดพิพิธภัณฑสถาน ซูลินเยานำถ้วยชาไปเก็บในห้องเก็บของ เธอได้ยินเสียงบางอย่างก่อนที่จะพบรูปปั้นที่ถูกคลุมผ้าไว้ เธอดึงผ้าขึ้นออกและมีสีหน้าที่ตกใจและหวาดกลัว

เมื่อตัดภาพมาที่วัตสัน เขาที่พยายามจะใช้เครื่องซื้อสินค้าด้วยตนเอง แต่ไม่ประสบความสำเร็จและถูกปฏิเสธบัตรเครดิต ในขณะที่ห้องพัก 221บี โฮล์มส์ต่อสู้กับชายในชุดคลุมแบบตะวันตกออกกลางและได้รับชัยชนะ วัตสันเห็นว่าตนเองนั้นกำลังประสบปัญหาทางการเงินจึงบ่นขึ้นมา

ว่าเขาควรจะทำงานทำและขอยืมเงินจากโฮล์มส์ โฮล์มส์ไม่ได้ตอบคำถามเพียงแต่บอกแค่ว่าเขาต้องไปธนาคารและเดินออกไป ทั้งสองได้พบกับเซบาสเตียน (Sebastian) ผู้จัดการของธนาคารเพื่อการลงทุนแห่งหนึ่งผู้เป็นเพื่อนสมัยเรียนมหาวิทยาลัยของโฮล์มส์ เซบาสเตียนกล่าวว่าเขาเรียกโฮล์มส์มาเนื่องจากมีการบุกรุกเข้ามาในยามวิกาลเมื่อคืนที่ผ่านมาและผู้บุกรุกได้ทิ้งข้อความไว้โดยการพ่นสีสเปรย์สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ที่ดูไม่มีความหมายใดๆ ภายในเวลา 1 นาที เซบาสเตียนว่าจ้างให้โฮล์มส์หาช่องว่างของระบบรักษาความปลอดภัยของธนาคารที่ทำให้ผู้บุกรุกสามารถเข้ามาในธนาคารในยามวิกาลได้ โฮล์มส์พบว่าสัญลักษณ์ที่ถูกทิ้งไว้แท้จริงแล้วพยายามสื่อสารกับพนักงานคนหนึ่งธนาคารที่ชื่อ เอ็ดเวิร์ด แวน คูน (Edward Van Coon) เนื่องจากโต๊ะทำงานของแวน คูนสามารถมองเห็นสัญลักษณ์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจน โฮล์มส์และวัตสันเดินทางไปยังที่พักของแวน คูนแต่ไม่มีเสียงตอบรับเมื่อกดกริ่งที่ประตู โฮล์มส์จึงใช้วิธีลักลอบเข้าไปผ่านเพื่อนบ้านของแวน คูนและพบศพของแวน คูนในห้องของเขาในสภาพที่ราวกับฆ่าตัวตายด้วยการยิงที่ศีรษะตนเอง โฮล์มส์เรียกตำรวจมาซึ่งที่เกิดเหตุทันที ตำรวจสรุปว่านี่เป็นคดีฆ่าตัวตาย แต่โฮล์มส์ชี้ให้เห็นว่าเป็นการฆาตกรรมและเหยื่อถูกข่มขู่โดยคนร้าย อีกด้านหนึ่ง ไบรอัน ลูคิส (Brian Lukis) ก็วิ่งหนีจากอะไรบางอย่างกลับไปบ้านของเขา แต่ก็ถูกฆ่าในเวลาต่อมา โฮล์มส์และวัตสันเข้าไปสืบสวนในที่เกิดเหตุและพบหนังสือเล่มหนึ่งที่ถูกยืมมาจากห้องสมุด เมื่อโฮล์มส์และวัตสันตามรอยหนังสือเล่มนั้นไป เขาก็ได้พบกับสัญลักษณ์เช่นเดียวกับที่พบในธนาคารภายในชั้นหนังสือในห้องสมุด โฮล์มส์ได้ไปขอความช่วยเหลือจากนักวาดภาพตามผนัง (Graffiti artist) ให้ช่วยดูว่ารู้จักสัญลักษณ์ดังกล่าวหรือไม่ แต่ไม่ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

วัตสันที่กำลังประสบปัญหาทางการเงินได้ไปสมัครงานที่คลินิกแห่งหนึ่ง เขาได้พบกับซาราห์ ซอว์เยอร์ (Sarah Sawyer) ผู้เป็นเจ้าของคลินิกและรู้จักถูกขะตาตั้งแต่แรกพบ โฮล์มส์และวัตสันแยกย้ายกันไปหาข้อมูลเกี่ยวกับแวนคูนและลูคิสและพบว่าผู้เสียชีวิตทั้งสองได้เดินทางไปฮ่องกงในช่วงเวลาเดียวกัน และได้ไปเยือนที่ชายของเก่าจีนทั้งยังได้ข้อสรุปว่าแวน คูนและลูคิสเป็นคนลักลอบขนของผิดกฎหมายจากจีนมาสู่อังกฤษ ระหว่างที่อยู่ในย่านชุมชนชาวจีน โฮล์มส์ได้สังเกตเห็นสัญลักษณ์ลึกลับที่ปรากฏในทั้งสองคดีเป็นระบบการเขียนเลขแบบจีน โฮล์มส์สังเกตเห็นว่าห้องพักใกล้ๆ กับร้านขายของเก่าซึ่งเป็นห้องของซูลินเยาไม่มีคนอาศัยอยู่มาสักพักหนึ่งแล้วจึงบุกรุกเข้าไปและพบว่าก่อนหน้านี้เขาได้มีคนบุกรุกเข้ามาก่อนแล้ว โฮล์มส์ถูกชายปริศนาลอบโจมตีและหลังจากต่อสู้กันพักหนึ่ง ชายคนนั้นก็หนีไป โฮล์มส์เห็นข้อความที่เพื่อนร่วมงานของซูลินเยาทิ้งไว้จึงตามไปที่

พิพิธภัณฑสถานอังกฤษและได้พบรูปปั้นที่มีสัญลักษณ์แบบเดียวกันและพบว่าซูลินเยาหายตัวไปหลังจากเห็นรูปปั้นดังกล่าว นักวาดภาพตามผนังบอกโฮล์มส์และวัตสันว่าเขาพบภาพบนผนังที่คล้ายคลึงกับสัญลักษณ์ที่โฮล์มส์ขอให้เขาดู โฮล์มส์รู้ว่าสัญลักษณ์ดังกล่าวเป็นข้อความบางอย่างแต่เขาไม่สามารถถอดรหัสข้อความได้ ทั้งสองจึงไปดักพบซูลินเยาในพิพิธภัณฑสถานตอนกลางคืนและขอให้เธอช่วยถอดรหัสให้ ซูลินเยาเล่าให้ฟังว่ารหัสดังกล่าวเป็นรหัสที่องค์กรอาชญากรรมในจีนใช้ในการติดต่อกัน แต่ก่อนที่เธอจะไขรหัสทั้งหมดได้ เธอถูกลักพาโดยชายปริศนาที่ลอบโจมตีโฮล์มส์ในที่พักของเธอเสียก่อน ทำให้โฮล์มส์ต้องหาทางไขรหัสเอง โฮล์มส์พบว่าแวน คุณและลูคิสถูกลักพาเนื่องจากคนใดคนหนึ่งขโมยสินค้าจากองค์กรอาชญากรรมดังกล่าว โฮล์มส์และวัตสันขอให้ทางตำรวจช่วยส่งหนังสือทั้งหมดของแวน คุณและลูคิสเพื่อที่จะหาว่าหนังสือเล่มไหนเป็นเล่มที่ใช้ในการช่วยถอดรหัส ทั้งสองใช้เวลาทั้งคืนในการตามหาหนังสือดังกล่าวทำให้วัตสันเผลอไปนั่งหลับในที่ทำงาน ทำให้ซอร์เยอร์ต้องทำงานแทน วัตสันจึงขอไถ่โทษด้วยการชวนซอร์เยอร์ออกไปเที่ยวนอกเวลางาน โฮล์มส์จองบัตรชมการแสดงละครสัตว์แบบเงินให้วัตสัน ซอร์เยอร์และตัวเขาเอง ระหว่างชมการแสดง โฮล์มส์ได้ลอบไปสำรวจด้านหลังเวทีและถูกลอบทำร้ายโดยชายในชุดอุปการกรเงินแต่ก็หนีออกมาได้ด้วยการช่วยเหลือของวัตสันและซอร์เยอร์ ทั้งสามกลับไปยังห้องพัก 221บี และพยายามไขรหัสต่อ ซอร์เยอร์บอกว่าซูลินเยาได้ไขรหัสไว้แล้วบางส่วน โฮล์มส์จึงอนุมานว่าหนังสือที่ซูลินเยาใช้ในการไขรหัสอยู่บนโต๊ะทำงานของเธอที่พิพิธภัณฑสถาน เขาจึงรีบเดินทางไปที่นั่น แต่ระหว่างทางเขาได้พบกับนักท่องเที่ยงที่มาถามทางทำให้เขาคิดได้ว่า หนังสือที่ใช้ในการถอดรหัสอาจจะเป็นหนังสือที่เป็นที่คุ้นเคยในหมู่ชาวต่างชาติที่เดินทางมายังอังกฤษ ซึ่งก็คือหนังสือ *A-Z London Street Atlas* วัตสันและซอร์เยอร์ถูกลักพาตัวเนื่องจากคนร้ายเข้าใจว่าวัตสันคือโฮล์มส์และต้องการให้เขาบอกที่อยู่ของสินค้าที่ถูกขโมยไปโดยข่มขู่ว่าจะฆ่าซอร์เยอร์หากไม่รีบบอก โฮล์มส์มาช่วยทั้งสองได้ทันเวลา และฆ่าโจ้จู้ ชายปริศนาที่ฆ่าแวน คุณ ลูคิส และซูลินเยา ส่วนขาง หัวหน้าขององค์กรหลบหนีไปได้ โฮล์มส์ได้คำตอบว่าสินค้าที่หายไปนั้น แวน คุณเป็นผู้ขโมยไปและได้มอบให้กับเลขานุการของเขา ส่วนขางที่หนีไปได้ได้ติดต่อกับชายปริศนาที่ช่วยให้องค์กรอาชญากรรมนี้เข้ามาในประเทศไทยได้ และเธอถูกลอบยิงเสียชีวิตระหว่างสนทนา

3. “The Great Game”

วัตสันและโฮล์มส์ทะเลาะกันเนื่องจากโฮล์มส์หงุดหงิดที่เขาไม่มีคดีเข้ามาให้สืบสวน ทำให้วัตสันออกไปค้างคืนที่บ้านของซอร์เวเยอร์ ในเช้าวันถัดมาเขาพบว่าเกิดเหตุระเบิดที่ถนนเบเกอร์จึงรีบตรงกลับบ้านและพบมายครอฟต์และโฮล์มส์นั่งคุยกันท่ามกลางห้องที่เลอะเทอะจากแรงระเบิดโดยไม่รู้สักอะไร มายครอฟต์ขอให้โฮล์มส์ช่วยสืบสวนถึงการฆาตกรรมเจ้าหน้าที่จากหน่วยข่าวกรองระหว่างประเทศของอังกฤษ (MI6) และตามหาพื้นที่เก็บข้อมูลแบบพกพาหรือแฟลชไดรฟ์ (Flash drive) ที่มีแบบแปลนสำคัญอยู่ โฮล์มส์ปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือและเขาถูกตำรวจเรียกตัวไปพบ เลสเตอร์ดบอกว่าเขาพบกล่องบางอย่างในจุดที่เกิดระเบิดและในกล่องใบนั้นมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่คล้ายคลึงกับโทรศัพท์ในตอนที่ “A Study in Pink”

ข้อความในโทรศัพท์เป็นรูปร่องเท้าผ้าใบในห้องหนึ่ง โฮล์มส์จำห้องดังกล่าวได้ว่าเป็นห้องพักอีกห้องหนึ่งในตึก 221 เขาได้รับโทรศัพท์จากหญิงสาวคนหนึ่งที่อ่านข้อความจากโทรศัพท์อีกเครื่องให้โฮล์มส์ฟัง เธอบอกว่าโฮล์มส์ต้องไขปริศนาดังกล่าวให้ได้ก่อนที่ระเบิดเวลาที่ผูกติดกับตัวเธอจะจุดชนวน โฮล์มส์นำร่องเท้าผ้าใบคู่ดังกล่าวไปตรวจสอบทางเคมีเพิ่มเติมที่โรงพยาบาลเซนต์บาร์โธโลมิว มอลลี ฮูเปอร์เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลที่คอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้โฮล์มส์เวลาที่เขามาใช้ห้องทดลองของโรงพยาบาลเนื่องจากเธอแอบชอบพอเขาได้เข้ามาแนะนำให้โฮล์มส์ได้รู้จักแฟนหนุ่มคนใหม่ของเธอที่ชื่อ จิม แต่นอกจากโฮล์มส์จะไม่สนใจแล้ว โฮล์มส์ยังบอกว่าจิมเป็นคนรักเพศเดียวกัน ทำให้ฮูเปอร์โมโหเป็นอย่างมาก โฮล์มส์ได้แกะรอยจากร่องเท้าและพบว่าเจ้าของร่องเท้าเป็นเด็กนักเรียนที่จมน้ำตายในสระว่ายน้ำแห่งหนึ่งในกรุงลอนดอนเมื่อหลายปีก่อน ในคดีดังกล่าวโฮล์มส์คลี่คลายว่าสาเหตุการตายคือเขาถูกวางยาพิษ เมื่อโฮล์มส์รู้ตัวเจ้าของร่องเท้าแล้ว เขารีบประกาศคำตอบผ่านบล็อกของเขา และตัวประกันก็ถูกปล่อยตัวและได้รับการช่วยเหลือ

โฮล์มส์ได้รับข้อความที่สองผ่านคดีปริศนาที่เต็มไปด้วยคราบเลือดคันหนึ่ง เช่นเดียวกับก่อนหน้านี้ ตัวประกันได้โทรศัพท์มาหาโฮล์มส์พร้อมบอกเวลาที่ให้ในการไขคดี โฮล์มส์สืบคดีและพบว่าคดีดังกล่าวเป็นการจัดฉากให้เจ้าของคราบเลือดที่เปราะเปื้อนในรถสามารถไปตั้งต้นชีวิตใหม่ได้ในต่างประเทศโดยความช่วยเหลือของเจ้าของบริษัทรถเช่าที่มีธุรกิจเบื้องหลังเป็นการให้การช่วยเหลือให้คนที่ต้องการหนีจากชีวิตเดิมของตนเองไปตั้งรกรากใหม่ เหมือนเช่นเดิม โฮล์มส์ประกาศคำตอบในบล็อกของเขาและตัวประกันก็ถูกปล่อยตัว

ในข้อความที่สาม เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของพิธีกรชื่อดังทางโทรทัศน์ โฮล์มส์ คลี่คลายคดีดังกล่าวว่าเป็นฝีมือของพ่อบ้านของผู้เสียชีวิต อย่างไรก็ตาม เมื่อโฮล์มส์ไขคดีได้ ตัวประกันที่เป็นหญิงชราตาบอดพยายามจะอธิบายเสียงของคนที่ยกให้เธอส่งข้อความให้โฮล์มส์ ทำให้ระเบิดถูกจุดชนวน คร่าชีวิตตัวประกันและคนที่อาศัยอยู่ในอาคารเดียวกันอีกหลายราย ในข้อความที่สี่ โฮล์มส์ได้รับภาพถ่ายของแม่น้ำเทมส์ แต่ครั้งนี้ไม่มีการติดต่อกับตัวประกัน เมื่อไปถึงที่แม่น้ำ โฮล์มส์ได้พบศพของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและบอกว่าผู้เสียชีวิตถูกสังหารโดยมือสังหารที่ชื่อว่า โกลेम (Golem) เมื่อสืบสวนเพิ่มเติม โฮล์มส์พบว่าเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมีความสนใจในด้านของดาราศาสตร์และอนุมานว่าการเสียชีวิตของเขามีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดาราศาสตร์ โฮล์มส์และวัตสันไปที่ห้องฟ้าจำลองเพื่อหยุดยั้งการฆาตกรรมศาสตราจารย์ด้านดาราศาสตร์ที่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเคยมาพูดคุยด้วยหลังจากเขาพบว่าภาพเขียนที่ของเวอร์เมียร์ (Vermeer) ที่เพิ่งถูกค้นพบเป็นของปลอม ระหว่างที่โฮล์มส์กำลังพยายามหาจุดที่บ่งบอกว่าภาพเขียนดังกล่าวเป็นของปลอม ตัวประกันรายที่สี่ก็ติดต่อเข้ามา ตัวประกันรายนี้เป็นเด็กชายและบอกว่าโฮล์มส์มีเวลาแค่ 10 วินาทีในการระบุว่าจะอะไรเป็นจุดที่บ่งบอกว่าภาพเขียนเป็นของปลอม ภายในเวลาที่จำกัด โฮล์มส์ให้คำตอบว่าในภาพเขียนได้แสดงภาพของซูเปอร์โนวา (Supernova) ที่เกิดขึ้นหลังจากเวลาที่ภาพเขียนถูกเขียนขึ้น ทำให้ภาพนี้เป็นของปลอม ผู้ที่ดูแลภาพวาดจึงถูกคุมตัวฐานนำภาพปลอมมาจัดแสดงและเธอบอกว่าผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเธอคือ มอริอาร์ตี

ระหว่างที่ช่วยโฮล์มส์ไขปริศนาทั้งสี่นี้ วัตสันได้แอบไปสืบคดีให้มายครอฟต์อย่างลับๆ และพบว่าเจ้าหน้าที่ที่เสียชีวิตนั้นถูกฆาตกรรมโดยไม่เจตนาโดยพี่ชายของเขาที่ต้องการจะนำโมยแฟลชไดรฟ์เพื่อนำไปขาย แต่เขาไม่รู้ว่าจะนำไปขายที่ไหน โฮล์มส์ใช้แฟลชไดรฟ์ดังกล่าวในการล่อตัวมอริอาร์ตีออกมาที่สระน้ำที่เด็กนักเรียนในปริศนาแรกเสียชีวิต แต่คนที่ปรากฏตัวกลับเป็นวัตสันแทน มอริอาร์ตีได้ผูกกระบิดไว้กับตัววัตสัน ทั้งยังให้มือปืนช่มยิงเล็งปืนมาที่วัตสันด้วย หลังจากที่ยาเย้ยโฮล์มส์ได้สัฟฟัก มอริอาร์ตีก็เผยตัว เขาคือจิมที่เป็นแฟนหนุ่มของซูเปอร์ โฮล์มส์มอบแฟลชไดรฟ์ให้มอริอาร์ตี แต่เขาก็ทิ้งแฟลชไดรฟ์ดังกล่าวลงในสระว่ายน้ำและจากไป แต่ไม่ทันไร มอริอาร์ตีก็กลับมาพร้อมกับให้มือปืนช่มยิงเล็งปืนไปที่วัตสันและโฮล์มส์ โฮล์มส์จึงชี้ปืนของเขาไปที่ระเบิดที่เขาถอดจากตัววัตสันแทนและพร้อมที่จะยิงระเบิดเพื่อให้ตายตกไปตามกัน

4. “A Scandal in Belgravia”

จากช่วงท้ายของตอน “The Great Game” ระหว่างที่สถานการณ์กำลังตึงเครียดอยู่ มอริอาร์ตีได้รับโทรศัพท์จากไอรีน แอดเลอร์ (Irene Adler) ทำให้เขายอมจากไปแต่โดยดี หลังจากคดีดังกล่าว โฮล์มส์เริ่มมีชื่อเสียงมากขึ้นจากบล็อกของวัตสันที่เล่าเรื่องราวการสืบคดีของเขา มายครอฟต์พี่ชายของโฮล์มส์ ได้ขอให้เขาช่วยนำภาพถ่ายลับระหว่างไอรีน แอดเลอร์ ผู้ทำงานเป็นหญิงให้บริการทางเพศ และสมาชิกราชวงศ์หญิงองค์หนึ่งที่อยู่ในโทรศัพท์ของแอดเลอร์มาให้เนื่องจากภาพถ่ายดังกล่าวกระทบต่อชื่อเสียงของราชวงศ์ โฮล์มส์และวัตสันได้ไปที่บ้านของแอดเลอร์และด้วยการแสดงเป็นคนที่ถูกทำร้ายที่สมทบบาทของโฮล์มส์ทำให้ทั้งสองเข้าไปในบ้านของแอดเลอร์ได้ แอดเลอร์ลงมาต้อนรับโฮล์มส์ในสภาพเปลือยกายทำให้โฮล์มส์ไม่สามารถอนุมานใดๆ จากเธอได้ แต่โฮล์มส์ได้ให้วัตสันช่วยทำให้สัญญาณเตือนไฟไหม้ดังทำให้เขาผู้ที่ซ่อนของโทรศัพท์ที่มีรูปถ่ายดังกล่าว ระหว่างนั้นเองเจ้าหน้าที่จากหน่วยข่าวกรองของอเมริกาได้บุกเข้ามาและบอกให้โฮล์มส์เปิดตู้นิรภัยที่เก็บโทรศัพท์นั้น โฮล์มส์ที่อนุมานได้ว่ารหัสของตู้นิรภัยคือสัดส่วนเรือนร่างของแอดเลอร์ เปิดตู้นิรภัยออกและทำให้กับดักในตู้นิรภัยทำงาน ช่วยให้แอดเลอร์และวัตสันจัดการกับเจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองได้ในขณะที่โฮล์มส์รีบหนีโทรศัพท์เครื่องดังกล่าว แอดเลอร์ได้วางยาโฮล์มส์ เอาโทรศัพท์กลับไปคืนและหลบหนีไป

ระหว่างช่วงวันคริสต์มาส โฮล์มส์ได้รับข้อความจากแอดเลอร์ที่บอกว่าเธอได้ส่งโทรศัพท์ที่มีรูปถ่ายให้เขา แต่โทรศัพท์ดังกล่าวเข้ารหัสไว้ทำให้เขาเปิดไม่ได้ และมีข่าวการเสียชีวิตของแอดเลอร์เข้ามา และในวันก่อนวันขึ้นปีใหม่ วัตสันพบว่าแอดเลอร์ยังคงมีชีวิตอยู่และเธอได้ส่งข้อความหาโฮล์มส์บ่อยๆ ในช่วงที่เธอแสร้งทำเป็นเสียชีวิตด้วย โฮล์มส์ที่แอบตามวัตสันมาก็ได้รู้ว่าแอดเลอร์ยังมีชีวิตอยู่เช่นกันแต่โฮล์มส์ไม่ได้เผชิญหน้ากับเธอ แต่กลับไปห้อง 221บี แทน เมื่อกลับไปถึงเขาพบว่าเจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองได้จับตัวนางฮัดสันเป็นตัวประกันเพื่อแลกกับโทรศัพท์ของแอดเลอร์

นอกจากโฮล์มส์ปฏิเสธที่จะมอบโทรศัพท์ให้แล้ว เขายังกำหราบเจ้าหน้าที่คนดังกล่าวจนอยู่หมัด แอดเลอร์ได้มาปรากฏตัวที่ห้อง 221บี บอกกับโฮล์มส์ว่าเธอกำลังถูกตามล่าและขอให้เขาช่วยไขรหัสบางอย่าง โฮล์มส์ไขรหัสดังกล่าวได้อย่างรวดเร็วและบอกว่ารหัสเหล่านั้นเป็นหมายเลขที่นั่งบนเครื่องบิน โฮล์มส์นี่ย้อนไปถึงตอนที่มายครอฟต์ได้พูดถึงสายการบินหนึ่งและอนุมานว่ารหัสดังกล่าวหมายถึงสายการบินนั้น แอดเลอร์แอบส่งข้อความถึงมอริอาร์ตีเกี่ยวกับรหัสที่โฮล์มส์ไขได้

และมอริอาร์ตได้ส่งข้อความไปเย้ยหยันมายครอฟต์ที่เมื่อเห็นข้อความดังกล่าวแล้วก็แสดงความสิ้นหวังออกมา โฮล์มส์ถูกนำตัวไปยังสนามบินฮีทโธรว์ (Heathrow) และมายครอฟต์ได้เปิดเผยว่าทางอังกฤษและอเมริกาผู้วางแผนการวางระเบิดเครื่องบินของกลุ่มก่อการร้ายและได้วางแผนตอบโต้ด้วยการบรรจุเครื่องบินแบบขับเคลื่อนตนเอง (Auto-pilot) และบรรจุเครื่องบินลำดังกล่าวด้วยศพให้เต็มเพื่อให้เหมือนกับเป็นเครื่องบินพาณิชย์ธรรมดา แต่แผนดังกล่าวล้มเหลวเนื่องจากโฮล์มส์ได้เปิดโปงแผนดังกล่าวและกลุ่มผู้ก่อการร้ายได้รู้แผนการนี้แล้ว แอดเลอร์ต่อรองกับมายครอฟต์ว่าเธอต้องการการคุ้มครองแลกกับรูปถ่ายในโทรศัพท์ แต่โฮล์มส์ซึ่งไซรส์โทรศัพท์ก่อนด้วยการอนุมานจากความรูสึกชอบพอที่แอดเลอร์มีให้ต่อเขา เมื่อไม่จำเป็นให้เธอปลดรหัสโทรศัพท์ แอดเลอร์จึงไม่สามารถต่อรองใดๆ กับพี่น้องโฮล์มส์ได้อีก

หลังจากนั้น มายครอฟต์ได้บอกกับวัตสันว่าแอดเลอร์ถูกประหารชีวิตโดยกลุ่มผู้ก่อการร้ายและขอให้วัตสันบอกโฮล์มส์ว่าเธอได้เข้าโปรแกรมคุ้มครองพยานในอเมริกาแทน โฮล์มส์ยอมรับสิ่งที่วัตสันบอกและขอเก็บโทรศัพท์ของแอดเลอร์ไว้ เขาหัวเราะอย่างพึงใจและเรียกเธอว่า “The Woman” และนึกถึงตอนที่เขาได้ช่วยเธอไว้จากกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่จะประหารชีวิตเธอ

5. “The Hounds of Baskerville”

โฮล์มส์และวัตสันได้รับการติดต่อจากเฮนรี ไนต์ผู้ซึ่งพบเห็นบิดาของตนถูกฆ่าตายโดย “สุนัขยักษ์” (Gigantic hound) ที่ทุ่งดาร์ทมัวร์ (Dartmoor) เมื่อ 20 ปีก่อนและทำให้เขาเกิดบาดแผลฝังใจต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ไนต์ได้กลับไปทุ่งดังกล่าวอีกครั้งและได้พบกับสุนัขยักษ์ตัวดังกล่าว เขาจึงขอให้โฮล์มส์ช่วยเหลือ แม้ว่าตอนแรกโฮล์มส์จะปฏิเสธแต่เขาเกิดสนใจเรื่องราวดังกล่าวขึ้นมาเมื่อเขาสังเกตว่าไนท์ใช้คำว่า “Hound” ในการอธิบายถึงสุนัขยักษ์ โฮล์มส์และวัตสันเดินทางไปยังดาร์ทมัวร์และพบว่าเรื่องราวของสุนัขปีศาจเป็นตำนานพื้นเมืองที่รู้จักกันดี ทั้งสองเดินทางไปยังฐานทัพบาสเกอร์วิลล์ซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ในการวิจัยของกองทัพและเข้าไปเดินดูภายในฐานทัพด้วยบัตรประจำตัวของมายครอฟต์ หลังจากที่ถูกเปิดโปงไปแล้ว ดร. บ็อบ แพรงค์แลนด์ได้เข้ามาช่วยเหลือโดยบอกว่าเขาได้พบกับมายครอฟต์ (เซอร์ลือค) เมื่อนานมาแล้วและยืนยันว่านี่คือมายครอฟต์ตัวจริง ดร.

แฟรงค์แลนด์เปิดเผยที่หลังว่าเขาเป็นแฟนตัวยงของเซอร์ลีโอ โอลด์ส์และยินดีที่จะช่วยเหลือ ทั้งยังรู้จักกับเฮนรี ไนต์และพ่อของเขาด้วย

ระหว่างที่เดินทางไปยังสถานที่ที่พ่อของไนท์ถูกฆ่า ไนต์ได้เล่าให้โอลด์ส์และวัตสันฟังว่าในความฝันของเขา เขามักเห็นคำว่า “Liberty” และ “In” แต่เขาไม่รู้ความหมาย ระหว่างทาง วัตสันสังเกตเห็นแสงวาบเป็นรหัสมอร์ส และให้ความสนใจกับรหัสนั้น (แต่ภายหลังเขาพบว่ารหัสมอร์สดังกล่าวไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีเลย) โอลด์ส์และไนท์ไปถึงที่เกิดเหตุและเห็นสุนัขยักซ์ สร้างความหวาดกลัวให้ทั้งคู่เป็นอย่างมาก เมื่อกลับมาถึงโรงแรมที่พัก วัตสันพยายามปลอบใจโอลด์ส์ที่ขวัญเสีย ซึ่งทำให้โอลด์ส์โกรธมาก วัตสันจึงปล่อยให้โอลด์ส์ใช้เวลาตามล่าฟังในขณะที่เขาไปสอบถามข้อมูลจากนักจิตบำบัดของไนท์ แต่ถูกดร. แฟรงค์แลนด์เข้ามาขัดเสียก่อน

เช้าวันถัดมา โอลด์ส์พยายามขอโทษวัตสัน เขาเอะใจว่าคำว่า “Hound” อาจจะเป็นตัวย่อก็เป็นได้ โอลด์ส์และวัตสันได้พบสารวัตรเลสเตรดโดยบังเอิญ และทั้งสามได้สืบสวนเจ้าของโรงแรมเกี่ยวกับการสั่งซื้อเนื้อแม้ว่าร้านอาหารของโรงแรมจะเป็นร้านอาหารมังสวิรัต เจ้าของโรงแรมสารภาพว่าเขาเคยเลี้ยงสุนัขไว้ที่ทุ่งเพื่อเป็นทำให้อ่านานสุนัขยักซ์เป็นจริงเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม โอลด์ส์ไม่พอใจกับคำอธิบายดังกล่าวเพราะว่าสุนัขที่เขาเห็นในทุ่งนั้นตัวใหญ่และน่ากลัวกว่าสุนัขธรรมดา โอลด์ส์ได้โทรไปขอความช่วยเหลือจากมายครอปส์ให้เขาเข้าไปในฐานะทัพบาสเกอร์วิลล์ได้อีกครั้ง ระหว่างที่กำลังสำรวจห้องทดลอง วัตสันพบว่าตัวเองถูกขังอยู่ในห้องทดลองที่ไฟดับและเขาได้ยินเสียงคำรามของสุนัขยักซ์ วัตสันโทรขอความช่วยเหลือจากโอลด์ส์และค้นพบว่าโอลด์ส์เป็นคนจัดฉากทั้งหมดขึ้น โอลด์ส์บอกว่าภาพหลอนที่เขาและไนท์เห็นอาจจะเป็นอาวุธเคมีที่ทำให้เห็นภาพหลอนที่น่ากลัว โอลด์ส์ได้ไขปริศนาของคำว่า “Liberty” และ “In” ว่าหมายถึงเมืองลิเบอร์ตี รัฐอินเดียน่า และคำว่า “Hound” หรือ “H.O.U.N.D.” เป็นแผนการลับของหน่วยข่าวกรองแห่งสหรัฐอเมริกาที่มุ่งเน้นในการสร้างอาวุธเคมีที่สร้างภาพหลอน แต่โครงการดังกล่าวถูกล้มเลิกไป ทั้งนี้โอลด์ส์ยังพบว่าดร. แฟรงค์แลนด์มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าวด้วย

วัตสันได้รับโทรศัพท์จากนักจิตบำบัดของไนท์ว่าไนท์เกิดอาการคุ้มคลั่งและวิ่งหนีไปที่ทุ่ง วัตสัน โอลด์ส์ และเลสเตรดได้ตามไปและขัดขวางไนท์จากการพยายามฆ่าตัวตายได้ทันเวลา โอลด์ส์อธิบายให้ไนท์ฟังว่าสุนัขยักซ์เป็นเพียงภาพหลอนและแท้จริงแล้วพ่อของไนท์ถูกดร. แฟรงค์แลนด์ฆาตกรรม ซึ่งระหว่างก่อเหตุเขาสวมชุดของหน่วย H.O.U.N.D. และมีคำว่า “Liberty, In.” ทำให้ไนท์

จำฝังใจมาก ทุกครั้งที่ไนท์มาที่ทุ่งแห่งนี้ ดร. แฟรงก์แลนด์จะใช้สารดังกล่าวสร้างภาพหลอน เมื่อไนท์เริ่มสงบลงแล้ว สุนัขของเจ้าของโรงแรมก็ปรากฏตัว เลสเตอร์จึงยิงสุนัขตัวนั้นจนเสียชีวิต โฮล์มส์พบตัว ดร. แฟรงก์แลนด์แต่เขาหลบหนีขณะถูกจับกุมแต่ไปเหยียบกับระเบิดและเสียชีวิตโดยทันที

ในฉากปิดเรื่อง มายครอฟต์ยื่นดูการปล่อยตัวจิม มอริอาร์ตี ในห้องขัง มอริอาร์ตีได้เขียนชื่อ “เชอร์ล็อก” ไว้เต็มผนัง

6. “The Reichenbach Fall”

ชื่อเสียงของโฮล์มส์ในฐานะนักสืบที่ปรึกษาได้ทวีขึ้นเรื่อยๆ ทุกวัน โดยชื่อเสียงของเขาขึ้นสู่จุดสูงสุดเมื่อเขาสามารถนำภาพวาด “The Reichenbach Fall” ที่หายไปกลับคืนมาได้ ทำให้เขาเป็นที่สนใจของสื่อเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกัน มอริอาร์ตีได้ปลอมตัวเป็นนักท่องเที่ยงและเข้าไปยังหอคอยแห่งลอนดอน และใช้โทรศัพท์มือถือของเขาปลดสัญญาณเตือนภัยเพื่อปิดตายห้องเก็บเครื่องราชกกุธภัณฑ์แห่งสหราชอาณาจักร และปลดล็อกนิรภัยเรือนจำเพนต์นวิลล์ (Pentonville Prison) และธนาคารแห่งประเทศอังกฤษ (The Bank of England) ซึ่งก่อให้เกิดความวุ่นวายไปทั่ว ก่อนที่ตนเองจะเขียนคำว่า “ไปหาเชอร์ล็อก” (Get Sherlock) ทำลายกระจกนิรภัยที่จัดแสดงเครื่องราชกกุธภัณฑ์และขึ้นไปนั่งบนบัลลังก์และถูกจับกุมตัวโดยตำรวจ

โฮล์มส์ถูกเรียกให้ไปให้การในศาลในคดีของมอริอาร์ตี ก่อนที่จะขึ้นศาล โฮล์มส์ได้พบกับนักข่าวหญิงชื่อ คิตตี้ ไรลีย์ (Kitty Riley) ที่ต้องการเขียนข่าวเกี่ยวกับโฮล์มส์แต่โฮล์มส์ปฏิเสธอย่างไร้เยื่อใย เมื่อขึ้นศาล ผู้พิพากษาขอให้เขาอธิบายว่ามอริอาร์ตีเป็นใคร แต่โฮล์มส์กลับทำให้ผู้พิพากษาโมโหและถูกคุมขัง ต่อมา เหล่าลูกขุนตัดสินให้มอริอาร์ตีไร้ความผิดเนื่องจากมอริอาร์ตีได้จับครอบครัวของเหล่าลูกขุนเป็นตัวประกัน หลังจากถูกปล่อยตัว มอริอาร์ตีได้ไปเยือนโฮล์มส์ที่ห้อง 221บี และบอกว่า “ฉันเป็นหนี้นาย” (I owe you) และบอกว่าเขานั้นมีรหัสอยู่ชุดหนึ่งที่เป็นที่ต้องการของอาชญากรทั่วโลกซึ่งเป็นรหัสที่ปลดล็อกใดๆ ก็ได้บนโลกนี้ ขณะเดียวกัน วัตสันถูกมายครอฟต์เรียกตัวไป มายครอฟต์เตือนวัตสันว่ามีนักฆ่าจากหลายประเทศย้ายมาอยู่ที่ถนนเบเกอร์และขอให้วัตสันดูแลโฮล์มส์ให้ดี

โฮล์มส์และวัตสันถูกเรียกตัวไปสืบคดีลักพาตัวเด็กสองคน ซึ่งโฮล์มส์สามารถตามตัวเด็กทั้งสองจนเจอ แต่เด็กทั้งสองแสดงความหวาดกลัวต่อโฮล์มส์ทำให้เหล่าตำรวจสงสัยในตัวโฮล์มส์และจับกุมโฮล์มส์ในฐานะผู้ต้องสงสัย แต่โฮล์มส์หลบหนีไปพร้อมกับวัตสันที่ถูกคล้องกุญแจมือไว้กับเขา เมื่อหมดหนทางหนี โฮล์มส์แสร้งจับวัตสันเป็นตัวประกัน โฮล์มส์คิดว่าข้อความ “ไปหาเซอร์ลอร์ด” ที่มีมอริอาร์ตทิ้งไว้ทำให้เหล่าอาชญากรเข้าใจว่าโฮล์มส์มีรหัสที่สามารถปลดล็อกใดๆ ก็ได้ที่มีมอริอาร์ตใช้ในการปลดล็อกหอคอยแห่งลอนดอน คุณเพนต์ันวิลล์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

โฮล์มส์และวัตสันได้ไปที่บ้านของโรลีย์ นักข่าวที่โฮล์มส์พบที่ศาล และเธอได้เขียนข่าวเปิดโปงโฮล์มส์ว่าเป็นเรื่องหลอกลวงในภายหลังจากแหล่งข่าวที่ใกล้ชิดกับโฮล์มส์ โฮล์มส์คาดคั้นถึงแหล่งข่าวที่เธออ้างถึงและมอริอาร์ตเดินเข้ามาพอดี มอริอาร์ตปลอมตัวเป็นริชาร์ด บรูค (Richard Brook) ที่เป็นนักแสดงและอ้างว่าโฮล์มส์ว่าจ้างตนเองเล่นบทบาทมอริอาร์ตเพื่อเรียกความสนใจจากสื่อ โฮล์มส์ได้หลบหนีไปซ่อนตัวที่โรงพยาบาลเซนต์บาร์โธโลมิวด้วยความช่วยเหลือของซูเปอร์และทิ้งวัตสันไว้เบื้องหลัง และโฮล์มส์อนุมานได้ว่ารหัสเจ้าปัญหาคือจิ้งหะการเคาะนิ้วที่มีมอริอาร์ตทำซ้ำๆ ระหว่างที่เขาไปพบโฮล์มส์ที่ห้องพัก 221บี วัตสันไปหามายครอฟต์เพื่อถามว่ามอริอาร์ตได้ข้อมูลส่วนตัวของโฮล์มส์ไปได้อย่างไร ซึ่งมายครอฟต์สารภาพว่าเขาเป็นคนให้ข้อมูลเองเพื่อให้มอริอาร์ตยอมตอบคำถามระหว่างการสืบสวน

โฮล์มส์ขอให้มอริอาร์ตมาพบตนที่ตาดฟ้าของโรงพยาบาลเซนต์บาร์โธโลมิวและบอกว่าเขารู้รหัสที่สามารถปลดล็อกใดๆ ก็ได้แล้วและเขาสามารถลบตัวตนของริชาร์ด บรูคที่ทำลายชื่อเสียงของเขาได้ มอริอาร์ตบอกว่าไม่มีรหัสดังกล่าวอยู่ตั้งแต่ต้น และสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเพียงการร่วมมือของคนที่คุณแลระบบการรักษาความปลอดภัยของสถานที่นั้นๆ มอริอาร์ตบอกให้โฮล์มส์เลือกระหว่างการฆ่าตัวตายหรือให้นักฆ่าของมอริอาร์ตฆ่าวัตสัน นางฮัดสันและเลสเตรด แต่โฮล์มส์บอกว่ามอริอาร์ตมีแผนสำรองที่จะทำให้เขาบอกให้เหล่ามือปืนถอยออกไปได้ มอริอาร์ตจึงตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อไม่ให้โฮล์มส์สามารถบอกยกเลิกมือปืนได้และไม่สามารถพิสูจน์ตัวตนของมอริอาร์ตด้วยเช่นกัน โฮล์มส์ที่ไร้ทางเลือกจึงตัดสินใจกระโดดจากตาดฟ้า แต่ก่อนตายเขาได้โทรศัพท์คุยกับวัตสันที่อยู่อีกฟากของถนน เป็นครั้งสุดท้าย ก่อนที่จะกระโดดลงมา

ภายหลังจากการเสียชีวิตของเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์ วัตสันกลับไปรับการรักษาจากจิตแพทย์อีก

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวณัฐธา ศศิธร เกิดวันอังคารที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2530 ที่จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) สาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2552 จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2554

